

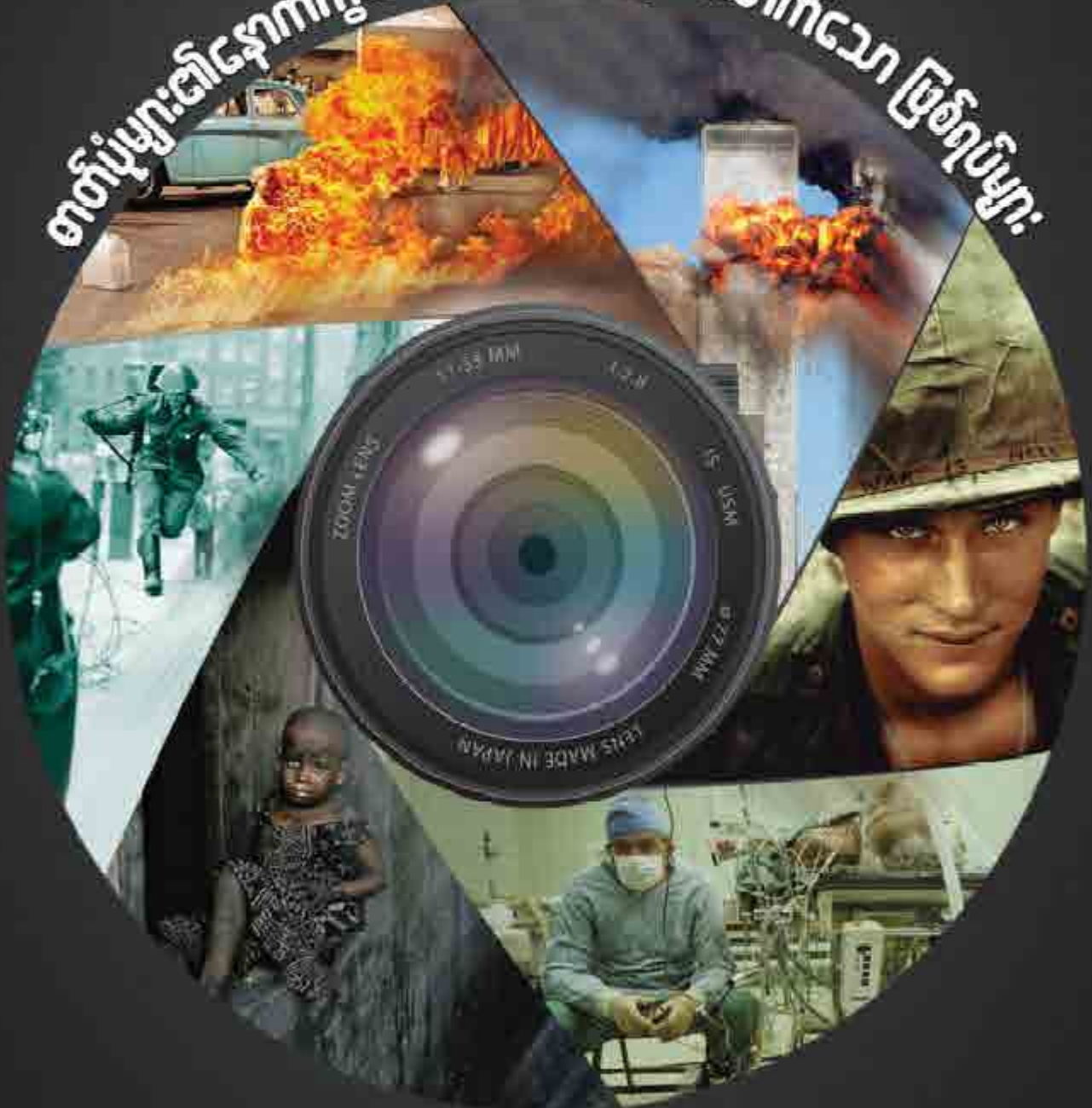
No.53 September 2020

သုတအလင်း

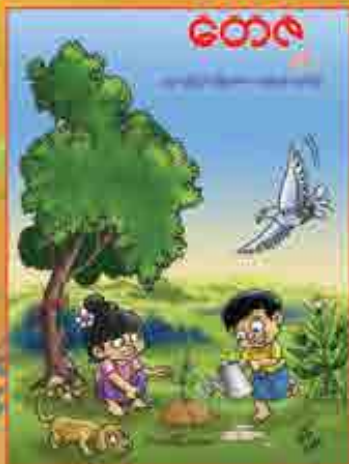
Knowledge Light Magazine မဂ္ဂဇင်း

ဓာတ်ပုံများ၏အောက်ကွယ်က မယုံကြည်နိုင်လောက်သော ဖြစ်ရပ်များ

ဧကုတ် (၅၅၃) ၊ ဆုတအလင်းမဂ္ဂဇင်း ၊ ၂၀၂၀ ခြည့်နှစ် ၊ ဧပြီလတွင် ထုတ်ဝေသည်။

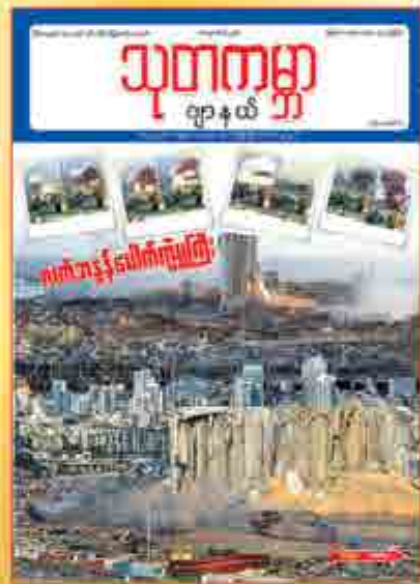
၂၀၁၆ ခုနှစ် ၊ ဧပြီလတွင် စတင် ထုတ်ဝေသည်။

စာပေတိုက်ထုတ်

မဂ္ဂဇင်း၊ စာစောင်များ လပေးမှာကြားပတ်ဂ္ဂနှင့်ပြု

မိမိတို့မှာကြားလိုသည့်စာအုပ်များကို
အောက်ပါလိပ်စာနှင့်ဖုန်းနံပါတ်များအတိုင်း
ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။
ဖြန့်ချိရေး - မြဝတီစာပေတိုက်
အမှတ် ၁၅၊ မိုးကောင်းလမ်း၊ ၁၅ ရပ်ကွက်၊
ဘောက်ထော်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
ဖုန်း - ၀၉၈၃၅၁၀၇၁၉၂ (မြဝတီစာတည်း)၊
၀၉၄၀၃၂၅၈၄၅၁ (ငွေတာရီစာတည်း)၊
၀၉၆၉၇၀၈၉၇၂၁ (သုတအလင်းစာတည်း)၊
၀၉၂၂၄၉၈၇၂၄ (ဖြန့်ချိရေး)။

လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဗဟုသုတကြွယ်ဝခြင်းသည် အဓိကကျသည်။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး	
ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

2020
SEPTEMBER
CONTENTS
No.53

- ၅) မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမတရားများ
 - ၆) လောကနီတိ
 - ၇) ပြည်သူ့နီတိ
 - စာတည်းစာမျက်နှာ**
 - ၈) ကမ္ဘာမြေကြီးရှင်သန်ဖို့ အိုရုန်းလွှာကိုကာကွယ်ဖို့
 ဟာဝန်ခံစာတည်း
 - ထူးဆန်းတွေ့လာ**
 - ၂၄) သူတို့ဆီက အံ့ဖွယ်မှတ်တမ်းများ
- သုတထွန်း

နိုင်ငံရေး

၃၂ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားနှင့် စစ်ဘက်အရပ်ဘက်ဆက်ဆံရေး

ဇော်ငြိမ်းဦး(MPA)

၅၂ ၂၀၂၀ အလွန်နှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာမသိကိန်းများ

နေဇင်လတ်

၆၉ ပြည်သူ့အတွက် မဲတစ်ပြား

မောင်ဉာဏ်

၇၄ ကိုဗစ်၏သက်ရောက်မှုနှင့် တုံ့ပြန်မှုများအပေါ် သုံးသပ်ချက်

ကိုကိုလှိုင်

ကျန်းမာရေး

၉ အစာလျှော့စားခြင်း၏ ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးများ

ဒေါက်တာလွင်မိုးဟန်

၁၂၁ ကျောက်ကပ်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုကို ကာကွယ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများနှင့် သိမှတ်ဖွယ်ရာများ

ကျော်စင်ထွဋ်

လေကြောင်း

၁၉ ပျံသန်းမှုအခြေခံသဘောတရား (၁၂)

ဧကဧက (မဟာဝိဇ္ဇာ)

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဂျာသီဥတု

၃၈ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံရဲ့ Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်

မင်းသစ်ဆွေ (သုတေသန)

၁၆၂ ကမ္ဘာကျော်သဘာဝဖန်ကမ်းခြေများ

ရဲဖြည့်အောင်

စာပေ

၈၁ ပြန်မာမညာကျော်တို့၏ ရွှေအဆိုအမိန့်များ

လွင်သူ

နိုင်ငံတကာသုတ

၁၁၄ အတိတ်ကအရိပ်မည်းများထိုးနေသည့်ပြတိုက်များ

ဇော်လွင်အောင်

၁၃၂ ခေတ်အဆက်ဆက်အသုံးပြုခဲ့သောအန္တရာယ်များသည့် ဖက်ရှင်များနှင့် အလှအပရေးရာကိစ္စများ

မော်ကွန်းထင်

၁၃၀ ဥရောပရဲ့အဆန်းပြားဆုံးအဆောက်အအုံ
Atomium Building ကောင်းစစ်ဟန်

မြန်မာ့သမိုင်း

၆၁ ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကိုတည်ထောင်သူ
ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ
ကျော်ကျော်သန်း (မဟာဝိဇ္ဇာ)

သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ

၄၇ နျူထရီနို (Neutrino) ကိုယ်ပျောက်အမှုန်
ဒေါက်တာသန်းစင် (ဂ္ဂဟဝေ)

တိုင်းရင်းသားယဉ်ကျေးမှု

၈၉ ရခိုင်တို့၏တူနှစ်ကိုယ်ရွှေဂဟေဆက်စေဖို့
မနုဿကျော်ဝင်း (အမျိုးသားစာပေဆုရ)

အထွေထွေဗဟုသုတ

- ၄၃ ထမင်းပေါင်းစုံတွေအကြောင်းသိကောင်းစရာ
လှိုင်းရင့်နေ့ (ပမာ)
- ၈၄ အာရှဒေသမှ လမ်းပေါ်ချေးများ ခေတ်ညီ
- ၉၄ ကမ္ဘာ့မြို့တော်များ (ရောမ) ထူးထက်
- ၉၉ တခြားသူတွေရဲ့လွမ်းမိုးမှုကို
ဘယ်လိုလျှော့ချမလဲ နိုင်းရင့်နေ့
- ၁၂၅ Globalization ကပြောသော
Local Problem များ စွန်ရဲနီ (ရပည်းသင်း)
- ၁၅၂ မကြာခင်မှာ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်သောအရာများ
ပြည့်စုံထက်ကျော်
- ၁၆၆ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိုက်လေယာဉ်အများဆုံးပိုင်ဆိုင်သူ
ရဲရင့်ရန်ငြိမ်း

ဇိုက်ပျိုးရေး

၁၅၇ မြန်မာ့ကော်ဖီဇိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ
ရွှေပင်းအောင် (ကျောက်ပန်းတောင်း)

ခရီးသွားဆောင်းပါး

၁၄၂ မေ့တော်ကတ္တူနှင့် တောင်ကြီးမီးပုံးပျံပွဲတော်
မောင်သာ(ရွေးမောင်းသုတေသန)

မျက်နှာပုံးဆောင်းပါး

၁၀၆ ဓာတ်ပုံများ၏နောက်ကွယ်က မယုံကြည်နိုင်လောက်သောဖြစ်ရပ်များ
မောင်စည်

ကဗျာ

- ၁၅ စလင်းဘုန်းကျော်
- ၁၆ ရွှေဒါးမောင်လေးရည်
- ၁၇ ဆန်းလွင် (မြန်မာစာ)
- ၁၈ ချစ်စုအောင်

ကတွန်း

- ၂၀ သီဟ(စခန်းသစ်)
- ၂၉ မြေဇာ
- ၃၀ Ko Htut
- ၃၁ စိစိတိစိ

သုတအလင်း
Knowledge Light Magazine

- စာတည်းများချုပ်
- ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ငဒုမိုးထက်
- ဒုတိယစာတည်းများချုပ်
- ဗိုလ်မှူးကြည်စင်
- စာတည်းမှူး
- ဗိုလ်မှူးငြိမ်းချစ်ဦး
- တာဝန်ခံစာတည်း
- ဗိုလ်ကြီးမြင့်မြတ်သူ
- အွန်လိုင်းအယ်ဒီတာ
- ဗိုလ်ဒေါ်အိအိခင်
- လက်ထောက်စာတည်း
- စင်စာကျော်၊ ယွန်းငွေရွှေဥ
- စာပြင်
- ညွှန်ပိုင်၊ ဖာဖဲဖာဖွန်း
- မျက်နှာပုံးဒီဇိုင်း
- ဆူးဘောင်
- အတွင်းအပြင်အဆင်ဒီဇိုင်း
- ညောင်မင်း အဲလေး၊ သိမ့်သိမ့်
- သရုပ်ဖော်ပန်းချီ
- အေကျော်စွာ၊ မျိုးမင်း

စာတည်းအဖွဲ့တည်နေရာနှင့် ဖြန့်ချိရေး

မြဝတီစာပေတိုက်
 အမှတ် (၁၅)၊ မိုးကောင်းလမ်း။ (၀၅)ရပ်ကွက်၊ ဘောက်ထော်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး။
 သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်း - ၀၉၆၉၇၀၈၉၇၂၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်း။ မိုးဘောက်ပန်း - ၀၉၃၀၃၆၇၅၂
 ဓမ္မတာပီမဂ္ဂဇင်း၊ တေဇရ်စုံ - ၀၉၄၀၃၂၅၀၄၅၁၊ အားကစားမြင်ကွင်းကုန်ပိုင် - ၀၉၆၉၄၀၂၀၇၉၇၊
 သုတကမ္ဘာ့ကုန်ပိုင် - ၀၉၀၉၂၇၆၀၇၇၊ ဖြန့်ချိရေး - ၀၉၃၂၄၉၀၇၂၄
 E-mail: knowledge16@gmail.com
 ရန်ကုန်စုံစွဲ
 အမှတ်(၁၈၁)၊ ၃၂လမ်း(အထက်)၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ဖုန်း - ၀၉၃၂၄၉၈၇၀၄
 ထုတ်ဝေခြင်း
 ပုံနှိပ်မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၀၆၅၆)၊ ထုတ်ဝေသူမှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၀၇၀၁)၊ ပုံနှိပ်စောင်စရ - ၅၀၀၀

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆိုးအမတရားများ

ပညာလည်း မရှိ၊ တည်ကြည်ခြင်းလည်း မရှိသောသူ၏ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှည်ခြင်းထက် ပညာရှိ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းစွာသောသူ၏ တစ်ရက်မျှအသက်ရှည်ခြင်းသည် သာ၍မြတ်၏။

Better it is to live one day wise and meditative than to live a hundred years foolish and uncontrolled.

(ကိလေသာ စိတ်တို့ဖြင့်သာ အချိန်ကုန်၍) ယေတနံပျဉ်းရုံ လုံ့လမရှိသော သူ၏ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး အသက်ရှည်ခြင်းထက် ကိလေသာကင်းကြောင်း ကောင်းစွာအားထုတ်သော သူ၏တစ်ရက်မျှ အသက်ရှည်ခြင်းသည် သာ၍မြတ်၏။

Better it is to live one day strenuous and resolute than to live a hundred years sluggish and dissipated.

ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို မရှုမဆင်ခြင် မမြင်မှ၍ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးအသက်ရှည်ခြင်းထက် ၎င်းခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ကောင်းစွာဆင်ခြင်မြင်သောသူ၏ တစ်ရက်မျှ အသက်ရှည်ခြင်းသည် သာ၍မြတ်၏။

Better it is to live one day seeing the rise and fall of things than to live a hundred yeats. without ever seeing the rise and fall of things.

■ ဓမ္မပဒ

လောကနိတိ

အကြင်အမိသည် သားငယ်ကို အတတ်ပညာသင်မပေး။ အတတ်ပညာသင်၍ မပေးသော အမိသည် ရန်သူမည်၏။ အကြင်အဖသည် အတတ်ပညာသင်၍မပေး။ အတတ်ပညာသင်၍ မပေးသောအဖသည် ရန်သူမည်၏။ ထိုအတတ်ပညာမရှိသော သူသည် ဟင်္သာတို့အထဲ၌ ချိုင်းကဲ့သို့ သဘင်အလယ်တွင် မတင့်တယ်။

The mother who does not educate her son is his enemy. The father who does not educate his son is his enemy. The uneducated person is unseemly like an egret among Brahminy ducks (Hmtha) when he is at a formal function.

တောင်ချောက်ကြား၌ ချောက်သောဆူးကို ဘယ်သူထက်စီမံချွန်သနည်း။ မိမိ အလိုလိုသာလျှင် ထက်ပချေ၏။ သမင်တို့၏ မျက်စိ၌ ဘယ်သူမျက်စဉ်းခတ်၍ကြည် သနည်း။ မိမိအလိုလိုသာလျှင် ကြည်ပချေ၏။ ညွန်၌ ကြွကို ဘယ်သူအနံ့ကောင်း ထည့်ပေးချေသနည်း။ အလိုလိုသာလျှင် အနံ့ကောင်းထုံ၏။ အမျိုးတောင်းသား၏ သဘောသည် ဘယ်သူပြု၍ ဖြစ်သနည်း။ မိမိအလိုလိုသာ ဖြစ်ပချေ၏။

Who sharpens the mountain-thorn between the mountain-cliffs? It just happens. Who puts eye-drops into the deer's eyes to make them clear? It just happens. Who puts sweet scent into the lotus in the mire? It just happens. Who forms the nature of the son of good family? It just happens.

ပြည်သူ့နိတိ

နိုင်ငံသားနှင့် ဆန့်ကျင်သောသဘောတရားများ

ကျွန်ုပ်တို့၏ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင်နိုင်ငံတော်ဖြစ်၍ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်ဆိုင်သူများမှာ နိုင်ငံသားများပင် ဖြစ်၏။ သို့ကြောင့် အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသောသူများဖြစ်လာစေရန် လိုအပ်ကြောင်း အထူးဆိုးဖွယ်ရာမရှိတော့ချေ။ နိုင်ငံတော်တွင် အသိအလိမ္မာဉာဏ် ပညာချို့တဲ့၍ ဗဟုသုတအတွေ့အကြုံကြွယ်ဝမှုမရှိသော နိုင်ငံသားများ၊ အမှားအမှန်ဝေဖန်ပိုင်းခြားခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သော နိုင်ငံသားများ၊ စဉ်းစား ဉာဏ်နည်းပါး၍ သူတစ်ပါးပြောသမျှကိုသာလက်ခံလျက် နောက်ယောင်လိုက် တတ်သော နိုင်ငံသားများ၊ စိတ်ကူးကြံဆတီထွင်တတ်သော စွမ်းရည်သတ္တိ မရှိ နှလုံးရည်ကင်းမဲ့သော နိုင်ငံသားများစသည်တို့ဖြင့်သာ ပြည့်နက်နေပါမူ ထိုနိုင်ငံသည် လျင်စွာပြောင်းလဲတိုးတက်လျက်ရှိသော ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာနှင့် အသိုလျှင် ရင်ပေါင်တန်းလိုက်နိုင်ပါအံ့နည်း။

အသိဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် နိုင်ငံသားတိုင်းတွင် ပထမလိုအပ်သော အရည်အချင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုအရည်အချင်းနှင့်ဆန့်ကျင်သော သဘောမှာ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ခြင်း၊ မသိနားမလည်ခြင်းနှင့် မိုက်မဲခြင်းများဖြစ်၏။ လူတို့သည် အဘယ်ကြောင့် အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ကြသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မသိနားမလည်ဘဲ ရှိကြသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်မိုက်မဲကြသနည်း။ ထိုအမေးအားလုံးတို့၏အဖြေမှာ အခြေခံပညာမရှိ၍ ဗဟုသုတအတွေ့အကြုံနည်းပါးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်၏။

ကမ္ဘာမြေကြီးရှင်သန်ဖို့ အိုစုန်းလွှာကိုကာကွယ်ဖို့

ယနေ့ကမ္ဘာမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၊ အိုစုန်းလွှာပျက်စီးမှုနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ယိုယွင်းပျက်စီးမှုတွေဟာ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ပိုမိုဆိုးရွားလာပါတယ်။ ဒီလိုပျက်စီးယိုယွင်းမှုတွေကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ဖို့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးက ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေပေမဲ့လို့ ထိရောက်မှုသိပ်မတွေ့ရပါဘူး။ အထူးသဖြင့် အိုစုန်းလွှာပျက်စီးမှုနဲ့ သစ်တောသစ်ပင်တွေ မျိုးသုဉ်းခြင်းဟာ ကမ္ဘာကြီးကိုပျက်စီးစေပြီး သက်ရှိတွေပျောက်ကွယ်စေနိုင်တဲ့ အဓိကအကြောင်းအရင်းဖြစ်ပါတယ်။ အိုစုန်းလွှာဟာ ကမ္ဘာလေထုရဲ့ ဒုတိယအလွှာဖြစ်တဲ့ စထရာတိုစပီးယားအလွှာမှာရှိပြီး သက်ရှိတွေအတွက် အလွန်အန္တရာယ်များတဲ့ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ကို ကမ္ဘာမြေပြင်ပေါ်သို့တိုက်ရိုက်မကျရောက်အောင် ကာကွယ်ပေးထားတဲ့ သဘာဝတံတိုင်းကြီးပဲဖြစ်ပါတယ်။ အိုစုန်းလွှာဟာ ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ကိုစုပ်ယူပေးတဲ့အငွေ့စစ်ကိရိယာဖြစ်တဲ့အတွက် အိုစုန်းလွှာသာပျက်စီးသွားခဲ့မယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာလေထုဟာ အပူချိန်ကို ထိန်းညှိနိုင်စွမ်းမရှိတော့တဲ့အတွက် ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာကာ ရေခဲတောင်ဆွေအရည်ပျော်ပြီး ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ဟာ မြင့်တက်လာမှာပါ။ နောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ ကမ္ဘာကြီးပူနွေးလာမှုကြောင့် သစ်တောသစ်ပင်တွေပျက်စီးတာ၊ ဂေဟစနစ်တွေပျက်စီးတာတွေဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့အပြင် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည်ကြောင့် အရေပြားကင်ဆာရောဂါ၊ မျက်စိတိမ်ခွဲရောဂါ၊ ခုခံအားကျဆင်းခြင်းရောဂါတွေ ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။ အိုစုန်းလွှာပျက်စီးရတဲ့ အဓိကအကြောင်းအရင်းတွေကတော့ လူသားတို့ နေ့စဉ်အသုံးပြုထုတ်လွှတ်လိုက်တဲ့ ကလိုရင်းနဲ့ ဘရိုမင်းပါဝင်တဲ့ ဓာတုပစ္စည်းတွေကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ကလိုရင်းပါဝင်တဲ့ဒြပ်ပစ္စည်းတွေဖြစ်တဲ့ ကလိုရိုဖလူရိုကာဗွန်၊ ကာဗွန်တက်ထရာကလိုရိုဒ်၊ မီသိုင်းကလိုရိုဖောင်၊ ဟိုက်ဒရိုကလိုရိုဖလူရိုကာဗွန်တို့ဖြစ်ပြီး လေအေးပေးစက်၊ ရေခဲသေတ္တာ၊ ဖရီဇာနဲ့ စပရေးဘူးတွေမှာ ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြပါတယ်။ ဘရိုမင်းပါဝင်တဲ့ဒြပ်ပစ္စည်းများဖြစ်တဲ့ ဟေလွန်ဓာတ်ငွေ့၊ မီသိုင်းဘရိုမိုက်၊ ဟိုက်ဒရိုဘရိုမိုဖလူရိုကာဗွန်၊ ဘရိုမိုကလိုရိုမီသိန်းတို့ကိုတော့ မီးသတ်ဆေးဘူး၊ လယ်ယာပိုးသတ်ဆေးတွေမှာ ထည့်သွင်းအသုံးပြုကြပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မော်တော်ယာဉ်တွေကထုတ်လွှတ်တဲ့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက်တွေဟာလည်း အိုစုန်းလွှာကိုပျက်စီးစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် တစ်ဦးချင်းမော်တော်ယာဉ်အသုံးပြုမှုကို ကန့်သတ်သိမ်းသွင်းချိတ်ဆို့ရခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံး ဓာတ်မြေဩဇာတွေကို လိုအပ်သလောက်ပမာဏကိုသာ သုံးစွဲခြင်း၊ အိုစုန်းလွှာကိုထိခိုက်စေတဲ့ဒြပ်ပစ္စည်း၊ ဓာတ်ငွေ့တွေ အသုံးပြုထားတဲ့ပစ္စည်းတွေကို ရှောင်ကြဉ်သုံးစွဲပြီး အစားထိုးဒြပ်ပစ္စည်းတွေအသုံးပြုထားတဲ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေကို ဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာမြေကိုကာကွယ်ကြပါစို့ဟု တိုက်တွန်းရေးသားလိုက်ပါတယ်။ ။

■ တာဝန်ခံစာတည်း

တစ်ရက်မှာ ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်ကြီး ဒေါက်တာနန္ဒမာလာဘိဝံသ၏ တရားတစ်ပုဒ်ကို ကြားနာလိုက်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ တရားတော်များထဲမှာ အစားအသောက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး လောကသားတို့အတွက် မှာကြားခဲ့တာရှိသည်။ “ငါဘုရားသည် တစ်ရက်လျှင် ဆွမ်းတစ်နပ်သာ ဘုဉ်းပေး၏။

အစာလျှော့စားခြင်း၏ ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးများ

ထို့အတွက် ကျန်းမာသည်။ ပေါ့ပါးသွက်လက်သည်”ဟုဖြစ်ပါသည်။ နေလွဲညစာ မစားသည့် အလေ့အထကို သံဃာတော်များစောင့်ထိန်းခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ။ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည်လည်း အခါကြီး ရက်ကြီးများမှာ ဥပုသ်သီလစောင့်ထိန်းကြသည်။

ငါ့ကိုတကယ်ပဲစားရန်

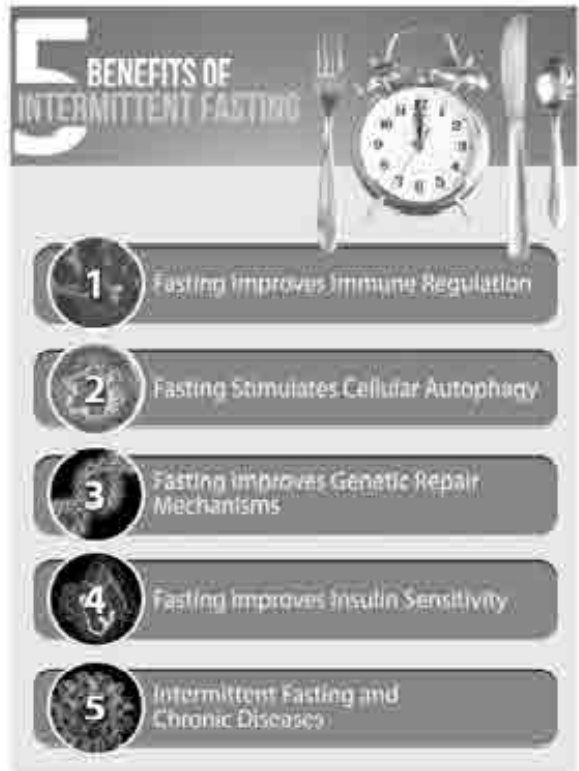

ပါမောက္ခချုပ်ဆရာကော်ကြီး ကရားတော်ထဲမှာ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းသည် ယနေ့အနောက်တိုင်းဆေးပညာမှာ ခေတ်စားနေသည့် Intermittent fasting ပင်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားခဲ့သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အချိန်ပိုင်းအစာ မစားဘဲနေခြင်း (Intermittent fasting) အကြောင်းကို ဆေးပညာရှုထောင့်မှ လေ့လာတင်ဆက်ဖို့ဖြစ်လာပါတော့သည်။

အမှန်ကော့ ဥပုသ်စောင့်သည့် အလေ့အထ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် အစာစားခြင်းကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်သည့်အလေ့အထမှာ တခြားသောဘာသာဝင်များမှာလည်း ရှိကြပါသည်။ ဓရစ်ယာန်၊ အစ္စလာမ်၊ ဂျိန်း စသည့်ဘာသာကြီးများမှာလည်း ဥပုသ်စောင့်သည့်အလေ့အထရှိကြသည်။ ဆေးပညာအရ အချိန်ပိုင်း အစာမစားခြင်းတွင် စားသောက်မှုပုံစံ ၃ မျိုးတွေ့ရသည်။ တစ်ရက်ခြားအစာမစားခြင်း၊ တစ်ပတ်လျှင် ၂ ရက် အစာမစားခြင်းနှင့် နေ့တိုင်းလိုလို အချိန်ပိုင်းအားဖြင့် အစာမစားခြင်းဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ဥပုသ်သီလစောင့်ထိန်းခြင်းမှာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အချိန်ပိုင်းအစာမစားခြင်းအုပ်စုထဲတွင် ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။

Intermittent fasting လုပ်ခြင်းဖြင့် အန္တကိုယ်တိုင်းပြောင်းလဲမှုများ

သက်ရှိတို့၏ ဆဲလ်ကလာပ်စည်းများအတွက် စွမ်းအင်ရင်းမြစ်မှာ Glucose နှင့် Fatty acids တို့ဖြစ်ပါသည်။ အချိုဓာတ်နှင့်အဆီဓာတ်ဟုအလွယ်ခေါ်ဆိုလိုက်မည်။ ထမင်းစားပြီးသည်နှင့် ဂလူးကို့စ်ကို စွမ်းအင်အဖြစ် ချက်ချင်းသုံးစွဲလိုက်သည်။ အဆီဓာတ်များကမူ Adipose အမည်ရသည့် အဆီတစ်သျှူးများထဲမှာ သိုလှောင်ထားသည်။ အစာမစားသည့်အခါ သိုလှောင်ထားသည့် အဆီဓာတ်များကို ထုခွဲပြီး စွမ်းအင်အဖြစ် ထုတ်နုတ်သုံးစွဲရတော့သည်။ အဆီဓာတ်များပြိုကွဲသည့်အခါ Fatty acids ထွက်

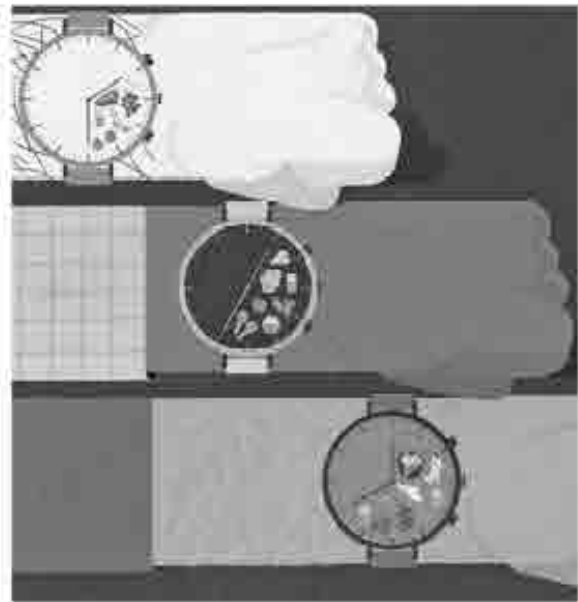
လာသည်။ ၎င်း Fatty acids ကို အသည်းမှ စုပ်ယူပြီး Ketone bodies အဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက်သည်။ Ketone bodies သည် အစာနှင့် ဝေးနေသည့်အချိန်တွင် ခန္ဓာကိုယ်အတွက် စွမ်းအင်ရင်းမြစ်များဖြစ်ပါသည်။

အစာပုံမှန်စားနေသည့်အချိန်မှာ သွေးထဲတွင် ဂလူးကို့စ်များသာရှိသည်။ Ketone bodies နည်းပါးသည်။ အစာမစားတော့ဘဲ ၈ နာရီမှ ၁၂ နာရီအထိ ကြာလာသည့်အခါမှ သွေးထဲမှာ Ketone bodies တွေ ပြန့်များလာသည်။ အချိန်ပိုင်းအစာမစားခြင်းကြောင့် သွေးထဲမှာ Ketone bodies များလာခြင်းက သွေးတွင်းအချိုဓာတ်ကိုထိန်းညှိရာတွင် သွေးပေါင်ချိန်နှင့် နှလုံးခုန်နှုန်းများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ဦးနှောက်အာရုံကြော ဆဲလ်များ၏ ကျန်းမာရေးတို့ကို ထိန်းညှိရာမှာ ကောင်းမွန်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း သုတေသနများအရ သိလာရပါသည်။

သမိုင်းကန်လျှောက်ပြန်ကြည့်လိုက်ရင် ယနေ့ လူသားတွေက ကမ္ဘာဦးလူသားများထက်လှုပ်ရှားမှု နည်းသည်။ တစ်ရက်ကို ထမင်းသုံးနပ်ပုံမှန်စားသည့် အပြင် မုန့်တွေပါ စားလိုက်သေးသည်။ ကမ္ဘာဦး ခေတ်က လူသားများသည် တစ်ရက်ထမင်းသုံးနပ် စားနိုင်ဖို့ စားနပ်ရိက္ခာမပူလုံခဲ့ကြပါ။ သည့်အပြင် ယနေ့လူသားများက ဉာဏ်စွမ်းအားကို ပိုသုံးလာကြ သည်။ အစားအစာများပိုစားပြီး ငြိမ်ငြိမ်ထိုင်သူတွေ ဖြစ်လာကြပါသည်။

အချိန်ပိုင်းအစာမစားဘဲနေလျှင် အသက်ပိုရှည်သည်

မာတ်ခွဲခန်းအတွင်းက ကြွက်များကို အချိန်ပိုင်း အစာမကျွေးဘဲထားသည့်အခါ ပျမ်းမျှသက်တမ်း၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အသက်ပိုရှည်လာကြောင်းတွေ့ ရသည်။ ၎င်းသုတေသနကြွက်များကို တစ်ရက်ခြား အစာမကျွေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အစာမစားဘဲနေသည် ဆိုသည်မှာ ကယ်လိုရီပါသည့်အစားအသောက်တွေ ကို လျှော့စားခြင်းလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ထမင်း၊ အာလူး၊ အချိုရည်နှင့် အသင့်စားအစားအသောက် အတော်များများက ကယ်လိုရီများသည် အစားအစာ များဖြစ်ပါသည်။ ချိုမှ ကယ်လိုရီများသည်မဟုတ်ပါ။

ကယ်လိုရီလျှော့ထားသည့် အချိန်ပိုင်းအစာမစားခြင်း သုတေသနများလုပ်ကြည့်သည့်အခါ ကိုယ်အလေးချိန်လျော့ချလာ နိုင်သည်။ ဆီးချိုကို ထိန်းချုပ် နိုင်သည်။ ကိုယ်တွင်းအဆီဓာတ်ကို လျော့ချနိုင်သည်။ သွေးတိုးရောဂါကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည်ဟူသော ...

မချိုသည်ကစီဓာတ်ပါဝင်မှုများသော အစားအစာများ ကလည်း ကယ်လိုရီပါဝင်နိုင်ပါသည်။

ကယ်လိုရီလျှော့ထားသည့် အချိန်ပိုင်းအစာ မစားခြင်း သုတေသနများလုပ်ကြည့်သည့်အခါ ကိုယ် အလေးချိန်လျော့ချလာနိုင်သည်။ ဆီးချိုကို ထိန်းချုပ် နိုင်သည်။ ကိုယ်တွင်းအဆီဓာတ်ကို လျော့ချနိုင်သည်။ သွေးတိုးရောဂါကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည်ဟူသော အကျိုး ကျေးဇူးများကို တွေ့ရပါသည်။

အဝလွန်ခြင်းနှင့် ဆီးချိုရောဂါ

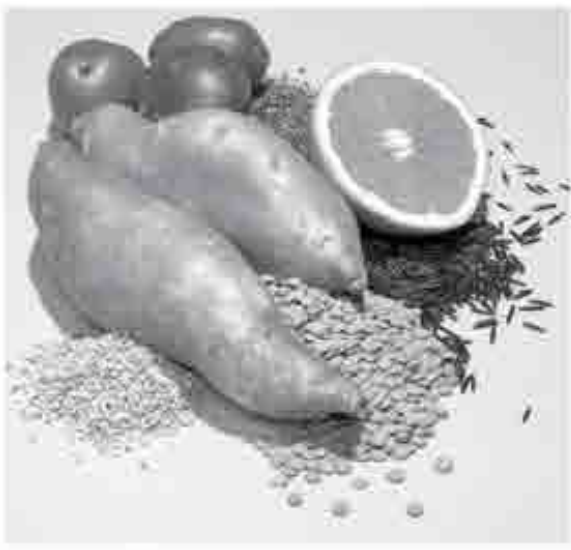
အမျိုးအစား ၂ ဆီးချိုရောဂါသည် ကိုယ်ခန္ဓာ တွင်း အင်ဆူလင်အထွက်များခြင်းကြောင့်ဖြစ်ရ သည်။ ကယ်လိုရီကို လိုသည်ထက်ပိုစားသဖြင့် ကစီ ဓာတ်များကို ချေဖျက်ရန် အင်ဆူလင်များ ပိုထွက်လာ ရသည်။ အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ အင်ဆူလင် တွေက များလာပြီး စွမ်းဆောင်ရည် ကျလာသည်။ Insulin resistance ဟုခေါ်ပါသည်။ အချိန်ပိုင်း အစာမစားဘဲ ဖြတ်ထားလိုက်သည့်အခါ သွေးထဲက အင်ဆူလင်တွေ အလုပ်ပိုလုပ်လာနိုင်သည်။ ၎င်းကိုမူ Insulin sensitivity ကောင်းလာသည်ဟုခေါ်သည်။ နေလွဲညစာမစားဘဲ Intermittent fasting လုပ် သည့်အခါ ကိုယ်ရေစစ်လာသည်။ ဆီးချိုဖြစ်ခြင်းမှ

ကာကွယ်နိုင်သည်။ စသည်အကျိုးကျေးဇူးများရလာသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ အိုကီနာဝါကျွန်းသားများသည် သူတို့၏စားသောက်မှုလေ့စရိုက်ကြောင့် အသက်ရှည်ကြသည်။ ကယ်လိုရီနည်းနည်းပဲ စားသည်။ အသီးအရွက်နှင့် ပဲမျိုးစုံကို ပိုစားကြသည်။ အစားအသောက်စားသည့်အခါမှာလည်း ဗိုက်ပြည့်ခါနီး ဓဝ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အစားကို ရပ်လိုက်ကြသည်။ ဓဝ/၂၀ စည်းမျဉ်းဟုခေါ်သည်။ ဓဝ ရာခိုင်နှုန်းပဲ ဗိုက်ပြည့်အောင်စားပြီး ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အစာအိမ်အတွက် နေရာချန်ပြီး စားကြသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အိုကီနာဝါကျွန်းသားများ၏ ပျမ်းမျှသက်တမ်းမှာ အမျိုးသမီးများအဖို့ အသက် ၉၀ ဖြစ်ပြီး အမျိုးသားများမှာ အသက် ၈၄ နှစ် ဖြစ်ပါသည်။ သွေးတိုး၊ ဆီးချိုနှင့် အလွန်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်းလည်း အလွန်နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နှလုံးသွေးကြောရောဂါများ

အချိန်ပိုင်းအစာမစားဘဲနေခြင်းဖြင့် သွေးပေါင်ချိန်ကို ထိန်းညှိပေးနိုင်သည်။ နှလုံးခုန်နှုန်းမှန်စေသည်။ သွေးတွင်းအဆီဓာတ်များဖြစ်သည့် HDL နှင့် LDL ကိုလက်စထရောများကို ထိန်းညှိပေးနိုင်သည်။ ၎င်းအချက်များက နှလုံးသွေးကြောများကြွပ်

ဆတ်ပိတ်ဆို့ခြင်းကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်အတွက် မကောင်းသည့် ရောင်ရမ်းခြင်း (Inflammation) များကိုလည်း အချိန်ပိုင်းအစာမစားခြင်းဖြင့် လျော့ချနိုင်သည်။ သုတေသနများအရ နေ့စဉ်ကယ်လိုရီစားသုံးမှု ကို ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းလျော့ချခြင်းဖြင့် ၂ နှစ်အတွင်း နှလုံးသွေးကြောရောဂါကို လျော့ကျသွားစေနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ကင်ဆာရောဂါများ

အချိန်ပိုင်းအစာဖြတ်ထားခြင်း၊ ကယ်လိုရီလျော့ကျေးခြင်းများဖြင့် တိရစ္ဆာန်များတွင် ကင်ဆာကျိတ်များ ကျုံ့သွားစေနိုင်ကြောင်း လွန်ခဲ့သည့် နှစ် ၁၀၀ ကျော်ကပင် သက်သေများ ရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အချိန်ပိုင်းအစာဖြတ်ခြင်းဖြင့် ကင်ဆာဆဲလ်များ၏ စွမ်းအင်ရယူသုံးစွဲမှု အားလျော့သွားမည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကင်ဆာဆဲလ်ကြီးထွားမှုနေ့သွားပြီး ကုသမှုပိုမိုအောင်မြင်နိုင်မည်ဟု ယူဆချက်များလည်း ရှိသည်။ အင်ဆူလင်နှင့် ကြီးထွားမှုဟော်မုန်းများအပေါ် ထိန်းချုပ်ထားနိုင်သဖြင့် ကင်ဆာဖြစ်ပွားမှုလျော့ချစေနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိချက်တချို့ရှိနေသည်။ မျက်မှောက်ကာလမှာ ရင်သား၊ ဆီးကျိတ်၊ သားဥအိမ်၊

သားအိမ်နှင့် အူမကြီးကင်ဆာရောဂါများမှာ အချိန်ပိုင်းအစာဖြတ်ခြင်းဖြင့် အကျိုးကျေးဇူးရှိနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိ သုတေသနများပြုလုပ်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးနှောက်အာရုံကြောရောဂါများ

လူလတ်ပိုင်းအရွယ်တွင် လိုအပ်သည်ထက် ပိုမိုစားသုံးခြင်းကြောင့် လေဖြတ်ရောဂါ၊ အယ်လ်ဇိုင်းမားရောဂါနှင့် ပါကင်ဆန်အကြောရောဂါများ ဖြစ်ပွားမှု ပိုလာနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိချက်များရှိပါသည်။ တစ်ရက်ခြား အစာမစားခြင်းဖြင့် အယ်လ်ဇိုင်းမားနှင့် ပါကင်ဆန်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု လျော့ကျစေနိုင်ကြောင်း တိရစ္ဆာန်များတွင် သက်သေပြနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

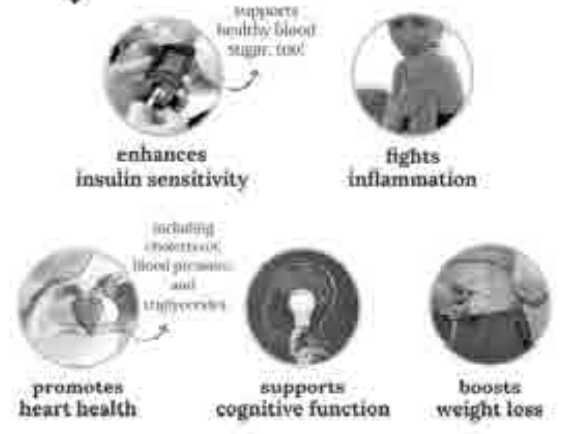
ရင်ကျပ်ပန်းနာနှင့် အဆစ်ရောင်ရောဂါများ

ကိုယ်အလေးချိန်လျှော့ချလိုက်ခြင်းဖြင့် အဝလွန်လူနာများမှာ ရင်ကျပ်ပန်းနာရောဂါ သက်သာသွားစေနိုင်ပါသည်။ ရောဂါသက်သာသွားခြင်းနှင့်အတူ အဆုတ်လေပြန်တွင်းရှိ ရောင်ရမ်းမှုများပါ ကျဆင်းသွားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အချိန်ပိုင်းအစာဖြတ်ထားခြင်းဖြင့် ရောင်ရမ်းမှုကျဆင်းစေနိုင်သည့်အစွမ်းကြောင့် အရိုးလေးဖက်နာကဲ့သို့သော အဆစ်ရောင်ရောဂါများပါ သက်သာလာနိုင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

နိဂုံး

နိဂုံးချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော် အစားအစာကို ချင့်ချိန်စားသုံးခြင်းဟူသော မြတ်စုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမမှာ ယနေ့နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်လာသည်အထိ တည်တံ့ခိုင်မြဲနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဆေးပညာသုတေသနတွေ့ရှိချက်များမှာလည်း တစ်ရက်လျှင် ဆွမ်းတစ်နပ်သာ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည့် ရဟန်းသံဃာတို့၏ အကျင့်သီလနှင့် အလေ့အထကို ကောင်းမွန်သည့်ဘက်သို့ ဖော်ညွှန်းလျက်ရှိပါသည်။

5 benefits of intermittent fasting v

The infographic lists five benefits of intermittent fasting, each accompanied by a small circular image:

- 1. supports healthy blood sugar, too! (Image of a person sitting at a table)
- 2. enhances insulin sensitivity (Image of a person's torso)
- 3. fights inflammation (Image of a person's head and shoulders)
- 4. including cholesterol, blood pressure, and triglycerides (Image of a person's head and shoulders)
- 5. promotes heart health (Image of a person's head and shoulders)
- 6. supports cognitive function (Image of a person's head and shoulders)
- 7. boosts weight loss (Image of a person's head and shoulders)

To give intermittent fasting a try, limit your eating window to eight hours or so per day.

တစ်ရက်ခြား အစာမစားဘဲနေခြင်း၊ တစ်ပတ်လျှင် ၂ ရက် အစာမစားဘဲနေခြင်း၊ နေ့စဉ်လိုလို အချိန်ပိုင်းအစာမစားခြင်း(သီတင်းသီလဆောက်တည်ခြင်း) စသည့် Intermittent fasting ဟုခေါ်သော အချိန်ပိုင်း အစာမစားဘဲနေခြင်းနည်းလမ်းများမှာ အများပြည်သူတို့အတွက် သက်ရှည်ကျန်းမာ၊ ရောဂါဘယကင်းဝေးစေဖို့ အထောက်အကူပြုမည်မှာသေချာပါသည်။

အစားအစာစားသောက်ရာတွင်လည်း ကယ်လိုရီများသည့် အစားအစာများကို တတ်နိုင်သမျှလျှော့ချပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီး၊ ပဲအမျိုးမျိုးကို သင့်တင့်မျှတစွာစားသုံးခြင်းဖြင့် အသက်ရှည်ရာ အနာမဲ့ကြောင်း၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကြေမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။ ။

■ ဒေါက်တာလွမ်းမိုးဟန်

Ref: Effects of Intermittent Fasting on Health, Aging and Disease from NEJM.

ဆရာထွန်း၏

ထွန်းရွှေဝါ

တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး

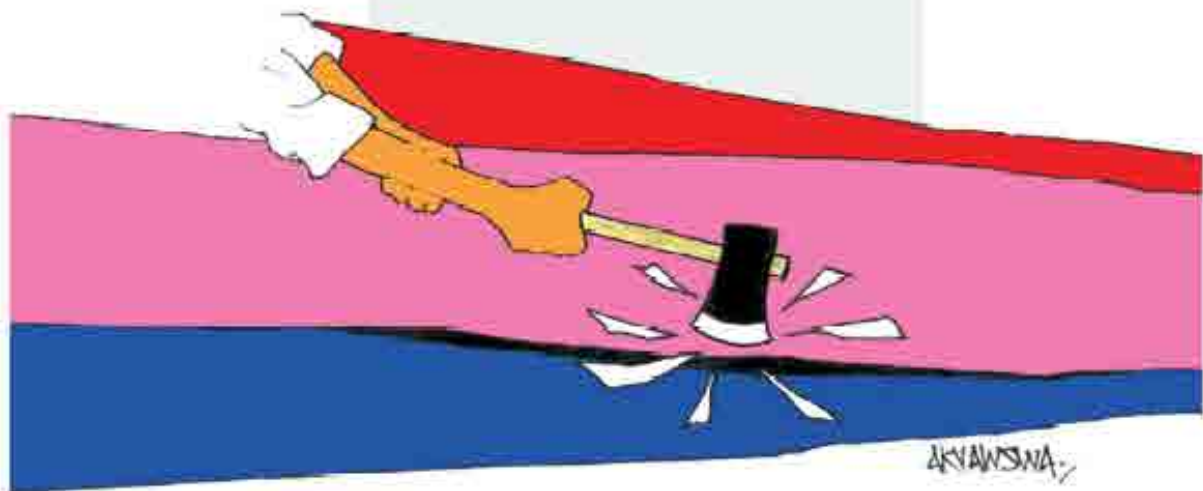

ဘလွယ်

အပ်တွေအောင် သူမရှာ
ထွင်းစရာ ဘာမရှိ။

အချိန်မဖြုန်းရှာဘု
ပုဆိန်သုံးဖြိုကာ ဖျောက်တော့
လိုရာရောက်၏။ ။

■ စပင်းဘုန်းကျော်

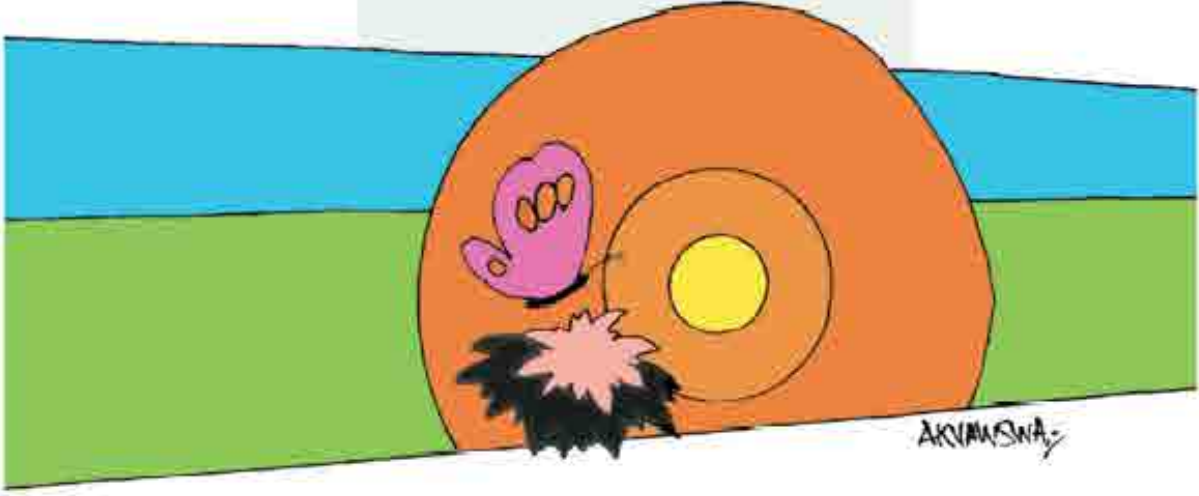
အနာဂတ်ခင်းတစ်ပွင့်

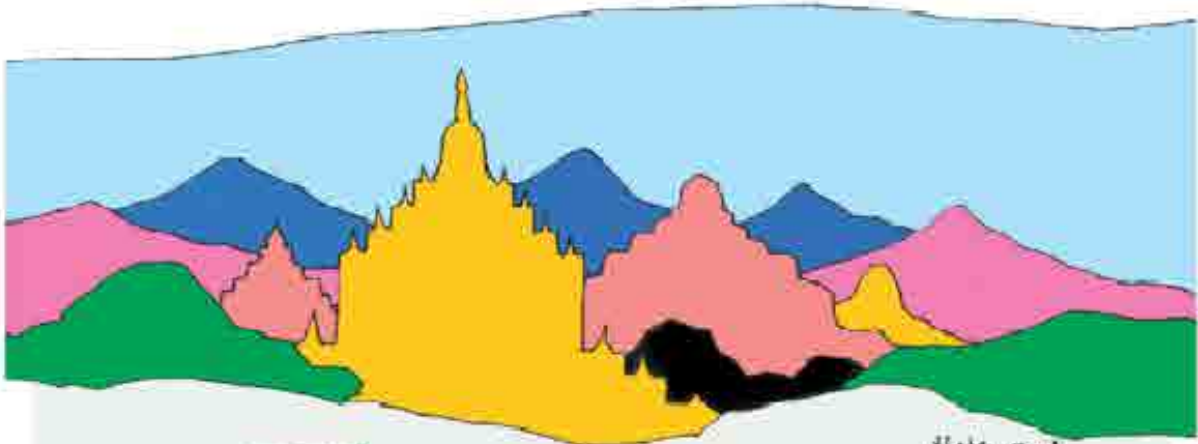
အသိသတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ညီ၍
နှိုင်းရှည့်ဆင်ခြင်၊ လူဝန်းကျင်ဝယ်
ရှင်သန်လန်းစွင့်၊ ပန်းတစ်ပွင့်ငဲ့ . . .။

သူဖြင့်ရန်သူ
မိတ်ဆွေယူ၍
ဖြူစင်ပြည့်ဝ၊ နှလုံးလှဖြင့်
တွေးဆအသိ ရှိစေချင် . . .။

ကိုသို့ပြည့်ဝ
နှလုံးလှသော်
လျှောက်ကြမည့်လမ်း၊ ရှေ့စခန်းဝယ်
မှောင်ပယ်လက်ရွှန်း၊ တက်နေဝန်းသို့
ထွန်းသစ်ပါလိမ့် ဝင့်ပါလိမ့် . . .။ ။

■ ရွှေးမောင်ပေးရည်

သာဓုဗုဒ္ဓ

(အဲချင်း)

'တန်ကြည့်' ဆီက ဝေမှုန်
ဧရာဝတီရေကြည်ရစ်ဆင်း
'တူးရွင်း' ငယ်တောင်မြတ် ခြုံသိုင်းလို့ ပတ်သည်
မြင့်မြတ် စံရတနာဘုံတဲ့လေး။

မွေးထုံငယ်မှ ပျံ့သင်း
ထေရဝါဒ မျိုးစေ့ချခဲ့
နေလလင်းသို့ ထုံသင်းပယ်နဲ့ကြိုင်
စေတီပုထိုး ဂူအမျိုးမျိုးတို့
လက်ချိုးလို့ မရေနိုင်သည်
အလှဗွေဆိုင် မဒုနရယ်က
သာဓုကင့်မော။

မင်းစောရယ်တဲ့ အနုရုဒ္ဓါ
ထီးလှိုင်သွေးနှစ် မင်းကျန်စစ်တို့
ခိုင်ကျစ်ပါလို့ တေဇော်တော်ရှိန်
ပြည်သူခပင်း ငြိမ်ဝပ်ဆင်း၍
ဂုဏ်သတင်းငယ်ထိန်သည်
ရန်နှိမ်ကာ ချိုးခြေမှုသို့
သောကပယ်ရှင်း။

AKHANSUA

တပ်မှူးငယ်မှ သရပါ
ထည်ဝါတည်တဲ့ မတ်နိုင်နဲ့သည်
ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်ခင်း ပန်းစုံသင်းလို့
လေညင်းဆိတ်ဆိတ် နေခြည်ဖိတ်တော့
အေးရိပ်ငယ်ဖြာသည်
သံသာကြည်နူး ဂီတမှူးထင့်
"ကူး ကူး" သံညောင်း ပင်ထနောင်းမှ
သာပေါင်းငယ် ကျူးရင့်
ရွှေချိုးဖြူ ကုသံဆင့်ပါလို့
လေသင့်ရာလှိုင်ကြူ
ပုဂံသူ ခင်ညိုညက်တွေက
သဏ္ဍာန်မှ ပင်ပျိုခက်လို့ပ
စံမတူ ယဉ်နဂိုမက်လေတော့
ရှုမက်ဆင်း။ ။

■ ဆန်းလွင်(ပြန်ဟော)

လူသားဂုဏ်ရည်

ပညာနေလ၊ တန်ဆောင်စေသည့်
တက္ကသိုလ်၊ မြကျွန်းသာ၌
ပါမောက္ခကြီး၊ ဂုဏ်သိန်ယိုးလည်း . . .။

ကန်သည်းရောဂါ၊ နှိပ်စက်ရာဝယ်
လူနာသက်ဘေး၊ ကယ်ဆယ်ရေးတွက်
ဆေးသမားသာ၊ အရေးပါလည်း . . .။

စစ်ငင်စစ်မြို့၊ စစ်သွေးဆူလျက်
ရန်သူဖြိုခွဲ၊ စစ်ပြိုင်နှံ့ခိုက်
ရဲရေးကျော်ထင်၊ စစ်ဘုရင်သာ
တွင်ကျယ်ပေါက်မြောက်၊ အရာရောက်လည်း . . .။

ကမ်းစမထင်၊ လမ်းမမြင်နှင့်
ပုံစင်ကလွပ်၊ လှိုင်းကပုတ်နှင့်
စုပ်ဝဲကထူ၊ ကျောက်စွန်းငူနှင့်
ဗိုးကူလေဝိုင်း၊ ပျက်မုန်တိုင်းနှင့်
လှိုင်းဂယက်မွေ၊ ရိုင်းပွက်ရေဝယ်
လှေသမားလောက်၊ အရေးမြောက်သူ
နှစ်ယောက်ဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ။

■ ချစ်စုဒေကင်

ပျံသန်းမှု အခြေခံသဘောတရား (၁၂)

■ မေမေ(ပဟာဝိဇ္ဇာ)

လေယာဉ်တွင် လုပ်ငန်းကြီး ၅ ခုရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) လေယာဉ်အင်ဂျင်လုပ်ငန်း (Engine)၊ (၂) လေယာဉ်ကိုယ်ထည်လုပ်ငန်း (Air Frame)၊ (၃) လျှပ်စစ်နှင့် ချိန်ခွက်လုပ်ငန်း (Electric and Instrument)၊ (၄) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ရေဒါလုပ်ငန်း (Communication and Radar)၊ (၅) လေကြောင်းလက်နက်လုပ်ငန်း (Armament) တို့ဖြစ်ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသောကြောင့် နီးစပ်ရာလုပ်ငန်းတွေ ပေါင်းစုလိုက်သဖြင့် လုပ်ငန်းနည်းသွားသည်။ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်များအနေဖြင့် မူလလုပ်ငန်းကြီး ၅ မျိုးကို သိထားသင့်သည်။ ဤလုပ်ငန်းကြီးတွေထဲမှ ခေါ်ဝေါ်မှုအများဆုံးဖြစ်သော ကိုယ်ထည်ဆိုင်ရာဝေါဟာရများကို အကျဉ်းဖွဲ့ဖော်ပြသွားပါမည်။

(၁) **Aerofoils** လေထုအတွင်း ဖြတ်သန်းသွားရာတွင် ပင့်အားကိုရရှိစေနိုင်သော မည်သည့်မျက်နှာပြင်ကို မဆိုခေါ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လေယာဉ်အတောင်ပံ (Main plane or wing) ၏ဖြတ်ပိုင်းပုံဖြစ်သည်။

(၂) **Leading Edge** အေရိုပွိုင်းလ်တစ်ခု၏ ရှေ့ဘက်ဦးစွန်းဖြစ်သည်။

(၃) **Trailing Edge** အေရိုပွိုင်းလ်တစ်ခု၏ နောက်ဘက်ဦးစွန်းဖြစ်သည်။

(၄) **Cord** အေရိုပွိုင်းလ်တစ်ခု၏ ဦးစွန်းနှင့်ပိုစွန်းအကြားရှိ အကွာအဝေးဖြစ်သည်။

- (၅) **Chord Line** ကော့ကို စိတ်မှန်းဖြင့်ဆက် သွယ်ဆွဲထားသောမျဉ်း (Imaginary Line) ဖြစ်သည်။
- (၆) **Span** အတောင်ပံတစ်ခု၏ အဖျားမှ နောက် တစ်ခု၏ အဖျားအထိ အကွာအဝေးကိုခေါ် သည်။
- (၇) **Angle of Attack** အေရိုဖွိုင်းလ်တစ်ခု၏ Chord Line နှင့် ၎င်းအား မျက်နှာချင်းဆိုင်

- တိုက်ခတ်လာသောလေစီးကြောင်း (Relative Air flow) တို့အကြား၌ ဖြစ်ပေါ်လာ သောထောင့်ဖြစ်သည်။
- (၈) **Angle of Incident** အေရိုဖွိုင်းလ်တစ်ခု၏ Chord Line နှင့် ရှေ့ပြင်ညီမျဉ်း (Horizontal Line) အကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသောထောင့် ဖြစ်သည်။
- (၉) **Dihedral Angle** လေယာဉ်တစ်စင်းအား

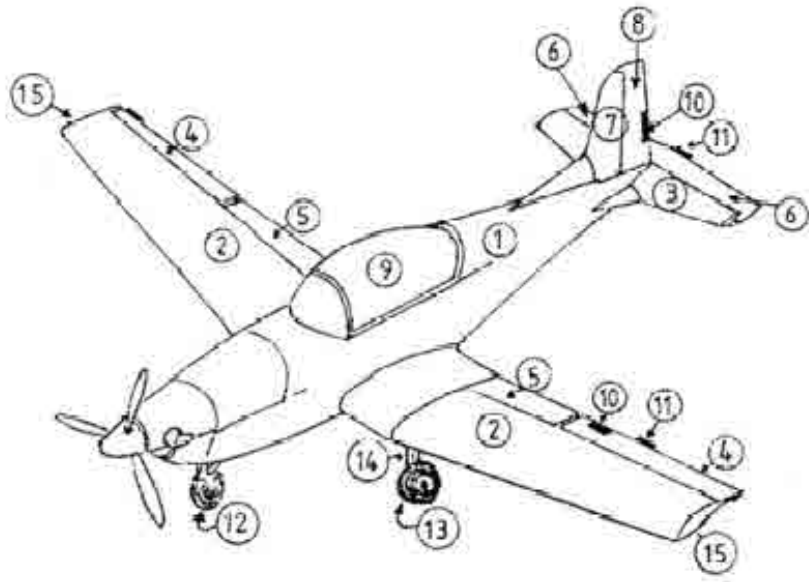

ရှေ့တည့်တည့်မှကြည့်လျှင် လေယာဉ်၏ ဘေးတိုက်ဝင်ရိုး (Lateral Axis) ပေါ်တွင်ဖြစ်ပေါ်နေသော ကောင်ပံထောင့်များဖြစ်သည်။

- (၁၀) **Centre of Gravity**၊ အေရိုဖွဲ့ငြင်းလ်တစ်ခုပေါ်သို့ ကမ္ဘာ့ဆွဲအားစုစည်းသက်ရောက်ရာဗဟိုချက်ဖြစ်သည်။ အတိုကောက် C.G ဟုခေါ်သည်။
- (၁၁) **Centre of Pressure**၊ အေရိုဖွဲ့ငြင်းလ်တစ်ခု၏ မျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ လေဖိအားအနည်းဆုံးနှင့် ပင့်အားအရရှိဆုံးဗဟိုချက်ဖြစ်သည်။ အတိုကောက် C.P ဟုခေါ်သည်။
- (၁၂) **Axis**၊ လေယာဉ်လှုပ်ရှားလည်ပတ်မှုပြုလုပ်ရသောဝင်ရိုးဖြစ်သည်။ လေယာဉ်လူးလိုမိုသော Longitudinal Axis၊ လေယာဉ်ဝဲယာခေါင်းယမ်းသော Vertical Axis နှင့် လေယာဉ်အပေါ်အောက်လှုပ်ရှားသော Lateral Axis ဟု ၃ မျိုးရှိသည်။ အမှန်တကယ် ဝင်ရိုးကြီးကတော့ မရှိပါ။ မမြင်ရပါ။ စိတ်မှန်းမျဉ်းပေါ် Imaginary Line ဖြစ်ပါသည်။
- (၁၃) **Datum Lines**၊ လေယာဉ်အား ဘေးတိုက်

အမြင်အတိုင်း စိတ်မှန်းဖြင့် ဆွဲထားသော အလျားလိုက်အလယ်မျဉ်းဖြစ်သည်။

- (၁၄) **Streamline Body**၊ ကုံဆွဲအားခေါ် နောက်ဆွဲအား (Drag) အနည်းဆုံးဖြစ်အောင် စီမံထားသော ဒီဇိုင်းပုံစံဖြစ်သည်။
- (၁၅) **Drag or Resistance**၊ တုံ့ဆွဲအားခေါ် နောက်ဆွဲအားပင်ဖြစ်သည်။ လေယာဉ်ပျံသန်းရာလမ်းကြောင်းနှင့် ဆန့်ကျင်စွာ သက်ရောက်သောအားကို ခေါ်သည်။ လေယာဉ်ကိုယ်ထည်နှင့် လေစီးကြောင်း၏ ပွက်တိုက်မှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဤဆွဲအားအကြောင်းကို ရှေ့တွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။
- (၁၆) **Friction**၊ အရာဝတ္ထုတစ်ခုလေထဲတွင် လှုပ်ရှားသွားလာသည့်အခါ အရာဝတ္ထု၏ မျက်နှာပြင်နှင့်ဆက်စပ်သော လေတို့ထိတွေ့လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောပွတ်အားဖြစ်သည်။
လေကြောင်းမျိုးဆက်သစ်လူငယ်တို့အနေဖြင့် လေယာဉ်ကိုယ်ထည်ပိုင်းဆိုင်ရာဝေါဟာရ ဤမျှသိထားလျှင် လုံလောက်ပါသည်။ ဆက်၍ လေယာဉ်

တစ်စင်း၏ ကိုယ်ထည်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်းများကို ပုံနှင့်တကွ ရှင်းလင်းပါဦးမည်။

ပုံတွင်ပါသော ဂဏန်းညွှန်းများအရ အစိတ်အပိုင်းအခေါ်အဝေါ်ကိုမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်လေသည်။

- (၁) **Fuselage** လေယာဉ်ကိုယ်ထည်ကြီးဖြစ်ပြီး လေယာဉ်ဟစ်စင်းလုံး၏ အမာခံကျောရိုးဖြစ်သည်။ လေယာဉ်ကြီးများတွင် ခရီးသည်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းထည့်သွင်းသယ်ဆောင်ရာ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။
- (၂) **Main Plane** ပင်အား (Lift) ကိုရယူပေးသော လေယာဉ်ဦးပိုင်းရှိ အဓိကအကျဆုံး ပြင်ညီဖြစ်သည်။ လေယာဉ် လေထဲတွင် ပျံသန်းနေစဉ်တစ်လျှောက်လုံး လေယာဉ်တစ်စင်းလုံး၏ အလေးချိန်ကို ထမ်းဆောင်ထားပြီး ပင်အားကို မပြတ်ထုတ်ပေးနေသော တောင်ပံတစ်ခုလုံးဟု နားလည်ရပါမည်။
- (၃) **Tail Plane** လေယာဉ်နောက်မြီးပိုင်းရှိ ရေပြင်ညီမျက်နှာပြင်ဖြစ်သည်။ အလျားလိုက်တည်ငြိမ်မှုရအောင်ပြုလုပ်ပေးသည်။
- (၄) **Aileron** လေယာဉ်ကိုထိန်းသိမ်းမောင်းနှင်

ရာတွင်အသုံးပြုသော လေယာဉ်ထိန်းလေရွက်တစ်စုံဖြစ်သည်။ လေယာဉ်ဘေးတိုက်စောင်းခြင်း၊ လူးခြင်း၊ ကွေ့ခြင်း၊ လှိမ့်ခြင်းပြုလုပ်ရာတွင် သုံးသည်။

- (၅) **Flap** အကူထိန်းလေရွက်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး လေယာဉ်ကွင်းမှအတက်နှင့် ကွင်းသို့အဆင်းတွင် သုံးသည်။
- (၆) **Elevator** လေယာဉ်ထိန်းလေရွက်တစ်စုံပင်ဖြစ်သည်။ လေယာဉ်ဦးခေါင်းမော့တက်ခြင်း၊ စိုက်ဆင်းခြင်းကိုဖြစ်စေသည်။
- (၇) **Fin** လေယာဉ်နောက်မြီးပိုင်းရှိ ဒေါင်လိုက်မျက်နှာပြင်ဖြစ်သည်။ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် Tail Plane နှင့် ထောင့်မှန်ကျပြီး လေစီးကြောင်းနှင့် အလိုက်သင့် Streamline ဖြစ်အောင် တည်ဆောက်ထားသည်။ လားရာအရပ်တည်ငြိမ်မှုရရှိစေရန်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် လေယာဉ်ဦးခေါင်း ဘယ်ညာတိုင်းစောင်းမှုမရှိစေရန် ပြုလုပ်ပေးသည်။
- (၈) **Rudder** ပဲ့ထိန်းဖြစ်သည်။ ရာဒါဟုခေါ်သော လှုပ်ရှားနိုင်သည့် လေရွက်အရှင်ဖြစ်ပြီး Fin တွင် တပ်ဆင်ပေးထားသည်။ လေယာဉ်

ဦးခေါင်းဝဲယာ တိမ်းစောင်းလိုပါက ရာဒါကို သုံးသည်။

(၉) **Canopy**။ လေယာဉ်ငယ်များ (ကစ်ယောက် မောင်း၊ စုံတွဲမောင်းလေယာဉ်ငယ်)တွင် လေ သူရဲထိုင်သောနေရာကို အုပ်မိုးပေးထားသော ပေါင်းမိုးဖြစ်သည်။ လေယာဉ်မောင်းခန်းကိုမူ Cockpit ဟုခေါ်သည်။

(၁၀) **Trim Tab**။ အကူထိန်းလေရွက်တစ်မျိုးဖြစ် သည်။ လေယာဉ်ထိန်းသိမ်းမောင်းနှင်ရာတွင် လေသူရဲ၏ အားစိုက်ထုတ်ရမှုကို လျော့ပါး သက်သာသွားစေရန် တီထွင်ထားသော လေ ရွက်ငယ်ဖြစ်သည်။

(၁၁) **Fix Tab**။ အကူထိန်းလေရွက်ငယ်ပင်ဖြစ် သည်။ Trim Tab နှင့်ကွာခြားချက်မှာ Trim သည် အရှင်ဖြစ်၍ လေသူရဲက လိုသလိုထိန်း ကျောင်းပေးနိုင်သည်။ Fix Tab ကိုမူ လေသူရဲ က ထိန်းကျောင်းလှုပ်ရှားစေ၍ မရပါ။ ဒီဇိုင်း အရတွက်ချက်ပြီး လေယာဉ်ကိုယ်ထည်တွင် ပုံသေတပ်ဆင်ပေးထားသော Tab ဖြစ်သည်။

(၁၂) **Nose Wheel**။ ဦးပိုင်းရှိဘီးဖြစ်သည်။ (ခေတ်ဟောင်းလေယာဉ်များတွင် Tail

Wheel ကို တပ်ဆင်ကြသည်။)

(၁၃) **Main Wheels**။ အတောင်ပံနှစ်ဖက်အောက် တွင်ရှိသော ပင်မဘီးနှစ်လုံးကိုခေါ်သည်။

(၁၄) **Under Carriage**။ ပင်မဘီးများနှင့် လေ ယာဉ်ကိုယ်ထည်ကို ဆက်သွယ်ပေးထားသော ဘီးခြေတံများဖြစ်သည်။ မြေပြင်ပေါ်တွင်ရှိနေ စဉ် လေယာဉ်တစ်စင်းလုံး ၏ အလေးချိန်ကို ပင့်မထားပြီး လေယာဉ်ဆင်းသက်ရာတွင်ဖြစ် ပေါ်လာလေ့ရှိသော ထိဆောင့်မှု (Impact) ဒဏ်ချက်မှ သက်သာရာရစေရန်စီမံထားသည်။ ယင်းဘီးခြေတံထဲတွင် စပရင်သဘောဆောင် သောငွေ့ရည်၊ သို့မဟုတ် ဟိုက်ဒရောလစ်ဆီ တစ်မျိုးမျိုးကို ထည့်ပေးထားသည်။

(၁၅) **Wing Tip**။ အတောင်ပံအဖျားပိုင်းကိုခေါ် သည်။ ညပျံသန်းမှုအတွက် အတောင်ဖျား တွင် အချက်ပြမီး (Navigation Light) တပ်ပေးသည်။ ခေတ်မီတိုက်လေယာဉ်အချို့ တွင် ခုံးကျည်တစ်စင်းစီတပ်ဆင်ကြသည်။ ။

■ emem(ဟဟဝိဂ္ဂ)

ပါးစပ်အကျယ်ဆုံးလူသား

**သူတို့ဆီက
အံ့ပွယ်မှတ်တမ်းများ**

အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ Pennsylvania ပြည်နယ် ရှိ Boyer မြို့က Phillip Angus ဆိုတဲ့ ဆယ်ကျော် သက်အရွယ် ကလေးတစ်ယောက်ဟာ ဂင်းနက်စ် မှတ်တမ်းဝင်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ သူက သူ့ရဲ့ အကျယ်ဆုံးဟန်ပဲဟဲ့ပါးစပ်ကို ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့ပြီး ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အပေါ်နှုတ်ခမ်းနဲ့အောက် နှုတ်ခမ်းတို့ရဲ့အကျယ်ဟာ ၉ ဒသမ ၅၅ စင်တီမီတာ (၃ ဒသမ ၇၅ လက်မ)ရှိပါတယ်။ ယခင်ပါးစပ်အကျယ်ဆုံး စံချိန်တင်နိုင်ခဲ့တဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံသား Isaac Johnson ရဲ့ကမ္ဘာ့စံချိန် ၈ ဒသမ ၈ စင်တီမီတာကို ချိုးဖျက်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဂင်းနက်စ်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ကို ပေးအပ်ရက်ပြုခဲ့ပါတယ်။

တင်းနစ်ဘောလုံးတွေ အများဆုံးကိုက်ချိုပြနိုင်ခဲ့တဲ့ ခွေးကလေး

ဒီလမှာတော့ တင်းနစ်ဘောလုံးတွေကို ပါးစပ်ထဲမှာ အများဆုံးကိုက်ချိုပြနိုင်တဲ့ခွေးကလေး တစ်ကောင်အကြောင်းကို တင်ပြချင်ပါတယ်။ အမေ ရိုကန်နိုင်ငံ၊ နယူးယောက်မြို့မှာနေထိုင်တဲ့ Erin Molloy ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ၂ နှစ်အရွယ်ခွေးကလေးဟာ သူ့သခင်နဲ့ တင်းနစ်ဘောလုံးတွေပစ်တမ်းကစားတဲ့ အခါမှာ သူ့သခင်ပစ်လိုက်တဲ့ဘောလုံးတွေကို ပါးစပ် နဲ့ကိုက်ချိုပြီး သခင်ကိုပြန်ပေးရပါတယ်။ ဒီလိုပါးစပ် နဲ့ ကိုက်ချိုတဲ့နေရာမှာ တစ်ခါကိုက်ချိုရင် ဘောလုံး ၆ လုံးကို ကိုက်ချိုနိုင်ပါတယ်။ သူ့ကို ဂင်းနက်စ်မှတ် တမ်းတင်အဖွဲ့က သွားရောက် စမ်းသပ်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ ပြီး ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်း ဝင်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ကို ချီး မြှင့်ပေးအပ်ခဲ့ပါ တယ်။

၁၀ နှစ်အရွယ်ကောင်လေးရဲ့ သင်္ချာဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့စံချိန်တင်မှု

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ Long Eaton မြို့၊ Longmoor မူလတန်းကျောင်းက ၁၀ နှစ်အရွယ်ကျောင်းသားလေး Nadub Gill ဟာ COVID-19 ရောဂါကြောင့် ကျောင်းတွေခေတ္တပိတ်ထားတဲ့အချိန် အားလပ်ရက်တွေမှာ Times Table Rock Stars app ကိုအသုံးပြုပြီး သင်္ချာဆိုင်ရာမေးခွန်းတွေကို ဖြေဆိုရတဲ့ဂိမ်းကိုကစားခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ တစ်မိနစ်အတွင်း မေးခွန်းပေါင်း ၁၉၆ ခုကို မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြေဆိုနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီ ၁၀ နှစ်အရွယ်ကျောင်းသားလေးကို ဂင်းနက်စ်အဖွဲ့ဝင်တွေက သွားရောက်မှတ်တမ်းယူခဲ့ပြီး ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို တစ်ပါတည်းပေးအပ်ခဲ့ကြပါတယ်။

ကြက်ဥ ၃ လုံးကို ဒေါင်လိုက်ထပ်တင်ကာ တစ်တန်းတည်းထောင်မတ်နိုင်သူ

မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကွာလာလမ်ပူမြို့က Mohammed Abelhamced Muqbel ဆိုတဲ့သူဟာ ကြက်ဥ ၃ လုံးကို ဒေါင်လိုက်ထပ်ပြီး တစ်တန်းတည်းထောင်မတ်နိုင်သူအဖြစ် စံချိန်တင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုကြက်ဥ ၃ လုံးကို တစ်တန်းတည်းဖြစ်အောင် ထောင်မတ်နိုင်ဖို့ဆိုတာကလည်း လွယ်ကူတဲ့အလုပ်

တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုပြုလုပ်နိုင်ဖို့အတွက် အာရုံစူးစိုက်မှုကောင်းဖို့လိုအပ်သလို ကြက်ဥရဲ့ဟန်ချက်ညီတဲ့ သေးငယ်တဲ့နေရာကို သိရှိနိုင်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုကို ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ဂင်းနက်စ်မှတ်တမ်းဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို ပေးအပ်ဂုဏ်ပြုခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးစာအုပ်ကြီး

ဟန်ဂေရီနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ Szinpetri ရွာငယ်လေးတစ်ရွာမှာတော့ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးလက်လုပ်စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ရှိပါတယ်။ ဒီကြီးမားတဲ့ စာအုပ်ကြီးကို ရိုးရာလက်မှုပညာတွေနဲ့ ထည့်သွင်းပေါင်းစပ်ဖန်တီးချုပ်လုပ်ထားပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ကြီးကို ၇၁ နှစ်အရွယ် ဟန်ဂေရီနိုင်ငံရဲ့ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်တဲ့ဗီလာဗာဂါက ဖန်တီးပြုလုပ်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ စာမျက်နှာ ၃၄၆ မျက်နှာရှိပြီး အလေးချိန် ၁၄၂၀ ကီလိုဂရမ်လေးကာ စာအုပ်အရွယ်အစားမှာ ၄ ဒသမ ၁၈ မီတာ x ၃ ဒသမ ၇၇ မီတာ ရှိပါတယ်။ အရွယ်အစားကြီးမားလွန်းတာကြောင့် စာရွက်တစ်ရွက်လှန်ဖို့ လူ ၆ ယောက်လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ထဲမှာ ရှေးတုန်းကအသုံးပြုခဲ့တဲ့ သင်္ကေတ

အမှတ်အသားတွေကိုဖော်ပြထားပြီး ဆွီဒင်နိုင်ငံက သစ်သားစားပွဲတွေ၊ စာရွက်တွေပြုလုပ်ခဲ့ကာ အာဂျင်တီးနား၊ နွား ၁၃ ကောင်ရဲ့သားရေတွေကိုအသုံးပြုထားပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီစာအုပ်ကို ဂင်းနက်စ်အဖွဲ့က ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး လက်လုပ်စာအုပ်ကြီးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ။

■ သုတထွန်း

အောင်မြင်မှု.. လမ်းကြောင်းပေး
မကြာခင်ရောက်တော့မှာ.. ဖေဖေရီ
အခုတောင်.. တစ်ခွန်း.. နှစ်ခွန်း
အဆင်ပြေရမှာ...

CARTOON

'အိပ်မက်' ချိတ်ဆွဲဟာ
မအံ့ဘူး... ဝါ-

'အနာဂတ်'
ရှိသေးတယ်
ပေါ့နော်-

'သူမုန်းချင် ကိုယ်ပြုံး
လှိုက်ပါဆိုလို့ ပြုံးပြလိုက်တယ်
သယ်- သွေးတယ် ကွာ...'

၂၀၂၀
၇/၂၅

တကယ်တော့
ဘာပစ္စည်း ကိုင်ပြီးတိုင်း
ပြုံးတိုင်း - လက်ကို
၁၉-၁၉နဲ့ ဆေးသင့်တယ်....

စတုန်း ၂၀-ပါ
ကွာ....

အဲဒီလို ကန့်သန့်တိုက်
ပြောလို့တော့ - မတော်
သွားတယ် - မဟုတ်လား -

အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားနှင့် စစ်ဘက်အရပ်ဘက်ဆက်ဆံရေး

ပတ်ပြိုင်ရေး(MPA)

နိုင်ငံရေးသမားတွေနဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကတိကဝတ်ဆိုတာ ရွေးကောက်ပွဲရာသီရောက်တိုင်း ကြားနေရမဲ့ အရာတွေ၊ ကြားနေကျအရာတွေဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကတိကဝတ်တွေပေးခဲ့တဲ့ပါတီ၊ နိုင်ငံရေးသမားက ဘယ်လောက်ဖြည့်ပေးနိုင်ခဲ့လဲဆိုတာဟာ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ၊ နိုင်ငံရေးသမားတွေကိုတိုင်းတာရမဲ့ ပေတံတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမိုကရက်တွေလည်း ရွေးကောက်ပွဲကတိကဝတ်တွေပေးတယ်။ ရီပတ်ဘလစ်ကန်တွေကလည်း ကတိတွေပေးတယ်။ ဘယ်လောက်အထိ အခွန်ထမ်းပြည်သူလူထုကို လုပ်ပေးနိုင်လဲ၊ ဘယ်လောက်ရာခိုင်နှုန်းလောက် အကောင်အထည်ဖော်ပေးခဲ့ပြီလဲအပေါ်မူတည်ပြီး အခွန်ထမ်းပြည်သူတွေက မဲပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီကျင့်သားရနေတဲ့နိုင်ငံတွေမှာတော့ ရွေးကောက်ပွဲကတိကဝတ်နှုန်းကို လုပ်ဆောင်မှုပေးနိုင်တာနဲ့ တိုင်းတာတာက အကျင့်ဖြစ်နေပါပြီ။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်၊ ၂၇ ရက်အတွင်းမှာ အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုတွေအတွင်း အိန္ဒိယထိန်းချုပ်ထားတဲ့ ဂျမူး-ကက်ရ် မီးယားဒေသနဲ့ အိန္ဒိယကတော့ Balakot ဒေသတွေကို

တိုက်ခိုက်ခဲ့တာပါ။ နှစ်နိုင်ငံလေကြောင်းတိုက်ပွဲတွေ အတွင်း အိန္ဒိယလေယာဉ်ပစ်ချစ်ရပြီးနောက် ပါကစ္စတန် ဆန်ကျင်ရေးနဲ့ ဟိန္ဒူအမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်များ အမြင့်ဆုံးနိုးကြားလာခဲ့သလို အာဏာရ BJP ပါတီ ကိုင်စွဲခဲ့တဲ့ ဟိန္ဒူအမျိုးသားရေးဝါဒကိုလည်း အောင်မြင်အောင် တွန်းအားပေးခဲ့ပါတယ်။ မိုဒီကလည်း ဒုတိယအကြိမ် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ပြန်လည်ရွေးချယ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လမှာတော့ မိုဒီက ဂျမ္မူး ကက်ရှ်မီးယားဒေသနဲ့ပတ်သက်ပြီး အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ (က) အရ အိန္ဒိယသိမ်းပိုက်ထားတဲ့ ဂျမ္မူး-ကက်ရှ်မီးယားဒေသကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးထားတာရုပ်သိမ်းခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ အလံနဲ့ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးရရှိထားသည့် အခွင့်အရေးအားလုံးကိုရုပ်သိမ်းပြီး ဒေလီအစိုးရက တိုက်ခိုက်ထိန်းချုပ်လိုက်ပါတယ်။ အာဇကီ၊ ကက်ရှ်မီးယားနဲ့ Gilgit Baltistan အပါအဝင် ပါကစ္စတန်ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ ၃၅

ရာခိုင်နှုန်းသော နယ်မြေတွေနဲ့ ဆက်ဆံရေးကိုလည်း မာမာချာချာတုံ့ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေရာမှာ တရုတ်ကလည်း Aksai Chin နယ်မြေ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းသောဧရိယာကို ထိန်းချုပ်ထားပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ ကျူးကျော်မှုကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းတုံ့ပြန်ဖို့ မိုဒီအစိုးရက ကက်ရှ်မီးယားကို ဗဟိုအစိုးရက ထိန်းချုပ်ခဲ့တယ်လို့ ရှုမြင်ကြပါတယ်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလနောင်းပိုင်းမှာတော့ ဗွတ်စလင်မဟုတ်သူများ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်ကို တင်း

ကျပ်တဲ့ဥပဒေကြောင့် မွတ်စလင်ဘာသာဝင်များ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားဆန္ဒပြမှုတွေကလည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံတစ်ဝန်းမှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။

မိုဒီအစိုးရလက်ထက်မှာ ဟိန္ဒူအမျိုးသားရေးဝါဒီလမ်းစဉ်ကိုချမှတ်ပြီး လုပ်ဆောင်နေသလို လက်ရှိအခြေအနေတွေကလည်း အမျိုးသားရေးဝါဒီတွေအားကောင်းဖို့ တွန်းပို့ခဲ့ပါတယ်။ BJP ပါတီရဲ့ အဓိကပြိုင်ဘက် Indian National Congress ပါတီရဲ့ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဆာရီရွှါနိုင်ငံခြားသူကြီးကို စိတ်ကုန်နေကြတာကလည်း BJP ကို အောင်မြင်မှုလမ်းကြောင်းပေါ် တွန်းပို့သလိုဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ယခုနှစ်ဇန်နဝါရီလအတွင်းမှာ Galwan တောင်ကြားဒေသမှာ အိန္ဒိယ-တရုတ်တပ်တွေရဲ့ လက်သီးစစ်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပါတယ်။ မိုင်ပေါင်း ၂၂၀၀ ကျော်ရှည်လျားတဲ့ နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်မှာ သီတင်းပတ်အတော်ကြာ တင်းမာနေတဲ့အခြေအနေတွေကြောင့် တပ်အင်အားတွေတိုးချဲ့ချထားခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယနှစ်နိုင်ငံ တပ်အင်အားတွေတိုးချဲ့ချထားတဲ့ ဟိမဝန္တာတောင်တန်းအနောက်ပိုင်းနယ်စပ်မှာ နှစ်ဖက်တပ်တွေကြား ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားရာက အိန္ဒိယစစ်သား ၂၀

သေဆုံးခဲ့တယ်လို့ အိန္ဒိယစစ်တပ်က ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်က ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်မိုဒီကတော့ ရန်စကျူးကျော်မှုတွေအတွက် အပြစ်ပေးသွားမယ်လို့ သူ့ရဲ့ Twitter မှာရေးခဲ့သလို ကျဆုံးစစ်သည်တွေအတွက်ဂုဏ်ပြုဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်မှာတော့ နယ်စပ်ပြဿနာနဲ့ပတ်သက်လို့ ပါတီပေါင်းစုံအစည်းအဝေးခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့ဘက် Galwan တောင်ကြားဒေသ Ladakh မှာကျဆုံးသွားတဲ့ အိန္ဒိယစစ်သည်တွေဟာ အမိနိုင်ငံအချုပ်အခြာအာဏာနဲ့ ပိုင်နက်နယ်မြေအတွက် အသက်စွန့်သွားတဲ့သူရဲကောင်းတွေအဖြစ် မိုဒီက ဂုဏ်ပြုခဲ့ပါတယ်။

CGTN သတင်းဌာနကတော့ အိန္ဒိယနဲ့ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ နှစ်နိုင်ငံတပ်ပွဲတွေ ပဋိပက္ခစစ်ပွဲကို အရှိန်လျှော့အောင် ဆောင်ရွက်နေပြီလို့ ပြောဆိုခဲ့သလို Time of India ကလည်း နှစ်နိုင်ငံမိုလ်မူးချုပ်အဆင့် နယ်စပ်ဆွေးနွေးပွဲတွေက တိုးတက်မှုရှိတယ်လို့ ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ Ladakh ဒေသသို့ အိန္ဒိယကြည်းတပ်ဦးစီးချုပ် မိုလ်ချုပ်ကြီး နာရာဗာနီးက မေလ ၂၂ ရက်မှာ သွားရောက်စစ်ဆေးခဲ့ပြီး ကာကွယ်ရေး

ဝန်ကြီး ထပ်မံသွားရောက်မယ်လို့ သတင်းတွေထွက် ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဇူလိုင်လ ၃ ရက်မှာတော့ နှစ်နိုင်ငံတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ တရုတ် နယ်စပ်ဒေသသို့ ဝန်ကြီးချုပ် မိဒီနဲ့ အိန္ဒိယစစ်ဘက် အရာရှိကြီးတွေ ရုတ်တရက်ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ရုတ်တရက်ရောက်ရှိသွားတဲ့ အိန္ဒိယစစ်စခန်းဟာ ဇွန်လ ၁၅ ရက်က တရုတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားသည့်နေရာ အပြောင့်တိုင်းလျှင် မိုင် ၆၀ ခန့်သာ ဝေးကွာတယ်လို့ AFP သတင်းမှာဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အမျိုးသားလုံခြုံရေးအကြောင်းပြချက် ဖြင့် လူကြိုက်များသော TikTok အပါအဝင် တရုတ်မီတီတိုင်းဖုန်း အက်ပလီကေးရှင်း ၅၉ ခုကို ပိတ်ပင်ခဲ့ပါတယ်။

ငင်းနယ်မြေစစ်ဆေးရုံမှာ တက်ရောက်ကုသ

လျက်ရှိတဲ့ တရုတ်တို့နဲ့ပဋိပက္ခတွင် ဒက်ရာရစ်သည် တွေကို မိုဒီက တရင်းတနှိုးတွေ ဆုံနှုတ်ဆက်ပုံတွေကို လည်း အိန္ဒိယမီဒီယာတွေနဲ့ All India Radio News မှာ တခမ်းတနားဖော်ပြကြပါတယ်။ မိုဒီကတော့ ဟိန္ဒူ အမျိုးသားရေးဝါဒကို မြှင့်တင်ပြီး စစ်ဘက်အရပ် ဘက်ဆက်ဆံရေး ပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်သလို သူ့ရဲ့နိုင်ငံရေးပုံရိပ်ကိုပါ ဆွဲတင်ခဲ့ပါတယ်။

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် မီတာ ၄၂၇၀ မြင့်မားတဲ့ တောင်တန်းဒေသမှာရှိပြီး လူသူနေထိုင်မှု မရှိသလောက်ဖြစ်တဲ့ အဲဒီဒေသကို ချူကလီးယား လက်နက်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ နိုင်ငံကြီးနှစ်နိုင်ငံက သူပိုင် ငါပိုင်ငြင်းခုံနေကြတာ ဆယ်စုနှစ်များစွာရှိလာပါပြီ။ မိုင်ပေါင်း ၂၂၀၀ ကျော်ရှိသည့်လျားတဲ့ နယ်စပ်တစ် လျှောက်မှာ နှစ်ဖက်တပ်တွေထိပ်တိုက်ဆိုင်နေကြတဲ့ စခန်းနေရာတွေ အများအပြားရှိပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ လပိုင်းအတွင်းက လာဒါန်ဒေသအတွင်း နှစ်နိုင်ငံကြား ခြားထားတဲ့ ထိန်းချုပ်နယ်ခြားစည်း (Line of Actual Control) တစ်လျှောက်မှာ အိန္ဒိယက လမ်းသစ်တစ်ခု ဖောက်လုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း အခုလို ထိပ်တိုက်တွေ့တာတွေ ဖြစ်လာတာပါ။

အိန္ဒိယတို့ အဲဒီလိုလုပ်တာက အဲဒီဒေသမှာ သူပိုင်တယ်လို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့နယ်အတွင်း သူတို့ တပ်တွေချထားသလို၊ အခြေခံအဆောက်အအုံတွေ အရင်ကတည်းက အများအပြားတည်ဆောက်ထားတဲ့ တရုတ်ကို ဒေါသထွက်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့ နှစ်ဖက်တပ်

ကွေ့ဟာ ပိုနီးကပ်စွာနေရာချထားသလို၊ ရန်ပုံတွေဖြစ်
 ဖို့ အန္တရာယ်တွေလည်း ပိုများလာခဲ့ပါတယ်။ ဒီဧရိယာ
 ဟာ သေနင်္ဂပျူဟာအရ၊ စီးပွားရေးအရ၊ စစ်ရေးအရ
 အရေးကြီးဟယ်ဆိုတာကို နှစ်နိုင်ငံစလုံးက ရှုမြင်ထား
 ပါတယ်။

တစ်ဖက်ကလည်း အဖြေတစ်စုံတစ်ရာမရာဘူး
 ဆိုရင် မတိုးသာမဆုတ်သာရင်ဆိုင်နေကြရတဲ့ ဒီအခြေ
 အနေကနေ ဒေသအတွင်းမှာ မတည်ငြိမ်တာတွေ
 ဖြစ်လာမဲ့ ဆိုးကျိုးတွေဆက်ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်အကြား နယ်စပ်ထိပ်တိုက်
 တွေ့မှုတွေမှာ ၄၅ နှစ်အတွင်း ဒါပထမဆုံး လူသေဆုံး
 တာတွေဖြစ်လာတာလို့ မှတ်ယူနိုင်ပါတယ်။ ၁၉၆၂
 ခုနှစ်တုန်းကပဲ သူတို့နှစ်နိုင်ငံ စစ်တစ်ခါဖြစ်ခဲ့ပါ
 တယ်။ အိန္ဒိယဘက်က အရှက်ရဖွယ် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပါတယ်။

နှစ်ဖက်အငြင်းပွားနေတဲ့နယ်စပ်ကနေ တရုတ်
 တပ်တွေ စတင်ရုပ်သိမ်းနေပြီလို့ အိန္ဒိယသတင်း
 အရင်းအမြစ်တွေက ဖော်ပြပါတယ်။ ဇူလိုင်လ ၆

ရက်က တရုတ်တပ်တွေ စတင်ရုပ်သိမ်းတာပါ။
 နှစ်ဖက်စလုံးက ရင်ဆိုင်မှုမပြုဘဲ တင်းမာမှုလျော့ချဖို့
 ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတယ်လို့ တရုတ်နိုင်ငံခြားရေး
 ဝန်ကြီးဌာန ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ပြောဆိုပါတယ်။
 နှစ်ဖက်ပိုင်းခြားထားတဲ့ LAC (Line of Actual
 Control) မျဉ်းမှာ ရှေ့မတိုး နောက်မဆုတ်ဖြစ်ခဲ့ရ
 ခြင်းဟာ အိန္ဒိယနယ်ခြားဒေသမှာ စစ်ဘက်အခြေခံ
 အဆောက်အအုံတွေ ဆောက်ခဲ့တာကိုဆန့်ကျင်ရာက
 ထွက်ပေါ်လာတဲ့ရလဒ်လို့ အကဲခတ်သုံးသပ်ပါတယ်။
 Galwan တောင်ကြားဆိုတာက ကက်ရှ်မီးယား
 ဒေသမှ တရုတ်နိုင်ငံကထိန်းချုပ်ထားတဲ့ Aksai
 Chin ဧရိယာနဲ့ ထိစပ်လျက်ရှိပါတယ်။ ပါကစ္စတန်
 ထိန်းချုပ်ထားတဲ့ ကက်ရှ်မီးယားနဲ့ အိန္ဒိယထိန်းချုပ်
 ထားသော ကက်ရှ်မီးယားဒေသဆက်စပ်လျက်ရှိတဲ့
 နယ်နိမိတ်မျဉ်းဟာ ၄၃၅ မိုင် (၇၀၀ ကီလိုမီတာ)
 ရှည်လျားသလို ကက်ရှ်မီးယားဒေသဟာ ပါကစ္စတန်
 လိုလားသော မွတ်စလင်အကြမ်းဖက်သမားများရဲ့
 အခြေစိုက်နေရာတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ မကြာ
 ခဏခွဲထွက်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွေနဲ့ အကြမ်းဖက်တိုက်
 ခိုက်မှုတွေလည်းရှိလာခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ
 ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန်လေကြောင်းတိုက်ပွဲ
 များရဲ့အစကလည်း ၂၀၁၉ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလမှာ
 အိန္ဒိယထိန်းချုပ်ထားတဲ့ ကက်ရှ်မီးယားဒေသ
 ဆရီနာဂါတွင် အသေခံအကြမ်းဖက်သမားတိုက်ခိုက်
 မှုကြောင့် အိန္ဒိယစစ်သည် ၄၀ သေဆုံးခဲ့ရာက
 အစပြုခဲ့ပါတယ်။ ဟရုတ်တပ်တွေ ရုပ်သိမ်းသွားတာ
 နဲ့ပတ်သက်ပြီး SCS လို့ခေါ်တဲ့ တောင်တရုတ်
 ပင်လယ်အတွင်း အမေရိကန်ရေတပ်က USS Nimitz
 နဲ့ USS Ronald Reagan ပါဝင်တဲ့ လေယာဉ်
 တင်သင်္ဘောတိုက်ခိုက်ရေးအုပ်စု ၂ ခုနဲ့ စစ်ရေး
 လေ့ကျင့်ခန်းတွေပြုလုပ်ခဲ့တဲ့အတွက် တောင်တရုတ်
 ပင်လယ်ကို အာရုံပိုစိုက်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆ
 ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်ရေတပ်က

တောင်တရုတ်ပင်လယ်အတွင်း စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှု တွေ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နေချိန်မှာ တရုတ်ရေတပ် အနေနဲ့ ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ စစ်ရေးလေ့ကျင့်ခန်းတွေကို တောင်တရုတ်ပင်လယ်၊ အရှေ့တရုတ်ပင်လယ်နဲ့ ပင်လယ်ဝါဒေသအတွင်း လေ့ကျင့်ခန်းပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ တရုတ်ကြည်းတပ်ကလည်း တောင်တရုတ်ပင်လယ်နဲ့ ပင်လယ်ဝါဒေသအတွင်း အမြောက်များ လက်တွေ့လေ့ကျင့်ပစ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဟိန္ဒူအမျိုးသားရေးမိဒီ ဦးဆောင်တဲ့ BJP ပါတီကို အိန္ဒိယပြည်သူလူထုက ပိုအယုံအကြည်ရှိပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု ကာလနဲ့ လွတ်လပ်ရေးရပြီးစကလမှာ Indian National Congress ပါတီကို ပြည်သူတွေလက်ခံခဲ့ ကြပါတယ်။ အင်ဒီရာဂန္တီ၊ ရာဂျစ်ဂန္တီလက်ထက် အထိ လုပ်တိုင်းတင့်တယ်နေပေမဲ့ အီတလီနိုင်ငံသူ ဆိုနီယာဂန္တီနဲ့ သူ့သားရာဟူးဂန္တီလက်ထက်မှာတော့ ဟိန္ဒူအမျိုးသားရေးဝါဒက ပြန်နိုးကြားနေပါတယ်။ အင်ဒီရာဂန္တီ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ်အရေးအခင်းကို ကိုင်တွယ်ရာမှာ ကိုယ်ရံတော် ဆစ်ခံလူမျိုးရဲ့လုပ်ကြံ မှုခံခဲ့ရသလို သူ့သားရာဂျစ်ဂန္တီကလည်း သီရိလင်္ကာ ကို အိန္ဒိယတပ်တွေစေလွှတ်ခဲ့တဲ့အကြောင်းအရင်းခံ နဲ့ တမိလ်ကျားသူပုန်အဖွဲ့ဝင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးရဲ့

အသေခံပုံးခွဲလုပ်ကြံမှုကို ခံခဲ့ရပါတယ်။ လက်ရှိဝန်ကြီးချုပ်မိုဒီကတော့ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန်လေကြောင်းတိုက်ပွဲတွေ၊ အိန္ဒိယ- တရုတ်လက်ရှိပဋိပက္ခတွေကြားကနေ သူ့ပုံရိပ်ကို တိုးမြှင့်ရင်း၊ အိန္ဒိယအမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် စစ်ဘက်အရပ်ဘက်ဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရင်း အမျိုးသားရေးဝါဒီတစ်ဦးအနေနဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံကို ကိုင်တွယ်လျက်ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံရေးသမားတွေဟာ ရွေးကောက်ပွဲကတိ ကဝတ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရင်း အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရပါတယ်။ ဂျမူး-ကက်ရှ်မီးယားဒေသဟာ အိန္ဒိယအတွက် အမျိုး သားအကျိုးစီးပွားဖြစ်သလို မိုဒီအတွက်လည်း စိန်ခေါ် မှုဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်တပ်တွေ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားရာ နယ်မြေက ဆုတ်ခွာနေပေမဲ့ ဘူတန်နဲ့ နီပေါကတစ်ဆင့် အိန္ဒိယအတွက် ပဋိပက္ခမီးပွားတွေကိုတော့ ပစ်သွင်းခဲ့ ပါတယ်။ အခုလို အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အကျိုးတရားအဖြစ် အိန္ဒိယနဲ့ ပါကစ္စတန်အကြား ပိုမိုကြီးမားတဲ့ စစ်ရေးထိပ်တိုက် တွေ့မှုတွေဖြစ်လာနိုင်တယ်လို့ နိုင်ငံရေးသုံးသပ်မှု တွေရှိနေပါတယ်။ ။

■ ငော်ငြိမ်းဦး (MPA)

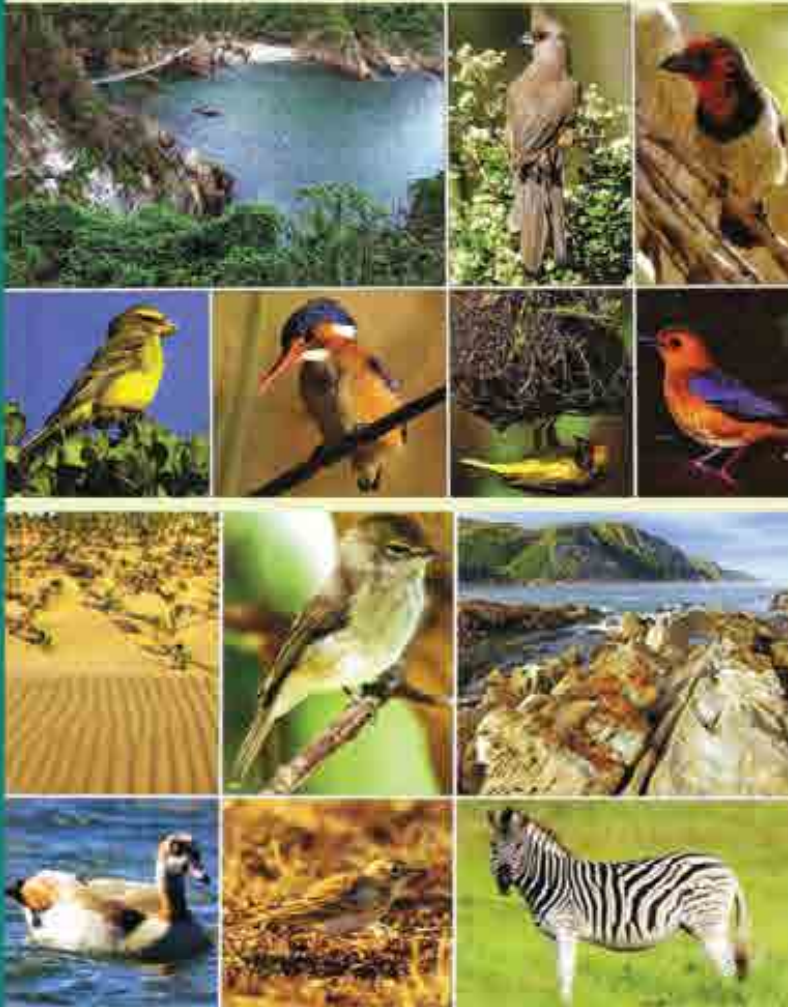

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံရှိ Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်

Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်ဟာ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံရှိ အမျိုးသားဥယျာဉ်တွေထဲကမှ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ရင်သပ်ရူမော ဖွယ်ကောင်းသော ပင်လယ်ရေကြောင်းနဲ့ စွန့်စားမှုပြည့်ဝတဲ့အားလပ်ရက်များကို တွေ့ကြုံခံစားနိုင်တဲ့နေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ထူးခြားတဲ့အဏ္ဏဝါနဲ့ ကုန်းမြေဆွဲဆောင်မှုများလည်းရှိပါတယ်။

လမ်းညွှန်

Tsitsikamma အမျိုးသား ဥယျာဉ်ဟာ ကိပ်ဟောင်းမြို့မှ ၆၁၅ ကီလိုမီတာ (၃၈၂ မိုင်)၊ Port Elizabeth မှ ၁၉၅ ကီလိုမီတာ (၁၂၁ မိုင်) နှင့် Plettenberg ပင်လယ်အော်မှ ၆၈ ကီလိုမီတာ (၄၂ မိုင်) မှာ တည်ရှိပါတယ်။ Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်ကို သွားမယ်ဆိုရင်တော့ Plettenberg ပင်လယ်အော်မှာ ကားငှားပြီး အဝေးပြေးလမ်းမကြီးကနေပြီး ဒီဥယျာဉ်ကိုဝင်ရောက်ရပါတယ်။ စီစဉ်ထားတဲ့လေယာဉ်ခရီးစဉ်များအတွက် အနီးဆုံးလေဆိပ်မှာ George ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကလေယာဉ်များဟာ Plettenberg Bay လေဆိပ်ကို အသုံးပြုနိုင်ပါတယ်။

အမျိုးသားဥယျာဉ်လမ်းကြောင်း

တောင်အာဖရိကရဲ့ အမျိုးသားဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းရေးဆွဲထားတဲ့ သာယာလှပတဲ့ကမ်းရိုးတန်းဟာ နိုင်ငံရဲ့အဖိုးတန်ရတနာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းမှာဆိုရင် Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်၊ Knysna ကန်ဇရီယာနဲ့ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ကျက်စားရာ ကန္တာရတွေဖြစ်ပါတယ်။

Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်မှာ အလွန်ရှားပါးတဲ့ အာဖရိကက Black

oystercatcher မျိုးသုဉ်းလုနီးရှိတဲ့ငှက်မျိုးစိတ်တွေနဲ့ တောင်အာဖရိကရှိ အသေးငယ်ဆုံးတောဆိတ်များကျက်စားနေထိုင်ပါတယ်။

သမုဒ္ဒရာမှတောင်တန်းများအထိ ဂေဟစနစ်ရဲ့ ပြယုဂ်အဖြစ် တောင်အာဖရိကတွင် ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး နေရာတစ်ခုဖန်တီးရန် မူလပုံစံမပျက်ယွင်းသေးသော ကမ်းခြေများ၊ ကြမ်းတမ်းသောချောက်ကမ်းပါးများ၊ Cape ဒေသခံသစ်တောများ၊ Fynbos မြစ်များ၊ ရေကန်များနဲ့ ပေါင်းစပ်ထားပါတယ်။

ဒီအံ့ဖွယ်ဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းဆွဲဆောင်မှုဟာ Plettenberg ပင်လယ်အော်ရဲ့ မြောက်ဘက်မှာတည်ရှိပြီးတော့ Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်ရဲ့ ဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းမှာဆိုရင် တောင်

အာဖရိကမှာရှိတဲ့သာယာလှပတဲ့ Storms River မြစ်ဝ၊ ကျောက်တုံးကြီးကမ်းရိုးတန်း၊ ရှေးဟောင်းသစ်တောနဲ့ ယခုလက်ရှိတည်ဆောက်နေတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု နေရာတွေပါဝင်ပါတယ်။

ရှုမြင်ကွင်းနှင့်နေရာထိုင်ခင်း

ရာသီဥတုကတော့ တောင် အာဖရိကရှိ ဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းတစ် လျှောက်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး အလွန် စိုစွတ်သောလများဟာ မေလနဲ့ အောက်တိုဘာလ တို့ဖြစ်ပါတယ်။

Tsitsikammaအမျိုးသားဥယျာဉ်မှာ ရှုထောင့် ပေါင်းစုံပါတဲ့ ကမ်းခြေရှုခင်း၊ ကျောက်ဆောင်များနဲ့ ဖြစ်များကို ကြည့်ရှုခံစားရမှာဖြစ်ပြီး တောင်တက်

နဲ့ ရေကူးအားကစားတွေလည်း လုပ်လို့ရပါတယ်။ ဒီနေရာဟာဆိုရင် အမျိုးသားဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းရဲ့ ထိပ်ဆုံးအပိုင်းလည်းဖြစ်ပါတယ်။

ဥယျာဉ်လမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်မှာ တောင် အာဖရိကနည်းသည်တွေဟာ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ က မြင့်တက်နေတဲ့ ကျောက်တုံးများ၊ အပူပိုင်းသစ်တောများနဲ့ မရေမဟွက် နိုင်တဲ့ Fynbos (ဌာနေအပင်များ)၊ ရေတံခွန်များ ပင်လယ်ထဲသို့ စီးကျ နေတာကိုလည်း မြင်တွေ့ရမှာဖြစ် ပါတယ်။

ဒီဒေသမှာ သဘာဝအတိုင်းရှည်လျားစွာ လမ်းလျှောက်နိုင်တဲ့ တောင်တက်လမ်းကြောင်း များစွာရှိပါတယ်။ ၎င်းတို့အနက်မှ အကျော်ကြား ဆုံးမှာ Otter Trial ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာပေါ် က အကောင်းဆုံးတွေထဲမှ တစ်ခုဖြစ် ပါတယ်။

ကျေးလက်တည်းခိုခန်းများနဲ့၊ ဟိုတယ်များရှိပြီး ရေငုပ်ခြင်း၊ ရေကူးခြင်း၊ တောင်တက်ခြင်း၊ စက်ဘီးစီးခြင်း၊ ရွက်လွှင့်ခြင်းတို့ လုပ်လို့ရပါတယ်။ အဓိကပေါ်လွင်ထင်ရှားမှုတွေကတော့ Otter ရှောင်ကြည့်ခြင်းနဲ့ ဝေလငါးကြည့်ခြင်းတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ။

■ **မင်းသစ်ဆွေ(သူတေသန)**

Sources: (1) Tsitsikamma coastal national park location by www.nature-reserve.co.za
(2) Tsitsikamma coastal national park by www.nature-reserve.co.za

ထမင်းပေါင်းအိုးတွေအကြောင်း သိကောင်းစရာ

လှိုင်းရင့်မွေ(ပဗန)

လက်ရှိအချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ နေရာဒေသတိုင်းလိုလိုမှာ လျှပ်စစ်မီးရရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အိမ်တိုင်းလိုလိုမှာ လျှပ်စစ်ထမင်းပေါင်းအိုးတစ်လုံးစီတော့ရှိကြပါတယ်။ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေ မရှိခင်ကဆိုရင် မီးမွှေးရ၊ မွှေးရ၊ ငှဲ့ရ၊ နှပ်ရနဲ့ ထမင်းတစ်အိုးဖြစ်ဖို့အတွက် တော်တော်လေးကရိကထများခဲ့ရပါတယ်။ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေ ပေါပေါ

များများသုံးစွဲလာနိုင်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ အဲဒီလို အလုပ်မရှုပ်တော့ဘဲ ခလုတ်တစ်ချက်နှိပ်ထားရုံနဲ့တင် ထမင်းတစ်အိုးလုံးကို အလိုလိုအစအဆုံးချက်ပေးသွားပါတယ်။
ထမင်းပေါင်းအိုးဟာ သာမန်အိမ်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းဆိုပေမဲ့ ယနေ့ခေတ်လူတွေအတွက် အတော်လေးအချိန်ကုန်သက်သာစေတဲ့အရာဆိုရင်

လည်း မမှားပါဘူး။ တချို့ကတော့ လျှပ်စစ်ပေါင်းအိုးတွေကို မီးဖိုချောင်တော်လှန်ရေးလို့ တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြပါတယ်။ စာဖတ်သူအပေါင်းကို အဲဒီထမင်းပေါင်းအိုးရဲ့အကြောင်းကို ဗဟုသုတအနေနဲ့ တင်ပြပေးသွားပါမယ်။

အားလုံးသိကြတဲ့အတိုင်း ထမင်းပေါင်းအိုးဆိုတာဟာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို အပူစွမ်းအင်ဖြင့် ပြောင်းလဲပြီး ထမင်းချက်ပြုတ်တဲ့ မီးဖိုချောင်သုံး အီလက်ထရွန်နစ်ပစ္စည်းတစ်ခုပဲဖြစ်ပါတယ်။ ထမင်းပေါင်းအိုးအတွင်းမှာတော့ မီးဖို၊ ချက်ပြုတ်တဲ့ခွက်နဲ့ အလိုအလျောက် အပူချိန်ထိန်းကိရိယာ (Thermostat) တွေ အဓိကအားဖြင့်ပါဝင်နေပြီး Thermostat လုပ်ငန်းကတော့ ချက်ပြုတ်နေတဲ့အိုးရဲ့အပူချိန်ကို ထည့်ထားတဲ့ဆန်နဲ့ ငရုရဲ့ပြောင်းလဲမှုအပေါ်မူတည် ထိန်းညှိပေးပါတယ်။ နည်းပညာတိုးတက်လာတာနဲ့ အညီ အာရုံခံကိရိယာတွေလို ပစ္စည်းအစိတ်အပိုင်းတွေ ကပ်ဆင်ထားသော ခေတ်မီဆန်းပြားတဲ့ထမင်းပေါင်းအိုးတွေလည်း ထွက်ပေါ်လာနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

အနောက်နိုင်ငံတွေမှာတော့ ထမင်းပေါင်းအိုး Rice Cooker ဟုသောဝေါဟာရဟာ အလိုအလျောက်

အပူမပေးနိုင်တဲ့ သဘာဝအတိုင်း (မီးနဲ့) အသုံးပြုချက်ပြုတ်ရတဲ့ အိုး၊ ခွက်တွေကနေ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြီး ၁၂၅၀ ဘီစီကာလကတော့ ကြွေထည်နဲ့ပြုလုပ်ထားခဲ့တယ်လို့ ဗြိတိန်ပြတိုက်မှာ ပြသထားတဲ့ပစ္စည်းတွေအရ သိရပါတယ်။ ယခုချိန်မှာတော့ ထမင်းပေါင်းအိုးလို့ဆိုလိုက်တာနဲ့ ထင်း၊ ဖွဲ၊ မီးသွေးစသည်ဖြင့် မီးမလိုဘဲ လျှပ်စစ်နဲ့ အလိုအလျောက်ချက်ပြုတ်နိုင်တဲ့ ပစ္စည်းအဖြစ် လူသိများလာပြီဖြစ်ပါတယ်။

ထမင်းပေါင်းအိုး၊ ဒါမှမဟုတ် လျှပ်စစ်မီးဖိုတွဲဖက်ပါဝင်နေတဲ့အိုးတွေဟာဆိုရင် ဂျပန်နိုင်ငံကနေ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာအရ စတင်ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းတို့ကို ဖိအားပေးစက်များ Suihanki လို့ခေါ်ပါတယ်။ အလုပ်လုပ်ပုံကတော့ အိုးအတွင်း ဆန်နှင့်ရေဖြည့်ထားပြီး ချက်ပြုတ်ရတဲ့ အီလက်ထရွန်နစ်

ကိရိယာဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းမှာပါရှိတဲ့ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကနေ အပူထုတ်ပေးတဲ့ မီးဖိုကနေ အိုးအတွင်းက ရေနဲ့ဆန်ကို အပြည့်အဝအပူပေးတာဖြစ်ပြီး အပူချိန် ၁၀၀ ဒီဂရီဆဲလ်စီယပ်အထိကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အပူချိန်ကြောင့် အိုးအတွင်းကရေဟာ အငွေ့ပြန်သွားပြီး ထမင်းဖြစ်လာပါတယ်။ အချို့သော ခေတ်မီ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေဆိုရင် နိမ့်ပါးတဲ့အပူစွမ်းအင်နှုန်းကနေ အပူချိန် ၁၆၀ ဒီဂရီဆဲလ်စီယပ်အထိ ရောက်ရှိအောင် ပေါင်းအိုးမှာပါတဲ့ မီးဖိုရဲ့အပူချိန်ကို ကူးပြောင်းနိုင်ပါတယ်။

မိရိုးဖလာနည်းအတိုင်း ထမင်းချက်တယ်ဆိုတာ ဆန်ကိုလောင်ကျွမ်းစေခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အပူငွေ့နဲ့တင် ထမင်းဖြစ်လာအောင် ချက်ပြုတ်တာဖြစ်ပြီး လျှပ်စစ်ထမင်းပေါင်းအိုးဆိုတာကလည်း သာမန်မီးမွှေးချက်ပြုတ်ရတဲ့ မီးဖိုအစား နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာမြင့်တင်ထားတဲ့အရာဖြစ်ပါတယ်။ သုံးစွဲသူတွေအတွက် မီးဖိုချောင်တွင်းမှာ ထင်းမီးဖိုတွေလို နေရာကြီးကြီးမားမားပေးဖို့မလိုတာကြောင့် သပ်ရပ်တဲ့မီးဖိုချောင်ခန်းကို ပိုင်ဆိုင်မှာဖြစ်ပြီး အချိန်လုကာ အလုပ်လုပ်နေရသူတွေအတွက်လည်း ထမင်းပေါင်းအိုးတွေဟာ အလွန်အသုံးဝင်ပါတယ်။ ပေါင်းအိုးအတွင်းထည့်တဲ့ဆန်နဲ့ ရေပမာဏကိုတော့ ချိန်ဆရန်လိုအပ်ပြီး ထမင်းပေါင်းအိုးအသုံးပြုသူတွေဘက်က အိုးကိုဆေးရတာနဲ့ ဆန်ဆေးရတဲ့အပိုင်းတွေကိုပဲ လုပ်ဆောင်စရာရှိပါတယ်။

ထမင်းပေါင်းအိုးရဲ့ အရွယ်အစား၊ အမျိုးအစားပေါ်မူတည်ပြီး ထမင်းချက်ပြုတ်ချိန်မိနစ် ၂၀ ကနေ ၁ နာရီအထိကြာမြင့်တတ်တယ်လို့ သိရပြီး အချို့သော နည်းပညာမြင့်ထမင်းပေါင်းအိုးတွေမှာတော့ ထမင်းကျက်ချိန်ကို အချိန်တိတိကျကျနဲ့ မှတ်သားအသုံးပြုနိုင်ပါတယ်။ ထမင်းပေါင်းအိုးတစ်လုံးဟာဆိုရင် ထည့်ဝင်တဲ့ဆန်နဲ့ ရေပမာဏအနည်းအများ၊ အပူချိန်နဲ့ ဖလထုဖိအားပေါ်

မူကည်ပြီး ထမင်းအိုးတစ်ခုဖြစ်လာဖို့ အချိန်လိုအပ်ပါတယ်။ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေမှာလည်း ထည့်ဝင်နိုင်တဲ့ ဆန်ပမာဏကန့်သတ်ချက်မျိုးတွေရှိနေတာကိုလည်း တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ထမင်းပေါင်းအိုးတွေရဲ့သမိုင်း

သမိုင်းကြောင်းအရတော့ ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ၁၉၁၂-၁၉၂၆ ခုနှစ်အထိ လျှပ်စစ်ထမင်းပေါင်းအိုးတွေကို တိုးတက်လာအောင် စတင်စမ်းသပ်တီထွင်ခဲ့ပြီး ဂုတိယကမ္ဘာစစ်ကြိုကာလဖြစ်တဲ့ ၁၉၃၇ ခုနှစ်က တည်းက စတင်အသုံးပြုခဲ့ကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ထောင့်မှန်စတုဂံပုံသဏ္ဍာန်ရှိတဲ့ သစ်သားသေတ္တာအတွင်းမှာ ဆန်ကျင်ဘက်အနေအထားနဲ့ တည်ရှိတဲ့ လျှပ်စစ်ခေါင်းနှစ်ခုပါရှိပါတယ်။ ချက်ပြုတ်ဖို့ဆိုရင်တော့ ယင်းသေတ္တာကို ဆေးပြီးသားဆန်နဲ့ရေပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းပြီး လျှပ်စစ်ခေါင်းတွေကနေ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးပါတယ်။ ယင်းကနေ ရေကို ဆူပွက်လာစေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပ်ဆင်ထားတဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပမာဏဟာ များလွန်းတာကြောင့် မီးဖိုချောင်မှာ အသုံးပြုဖို့တော့ မလွယ်ကူပါဘူး။ ၁၉၅၅ ခုနှစ်ရောက်မှ အိမ်သုံးပစ္စည်းအဖြစ် ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်ရောက်ချိန်မှာတော့ ဂျပန်နိုင်ငံ ရဲ့ Mitsubishi Electric Corporation ကနေ ဂျပန်နိုင်ငံအတွက် ပထမဆုံးသောထမင်းပေါင်းအိုးကိုဖန်တီးကာ ဈေးကွက်အတွင်း ထည့်သွင်းလာခဲ့ပါတယ်။ Mitsubishi ရဲ့ထုတ်ကုန် ထမင်းပေါင်းအိုးတွေဟာဆိုရင် အပူပေးကွိုင်တပ်ဆင်ထားတဲ့ အလူမီနီယံအိုးတွေဖြစ်ပြီး ယခုခေတ် ထမင်းပေါင်းအိုးတွေလို အလိုအလျောက်ပိတ်နိုင်တာမျိုးတွေမရှိဘဲ ချက်ပြုတ်နေစဉ် အမြဲစောင့်ကြည့်နေဖို့လိုအပ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အစောပိုင်းကာလ ထမင်းပေါင်းအိုးအသုံးပြုသူတွေဟာဆိုရင် ရှိးရင်းတဲ့နည်းအတိုင်း လျှပ်စစ်ကနေ အပူပေးတဲ့နည်းကိုကျင့်သုံးပြီး စိတ်မှန်းအပူချိန်ရောက်ခဲ့ရင်တော့ ထမင်းပေါင်းအိုးရဲ့လျှပ်စစ်မီးခလုတ်ကိုပိတ်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခန်းအပူချိန်နဲ့ လျှပ်စစ်မီးရဲ့ပမာဏဟာ အနည်းအများရှိတာကြောင့် အဲဒီထမင်းပေါင်းအိုးတွေကို တိကျတဲ့အချိန်တစ်ခုသတ်မှတ်ပေးလို့မရဘဲ မကြာခဏ အိုးအတွင်းကထမင်းတွေ သွန်ပစ်ရတာမျိုးဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။

ယနေ့ခေတ် Mitsubishi ကုမ္ပဏီရဲ့ အစပထမထုတ်ကုန်က ထမင်းပေါင်းအိုးတွေဖြစ်ခဲ့ပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ်တစ်ဝိုက်က ထုတ်လုပ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့နည်းပညာလိုအပ်ချက်တွေကြောင့် အောင်မြင်မှုတော့မရရှိခဲ့ပါဘူး။ နောက်ပိုင်းကာလမှာတော့ ရှေ့ကဖန်တီးခဲ့တဲ့ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေရဲ့ အားနည်းချက်ကို နမူနာယူပြီး အတွင်းပိုင်းမှာ သစ်သားနဲ့တည်ဆောက်ထားတဲ့ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေအထိ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။ ပထမဆုံးလက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်တဲ့ ထမင်းပေါင်းအိုးကိုတော့ ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှာ Toshiba Electric Corporation နဲ့ ဆက်နွယ်မှုရှိတဲ့ Yoshitada Minami က တီထွင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ထမင်းပေါင်းအိုးမှာတော့ လေထုအလွှာကနေ အပူကို

ကာကွယ်ပေးနိုင်တဲ့ အခန်း ၃ ခန်းပါဝင်နေပြီး လက်တွေ့ကျကျထမင်းချက်ပြုတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုအောင်မြင်မှုရရှိလာအောင် ၅ နှစ်အကြာ အကြိမ်ကြိမ်စမ်းသပ်ပြင်ဆင်ဖန်တီးခဲ့ရတာပဲဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှာတော့ Toshiba ကုမ္ပဏီဟာ ယနေ့ခေတ် ထမင်းပေါင်းအိုးတွေရဲ့အစဖြစ်တဲ့ Toshiba အလိုအလျောက် ထမင်းပေါင်းအိုးတွေကို ဈေးကွက်အတွင်း စတင်ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ Toshiba ကုမ္ပဏီဟာ တစ်လအတွင်း ထမင်းပေါင်းအိုးအလုံးပေါင်း ၂ သိန်းခန့်အထိ ထုတ်လုပ်ရောင်းချခဲ့ရပါတယ်။ နောက် ၄ နှစ်အကြာမှာတော့ ဂျပန်နိုင်ငံက အိမ်ခြေစုစုပေါင်းရဲ့ တစ်ဝက်လောက်မှာ ထမင်းပေါင်းအိုးတွေရှိလာကြပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဂျပန်နိုင်ငံကထုတ်လုပ်တဲ့ ထမင်းပေါင်းအိုးများအား တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်လောက်အထိတင်ပို့ရောင်းချနိုင်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း အဆိုပါနှစ်အတွင်းမှာပဲ တရုတ်နဲ့ တောင်ကိုရီးယားကုမ္ပဏီတွေက ထမင်းပေါင်းအိုးတွေ စတင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချလာခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှာတော့ တရုတ်ကုမ္ပဏီတွေဟာ လုပ်ဆောင်မှုနည်းနည်း ဈေးပေါပေါနဲ့ လျှပ်စစ်ထမင်းပေါင်းအိုးတွေကိုထုတ်လုပ်လာခဲ့ပြီး နိုင်ငံပေါင်းများစွာကို တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်လောက်အထိ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ ထမင်းပေါင်းအိုးအလုံးရေပေါင်း ၈၅ မီလီယံလောက်အထိထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ထုတ်လုပ်ရောင်းချတဲ့နိုင်ငံတွေကတော့ ဂျပန်၊ ဟောင်ကောင်၊ ကိုရီးယားနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံတို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိအချိန်မှာလည်း တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာသုံးစွဲနေတဲ့ ထမင်းပေါင်းအိုး စုစုပေါင်း ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်က Made In China တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ ။

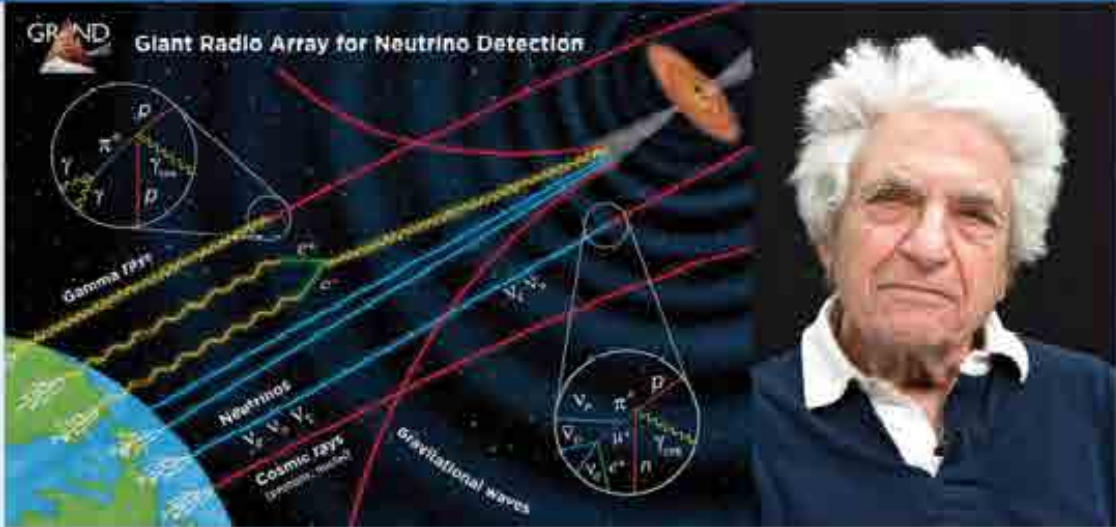
■ **လှိုင်းရင်သွေ(ပပန)**

Source: <https://en.m.wikipedia.org>, <https://web-japan.org> and Thutazone.

Pauli

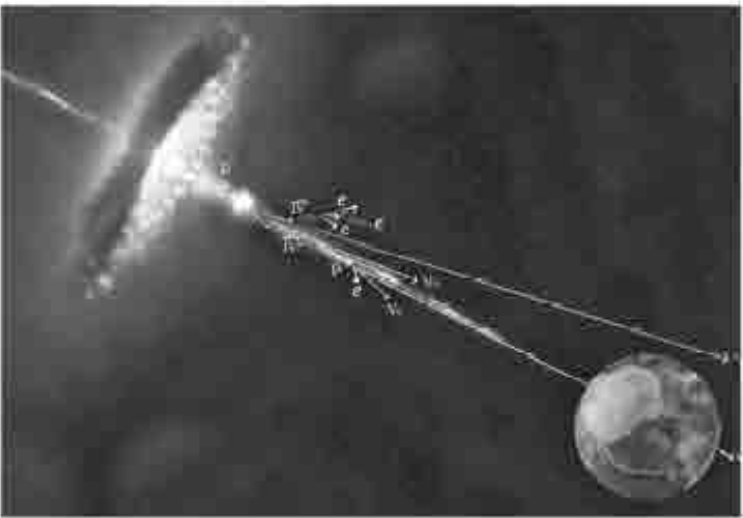
နျူထရီနို (Neutrino) ကိုယ်ပျောက်အမှုန်

သိပ္ပံပညာရှင်တို့၏ စူးစမ်းရှာဖွေမှုများကြောင့် စကြဝဠာအတွင်းရှိ အငယ်ဆုံးအမှုန်များကို များစွာ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ အငယ်ဆုံးအမှုန်များ အကြောင်းကို သုတအလင်းမဂ္ဂဇင်းတွင်ရေးသားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဆက်လက်ပြီး ရူပဗေဒပညာရှင်များ အတွေးရခက်နေသည့် နျူထရီနိုအမှုန်အကြောင်းကို မိတ်ဆက်ရေးသားပေးပါမည်။ နျူထရီနိုအမှုန်ကို တချို့သိပ္ပံပညာရှင်များက တစ္ဆေအမှုန် (Ghost particles) အဖွယ်အမှုန်စသည်ဖြင့် တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။ ခေါ်လည်း ခေါ်ထိုက်ပါသည်။ သူနှင့် ပတ်သက်၍ ရူပဗေဒနိတယ်လ်ဆုရရှိသော သိပ္ပံပညာရှင်များရှိသလို ယနေ့တိုင် အားမလိုအားမရ

လိုက်လံသုတေသနပြုနေသော ပညာရှင်များရှိနေပါသည်။
နျူထရီနိုအမှုန်ကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သူမှာ ရူပဗေဒပညာရှင် 'ပေါ့လီ' (Wolfgang Ernst Pauli) ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ ၂၅ ရက်တွင် သြစတြီးယားနိုင်ငံ၊ Vienna ခြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အမေရိကန် နိုင်ငံနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသားခံယူပြီး ၁၉၄၅ ခုနှစ် တွင် ရူပဗေဒဆိုင်ရာ နိတယ်လ်ဆုကို 'The Discovery of Exclusion Principle, also called The Pauli Principle' (ပေါ့လီစည်းမျဉ်း) ဖြင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ 'ကွမ်တမ်နိတယ်များတူညီနေသည့် ဖာမီ

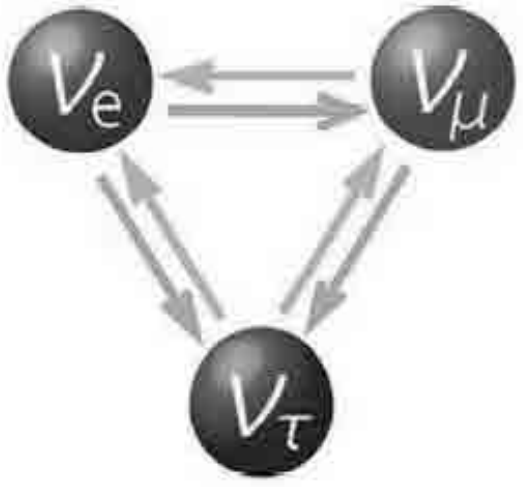
ယွန်အမှုန်များသည် အခြေတစ်ခုတွင် နှစ်ခုအတူမနေ နိုင် 'ဟူသောယူဆချက်မှာ ပေါ်လီ၏စည်းမျဉ်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ စကားပုံတွင် 'ဂုတစ်ဂုတည်း' ခြင်္သေ့ နှစ်ကောင်မအောင်းနှင့် အလားတူပါ သည်။ (စကားချပ် - ကွမ်တမ်နံပါတ် ဆိုသည်မှာ အမှုန်တစ်ခု၏ အရည်အချင်း ကိုပြသည့် ခြပ်ထုနံပါတ်၊ လျှပ်စစ်နံပါတ်၊ စပင်နံပါတ်၊ လက်ပတွန်နံပါတ်၊ ဘေရီယွန်နံပါတ်စသည်ဖြင့် ၎င်းအမှုန်၏ဂုဏ် သတ္တိများကိုဖော်ပြသည့်နံပါတ်များဖြစ်ပါသည်။)

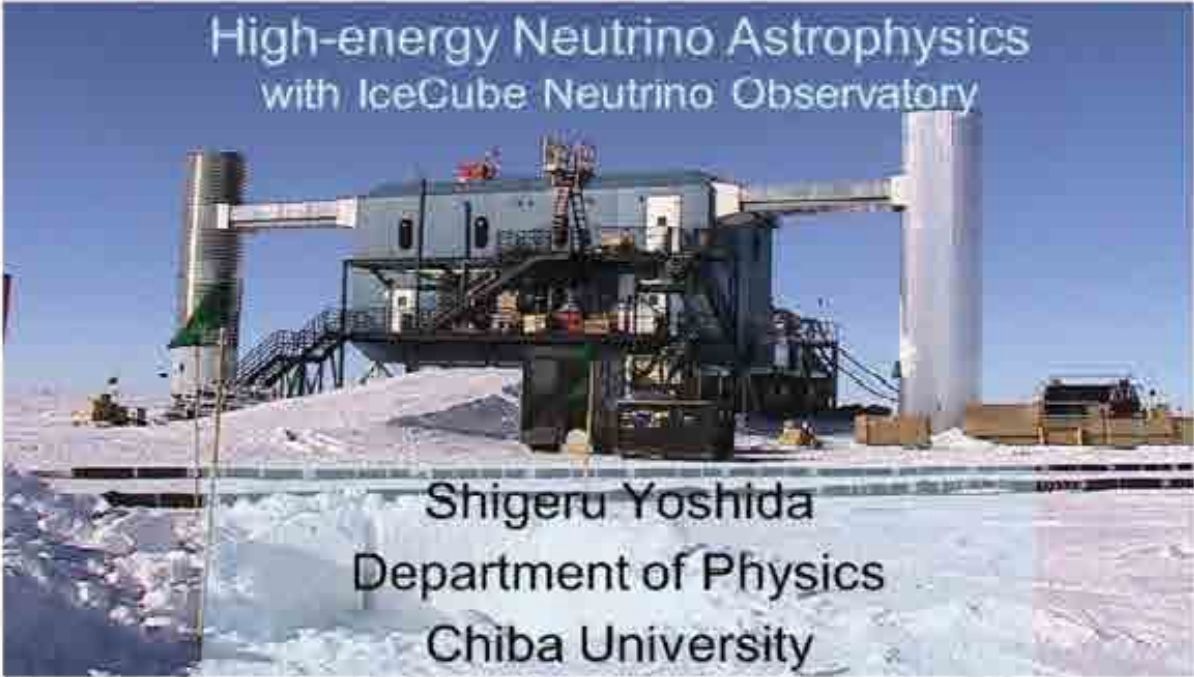
၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပေါ်လီသည် နျူကလီးယား အတွင်း၌ပါဝင်သည့် ပရိုတွန် (Proton) သည် ယိုယွင်း သွားပြီး ဘီတာအဖိုရောင်ခြည်နှင့်အတူ နျူထရွန် (Neutron) အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ နျူထရွန်သည် လည်း ယိုယွင်းသွားပြီး ဘီတာအမရောင်ခြည်နှင့်အတူ ပရိုတွန်သို့လည်းကောင်း ပြောင်းလဲသွားကာ ဘီတာ ယိုယွင်းမှု (Beta decay) ဖြစ်စဉ်တွင် စွမ်းအင်အဟုန်၊ ထောင့်ပြောင်းအဟုန်တည်မြဲခြင်းတို့မကိုက်ညီကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘီတာရောင်ခြည်ယိုယွင်း ခြင်းတွင် နောက်ထပ်အမှုန်တစ်ခုရှိရဦးမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအမှုန်၏ ကွမ်တမ်နံပါတ်များပေါင်းထည့်ပါက စွမ်းအင်အဟုန်၊ စပင် (Spin) တည်မြဲခြင်းနိယာမ ကိုက်ညီကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ထိုအမှုန်ကို ပေါ်လီ

က နျူထရီနိုအမှုန်ဟု အမည်ပေးလိုက်ပါသည်။ ထို အမှုန်ရှိရမည်ဟု သိအိုရီဖြင့်သက်သေပြလိုက်ပါ သည်။

နျူထရီနိုသည် ပေါ်လီပထမဆုံးပေးခဲ့သည့် နာမည်မဟုတ်ပါ။ ပေါ်လီက ၎င်းအမှုန်ကို နျူထရွန် (Neutron) ဟု စတင်နာမည်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် ဂျိမ်းချက်ဒ်ဝတ် (James Chadwick) ဆိုသူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ရူပဗေဒပညာရှင်တစ်ဦးမှ နျူကလိယအတွင်းတွင် ပရိုတွန်အပြင် နောက်ထပ် အမှုန်တစ်ခုရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပြီး ၎င်းအမှုန်ကို နျူ ထရွန်ဟု အမည်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် နျူထရွန်ကိုတွေ့ရှိမှုဖြင့် ချက်ဒ်ဝတ်သည် ရူပဗေဒ ဆိုင်ရာ နိဘယ်လ်ဆုကိုရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ဆော်ဗေးဗီလာခံ၌ သိပ္ပံပညာရှင်ဖာမီက ပေါ်လီယူဆထားသည့် အမှုန်နျူထရွန်ကို နာမည်ချင်း တူနေသဖြင့် နျူထရီနိုဟု နာမည်ပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။ Neutrino ဆိုသည်မှာ အီတလီဘာသာဖြင့် အလွန် သေးငယ်သောနျူထရွန် (Little neutron) ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

နျူထရီနိုသည် လျှပ်စစ်သတ္တိမရှိသော လက် ပတွန် (Lepton) အမှုန်ဖြစ်သည်။ ခြပ်ထုမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် အားသက်ရောက်မှုအနေဖြင့် အပျော့စား အား (Weak force) နှင့် ခြပ်ဆွဲအား အနည်းငယ်သာ

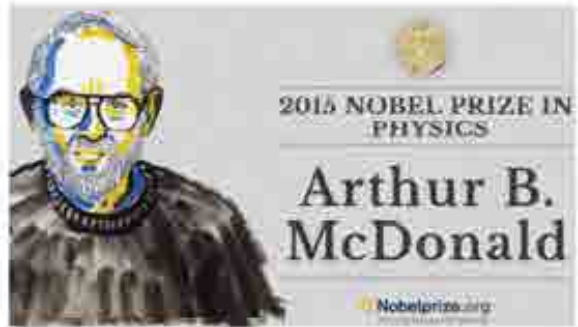
ရှိနိုင်သည်။ စပင် (အမှတ်လည်ပတ်ခြင်း) တန်ဖိုး နှင့် သာ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် နျူထရိုနိုများသည် ကမ္ဘာကြီးကို အတားအဆီးမရှိဖောက်ထွင်းသွားလာ နိုင်ပါသည်။

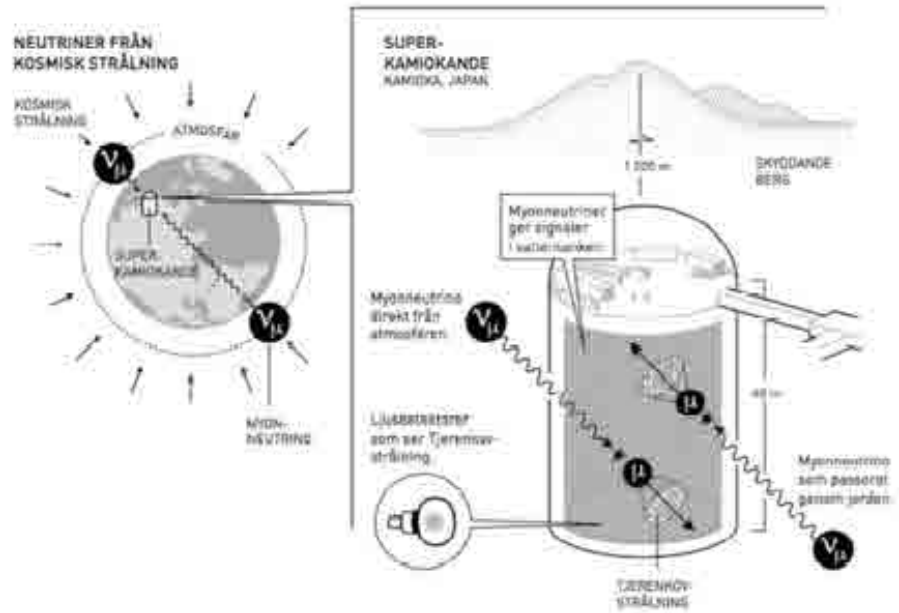
နျူထရိုနိုများသည် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ဖြစ် ပေါ်နေကြသည်။ အချို့သော ရေဒီယိုသတ္တိကြွပြိုကွဲမှု များ၊ နေ၏အလယ်ဗဟိုတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော နျူ ကလီးယားတုံ့ပြန်မှု (Nuclear reaction) များ၊ နျူ ကလီးယားတတ်ပေါင်းဖိုများနှင့် စူပါနိုဗာပေါက်ကွဲမှု ဖြစ်စဉ်များတွင် နျူထရိုနိုများကို ထုတ်လွှတ်ကြသည်။ ကမ္ဘာပတ်ဝန်းကျင်တွင်ရှိသော နျူထရိုနိုအများစုမှာ နေ၏ နျူကလီးယားတုံ့ပြန်မှုဖြစ်စဉ်မှထွက်ပေါ်လာ သော နျူထရိုနိုများဖြစ်ကြသည်။ တကယ်တမ်းတွင် နေကိုမျက်နှာမူနေသော ကမ္ဘာမျက်နှာပြင်၏ တစ် စတုရန်းစင်တီမီတာတိုင်းတွင် တစ်စက္ကန့်လျှင် နျူ ထရိုနိုပေါင်း ၆၅ ဘီလီယံဖြတ်သန်းနေကြသည်။

အစပိုင်းတွင် နျူထရိုနိုအမှုန်ကို ခြပ်ထုမရှိဟု ယူဆခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းဆက်လက်လေ့လာသုတေ သနပြုရာမှ နျူထရိုနို ၃ မျိုးရှိကြောင်း တွေ့ရှိလာ သည်။ ၎င်းတို့မှာ အီလက်ထရွန်နျူထရိုနို (Elec-

tron neutrino)၊ မြူယွန်နျူထရိုနို (Muon neu- trino) နှင့် တော့နျူထရိုနို (Tau neutrino) တို့ဖြစ် ပါသည်။ ၎င်းကို ကွမ်တမ်ဘာသာရပ်အနေနှင့် Flavour ဟု ခေါ်ပါသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဖာမီအမုန် အရှိန်ပေးစက် သုတေသနဌာန Fermi National Accelerator Laboratory မှ ရူပဗေဒပညာရှင် Leon M. Lederman၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကယ်လီ ဖိုးနီးယားပြည်နယ်မှ ရူပဗေဒပညာရှင် Melvin Schwartz နှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၊ ဂျနီဗာရှိ CERN သုတေသနဌာနမှ ရူပဗေဒပညာရှင် Jack Steinberger တို့က မြူယွန်နျူထရိုနိုသုတေသန ပြုလုပ်ချက်ဖြင့် ရူပဗေဒဆိုင်ရာနိုဘယ်လ်ဆုကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

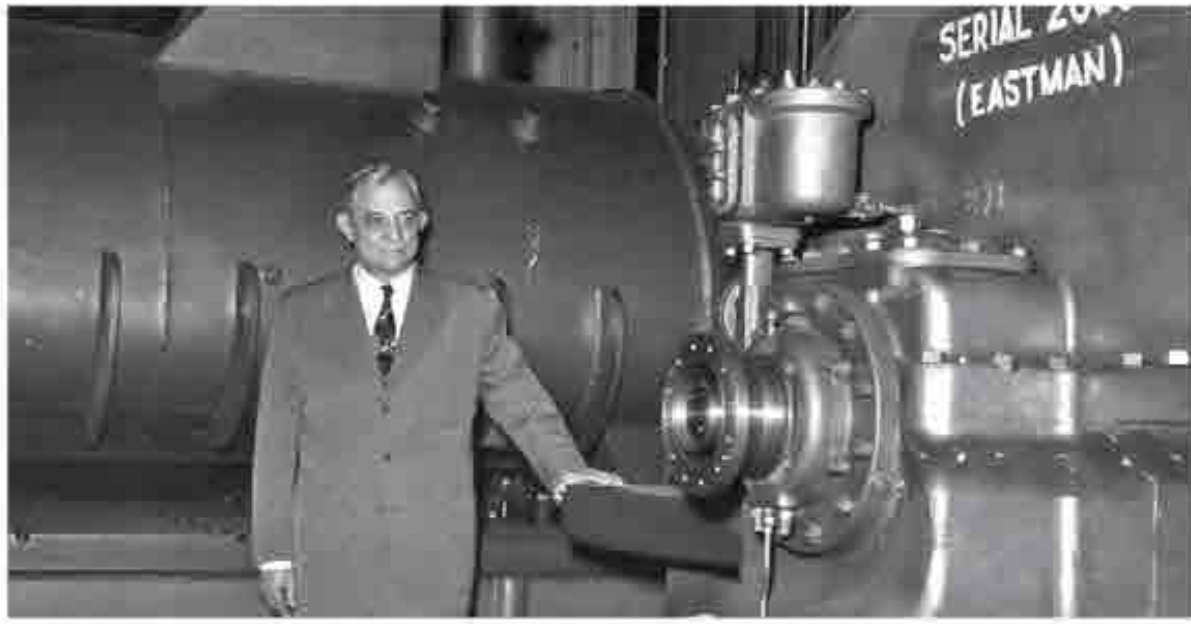

ရူပဗေဒပညာရှင်များသည် စူပါကွန်ပျူတာများဖြင့် နျူထရီနို၏ ခြပ်ထုများကို တွက်ချက်ကြည့်ရာမှ နျူထရီနိုတစ်လုံး၏ ခြပ်ထုသည် 0.086 eV (မှတ်ချက် - ရူပဗေဒဆိုင်ရာခြပ်ထုကို တိုင်းတာသည့် စွမ်းအင်ယူနစ်) ထက် မပိုကြောင်းနှင့် အီလက်ထရွန်၏ ခြပ်ထုထက် အဆပေါင်း ၆ သန်းခန့် ပိုမိုပေါ့ပါးကြောင်း သိရပါသည်။ နျူထရီနိုအမျိုးအစား ၃ မျိုးထဲမှ ၂ ခုသည် ခြပ်ထုအနည်းငယ်ပိုင်ဆိုင်ပြီး ၎င်းတို့၏ ခြပ်ထုများသည် ဆက်နွယ်မှုရှိနေကြောင်း သိရှိ

လာကြသည်။ ၎င်းနျူထရီနို ၃ မျိုး၏ ခြပ်ထုပေါင်းသည် 0.26 eV ထက် မပိုနိုင်ဟု တွက်ချက်လာကြပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွက် ရူပဗေဒဘာသာနိတယ်လ်ဆုကို ဂျပန်နိုင်ငံသား ရူပဗေဒပညာရှင် Takaaki Kajita နှင့် ကနေဒါနိုင်ငံ Queen တက္ကသိုလ်မှ ရူပဗေဒပညာရှင် Arthur B. McDonald တို့က Discovery of Neutrino Oscillations ဆိုသည့် နျူထရီနိုလည်ပတ်မှုအကြောင်းတိုင်းတာနိုင်သည့်

The Nobel Prize in Physics 2015

Professor Takashi Kajita
Prize share: 1/2

Professor Arthur B. McDonald
Prize share: 1/2

ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်ကြောင့် နိုဘယ်လ်ဆုကို ထိုက်ထိုက် တန်တန်ရရှိခဲ့ပါသည်။ သူတို့၏ လက်တွေ့စမ်းသပ် ချက်အရ နျူထရီနိုကို ပိုမိုတွေ့ရှိနားလည်လာကြပါ သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံသည် အခြေခံအမူနီများကိုလေ့လာ ရာတွင် ရှေ့တန်းရောက်နေသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ပါ သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ရှိသည့် ကာမီယိုကန်ဒီ (Ka miokande) ဟုအမည်ပေးထားသည့် ပရိုတွန်ယို ယွင်းမှုကို ဟိုင်းတာသည့်ကိရိယာသည် ဂစ်ဖု(Gifu) နယ်မြေ Hida မြို့အနီးတွင်ရှိပြီး မြေအောက်မီတာ ၁၀၀၀ အနက်တွင် ရေဂါလန်တန်ပေါင်းသောင်းချီ ထည့်ထားပြီး အမှုန်တိုင်းတာရေးစက်များတပ်ဆင် ထားသည့်နေရာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ နေက ထွက် လာသည့် နျူထရီနိုများသည် ကမ္ဘာကိုဖြတ်သည့် အချိန်တွင် ကာမီယိုကန်ဒီ၏ ရေမော်လီကျူးများ ကိုဖြတ်ပြီး မာတ်ပြုမှုဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၎င်းမာတ် ပြုမှုမှနေ၍ ဖိုတွန် (Photon) မှန်တချို့ထုတ်လွှတ် ပါသည်။ ၎င်းကို ချူရန်ကော့စ်ရောင်ခြည် (Che renkov radiation) ဟုခေါ်ပါသည်။ ၎င်းမှထွက် လာသောရောင်ခြည်သည် ပြင်းအားအလွန်နည်းသော ကြောင့် အလင်းချဲ့ကိရိယာ (Photomultiplier) ဖြင့် စမ်းသပ်သည့်အခါ မြူယွန်နျူထရီနိုများကို တွေ့ရှိခဲ့ သည်။ သို့ရာတွင် သီအိုရီတွက်ချက်မှုအရ Standard Model မှ ခန့်မှန်းထားသည့်အရေအတွက်ထက်

၅၀ ရာခိုင်နှုန်းလျော့နည်းနေသည်။ အဘယ်ကြောင့် လျော့နည်းနေသည်ကိုလေ့လာရာမှ နျူထရီနိုများ သည် မြူယွန်နျူထရီနိုမှ တော်နျူထရီနိုသို့ပြောင်းလဲ သွားခြင်းကြောင့်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သိရှိလာကြသည်။ တော်နျူထရီနိုများကို စက်ကမတိုင်းနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သီအိုရီအရ နျူထရီနိုတုန်ခါမှု (Neutrino Oscillation) ဖြစ်လာပြီး နျူထရီနို ၃ မျိုးသည် နေမှလာသည့် လမ်းကြောင်းတွင် အခြေအနေ ၃ ခုကို ပြောင်းလဲပိုင်ဆိုင်လာပြီး ကာမီယိုကန်ဒီအတွင်းရှိ တိုင်းတာသည့် စက်ထရောက်ရှိလာကြောင်း တွေ့ရှိ လာသည်။ ထိုတွေ့ရှိချက်သည် ရူပဗေဒဘာသာ အတွက် အလွန်တန်ဖိုးရှိသော နျူထရီနိုအမှုန်ကို ထောက်လှမ်းရှာဖွေနိုင်သောကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရူပဗေဒဆိုင်ရာနိုဘယ်လ်ဆုကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အလွန်စွမ်းအင်မြင့်နျူထရီနိုများကို အန္တာ တိကတွင်ရှိသော Ice Cube Neutrino Obser vatory မှ စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး ၎င်းနျူထရီနိုအမှုန်များ သည် မဟာတွင်းနက်ကြီး (Supermassive Black Hole) နှင့် အခြားအမှုန်အစုအဝေးများတိုက်ခတ် ကြရာမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း သိရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် စကြဝဠာအတွင်းရှိ အခြားသောဂလက်စီ အဖွဲ့အစည်းများကိုလေ့လာရန် များစွာအထောက် အကူဖြစ်စေပါသည်။

ယခုအခါ နျူထရီနိုအမှုန်များကို လူသား တို့အကျိုးပြုနိုင်ရန် မည်သို့အသုံးပြုရမည်ကို လေ့လာ နေကြပါသည်။ မကြာမီကာလတွင် နျူထရီနိုအမှုန် ၏စွမ်းဆောင်ရည်များကို တွေ့ရှိလာတော့မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။ ။

■ ဒေါက်တာသန်းစင်(ရူပဗေဒ)

Ref: 1. Theoretical Nuclear Physics (Blatt & Weisskopf)
2. Neutrino physics research paper by www.academia.edu
3. Wikipedia.

ဖြတ်သန်းခဲ့ကြသောအတွေ့အကြုံများအရ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီသောယူဆချက်၊ အမြင်များ ကွဲပြားခြားနားနိုင်ကြသည်။ မည်သို့ဆိုစေ '၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအလွန်' ကိုတော့ စိတ်ဝင်စားမှုကြီးမား ကြ၏။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲသည် လူထုစိတ်ဝင်စားမှု အမြင့်တက်ဆုံးသောရေချိန်ဟုဆိုရလျှင် ၂၀၂၀ အလွန် သည် စိုးရိမ်မှုရေချိန်အမြင့်ဆုံးအခြေအနေတစ်ခုဖြစ် လာပါလိမ့်မည်။

အာဟာရကြောင့် စိုးရိမ်ပူပူရေချိန်ရောက် ရာပနည်း

၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့် နှစ် ယနေ့အထိ ၄ နှစ်ကျော် ဖြတ်သန်းခဲ့သည့် ကာလတစ်

လျှောက် ပြည်သူ ၂ ခြမ်းကွဲခဲ့သည်။ ပါတီများလည်း ၃၊ ၄ ခြမ်းကွဲသွားသည်။

ပြည်သူများအနေဖြင့်-

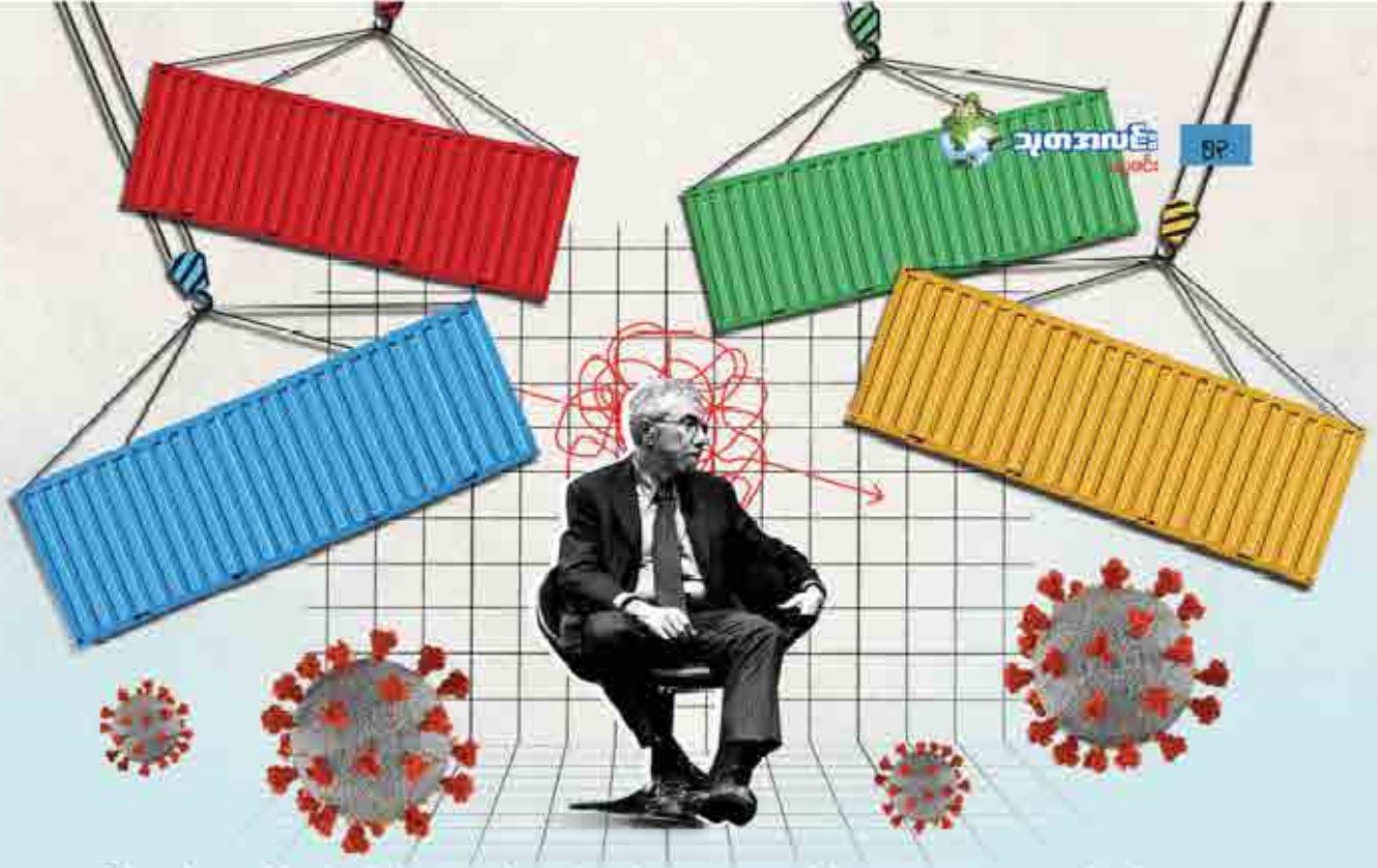
- အနိုင်ရပါတီဆက်လက်အနိုင်မရမှာစိုးရိမ်မှု
- အနိုင်ရပါတီဆက်လက်အနိုင်ရမှာကိုစိုးရိမ်မှု

ဟူ၍ အခြေခံအားဖြင့် ၂ ပိုင်းဖြစ်လာသည်။

အနိုင်ရပါတီအပေါ် ဆက်လက်စိုးရိမ်ကြသူ များမှာ သူတို့ယုံကြည်သောခေါင်းဆောင်အပေါ် သစ္စာအားကြီးမားကြသူများဖြစ်ပြီး အခြား တစ်ဖက်တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အခြေ အနေမျိုးထက် ထောက်ခံမှု သိသာစွာကျဆင်းလာသည်ကို သတိထားမိကြသောကြောင့်

၂၀၂၀ အလွန်နှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာပသိကိန်းများ

ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအစိုးရဖြစ်သောပါတီ ဆက်လက် အနိုင်ရမည်ကိုစိုးရိမ်သောဘက်မှာမူကား တဖြည်းဖြည်းအင်အားကောင်းလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ လုပ်ရပ်နှင့်ရလဒ်အပေါ် ဆင်ခြင်နိုင်ကြသည့် လူတန်းစားက အဓိကပါဝင်သည်။

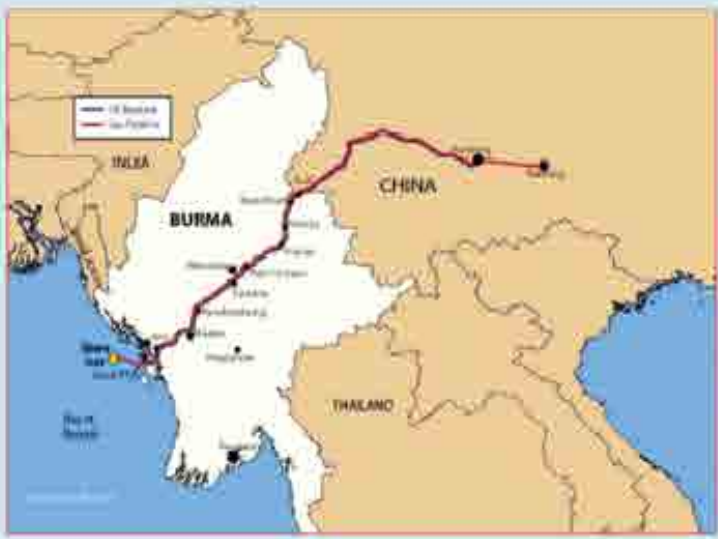
- စီးပွားရေးကျဆင်းသွားခြင်း၊
- ငြိမ်းချမ်းရေးအလှမ်းဝေးသွားခြင်း၊
- အဓိကအများစုကိုးကွယ်သောဘာသာဖိနှိပ်ခံရသည်ဟု ပိုမိုယုံကြည်လာခြင်း၊
- ပြည်ပစွက်ဖက်မှုများလာခြင်း။

- နိုင်ငံတကာအရေးယူဆောင်ရွက်မှု (ICJ)
- ပြည်သူ့အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားလာမှု စသောအခြေအနေများကြောင့်ဟု လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများဘက်မှာမူ ၃၊ ၄ မျိုးကွဲထွက်လာသည်။

- အနိုင်ရပါတီ၊
- ဆန့်ကျင်ဘက်ပါတီ၊
- တိုင်းရင်းသားပါတီ၊
- ဘာသာရေးအခြေခံပါတီ။

အနိုင်ရပါတီနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် (အတိုက်အခံပါတီများ) သည် အထက်အကြောင်းကြောင့်ကွဲပြားကြပြီး တိုင်းရင်းသားပါတီများမှာမူ အာဏာရပါတီကို နောက်ကျောစားဖြင့် အထိုးခံရသကဲ့သို့ ယုံကြည်မှုပျောက်ဆုံးသွားခဲ့၏။ ဖက်ဒရယ်ကို တွင်တွင်ပြောခဲ့သော်လည်း ပုဒ်မ ၂၆၀ ကို အာဏာရပါတီက ငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်းသည် ယုံကြည်မှုလုံးပပျောက်ဆုံးခြင်း၏ ခိုင်မာမှု ဖြစ်လာသည်။ တိုင်းရင်းသားပါတီများကို

လုံလောက်စွာနေရာမပေးခဲ့ခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားပါတီများကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်အရွေးခံခဲ့ခြင်းမှာ ယုံကြည်မှုစတင်ပျောက်ဆုံးခဲ့သည့်အခြင်းအရာများဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားများနှင့်ဆက်ဆံရေးပျက်ပြားခဲ့ခြင်းမှာ တိုင်းရင်းသားပါတီများအပေါ်သံသယစိတ်နက်နဲစေခဲ့သည့် အချက်ဖြစ်သည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဘာသာရေးအခြေခံပါတီများပါဝင်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယခင်က မည်သို့ကတိကဝတ်ပြုခဲ့သည်ဟုမသိသော်လည်း ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှထွက်လာသော မကျေနပ်သံများက တဖြည်းဖြည်း ပို၍ကျယ်လောင်လာ၏။ ပို၍ပြင်းထန်လာ၏။ အဝေးရောက်လူတစ်ချို့၏ ပြောသံ၊ ဆိုသံများအား ပို၍မကျေနပ်ချက်ကြီးမားစွာရှိနေသည်ကိုတော့ ညွှန်းဆိုရာကျသည်။ သို့နှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲသည် ပို၍စိတ်ဝင်စားစရာ၊ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအခြေအနေတစ်ရပ်သို့ တွန်းပို့သွားခဲ့သည်။

အနိုင်ရပါတီဘယ်သူဖြစ်လာမလဲ

ရွေးကောက်ပွဲဟုဆိုလျှင် 'မည်သူအနိုင်ရမည်လဲ'ဟူသောစိတ်ဝင်စားမှုက ယေဘုယျဖြစ်ပါ၏။ အမေရိကန်ရွေးကောက်ပွဲကို တစ်ကမ္ဘာလုံးက စိတ်ဝင်စားကြသော်လည်း 'စိုးရိမ်ပူပန်'မှုမရှိကြချေ။ ဒီမိုကရက်နိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရီပတ်ဘလစ်ကန်နိုင်သည်ဖြစ်စေ မူဝါဒနှင့် လုပ်ကိုင်နည်းသဘာဝပြားပါသည်။ National Interestဟူသော အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် အခြေပြုလုပ်ကြသည်ချည်းသာဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေကမူ ထိုလိုမဟုတ်ချေ။ 'စိုးရိမ်မှုနှင့်စိတ်ဝင်စားခြင်း'ဖြစ်နေသည်ကိုသတိပြုမိကြပါလိမ့်မည်။ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားမဖော်ဆောင်နိုင်လျှင်ထားဦး၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးသွားမှာကိုတော့မည်သူမျှမလိုလားကြပေ။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်ပါတီအနိုင်ရပြီး မည်သူသမ္မတဖြစ်မည်ကို ခါတိုင်းထက်ပို၍စိတ်ဝင်စားလာသည်ဟုမြင်သည်။ ပြည်သူတို့ရင်ထဲတွင် မည်သည့်ပါတီက အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားဘက်ရပ်တည်သည်၊ မရပ်တည်သည်ဟူ၍ခွဲခြားထားနှင့်ပြီး ဖြစ်နေပါသည်။

၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ၏စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲကိုစိတ်ဝင်စားမှုချင်းမတူချေ။ အနောက်ဘက်ဒေသပုံပါသွားနိုင်သည်ဟူသောစိုးရိမ်မှုများနှင့် စိတ်ဝင်စားကြခြင်းဖြစ်လာသည်။ ယနေ့တက်လာသောသတင်းတစ်ပုဒ်အရ ARSA သည် ခွဲထွက်ရေးကို မတောင်းဆိုတော့ဘဲ ညှိနှိုင်းရေးသို့ သဘောထားပြောင်းကြောင်း၊ AA က မည်မျှကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည်လဲဟူသောသတင်းဖြစ်ရာ ထိုသတင်းမျိုးကပင် ပြည်သူနှင့် တပ်မတော်အပေါ် စိုးရိမ်စိတ် ပို၍ရှိစေပါလိမ့်မည်။ ARSA ဘယ်အဖွဲ့အစည်းမျိုးဖြစ်သနည်း၊ မည်သည့်ဒေသနိုင်ငံတွင် အခြေခံထားပါသနည်း။ အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းဟု ဘာကြောင့် သတ်မှတ်ထားပါသနည်း။ ကျားဥပုသ်စောင့်သည်နှင့် တူနေပါလိမ့်မည်။

နယ်မြေပုံပါသွားနိုင်သည့် အခြေအနေတစ်ရပ်သို့ ရောက်မှန်းမသိရောက်လာနေခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ

ရေးအခြေအနေကြောင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အလွန်ဖြစ်လာမည့်အစိုးရကို ထက်မြက်သော၊ စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသော မိမိနိုင်ငံအကျိုးစီးပွားအပေါ်ရပ်တည်မည့်အစိုးရမျိုးကို ပြည်သူက စိုးရိမ်တကြီးမြင်လိုလာကြပါ၏။

အခြားတစ်ဖက်တွင် ဆိပ်ကမ်းလိုမြို့နယ်လေးကို ၂ ပိုင်းခွဲပစ်ပြီး ဘာမှမဟုတ်သည့်ဘီလူးကျွန်း၊ ရောင်းဆုံလိုတံတားအမည်ပေးခြင်းမျိုးမှာပင် ညီနိုင်မှုမရှိသည့်အခြေအနေနှင့် အခြားရာနှင့်ချီသောဖြစ်ရပ်များက ပြည်သူတို့ရင်ထဲ တဖြည်းဖြည်းခိုင်မြဲသော စိုးရိမ်စိတ်ကို အမြစ်တွယ်လာစေခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်ရလဒ်နှင့်မတူဘဲ နိုင်ငံ၏တကယ့်အနာဂတ်အဆုံးအဖြတ်ပွဲဖြစ်လာခဲ့ပါ၏။ အမှန်တကယ်လည်း အခြေအနေအရ စိုးရိမ်စရာများဖြင့် ရောပြမ်းနေပါ၏။

- အစိုးရသည် နိုင်ငံ၊ လူမျိုး၏ အနာဂတ်ဖန်တီးရှင်၊
- အနိုင်ရပါတီသည် အစိုးရအဖြစ် အနာဂတ်ပုံသွင်းသူ၊
- မည်သည့်ပါတီအနိုင်ရပါမည်နည်း၊
- နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးတို့၏အကျိုးစီးပွားကို မှန်မှန်ကန်ကန်အခြေခံမည့်ပါတီကို အနိုင်ရစေလိုပါသည်။

တစ်ပါတီတည်း အစိုးရခွဲနိုင်ပါသလား

အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် အတော်ခဲယဉ်းလိမ့်မည်ဟုမြင်သည်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်နှင့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်တို့ သိသိသာသာခြားနားကြပါလိမ့်မည်။ ကြိုတင်ကောက်ယူထားသောစစ်တမ်းတို့အရ တစ်ပါတီတည်းမှ ၅၁ ရာခိုင်နှုန်းအနိုင်ရရန် မလွယ်ကူလှတော့ပါ။ အခြေအနေကလည်း ထောက်ပံ့မှုမပြုတော့ပါ။

၂၀၁၅ မဲရလဒ်အခြေအနေကို ဂျပန်လျှင်

- စစ်အစိုးရအမွေခံဟု False Flag ဖြင့် တပ်မ

ကော်ကို ဗီလိန်အဖြစ်ကံဆိပ်ကပ်လာခြင်း၊

- ထိုစဉ် အစိုးရပါတီမှပြိုင်ဘက်ကိုအထင်သေး၍ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်အထင်ကြီးခြင်း၊ (မိမိ Survey အရ ရုံးလိမ့်မည်ဟုတင်ပြခဲ့သည်။)
- INGO မှာ ပညာပေးအသွင်ယူ၍ နစ်ချီတစ်နိုင်ငံလုံးဖြန့်ကြက်ကာ ပြည်သူတို့ကို အသိမှားစေခဲ့ခြင်း၊
- ယခုအစိုးရသည် ပါတီစည်းရုံးရေးထက် INGO များ၏ သွယ်ဝိုက်စည်းရုံးမှုအကူအညီကို ရယူနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ (ဆိုးရော့မှ အနိုင်ရရေးအတွက် ဘီလိယံနှင့်ချီ၍သုံးစွဲခဲ့ပြီး အမေရိကန်အစိုးရမှ ဒေါ်လာသန်း ၉၅၀ ကူညီခဲ့သည်ဟု ထုတ်ဖော်ထားသည်။)
- ပြည်သူများမှလည်း အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ကို လိုချင်မှုရှိခြင်းစသောအဓိကအချက်များကြောင့် NLD သည် ၈၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အနိုင်ရရှိခဲ့ပါ၏။ လူထုအရေအတွက်အပေါ်တွက်ချက်လျှင် NLD ထောက်ခံမှု ၁၂ သန်းနှင့် ပြည်ခိုင်ဖြိုး ထောက်ခံသူ ၇ သန်းရှိသည်ကို တွေ့ရမည်။ လွှတ်တော်ထဲတွင် NLD သည် ၆၁ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိပြီး ပြည်ခိုင်ဖြိုးက ၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရရှိခဲ့သည်။

၂၀၂၀ အခြေအနေကို ဂျပန်လျှင်

- ဗုဒ္ဓဘာသာကိုအဓိကကိုးကွယ်သည့် နိုင်ငံဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ့်ဘာသာအပေါ်ဖိနှိပ်သည်ဟု အများစုကခံစားလာရခြင်းသည် NLD အဓိကမဲဆုံးရှုံးရခြင်းဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။
- ငြိမ်းချမ်းရေးအလှမ်းဝေးသွားခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားများကို လက်တွဲမခေါ်ဘဲ ဆက်ဆံရေးမထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်းသည် တိုင်းရင်းသားနယ်မြေများတွင် NLD မဲများလက်လွှတ်အဆုံးရှုံးစံရမည့်အခြေအနေဖြစ်လာသည်။
- စီးပွားရေးကျဆင်းခြင်းသည် မြို့မနေအလုပ်

သမားလူတန်းစားများ၏ ယုံကြည်မှုကို လက်လွှတ်လိုက်ရပြီး ထိုကဏ္ဍမှ မဲများဆုံးရှုံးစေမည် အချက်ဖြစ်လာသည်။

- ရာဇဝတ်မှုထူပြောခြင်း၊ တရားရေးမဏ္ဍိုင်ပို၍ ယိုင်နဲ့ သွားခြင်းစသည်များမှာ ဦးသိန်းစိန် ကာလနှင့် ပြည်သူများက နှိုင်းယှဉ်လာခဲ့ကြပြီး အစိုးရတစ်ရပ်အနေဖြင့် ကောင်းစွာမလုပ်ဆောင်နိုင်ဟု ယုံကြည်မှုလျော့ပါးလာခဲ့ကြသည်။
- တပ်မတော်နှင့် ထိပ်တိုက်တွေ့နေခြင်းသည်လည်း အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။ ရုပ်ကွက်တစ်ခု၊ ခြို့နယ်တစ်နယ်ကို စစ်တမ်းကောက်ကြည့်လျှင် လက်ရှိစစ်သည်၊ စစ်သည်ဟောင်းများကို အများအပြားတွေ့နေရပါလိမ့်မည်။ ရံဖန်ရံခါ တပ်မတော်နှင့်ထိပ်တိုက်တွေ့ခြင်းက ပြဿနာမဟုတ်သော်လည်း အမြဲတမ်း ထိပ်တိုက်တွေ့နေခြင်း၊ လွှတ်တော်ထဲတွင် တပ်မတော်ဘက်မှတင်သမျှကို အဆိုမဲခွဲဆုံးဖြတ်ပယ်ချခြင်းများမှာ ကြာသောအခါ ပြည်သူတို့က အမှန်ကိုမြင်လာကြတော့သည်။
- မူးယစ်ဆေးဝါး၊ နယ်မြေလုံခြုံမှုမရှိတော့ခြင်းသည်လည်း NLD မဲအများအပြားစွန့်လွှတ်ရမည့် အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်လာသည်။ စစ်သင်တန်းကျောင်းတိုက်ခိုက်ခံရခြင်း၊ ဘဏ်များ ဓားပြတိုက်ခံရခြင်း၊ တံတားဖျက်ဆီးခံရခြင်း စသည်များမှာ အစိုးရ၏ အားနည်းချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ပြည်သူတို့မြင်လာကြသည်။
- ICJ ကဲ့သို့သောပြဿနာ၊ ဘင်္ဂါလီကိစ္စ၊ ARSA ကို အကြမ်းဖက်ဟု မြန်မြန်ဆန်ဆန်မသတ်မှတ်နိုင်ခြင်း စသည့်လုပ်ရပ်များက အစိုးရအပေါ် ပြည်သူဘက်မှ အကြီးအကျယ်မကျေနပ်သံသယ ဝင်စေသောအကြောင်းများ ဖြစ်လာသည်။
- ခြောက်ခြားလှစွာသော အခြားအကြောင်းရင်းများရှိနေပါသေးသည်။

ထို့ကြောင့် မှန်မှန်ကန်ကန်မဲပေးခြင်း၊ မှန်မှန်ကန်ကန်မဲရေတွက်ခြင်း၊ မှန်မှန်ကန်ကန်ဆုံးဖြတ်ခြင်းများနှင့် ပြည့်စုံသောရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပါက NLD အနေဖြင့် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်၍ အစိုးရဖြစ်လာရန် မဖြစ်နိုင်ပါတော့ချေ။

ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ကဏ္ဍနှင့်ဆုံးဖြတ်မှုများသည်လည်း NLD အပေါ် မဲရရှိမှုပို၍နည်းပါးစေသောအကြောင်းတစ်ခုဖြစ်လာစေသည်။ INGO တစ်ခုမှ ပညာပေးသင်တန်းဖွင့်သည်။ COC (Code of Conduct) အခြေခံသောသင်တန်းဖြစ်၏။ ဗိုလ်ချုပ်ပုံဖြင့် မဲဆွယ်ရေး၊ မဆွယ်ရေး သဘောထားကွဲလွဲခဲ့ကြသည်။ မဲခွဲခိုင်း၏။ ဗိုလ်ချုပ်ပုံဖြင့်မဲဆွယ်ရေးဘက်မှအနိုင်ရပါသော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကအတည်မပြုဘဲ ဗိုလ်ချုပ်ပုံဖြင့်မဲဆွယ်ရေး (NLD ပါဝင်သည့်ဘက်) ဘက်မှ ရပ်တည်မှုမျိုးသည် အခြားပါတီများကို ပိုမိုစုစည်းသွားစေခဲ့ပါ၏။

တိုင်းဒေသကြီးများတွင် NLD နိုင်ခဲ့သောနေရာ၊ တိုင်းဒေသကြီးများတွင် NLD ပြန်လည်ဆုံးရှုံးနိုင်သည့်နေရာ၊ ပြည်နယ်များတွင် NLD အနိုင်ရခဲ့သောနေရာနှင့် ပြည်နယ်များတွင် NLD ပြန်လည်ဆုံးရှုံးနိုင်သည့်နေရာများ စသည်တို့ကို ပြည်နယ်၊ တိုင်းအလိုက်ချ၍တွက်ကြည့်ပါက NLD အနေဖြင့် အတော်ရုန်းကန်ရမည့်အခြေအနေဖြစ်ကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။ NLD တစ်ခုတည်း လွယ်လွယ်ကူကူ အစိုးရဖွဲ့နိုင်ရန် အခြေအနေမပေးတော့သည်ကို ထင်ရှားစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာကြောင့် ညွန့်ပေါင်း

ညွန့်ပေါင်းအစိုးရဖြစ်မည်ဟု အသံများထွက်လာပါသည်။ ချောင်းဆုံတံတားအမည်ပေးခြင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရုပ်အဓမ္မတည်ရှိစေခြင်း စသောဆောင်ရွက်မှုများကိုကြားရကတည်းက ညွန့်ပေါင်းဖြစ်ရပ် ရှေးစွပြီဟု သုံးသပ်ထားခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ၌ NLD အနိုင်ရလိုက်ခြင်းတွင် တိုင်းရင်းသားဒေသ

ထဲမှ မဲများပါဝင်နေ၏။ အကယ်၍ ကိုင်းရင်းသားမဲများဆုံးရှုံးသွားပါက NLD အခြေအနေပြောင်းလဲသွားနိုင်သောကြောင့် ညွန့်ပေါင်းဟု ရှေးအဓိကပင် မျှော်လင့်ထားပါသည်။

ညွန့်ပေါင်းမဖြစ်ဘဲ မျှတသောရွေးကောက်ပွဲလည်းမဖြစ်ပါမူ လူထုမကျေနပ်မှုကို ရင်ဆိုင်ရဖို့ရှိသဖြင့် NLD သည် ကျဉ်းကျပ်စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နေရပြန်သည်။ လူထုအုံကြွမှုဖြစ်လာ၍ အစိုးရပြုတ်ကျခဲ့လျှင် NLD အခြေအနေကမိုဆိုးသွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် NLD သည် Exit strategy ကိုသာ အကောင်းဆုံးစဉ်းစားနိုင်ဖို့လိုသည်။ တိုင်းပြည်မျက်နှာ၊ ပါတီရှေ့ရေးကိုစဉ်းစားတတ်ဖို့လိုသည်။

ဘယ်သူက ဘယ်သူနဲ့ပေါင်းကြမှာလဲ

NLD တက်ကပြောဆိုကြသူများ ပညာနည်းပါးလွန်းလှသည်ဟုမြင်သည်။ မဟာမိတ်ဖွဲ့ရန်မရှိ၊ ပူးပေါင်းရန်မရှိဟုဆိုခြင်းမှာ မောက်မာလွန်းရာကျသည်။ တိုင်းရင်းသားများကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူများထံမှပေါက်ဖွားလာသောပါတီများကိုလည်းကောင်း ဆက်ဆံမှုအာဏာရှင်ဆန်လွန်းရာကျပါသည်။ ပါတီကျဆင်းမှုလက္ခဏာများဟုလည်း သုံးသပ်ရှုမြင်နိုင်ပါ၏။

မြန်မာနိုင်ငံရေးတွင် အောက်ပါအစုအဖွဲ့များကိုတွေ့ရမည်-

- (၁) တိုင်းရင်းသားများပါတီ
- (၂) တစညပါတီ
- (၃) ပြည်နိုင်ဖြိုး
- (၄) NLD
- (၅) UPB

(၆) တပ်မတော်ဟူသောအစုအဖွဲ့ကြီး ၆ ခုကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ တိုင်းရင်းသားများပါတီသည် ပြည်နယ်တို့၌ အားကြီးသည်။ တစညသည် ရေပန်းမစားလှသော်လည်း အနည်းအကျဉ်းရာခိုင်နှုန်းတစ်ခုရနိုင်သည်။ ပြည်နိုင်ဖြိုးသည် NLD ၏အဓိက ဖြိုင်ဘက်ဖြစ်သည်။

လူချစ်လူခင်ပေါ်ပြီး နိုင်ငံတကာကလည်း လက်ခံပြီး ၅ နှစ်သက်တမ်းအတွင်း နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီမြှင့်တင်မှုစသည့် မျက်နှာစာအားလုံးတွင် တိုးတက်အောင်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့သော သမ္မတကြီးဦးသိန်းစိန်အနေဖြင့် ပြည်နိုင်ဖြိုးပါတီမဲဆွယ်ရေးတွင် ကူညီမည်ဟူသောသတင်း ၁၂-၇-၂၀၂၀ ရက်တွင်တွေ့လိုက်ရသည်။

သမ္မတကြီးဦးသိန်းစိန်ကြောင့် ပြည်ခိုင်ဖြိုး မဲလျှော့သွားစရာမတွေ့ရ၊ မဲများပိုလာစေပါလိမ့်မည်။ NLD အပါအဝင် အခြားပါတီများမှမဲများသည် ဦးသိန်းစိန်ကြောင့် ပြည်ခိုင်ဖြိုးမဲအဖြစ် ပြောင်းလဲသွား စေပါလိမ့်မည်။

ယခင်တွက်ချက်ထားမှုက ဦးသိန်းစိန်ပြန်ထွက် လာမှုကြောင့် တွက်ချက် (ခန့်မှန်းမှု) အသစ်ဖြစ်လာခဲ့ သည်။ လွှတ်တော်ထဲတွင်

- NLD သည် ၃၇-၄၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်၊
- USDP သည် ၁၀-၁၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်၊
- တပ်မတော်သည် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပုံသေ၊
- တိုင်းရင်းသား (-) ရာခိုင်နှုန်း၊
- UPB (-) ရာခိုင်နှုန်း၊
- တစ်စည် (-) ရာခိုင်နှုန်း။

တပ်မတော်အနေဖြင့် NLD နှင့်ပေါင်းစည်း သွားမည်ဟူသော သတင်းတချို့ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေမရှိသလောက်ပါဟုဆိုချင်ပါသည်။ တပ် မတော်အတွင်း ကြီးကြီးမားမားပြဿနာဖြစ်စေရန် မည်သည့်ခေါင်းဆောင်မျှ လုပ်မည်မဟုတ်ချေ။

NLD နှင့်ပေါင်းစည်းနိုင်မည့်ပါတီမှာ UPB

သာရှိပြီး UPB ၅ ရာခိုင်နှုန်းရမည်လားဟုမေးစရာ ဖြစ်လာသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောပေါင်းစည်းမှုမှာ UPB ၏ရလဒ်မှာ NLD နှင့်ပေါင်းခြင်းတွင် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းမပြည့်ပါက UPB ပင်လျှင် များရာသို့ ပူးပေါင်းခြင်း၊ NLD နှင့် မနီးမဝေးနေခြင်းမျိုးဖြစ် လာနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် UPB အပေါ် သြဇာကြီးသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏တိုက်တွန်းမှုဖြင့် များရာဘက် လည်း ရောက်ရှိသွားနိုင်သည်။

တိုင်းရင်းသားမဲဆန္ဒသည် ကဏ္ဍအတော် ကြီးမားသည်။ NLD နှင့် USDP တို့ထိပ်တိုက်တိုး နိုင်သောနေရာများရှိသည်။ ဒေသခေါင်းဆောင်များ သြဇာကြီးသောနေရာ၊ လက်နက်ကိုင်များသြဇာကြီး သောနေရာများသည် ချိန်ခွင်လျှားကို များစွာအပြောင်း အလဲဖြစ်စေနိုင်သည်။

ဦးသိန်းစိန်ပြန်ထွက်လာသည်ဖြစ်ရာ သူနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းများရှိထားပြီး သူ့ကြောင့် NCA ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ကြီး ၈ ဖွဲ့လက်မှတ် ရေးထိုးနိုင်သည်ဖြစ်ရာ သူ့ကြောင့် တိုင်းရင်းသား နယ်မြေမှမဲများစွာကို USDP ရရှိသွားနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားမဲစုပေါင်း

၇၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် USDP နှင့် ပေါင်းစည်းသွားနိုင်သည်။ ရခိုင်ဒေသကတော့ မတင် မကျဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေးစကားပိုင်းတွင် တပ်မတော်ကဏ္ဍအရေးကြီးသည်ဖြစ်ရာ လက်နက် ကိုင်ဒေသ၊ တိုင်းရင်းသားဒေသမှမဲများသည် စစ်ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးကို တစ်ဖန်ပြန်၍ကြံလျှင် မည်သည့် ဘက်နှင့် ပို၍ပူးပေါင်းနိုင်ခြေကို အလွယ်တကူတွက် ချက်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် NLD အနိုင်ရနယ်မြေထဲမှ တိုင်းရင်းသားမဲများကို နုတ်ကြည့်ပါ။ ပြန်လည်ဆုံးရှုံး နိုင်သောမဲများကိုနုတ်ကြည့်ပါ။ NLD သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထက် များစွာအားနည်းသွားသောအခြေအနေ သို့ရောက်သွားသည်ကို တွေ့နိုင်ပါလိမ့်မည်။ တစ်ည သည်လည်း NLD နှင့် ပူးပေါင်းမည့်ပါတီမဟုတ်ချေ။

သို့ဆိုလျှင် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုသိရှိထား သောကြောင့်လား၊ သို့မဟုတ် မာန်မောက်၍လားမသိ၊ ဘယ်သူနှင့်မှမဟာမိတ်မပြု၊ မပူးပေါင်းပါဟု NLD ဘက်မှ ထုတ်ပြောထားသည်ကိုတွေ့လာရပါသည်။ လုပ်မှားကိုင်မှားကြီးမားစွာရှိခဲ့သော NLD နှင့်ပူး

ပေါင်းရန် နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့်လည်း အကော် တွန့်ဆုတ်၊ အချို့လုံးဝမရှိကြသည်ကို စစ်တမ်းများ၌ တွေ့နိုင်ကြသည်။

NLD သည် သက်တမ်းတစ်ခုအတွင်း အမျိုး သားအကျိုးစီးပွားကို မဖော်ဆောင်နိုင်သည့်အပြင် ပို၍ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားသွားစေသည်ဟူသောအသိ က ပြည်သူများအကြား ပို၍ကျယ်ပြန့်လာခြင်းသည် NLD အနာဂတ်မှူးမိုနံသွားစေသော အကြောင်း အရင်းဖြစ်သည်။

အရေးကြီးသောနောက်တစ်ချက်က မြန်မာနိုင်ငံ အပေါ်ထားရှိသော အမေရိကန်၏မူဝါဒနှင့် တရုတ် ၏မူဝါဒဖြစ်သည်။ အမေရိကန်အစိုးရ၏ထောက်ပံ့မှုကို NLD ယခင်ကလို ကောင်းစွာမရတော့ခြင်းသည် ယခင်ပါးပြောင်ခဲ့ခြင်းမှာ စိန်နားကပ်ကြောင့် ဟုတ်၊ မဟုတ်ဆိုသည်ကို ထင်ရှားစေပါလိမ့်မည်။ တရုတ် အနေဖြင့်မူ NLD ကို အနောက်ဘက်လူဟု ခွေးသားရေ ပုရပိုက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ဟု ယူဆစရာ ဖြစ်သည်။

ပြည်သူတွေပေါင်းစည်းသွားနိုင်ခြင်းသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၏ အဖြေဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။ တစ်ဦးဦး၊

သို့မဟုတ် တစ်ဖွဲ့ဖွဲ့၊ လက်မကိုက်မိကြဖို့ ကော့လိုပါသည်။

ဘာတွေပြစ်လှန်နိုင်ပါသလဲ

မသိကိန်းတို့ပိုလာသော ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲဟု Facebook တွင်တင်ဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကို 'ဦးသိန်းစိန် + ဦးတင်အေး' ကာလကလိုဖြစ်လာပါမလားဟု ပြည်သူတွေကစိုးရိမ်စရာဖြစ်နေသည်။

မပြစ်လှန်ရင် ဘာဆက်ပြစ်မလဲ

မခန့်မှန်းနိုင်သောဆိုးကျိုးများ အဆက်မပြတ်ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု တော့သုံးသပ်နိုင်ပါသည်။ 'ဦးသိန်းစိန် + ဦးတင်အေး' ကာလတုန်းကလို ချောမွေ့မည်မဟုတ်ဟု တော့ အားလုံးကမုန်းဆထားကြသည်လည်း သတိထားမိသည်။

မချောမွေ့ဘဲ မမျှမတအတင်းအဓမ္မဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် မည်သို့လုပ်ဆောင်ကြမည်ဟူသော ပေါက်ကွဲသံစဉ်တချို့ကိုလည်း ကြားရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၄ နှစ်ကျော် ၅ နှစ်ကာလအတွင်း စီးပွားရေးကျဆင်းနေသည်။ COVID-19 ကြောင့် ပိုဆိုးသွား၏။ လုပ်ငန်းရှင်များပင် ရေလိုက်ငါးလိုက်နေကြပါသော်လည်း အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကိုလက်ခံကြသည်မဟုတ်။

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ လုံခြုံမှုမရှိသောလူနေမှုဘဝများထဲတွင် လာကယ်သူမရှိ ပေါက်ကွဲလှဆဲဆဲအခြေအနေတွင် ရွေးကောက်ပွဲ၏မမျှမတပြဿနာသည် လူထုအပေါ် ဓာတ်ဆီရောမီးပါ တစ်ခါတည်းပစ်ယဉ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်တုန်းက နိုင်ငံတကာက 'လော်' မှုကြောင့် ဦးသိန်းစိန်ထက် ပိုကောင်းသောအစိုးရ ရမလားဟုမျှော်နေကြသောပြည်သူတို့သည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အလွန်တွင် စီးပွားရေးကောင်းအောင်လုပ်ပေးနိုင်သော၊ နိုင်ငံတကာဖိအားလျှော့ချရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အခြားအစိုးရတစ်ရပ်ကိုမျှော်နေသော ပြည်သူများအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီကို

NLD တာဝန်ရှိသူများ မှန်မှန်ကန်ကန်သိရှိကြလျှင် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ကို မည်သို့ကျော်ဖြတ်သင့်ကြောင်း မှန်ကန်သောနည်းလမ်းကိုရရှိကြပါလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တုန်းကကဲ့သို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်သာအထင်ကြီးပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင်ဖြတ်သန်းခဲ့ပါက မခန့်မှန်းနိုင်သောစိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ရစရာရှိလာပါလိမ့်မည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုကြောင့်ပင် တာဝန်ရှိသူတို့၏ အနာဂတ်သည်လည်း တစ်ဆစ်ချိုးပြောင်းလဲသွားနိုင်သည်ဟု မြင်ပါသည်။

မှန်ကန်သောမဲရလဒ်၊ မှန်ကန်သောဖြတ်သန်းမှုတို့ဖြင့်သာ အစစအရာရာအဆင်ပြေသွားခဲ့ပါလျှင် ၂၀၂၀ အလွန် လွှတ်တော်၏အခြေအနေသည် ဟန်ချက်မတိမ်းမယိမ်းထိန်းညှိနိုင်သော ပို၍ပိုပြင်အသက်ဝင်သည့် ဒီမိုကရေစီလက္ခဏာများကို ပို၍ဖော်ဆောင်နိုင်ဖွယ်ရာတွေ့ရပြီး အားလုံးက မျှော်လင့်ထားသည့် လမ်းကြောင်းအမှန်ပေါ်သို့အခြေတည်စွာ ရောက်ရှိသည့် မြင်ကွင်းသစ်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု မြင်ပါသည်။

၂၀၂၀ သည် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ သာမန်အရေးကြီးခြင်းမျိုးထက် များစွာပိုသော အရေးကြီးမှုမျိုးဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ စနစ်တစ်ခု၏ အသားကျမှုအတွက်လည်းကောင်း၊ လုပ်မှားကိုင်မှားရှိခဲ့သူတို့၏ အနာဂတ်အတွက်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားအတွက်လည်းကောင်း၊ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှန်ကန်ခဲ့ပါလျှင် သားဖရွှေအိုးထမ်းမြင်ကွင်းဖြစ်ပြီး ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခဲ့ပါမူ နိုင်ငံသည် များစွာလှုပ်ယမ်းသွားနိုင်ပြီး ပဋာမြေလူး၊ လင်မြွေကိုက်၊ သားရေနစ်၊ စွန်ချို၊ အရူးတစ်ပိုင်းဖြစ်စေမည့် မမြင်လိုသောမြင်ကွင်းများ ရောက်ရှိလာနိုင်သောကြောင့် အခါတိုင်းထက်ပို၍ အရေးကြီးသည်ဟု သုံးသပ်ထောက်ပြလိုက်ရပါသည်။ ။

■ **နောင်လတ်**

ဘုရင့်နောင်၏ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ထောင်သူ ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင် နော်ရထာသည် တောင်ငူဇာတိဖြစ် သည်။ မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်သောမင်းကြီး ဆွေနှင့် ပင်းတယတစ်စီးရှင်အဖွယ်တော် တောင်ငူကြွယ်စစ်မင်းသမီးဟို၏ သားဖြစ် သည်။ ဘုရင့်နောင်ကို မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၇၇ ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၂ ရက် ဗုဒ္ဓဟူး နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။

ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို တည်ထောင်သူ ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာ

■ ကျော်ကျော်သန်း(ပဟဂိဏ္ဍ)

ငယ်နာမည်မှာ ရှင်ရဲထွတ်ဖြစ်သည်။ ရှင်ရဲထွတ်အားမမွေးဖွားမီ တောင်ငူမြို့တွင် ကြောင်ကန်ဖွယ်ကောင်းသော တော်လည်းသံကြီးထွက်ပေါ်လာပြီး မြေလျှင် ပြင်းထန်စွာ ၇ ကြိမ်လှုပ်သည်။ ရှင်ရဲထွတ်၏မိခင်မှာ တပင်ရွှေထီး၏နို့ထိန်းဖြစ်သည်။ ရှင်ရဲထွတ်နှင့် တပင်ရွှေထီးတို့မှာ နို့စို့ဖက်ဖြစ်သည်။ တပင်ရွှေထီး၏အစ်မမှာ ခင်ကြီးဖြစ်သည်။ ရှင်ရဲထွတ်အရွယ်ရောက်သောအခါ ခင်ကြီးနှင့်လက်ထပ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၈၉၂ ခုတွင် တပင်ရွှေထီးနန်းတက်သောအခါ ရှင်ရဲထွတ်အား ကျော်ထင်နော်ရထာဘွဲ့ကိုချီးမြှင့်သည်။

ဘုရင့်နောင်နှင့်နောင်ရိုးတိုက်ပွဲ

နောင်ရိုးတိုက်ပွဲသည် ကျော်ထင်နော်ရထာတိုက်ခိုက်ခဲ့သော တိုက်ပွဲများအနက် အထင်ရှားအကျော်ကြားဆုံးသောတိုက်ပွဲဖြစ်သည်။ ဟံသာဝတီပြည်ရှင် သုရှင်တကာရွတ်ပိသည် ဟံသာဝတီကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရသည့်အတွက် ယောက်ဖတော် ရှိရာ ပြည်မြို့သို့ ထွက်ပြေးသည်။ သုရှင်တကာရွတ်ပိနှင့် သူ၏တပ်များသည် နောင်ရိုးချောင်း၏ တစ်ဖက်ကမ်းတွင် တပ်စွဲနေရာယူထားကြသည်။ ကျော်ထင်နော်ရထာနှင့် သူ၏တပ်များသည် ထက်ကြပ်မကွာလိုက်ပါလာကြပြီး နောင်ရိုးချောင်း၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ထို့နောက် နောင်ရိုးချောင်း၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ လှေဖောင်များဖြင့် ကူးဖြတ်ကြသည်။ နောင်ရိုးချောင်း၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ ကျော်ထင်နော်ရထာက မိမိတို့အသုံးပြုခဲ့သည့် လှေနှင့်ဖောင်များကို ဖျက်ဆီးရန်အမိန့်ပေးသည်။ လက်အောက်ခံတပ်မှူးများက “ကျွန်တော်မျိုးတို့ ရန်သူကို မအောင်ခဲ့သော် ပြန်ကူးစရာလှေနှင့် ဖောင်များမရှိတော့၍ မခက်လော” ဟု လျှောက်ထားကြသည်။ ထိုအခါ ကျော်ထင်နော်ရထာက “အစ်ကိုတို့ မစိုးရိမ်လင့်၊ ဘုန်းတော်ကြောင့် အောင်လိမ့်မည်၊ ပြန်ကူးစရာလှေနှင့်ဖောင်

များမရှိမှ သင်တို့မှစ၍ ရဲမက်စစ်သည်တို့ စိတ်နှစ်စွာ မဖြစ်ဘဲ အသက်ကို စွန့်၍တိုက်ကြမည်မဟုတ်လော” ဟု ပြန်လည်ရှင်းပြသည်။ ဤသို့ရှိနေချိန်တွင် မင်းတရားရွှေထီးထံမှ မြင်း ၁၀ စီးဖြင့် အထောက်တော် ၁၀ ဦးရောက်ရှိလာပြီး “ရန်သူနှင့်တွေ့လျှင် မတိုက်နှင့်အုံး၊ ငါလာမှတိုက်” ဟူ၍ လျှောက်ထားသည်။ ထိုအခါ ကျော်ထင်နော်ရထာက “ဘုန်းတော်ကြောင့် အောင်မြင်လေပြီ” ဟု ပြန်လည်မိန့်ကြားလိုက်သည်။ ထိုအခါ လက်အောက်ခံတပ်မှူးများက “ရန်သူကို တွေ့ပင်မတွေ့ရသေး၊ အမှန်တကယ်မအောင်မြင်လျှင် အပြစ်တော်တင်ခံရမည် မဟုတ်ပါလော” ဟု ပြန်လည်လျှောက်ထားသည်။ ထိုအခါ ကျော်ထင်နော်ရထာက “အစ်ကိုတို့ ငါတို့ ဤစစ်ကို နိုင်လျှင် အသက်ရှင်မည်၊ မနိုင်၍ ရှုံးလျှင် အသက်သေမည်၊ သေပြီးသူကို အဘယ်သူ အပြစ်တင်နိုင်အံ့” ဟု ပြန်လည်မိန့်ဆိုသည်။ ထို့နောက် ကျော်ထင်နော်ရထာတပ်များက သုရှင်တကာရွတ်ပိတပ်များကို တိုက်ခိုက်ကြသည်။ သုရှင်တကာရွတ်ပိတပ်များသည် လူ၊ လက်နက်အင်အားများစွာသာလွန်သော်လည်း မိမိတို့ထက် လူ၊ လက်နက်အင်အားနည်းပါးသော ကျော်ထင်နော်ရထာ၏တပ်များကို အရှုံးကြီးရှုံး၍ ထွက်ပြေးကြသည်။ ကျော်ထင်နော်ရထာနှင့် သူ၏တပ်များက အောင်ပွဲကို အံ့မခန်းရယူပြလိုက်ကြသည်။ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲအောင်မြင်မှုကြောင့် မင်းတရားရွှေထီးက ကျော်ထင်နော်ရထာကို ဘုရင့်နောင်ဘွဲ့ထူးချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ဘုရင့်နောင်၏နောင်ရိုးတိုက်ပွဲသမိုင်းဝင်အဆိုအမိန့်

တိုက်ပွဲအောင်မြင်မှုကိုရယူရာတွင် လူ၊ လက်နက်အင်အားသာလွန်မှုဟူသောအချက်သည်လည်း အရေးပါသည်။ သို့သော် ယင်းလူ၊ လက်နက်အင်အားထက် ပို၍အရေးပါပြီး တိုက်ပွဲအောင်မြင်မှုအတွက် ပို၍အဓိကကျသောအချက်မှာ စိတ်ဓာတ်လက်နက်ပင်ဖြစ်သည်။ လူ၊ လက်နက်အင်အားများပြားသော်လည်း

စိတ်ဓာတ်လက်နက်ညှို့ဖျင်းလျော့ညှို့နေပါက တိုက်ပွဲ ရှုံးနိမ့်ရမည်။ လူ့ လက်နက်အင်အားနည်းပါးနေသော် လည်း စိတ်ဓာတ်လက်နက်မြင့်မားကောင်းမွန်နေပါ က တိုက်ပွဲအောင်မြင်မှုကို မလွဲမသွေရရှိမည်။ တိုက်ပွဲ အောင်မြင်မှုသည် လူ့ လက်နက်အင်အားသာလွန်မှု အပေါ်တွင် အဓိကမူတည်နေခြင်းမရှိ။ စိတ်ဓာတ် လက်နက်ကောင်းမွန်ခြင်းအပေါ်တွင်သာ အဓိက မူတည်သည်။ ဤအချက်မှန်ကန်ကြောင်းကို ဘုရင့် နောင်သည် နောင်ရိုးတိုက်ပွဲကို အနိုင်တိုက်၍ သက်သေပြခဲ့သည်။ မိမိ၏အင်အားနည်းပါးနေလင့် ကစား မိမိထက်အင်အားများစွာသာလွန်သော သူရှင် တကာရွတ်ပိ၏တပ်များကို စိတ်ဓာတ်လက်နက်ဖြင့် အနိုင်တိုက်ပြခဲ့သည်။ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲအပြီးတွင် ဘုရင့်နောင်သည် စစ်ပညာရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အဖိုး တန်အဆိုအမိန့်တစ်ရပ်ကို ပြောကြားခဲ့သည်။ ဘုရင့် နောင်၏ သမိုင်းဝင်အဆိုအမိန့်မှာ "စစ်တို့၏သဘော သည် အင်အားနည်းသည်များသည် ဟူ၍မဆိုရာ၊ လုပ်ရည်ကြံရည်အစွမ်းသည်သာ အရင်းဖြစ်သည်" ဟူ၍ဖြစ်သည်။ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲသည် ဘုရင့်နောင်၏ စစ်ရေးစွမ်းရည်မြင့်မားမှုနှင့် မိမိစစ်သည်များ၏ တိုက်ပွဲဝင်စိတ်ဓာတ်ကိုအမြင့်မားဆုံးအဆင့်သို့ မြှင့်တင် ပေးနိုင်သည့် စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးစွမ်းရည်မြင့်မား ကြောင်း ပြသသွားသည့်ပွဲပင်ဖြစ်သည်။

နောင်ရိုးတိုက်ပွဲအောင်မြင်ရသည့်အကြောင်းရင်းများ

နောင်ရိုးတိုက်ပွဲကို ဘုရင့်နောင်အောင်မြင်မှု ရရှိရသည့် အချက် ၆ ချက်ရှိသည်။ ပထမအချက်မှာ ဘုရင့်နောင်သည် သူရှင်တကာရွတ်ပိထက် ပိုမိုထူးချွန် ထက်မြက်သော ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခြင်း၊ ဒုတိယမှာ ဘုရင့်နောင်သည် သူရှင်တကာရွတ်ပိထက် စစ်ရေး စွမ်းရည်၊ စိတ်ဓာတ်စစ်ဆင်ရေးစွမ်းရည်၊ သူရဲကောင်း စိတ်ဓာတ် စသည်တို့ကိုပိုင်ဆိုင်ထားခြင်း၊ တတိယ အချက်မှာ ရဲဝံ့စွန့်စားစွာတိုက်ပွဲခေါင်းဆောင်မှုကို ပေးနိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊ စတုတ္ထအချက်မှာ ထိရောက်

မှန်ကန်စွာ တိုက်ပွဲကို စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊ ပဉ္စမအချက်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ခိုင်မာပြတ်သားပြီး နိုင် ရမည်၊ အောင်ရမည်ဟူသော အောင်နိုင်စိတ်ပြင်းထန် ခြင်း၊ ဆဋ္ဌမအချက်မှာ ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်စွမ်းမြင့်မား ပြီး ဉာဏ်ပညာအမြော်အမြင်ကြီးမားခြင်း စသည့် အချက်များဖြစ်ကြသည်။

ဘုရင့်နောင်၏သစ္စာတရားကြီးမားမှု

မင်းတရားရွှေထီးသည် ပထမမြန်မာနိုင်ငံတော် ကြီးပြေကွဲသွားပြီးသည့်နောက်တွင် နိုင်ငံတော်ကြီး ကို ပြန်လည်စုစည်းတည်ဆောက်ရန် ရည်မှန်းချက် ကြီးမားစွာထားရှိခဲ့သည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားသား ပေါ်တူဂီလူမျိုးတစ်ဦးနှင့်ပေါင်းဖော်မိပြီး ယစ်ထုတ် ကြီးဘဝသို့ရောက်ခဲ့သည်။ အချိန်ရှိသမျှ ယမကာ နှင့်သာပျော်မွေ့နေပြီး တိုင်းရေးပြည်ရေးအရေးကိစ္စ များလစ်ဟင်းလာသည်။ အခြေအနေမှာ ပို၍ဆိုးဝါး သည်ထက်ဆိုးဝါးလာပြီး မင်းတရားရွှေထီးမှာ မင်း စကရာဇ်နှင့်မတူဘဲ စိတ္တဇဝေဒနာသည်တစ်ဦးကဲ့သို့ ဖြစ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဗမာ၊ မွန်၊ ရှမ်းအမတ်များက တိုင်ပင်ပြီး ညီတော်မင်းတရားရွှေထီးအား လုံခြုံအောင် ထားပြီး ဘုရင့်နောင်အား ထီးနန်းအုပ်ချုပ်မင်းလုပ် ရန် လျှောက်ထားကြသည်။ ဤလျှောက်ထားချက်ကို ဘုရင့်နောင်ကလက်မခံဘဲ ဘဝရှင်မင်းတရားရွှေထီး ၏ကျေးဇူးသစ္စာကား ကြီးမားလှသည်။ တရားတော် တွင် မတော်မမှန်ကျင့်သောသူသည် အနှစ်တစ်ရာပင် နေရသော်လည်း တော်တည့်ဖြောင့်မတ်သူ တစ်နေ့ နေရသလောက်တန်ဖိုးမရှိဟု ပြန်လည်မိန့်ဆိုသည်။ အမတ်များလျှောက် ထားသည်ကို လက်မခံဘဲ မင်းတရားရွှေထီးကို မင်းစကရာဇ်အဖြစ် ဆက်လက် သစ္စာစောင့် သိသည်။ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေး သည်။ ဘုရင့်နောင်သည် သူရဲကောင်းတစ်ဦးသာ မကဘဲ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သက်သေ ပြခဲ့သည်။ သူရဲကောင်းပီပီ စွမ်းရည်သတ္တိကြီးမား သကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းပီသစ္စာ မိမိ၏ကျေးဇူးရှင်

အပေါ် သစ္စာတရားကြီးမားစွာ ထားရှိခဲ့သည်။

ဘုရင့်နောင်စစ်ရေးစွမ်းရည်ကြီးမားမှု

သမိန်ထောရာမသည် မွန်အချို့ကိုခေါင်းဖောင်၍ သန်လျင်ကိုတိုက်ခိုက်ခြားနားသည်။ ဘုရင့်နောင်လျင်မြန်စွာသွားရောက်နှိမ်နင်းရသည်။ ဘုရင့်နောင်မင်းတရားရွှေထီးနားတွင်မရှိခိုက် စစ်တောင်းစားသမိန်စောထွတ်က မင်းကရားရွှေထီးကို လုပ်ကြံသက်ဖြတ်သည်။ မင်းတရားရွှေထီးမရှိတော့ဟုကြားလျှင် ဟံသာဝတီမြို့၌ မြို့စောင့်ထားခဲ့သော သီဟသူသည် ဖောင်ငူသို့ သွား၍ မင်းခေါင်ဟူမသာအမည်ဖြင့် မင်းပြုသည်။ သမိန်စောထွတ်ကလည်း ဟံသာဝတီကိုလာ၍ မင်းပြုသည်။ သို့သော် များမတ်များက ယင်းကိုမကြိုက်သည့်အတွက် သမိန်ထောရာမကိုနန်းတင်သည်။ ပြည်နှင့် တောင်ငူကိုကလည်း ပုန်ကန်ခြားနားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရင့်နောင်သည် မည်သည့်ထီးနန်းမျှမရှိတော့သည့်အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်သွားသည်။ သို့သော် ဘုရင့်နောင်သည် လက်လျှော့အရုံးမပေးဘဲ မိမိအားသစ္စာစောင့်သိသည့် ဗမာ၊ မွန်၊

ပေါ်တူဂီတို့ကိုစည်းရုံးပြီး တောင်ငူကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်သည်။ ထို့နောက် ပြည်မြို့ကို ဆက်လက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သည်။ ထို့နောက် ဖောင်ငူသို့ပြန်လာပြီးအခြေပြုသည်။ ထို့နောက် ဟံသာဝတီကိုချီတက်သိမ်းပိုက်သည်။ ဟံသာဝတီကိုရရှိမှုကြောင့် ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ၊ မုတ္တမ စသောမြို့စားတို့က ဘုရင့်နောင်ထံ သစ္စာခံလာကြသည်။ ဘုရင့်နောင်သည် ထီးမဲ့နန်းမဲ့ဖြစ်ရသည့်ဘဝမှ မိမိအား ပုန်ကန်ခြားနားခဲ့သော မြို့များကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်းမှာ အချက် ၄ ချက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်မှာ ဘုရင့်နောင်တွင် ရှုံးနိမ့်စိတ်ထားလုံးဝမရှိဘဲ ကြံ့ခိုင်သောစိတ်ဓာတ်နှင့် အောင်နိုင်စိတ်ဓာတ်အမြဲရှိနေခြင်း၊ ဒုတိယအချက်မှာ မိမိကြံ့တွေ့နေရသော အခြေအနေဆိုးတစ်ခုကို အခြေအနေကောင်းတစ်ခုအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားအောင် ပြောင်းလဲပေးနိုင်ခြင်း၊ တတိယမှာ မည်သည့်ရန်သူမျိုးကိုမဆို အနိုင်ယူပြနိုင်သည့် စစ်ရေးစွမ်းရည်နှင့် ပြည့်ဝခြင်း၊ စတုတ္ထအချက်မှာ စဉ်းစားဆင်ခြင်ဉာဏ်

နှင့် ပြည့်စုံရုံသာမကဘဲ ဉာဏ်ပညာအမြော်အမြင် ပါကြီးမားခြင်း စသည့်အချက် ၄ ချက်ကြောင့်ဖြစ် သည်။

ဘုရင့်နောင်နန်းတက်ခြင်း

ဘုရင့်နောင်သည် သက်တော် ၃၄ နှစ်တွင် ကေတုမတီတောင်ငူတွင် မင်းပြုသည်။ သက္ကရာဇ် ၉၁၅ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃ ရက်၊ သက်တော် ၃၆ နှစ်တွင် ဟံသာဝတီကို ပြောင်းရွှေ့ထီးနန်းစံသည်။ နန်းတော်မြေနေရာကိုလည်း ကမ္ဘောဇသားဒီဟုသမုတ် ၍ နန်းတော်သစ်တည်ဆောက်သည်။ ကိုယ်တော်တိုင် သီရိသုဓမ္မရာဇာဘွဲ့ကို ခံယူသည်။ မိဖုရားခေါင်ကြီး အား အဂ္ဂမဟေသီဘွဲ့ကို အပ်နှင်းတော်မူသည်။ မျိုး မတ်များ၊ မင်းဆွေမင်းမျိုးများကိုလည်း အိမ်ရာများ ဆောက်လုပ်ပေးသည်။ သားတော်၊ ညီတော်များ ကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်များကို စားစေသည်။ လူမျိုးမရွေး တိုင်းရင်းသားသူရဲကောင်းများကို ချီးမြှင့် သည်။

ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကိုစတင်တည်ထောင်ခြင်း

ဘုရင့်နောင်မင်းဧကရာဇ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို စတင်စုစည်းတည်ဆောက်သည်။ မင်းတရားရွှေထီး လက်ထက်က နယ်မြေများကို အားလုံးပြန်လည်စုစည်း သည်။ ထို့နောက် အင်းဝတစ်လွှားရှိ ဒေသများကို သိမ်းသွင်းသည်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၄ ခုတွင် မိုင်းမော်၊ စီခွင်၊ ဟိုသာ၊ လာသာ၊ မိုးနား၊ စန္ဒာ စသောရှမ်း ဟရုတ်နယ်စပ်ဒေသဟို့ကို ဆက်လက်သွင်းယူသည်။ ထို့နောက် မိုးနဲ၊ ညောင်ရွှေစသော ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်းဒေသများကိုလည်းကောင်း၊ ယိုးဒယား၊ ဇင်းမယ်၊ ကျိုင်းရုံးနယ်များအပါအဝင် မဲခေါင်မြစ် ကမ်းခြေအထိ သိမ်းသွင်းသည်။ ဘုရင့်နောင်ထူထောင် ခဲ့သော ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၏ အကျယ် အဝန်းမှာ အနောက်မြောက်ဘက် မဏိပူရမြစ်ဝှမ်း မှ အရှေ့တောင်ဘက် မဲခေါင်မြစ်ဝှမ်းအထိ ကျယ်ပြန့်

ခဲ့သည်။ ဘုရင့်နောင်သည် မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်ချုပ် ခဲ့သောမင်းများအနက် နိုင်ငံ၏အကျယ်အဝန်းကို အကျယ်ဆုံးချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့သူအဖြစ် သမိုင်းဆရာများက မှတ်တမ်းတင်ကြသည်။ ဘုရင့်နောင်အနေဖြင့် နိုင်ငံ တော်ကြီးကို အကျယ်ဆုံးချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့ခြင်းမှာ အချက် ၃ ချက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပထမအချက်မှာ ဘုရင့်နောင်သည် စစ်ရေးစွမ်းရည်မြင့်မားပြီး ခေါင်း ဆောင်မှုအရည်အချင်းကောင်းများနှင့်ပြည့်စုံသည့် မင်းကောင်းမင်းမြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ဒုတိယမှာ ဘုရင့်နောင် သည် မည်သည့်ရန်သူမျိုးကိုမဆို အနိုင်တိုက်နိုင်စွမ်းရှိ သည့်စစ်ရေးစွမ်းရည်အလွန်ကြီးမားသည့် တပ်မတော် တစ်ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်း၊ တတိယအချက်မှာ ဗမာ၊ မွန်၊ ရှမ်းဟူ၍ လူမျိုးမခွဲခြားဘဲ ထူးချွန်ထက်မြက် သော တိုင်းရင်းသားများကို ထိုက်တန်သည့်ရာထူး များပေးအပ်ပြီး တောင့်တင်းသော ပြည်တွင်းစည်းလုံး ညီညွတ်မှုအားကို တည်ဆောက်ထားနိုင်ခြင်း စသည့် အချက်များကြောင့် နိုင်ငံကို အကျယ်ဝန်းဆုံးချဲ့ထွင် နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဘုရင့်နောင်အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းရည်မြင့်မားမှု

ဘုရင့်နောင်သည် အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းရည်တွင် လည်း မြင့်မားသူဖြစ်သည်။ ဘုရင့်နောင်သည် တရား စီရင်ရေးတွင် တရားမျှတမှုရှိစေရန်အတွက် ရဟန်း ပညာရှိ၊ လူပညာရှိများကိုတာဝန်ပေး၍ ဝါရီရုဓမ္မသတ် ကိုအခြေခံကာ ဓမ္မသတ်ကျော်နှင့်ကိုးဆောင်ချုပ်တို့ကို ပြုစုစေသည်။ ဘုရင့်နောင်လက်ထက် တရားစီရင်ရေး ဖြတ်ထုံးဟို့သည် ဟံသာပတီဆင်ဖြူရှင် ဖြတ်ထုံးဟု ကျော်ကြားသည်။ လွှတ်တော်၊ ရုံးတော်များ၏ တရား စီရင်မှုကိုမကျေနပ်သည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ၊ တရားမစွဲ နိုင်သူတို့အတွက် ရွှေနားတော်ကြားခေါင်းလောင်း ထိုး၍ လျှောက်ထားနိုင်ရန် ခေါင်းလောင်းကြီးကို ဝင်းတော်၌ ချိတ်ဆွဲပေးထားသည်။ ပြည်တွင်းစီးပွား ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရာတွင် လွယ်ကူစေရန်အတွက် အလေး၊ တင်း၊ အခြင်အတွယ်

စသည်တို့ကို တစ်သမတ်တည်းသတ်မှတ်ပေးသည်။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အလံအလှယ်၊ အခွန်အကောက် တို့ကိုလည်း မျှတအောင် စီမံဆောင်ရွက်ပေးသည်။ နိုင်ငံခြားမှ လာရောက်ကုန်သွယ်ကြသူများအပေါ် တွင်လည်း တရားသဖြင့်ပြုကျင့်သည်။ ထိုစဉ်က မုတ္တမ၊ ပဲခူးမြို့များသည် အလွန်စည်ကားသည့် ဆိပ်ကမ်းမြို့များဖြစ်ကြသည်။

ဘုရင့်နောင်၏စည်းရုံးရေးဥပဒေချုပ်ချယ်မှု

ဘုရင့်နောင်သည် ဗမာ၊ မွန်စသည်ဖြင့် လူမျိုး မခွဲခြားဘဲ နိုင်ငံအပေါ်သစ္စာရှိသူများကို မိမိ၏ တပ်မတော်တွင် အမှုထမ်းခွင့်ပြုသည်။ ထို့ပြင် ဘုရင့်နောင်တပ်မတော်တွင် ဗမာ၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်စသည့် တိုင်းရင်းသားစစ်သည်မျိုးစုံ ရှိသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံခြားသား ပေါ်တူဂီစစ်သည်များလည်း ပါဝင်သည်။ ဘုရင့်နောင်၏ မြို့စား၊ ရွာစားနှင့် များမတ်များအများစုသည် မွန်တိုင်းရင်းသားများ ဖြစ်ကြသည်။ အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသော မွန် တိုင်းရင်းသားဗညားဒလကို ဘုရင့်နောင်သည် မိမိ၏ တပ်များအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။ ဘုရင့်နောင်သည် နိုင်ငံ နယ်နိမိတ်ကျယ်ပြန့်ရန် နယ်ပယ်နှင့်ဒေသအသစ် များကို ထပ်မံသိမ်းသွင်းသည်။ ဤသို့သိမ်းသွင်းပြီး နောက် အကြီးအကဲများခန့်အပ်ရာတွင် လူသစ်များ

ကိုမခန့်အပ်ဘဲ မူလရှိရင်းစွဲအကြီးအကဲများကိုပင် ပြန်လည်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည်။ သက္ကရာဇ် ၉၂၁ ခုတွင် ကလေး၊ မင်းကင်းစသောနယ်များကို မဏိပူရ စော်ဘွားက ထိပါးလာသည်။ ဘုရင့်နောင်သွားရောက် တိုက်ခိုက်နှိမ်နင်းရသည်။ မဏိပူရစော်ဘွားအညံ့ခံ၍ ဘုရင့်နောင်၏သစ္စာကို ခံယူသည်။ ဘုရင့်နောင်က သဘောထားကြီးစွာဖြင့်လည်းကောင်း၊ စည်းရုံးရေး အမြင်ဖြင့်လည်းကောင်း မဏိပူရစော်ဘွားကို မူလ အတိုင်း စော်ဘွားအဖြစ် ဆက်လက်ခန့်အပ်တာဝန် ပေးသည်။ ဘုရင့်နောင်သည် ယိုးဒယားနိုင်ငံတောင် ပိုင်း အယုဒ္ဓယမြို့ကို သက္ကရာဇ် ၉၂၅ တွင်တစ်ကြိမ် တိုက်ခိုက်အောင်မြင်သည်။ နောင် ၅ နှစ်ကြာသော အခါ ထပ်မံတိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရပြန်သည်။ အယုဒ္ဓယ မြို့ကိုတိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်အောင်မြင်သည့်အခါတိုင်း ဘုရင့်နောင်သည် အယုဒ္ဓယမြို့ကိုဖျက်ဆီးခြင်းမပြု၊ ယိုးဒယားပြည်သူများကို နှိပ်စက်ခြင်းမပြု၊ ထို့ကြောင့် ယိုးဒယားပြည်သူများက များစွာနှစ်သက်ကြသည်။ ဘုရင့်နောင်ကို သူရဲကောင်းဘုရင်ဟူ၍ပင် သတ်မှတ် ကြသည်။

နိုင်ငံတော်ပျံ့ပြားစေရေးရည်

ဘုရင့်နောင်သည် ဇင်းမယ်ကိုတိုက်ခိုက်အောင် မြင်သည့်အခါ ထိုဒေသမှ ယွန်းထည်လုပ်ငန်းပညာရှင်

များကို နိုင်ငံအတွင်းသို့ခေါ်ယူလာပြီး ယွန်းအတတ်
ပညာကို ပြန့်ပွားစေသည်။ မဏိပူရကို အောင်မြင်
သည့်အခါ ထိုဒေသမှ ရက်ကန်းပညာရှင်များ၊ ဖန်ချက်
အတတ်ပညာရှင်များကို နိုင်ငံအတွင်းသို့ ခေါ်ယူ
လာပြီး ရက်ကန်းနှင့်ဖန်ချက်အတတ်ပညာရှင်များကို
ပြန့်ပွားစေသည်။ ထို့အတူ အယုဒ္ဓယကိုအောင်မြင်
သည့်အခါ ယိုးဒယားအတီး၊ အမှုတ်၊ ဂီတပညာရှင်များ၊
လက်မှုအနုပညာရှင်များကို နိုင်ငံအတွင်းသို့ခေါ်ယူ
လာပြီး ယင်းတို့၏ပညာရပ်များကို ဆက်လက်ပြန့်ပွား
စေသည်။ ဘုရင့်နောင်သည် နိုင်ငံ၏နယ်ပယ်ကို
ချဲ့ထွင်ရုံသာမက နိုင်ငံ၏အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ
ရပ်အသီးသီးကိုပါ တိုးတက်မြှင့်မားစေသူဖြစ်သည်။

သာသနာထွန်းကားပြန့်ပွားစေမှုပွဲရည်

ဘုရင့်နောင်သည် သာသနာတော်ထွန်းကား
ပြန့်ပွားရေးကိုလည်း အားသွန်ခွန်စိုက်ဆောင်ရွက်
ခဲ့သည်။ ပုဂံရွှေစည်းခုံ၊ စစ်ကိုင်းပုညရှင်၊ ရွှေတိဂုံ
စေတီတော်၊ ပဲခူးရွှေမော်စောစသည် ဘုရားစေတီ
များကို ကိုယ်လုံးတော်ပြည့် ရွှေသင်္ကန်းကပ်လှူသည်။
သက္ကရာဇ် ၉၂၁ ခုတွင် ဟံသာဝတီနေပြည်တော်၌
မဟာစေတီကို တည်ထားကိုးကွယ်သည်။ မိမိပိုင်ဆိုင်
သောရတနာများကိုလည်း ဌာပနာသွင်းလှူဒါန်း
သည်။ ထို့နောက် ဟံသာဝတီတွင် ဝိဇယစေတီကို
တည်သည်။ ဘုရင့်နောင်သည် နိုင်ငံအတွင်း၌သာမက
ဘဲ ရှမ်း၊ ယိုးဒယား၊ လင်းဇင်၊ အာသံ စသောဒေသ
များတွင်လည်း ဘုရားဂူကျောင်း၊ ဇရပ်စသည်တို့ကို
ပြုပြင်သည်။ ထပ်မံတည်ဆောက်လှူဒါန်းသည်။
ပိဋကတ်သုံးပုံ အစုံ ၄၀ ရေး၍ ပရိယတ္တိသာသနာ
ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်သည်။
နိုင်ငံအရပ်ရပ်သို့ သာသနာပြုများစေလွှတ်ပြီး
သာသနာတော်ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
သက္ကရာဇ် ၉၃၆ ခုတွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင် ဓမ္မပါလမင်း၏ စစ်ကူတောင်းမှုကြောင့်
ဘုရင့်နောင်က မိမိတပ်များကိုစေလွှတ်ပြီး မဗ္ဗပါလ

မင်း၏ရန်သူများကို ချေမှုန်းနိုင်သည်။ ဘုရင့်နောင်
၏တပ်များ ဆောင်ပွဲရခဲ့သည်။ ပြည်တွင်း၌သာမကဘဲ
ပြည်ပတွင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ ရန်စွယ်ဟူ
သမျှကို ချေမှုန်းတိုက်ဖျက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတွင် ပုဂံ၊
စလေ၊ ပုခန်းငယ်၊ ငသရောက်၊ တူရင်းတိုင်၊ ကျောက်
ပန်းတောင်းဒေသတို့တွင် နှစ်စဉ် ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်
စသည်တို့ကိုသတ်၍ ပုပ္ပါးနတ်တို့အား ပူဇော်သည့်
လေ့ဆိုးကို တားမြစ်ပယ်ဖျက်သည်။ ထို့နောက် ရှမ်း
ပြည်တွင် ရှမ်းစော်ဘွားသေလျှင် ထိုရှမ်းစော်ဘွား၏
ဇနီး၊ ဆွေမျိုးများ၊ အခြံအရံများနှင့် ဆင်မြင်းတို့ကိုပါ
သတ်၍ တွင်း၌တူးမြှုပ်ရသော လေ့ဆိုးကြီးကိုလည်း
အပြီးအပိုင်ပျောက်ကွယ်သွားအောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဘုရင့်နောင်နတ်ရွာစံခြင်း

ဘုရင့်နောင်သည် မိမိနိုင်ငံချဲ့ထွင်ရာတွင်
မပါဝင်သေးသော ရခိုင်ပြည်ကိုသိမ်းပိုက်ရန် မိမိ၏
စစ်သည်ရဲမက်များကို ကြိုတင်စေလွှတ်သည်။ ထို့
နောက် မိမိက ဆက်လက်လိုက်ပါကွပ်ကဲရန် စီမံနေ
ချိန်တွင် သက္ကရာဇ် ၉၄၃ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်
နေ့တွင် ရုတ်တရက် နတ်ရွာစံသည်။ နတ်ရွာစံချိန်တွင်
ဘုရင့်နောင်သည် သက်တော် ၆၆ နှစ်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

ဘုရင့်နောင်ရေးခဲ့သောသူသမိုင်း

ဘုရင့်နောင်သည် သက္ကရာဇ် ၈၇၇ ခု၊ တပို့တွဲ
လဆန်း ၁၂ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
သက္ကရာဇ် ၉၄၃ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့
သက်တော် ၆၆ နှစ်တွင် နတ်ရွာစံသည်။ မိမိ၏ထီးနန်း
သက် ၃၂ နှစ်အတွင်း နိုင်ငံကို အကျယ်ဆုံးချဲ့ထွင်ခဲ့
သည်။ ဘုရင့်နောင်သည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းအရည်
အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရုံသာမကဘဲ အထူးအားဖြင့်
စစ်ရေးစွမ်းရည်အရာ၌ မြင့်မားသည်။ အခြေအနေ
ဆိုးမှန်သမျှကို ကြံကြံခံရင်ဆိုင်နိုင်ပြီး ယင်းအခြေ
အနေဆိုးများကို အခြေအနေကောင်းများအဖြစ်သို့
ပြောင်းလဲပစ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ရဲစွမ်းသတ္တိမြင့်မား
သည့်အပြင် စဉ်းစားဆင်ခြင်ညွှန်ကြားအမြော်အမြင်

နှင်းလည်း ပြည့်စုံသည်။ ဗမာ၊ မွန်ဟူ၍မခွဲခြားဘဲ တိုင်းရင်းသားများကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးသည်။ မင်းမှုထမ်းကောင်းများ၊ သူရဲကောင်းများ၊ ပညာရှင်အသီးသီးကို လေးစားတန်ဖိုးထားသည်။ နိုင်ငံ၏ စရိယာကို ချဲ့ထွင်ပေးရုံသာမကဘဲ လူမျိုး၏ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာအဆင့်အတန်းကိုပါ မြှင့်တင်ပေးသည်။ အမြော်အမြင်ကြီးမားသောမင်းပီပီ နိုင်ငံ၏ကိုးကွယ်ရာ သာသနာတော်မြတ်ကြီး အရှည်တည်တံ့ရေးကိုလည်း ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သည်။ နိုင်ငံ၏အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေးနှင့် ကုန်ကူးသန်းစောင်းဝယ်ရေးတို့ကိုလည်း ပိုမိုတရားမျှတပြီး စနစ်တကျရှိအောင် ဆောင်ရွက်သည်။ ဘုရင့်နောင်ရေးခဲ့သော သူ့သမိုင်းကြောင်းများအနက် အဓိက ၃ ချက်ကိုဖော်ပြလိုသည်။ ပထမအချက်မှာ ဘုရင့်နောင်သည် ကျေးဇူးရှင်အပေါ် သစ္စာတရားကြီးမားသူဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ထီးနန်းသက် ၃၂ နှစ်အတွင်း ဘုရင့်နောင်ရုံးခဲ့သော စစ်ပွဲဟူ၍မရှိ၊ တိုက်ခဲ့သောတိုက်ပွဲမှန်သမျှ အောင်ပွဲကိုရရှိခဲ့သည်။ တတိယအချက်မှာ ဘုရင့်နောင်သည် စစ်ရေးအမြင်ကြီးမားရုံသာမကဘဲ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ စည်းရုံးရေးအမြင်များနှင့်ပြည့်စုံသည် စသည့်အချက် ၃ ချက်ဖြစ်သည်။

ဘုရင့်နောင်ပေးခဲ့သောသင်ခန်းစာ

ဘုရင့်နောင်သည် နောင်လာနောက်သားမျိုးဆက်သစ်များအတွက် သင်ခန်းစာ ၇ ရပ်ကို ပေးခဲ့သည်။ ပထမသင်ခန်းစာမှာ နိုင်ငံ့ခေါင်းဆောင်သည် မိမိနိုင်ငံကိုချဲ့ထွင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ လုံခြုံတည်ငြိမ်အောင် ထိန်းသိမ်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ မိမိတွင် စစ်ရေးစွမ်းရည် ပြည့်စုံမြင့်မားသည့် တပ်မတော်တစ်ရပ် မလွှဲမသွေရှိထားရမည်။ ဒုတိယသင်ခန်းစာမှာ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်လုံခြုံမှုသာ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး စသည်တို့ တိုးတက်မည်။ နိုင်ငံတော်လုံခြုံတည်ငြိမ်မှုရှိရန် အင်အားကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းသော တပ်မတော်တစ်ရပ်ရှိရမည်။ ယိုး

ကြောင့် ခေါင်းဆောင်သည် မိမိ၏တပ်မတော်ကို အင်အားကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းအောင် အမြဲဆောင်ရွက်နေရမည်။ တတိယသင်ခန်းစာမှာ စစ်တို့၏သဘောသည် အင်အားနည်းသည်၊ များသည်ဟုမဆိုရာ၊ လုပ်ရည်ကြံ့ရည်သည်သာ အရင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထသင်ခန်းစာမှာ တိုက်ပွဲအောင်မြင်မှုသည် ငယ်သားများ၏ ရဲဝံ့စွန့်စားစွာတိုက်ပွဲဝင်မှုအပေါ်တွင်လည်း မူတည်သကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်၏ စစ်ရေးစွမ်းရည်မြင့်မားမှုအပေါ်တွင်လည်း မူတည်သေးသည်။ ပဉ္စမသင်ခန်းစာမှာ တိုက်ပွဲအောင်မြင်မှုကို အဓိကရယူပေးနိုင်သောအရာမှာ လူ၊ လက်နက်မဟုတ် အသက်ကိုစွန့်၍ အောင်ပွဲကိုရယူပေးနိုင်သော စိတ်ဓာတ်လက်နက်ဖြစ်သည်။ ဆဋ္ဌမသင်ခန်းစာမှာ ခေါင်းဆောင်သည် မိမိ၏ကျေးဇူးရှင်အပေါ် မည်သို့သောအခါတွင်မှ သစ္စာမဖောက်ရ၊ သစ္စာတရားစောင့်သိကြီးမားသူအဖြစ် အမြဲရပ်တည်နေရမည်။ သတ္တမသင်ခန်းစာမှာ ခေါင်းဆောင်သည် မိမိနိုင်ငံ၏ တည်ငြိမ်မှုနှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် စစ်ရေးစွမ်းရည်တစ်မျိုးတည်းဖြင့် မလုံလောက်ဘဲ အုပ်ချုပ်ရေးစွမ်းရည်နှင့် စည်းရုံးရေးစွမ်းရည်တို့ကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ထားရန် လိုအပ်သည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။

အမြဲသတိရကုန်ပြုလေးစားနေကြပါစို့

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် တင်ပြရမည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို အကျယ်ဆုံးတည်ထောင်ပေးခဲ့သူ၊ မိမိ၏သမိုင်းကိုသာမကဘဲ မြန်မာ့သမိုင်းကို ခုံညားထည့်ပါစေခဲ့သူ၊ စစ်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စည်းရုံးရေးစွမ်းရည် ၃ ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင်သူ၊ ရဲစွမ်းသတ္တိကြီးမားရုံမျှမကဘဲ ဉာဏ်ပညာအမြော်အမြင်နှင့် ကျေးဇူးရှင်အပေါ် သစ္စာတရားကြီးမားသူ စစ်ဘုရင် ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာမင်းတရားကြီးအား ကျွန်ုပ်တို့ နောင်လာနောက်သားတို့က ကမ္ဘာတည်သရွေ့ အမြဲတမ်းသတိရ ဂုဏ်ပြုလေးစားနေကြပါစို့ဟု တင်ပြအပ်ပါသည်။ ။

■ ကျော်ကျော်သန်း (ဗဟုဝိဇ္ဇာ)

ELECTION 2020

ပြည်သူ့အတွက်

မဲတင်ပြား

■ မောင်ညွန့်

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေအပေါ် ကပ်ဆိုးကြီးသဖွယ် ဆိုက်ရောက်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည့် COVID-19 ကပ်ရောဂါသည် အချိန်ကာလအားဖြင့် ကာလကြာမြင့်လာပြီဖြစ်ကာ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆက်လက် ကူးစက်ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ယခု ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် သည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများ၊ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲများနှင့် ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပပြုလုပ်ရန် လျာထားသတ်မှတ်ထားသည့် နှစ်တစ်နှစ်အဖြစ် ချမှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ သို့နှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း COVID-19 ကပ်ရောဂါကူးစက်ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပပြုလုပ်မည့်အစီအစဉ်တို့အကြား အစိုးရများအနေဖြင့် ရောဂါပိုးကူးစက်ခံရခြင်းမရှိဘဲ

ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ရန် အမျိုးမျိုးသောနည်းလမ်းတွေကို စဉ်းစားနေရပြီး မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများအနေဖြင့်လည်း ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးကူးစက်ခံရမည့်အရေးအတွက် စိုးရိမ်ပူပန် နေရပေသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ကမ္ဘာအင်အားကြီးနိုင်ငံဖြစ် သည့် အမေရိကန်၊ တရုတ်နှင့် ရုရှားအပါအဝင် အခြား နိုင်ငံများသည်လည်း ယင်းကပ်ရောဂါဆိုးကြီး အောင် မြင်စွာကျော်လွှားနိုင်ရန် ကာကွယ်ကုသဆေးဖော်စပ် ထုတ်လုပ်မှုကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိ ပေသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအချို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်ရလျှင် အမေ ရိကန်နိုင်ငံသည် COVID-19 ကပ်ရောဂါကူးစက် သေဆုံးမှုအများဆုံးဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိ ရသည်။ အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်ဦးဆောင် သည့်အစိုးရအနေဖြင့် ၎င်းကပ်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရာမှာ ညံ့ဖျင်းသည့်ခေါင်းဆောင်မှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကပ်ရောဂါ နှင့်သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအားနည်းမှု တို့ကြောင့် ပညာရှင်များ၏အပြစ်တင်ပြောကြားမှုကို ခံနေရပြီး နိုင်ငံတကာအသိုက်အဝန်းရှေ့မှောက်တွင် ခေါင်းမဖော်ခံအောင်ဖြစ်နေရသည်ကို တွေ့မြင်ရပေ မည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ WHO၏ အပြစ်တင်ခံရမည်ကိုစိုးရိမ်သည့်အတွက် WHO မှ နုတ်ထွက်မည်ဟု သမ္မတထရမ်က တရားဝင်ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့သည်ကိုကြည့်လျှင် သက်သေသာဓက အဖြစ် ရှုမြင်နိုင်ပေသည်။

တစ်ဖက်မှလည်း COVID-19 ကပ်ရောဂါကို တိုက်ဖျက်နေရသည့်အတွက် နိုင်ငံအတော်များများ သည် ယခုနှစ်အတွင်းကျင်းပပြုလုပ်ရန်စီစဉ်ထားသည့် အမျိုးမျိုးသောရွေးကောက်ပွဲများကို ဆိုင်းငံ့ခဲ့ကြပြီး အချို့မှာ ကာကွယ်ဆေး၊ သို့မဟုတ် ကုသဆေးထွက် ပေါ်လာမှသာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်မည်ဟု အတိအလင်းထုတ်ပြန်ထားသည် ကို တွေ့ရှိရသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း COVID-19 ကပ်ရောဂါကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်းငံ့ခဲ့ရသည့် နိုင်ငံပေါင်း ၆၀ ကျော်ရှိသည်ဟု အမေရိကန်နိုင်ငံ အခြေစိုက်ရွေးကောက်ပွဲစနစ်များဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်း (International Foundation for Electoral Systems-IFES) ၏စစ်တမ်းများအရ သိရှိရသည်။ ထိုသို့ ကပ်ရောဂါဘေးအန္တရာယ်နှင့်စပ် လျဉ်းပြီး စိုးရိမ်ပူပန်နေရသော်လည်း ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်က နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်မှာ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ဖို့ သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးရေးမှာ မိမိတို့ ပြည်သူများအဖို့ အလေးထားရဆုံးနှင့် တန်ဖိုးအရှိဆုံး အချိန်ကာလတစ်ခုသတ်မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်း မှာ ထိုသို့ဆန္ဒမဲပေးခြင်းမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်အကျိုး ကို သယ်ပိုးထမ်းရွက်နိုင်မည့် ကိုယ်စားပြုလွှတ်တော် အမတ်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များကို ရွေးချယ်ခန့်အပ် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်မှာလည်း အစိုးရအဖွဲ့၏ သက်တမ်းမှာ ၅ နှစ်ကြာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည့် အတွက် ပြည်သူများအနေဖြင့် ၅ နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် သာ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူများအနေဖြင့် ယင်းအခွင့်အရေးကိုအပြည့်အဝ အသုံးပြုကာ နိုင်ငံ၏အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်သယ်ပိုး ထမ်းရွက်နိုင်မည့် လူပုဂ္ဂိုလ်၊ သို့မဟုတ် ပါတီ၊ သို့ မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းကို သေသေချာချာစဉ်းစားသုံးသပ် ရှိ မဲပေးဖို့လိုအပ်ပေမည်။ သို့မှသာ နိုင်ငံတော် အတွက် တစ်ထောင့်တစ်နေရာကနေ ပါဝင်ပေးသည့်

အုတ်တစ်ချပ်သံတစ်ပွင့်နှင့် ညီမျှပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ မဲပေးရာတွင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ၊ အယူဝါဒစွဲများကို ရှေးရှု၍ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန် လိုအပ်ပေမည်။

သာမန်အားဖြင့် အများစုသည် ဆန္ဒမဲပေးရာ တွင် တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်ကြားသောစကားများ၊ လူမှုမီဒီယာပေါ်တွင် ဖော်ပြထားသောလုပ်ဆောင်ချက် များနှင့် မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုအပေါ်အခြေခံ၍ မဲပေးကြ ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် ခေါင်းဆောင်ကိုရွေးချယ်ဖို့ဆိုလျှင် ၎င်းတို့၏ယခင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် စွမ်းဆောင်ရည်တွေအပေါ် နှိုင်းဆ ကြည့်ဖို့လိုအပ်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူ များအနေဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို စီမံအုပ်ချုပ်ရာတွင် အမှန်တကယ်လိုအပ်မည့်စနစ်တွေကို သိရှိနားလည် ထားဖို့ လိုအပ်ပေမည်။ ယင်းစနစ်များမှာ ခေါင်းဆောင် မှုစနစ်၊ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုစနစ်၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှု စနစ်၊ စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်ကြပ် မတ်ကွပ်ကဲမှုစနစ်စသည့်စနစ် ၅ မျိုးဖြစ်ပေသည်။ သို့မှသာ ယင်းစနစ်များ၏ အားသာချက်၊ အားနည်း ချက်အပေါ်မူတည်၍ လက်ရှိအာဏာရပါတီနှင့်အခြား အင်အားကြီးအတိုက်အခံပါတီတို့အကြား နိုင်ငံအပေါ် မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ တိုးတက်မှုတွေ ဆောင်

ကြဦးပေးနိုင်မည်ကို လေ့လာသုံးသပ်နိုင်မည်ဖြစ် သလို မဲဆန္ဒရှင်မိဘပြည်သူများအနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ သောခေါင်းဆောင်၊ သို့မဟုတ် ပါတီ၊ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ အစည်းရွေးချယ်သင့်သည်ကိုလည်း စဉ်းစားဆုံးဖြတ် ဖို့ အထောက်အကူပြုနိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်စနစ် များ၏လုပ်ငန်းယန္တရားလည်ပတ်မှုအား သိရှိနားလည် ဖို့လိုအပ်မည်ဟုယူဆရသောကြောင့် အနည်းငယ် ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါသည်-

- (က) **ခေါင်းဆောင်မှုစနစ်။** ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အရေးကိစ္စနှင့်ပြဿနာဟူသမျှကို တာဝန် ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအပြည့်အဝဖြင့် မားမား မတ်မတ်ရပ်တည်ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းခြင်း။
- (ခ) **ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုစနစ်။** အဖွဲ့အစည်း၊ အသင်းအဖွဲ့၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်၏ ကျရာအခန်းကဏ္ဍမှ ဆတက်ထမ်းပိုး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဂ) **ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ်။** အဖွဲ့အစည်း၊ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုအတွင်း ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်

မူမှာ လွန်စွာအရေးပါလှပြီး ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်အောင် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် အထောက်အကူပြုခြင်း။

(ဃ) **စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်။** ရည်မှန်းချက်တာဝန်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဆင့်အတန်းအသီးသီးမှ လုပ်ဆောင်ရမည့် ကိုယ်စီတာဝန်များကို ခွဲဝေပေးခြင်း။

(င) **အဆင့်ဆင့်ကြပ်မတ်ကွပ်ကဲမှုစနစ်။** ပေးအပ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်တာဝန်များအပေါ် ပြီးမြောက်အောင်မြင်မှုရရှိစေရေးအတွက် တာဝန်ယူထားသူများမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်သည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းရွေးချယ်ရာတွင် အထူးသတိထားရွေးချယ်ရမည့် အခြေအနေတွင် ရောက်ရှိလို့နေပြီဖြစ်သည်။ မိမိ၏ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ၊ အယူဝါဒအစွဲများကြောင့် စစ်မှန်ပြီး အမှန်တကယ်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ခေါင်းဆောင်များကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခံမည်လော။ သို့နှင့် မသမာသူ၊ အယူဝါဒလွဲမှားသူ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံရေးဖွဲ့စည်းတိုက်ခံရသည့် သားကောင်မဖြစ်စေရေးအထူးဂရုစိုက်ရွေးချယ်ဖို့လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တည်

ဆောက်ရာတွင် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်ပြီး နိုင်ငံ့အကျိုးစီးပွားကို အစဉ်ဦးထိပ်ထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအာဏာရပါတီ မဲဆန္ဒမဲစည်းရုံးစဉ်ကာလအတွင်း အသုံးပြုခဲ့သည့် 'ပြောင်းလဲချိန်တန်ပြီ'ဟူသည့် ဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်တုတ်သဖွယ်အသုံးပြုဟစ်ကြွေးကာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရရှိခဲ့သော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် နိုင်ငံ့စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍရပ်တို့တွင် ယခင်အစိုးရလက်ထက်ကဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကြိုးပမ်းမှုများထက် ထူးထူးခြားခြားတိုးတက်ပြောင်းလဲလာသည်ကိုမတွေ့ခဲ့ရပေ။ ဒါ့အပြင် နောက်တက်လာမည့် အစိုးရသစ်ရင်ဆိုင်ရမည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ နိုင်ငံ့ကြေးမြီအရေးနှင့် အခြားသောကိစ္စရပ်များစွာကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့ လိုအပ်ပေမည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရတိုင်းသည် အာဏာမရမီ ရွေးကောက်ပွဲမဲဆန္ဒမဲစည်းရုံးစဉ်ကာလတွင် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများအပေါ် အမျိုးမျိုးသော ကတိကဝတ်တွေပေးကာ စည်းရုံးခဲ့ကြသော်လည်း အမှန်တကယ်အာဏာရရှိလာချိန်တွင် ပေးအပ်ထားတဲ့ ကတိကဝတ်တွေကိုပင် မေ့လျော့သွားတတ်ကြသည်။ ဒါကြောင့် ပါတီ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အယူဝါဒအပေါ်အခြေခံပြီး မဲပေးရွေးချယ်မည်ဆိုပါက ရွေးချယ်ခံရသူများ၏ အမှားမဟုတ်ကော့ဘဲ သမိုင်းတရားခံမှာ ဆန္ဒမဲပေးသူပြည်သူများကိုယ်တိုင်ပင် 'သမိုင်းတရားခံ' ဖြစ်လာပေမည်။ အထူးသဖြင့် ယခုအချိန်အခါသမယသည် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ၏ 'သတိနှင့်ညာဏ်' စဉ်းစားချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်ရမည့် အခိုက်အတန့်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သလို ပြည်သူများအနေဖြင့် လက်ဝယ်ပိုင်ဆိုင်ထားသည့်မဲတစ်ပြားနှင့် နိုင်ငံ့အကျိုးကို အမှန်တကယ်သယ်ပိုးထမ်းရွက်နိုင်မည့်သူကိုသာ ရွေးချယ်သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုရေးသားတင်ပြလိုက်ရပါသည်။ ။

■ **ဟင်ညာဏ်**

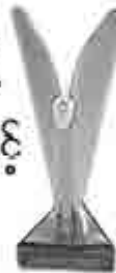
ဖျံ-၅-ကောင်

အပုတ်တံဆိပ်

သွေးချို-ဆီးချိုကျဆေးနှင့် သွေးတိုးကျဆေးကို

ရန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးမြို့နှင့် တောင်ကြီးမြို့ရှိ
ပြန်မာဆေးအရောင်းဆိုင်ကြီးများမှတစ်ဆင့်
တစ်ပြည်လုံးသို့ ဖြန့်ချိလိုက်ပါပြီ။

ကြော်ငြာခွင့်ပြုချက်အပုတ်
တထောက(စာနုမင်း) ၂၀၄/၀၆၀၈

ပင်ရင်း - သမားတော် စာရေးဆရာ ဒေါက်တာစိုးပြင်အောင်(ဝါးဝယ်ပ) Ph.D (Alternative Medicines)
ဖျံ-၅-ကောင် တိုင်းရင်းဆေးခန်း၊ အပုတ်-၁၂၄၊ ၄၂ လမ်း၊ ဝိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း- ၀၁-၈၃၈၀၁၇၅၊ ၃၉၂၅၉၄

ခရုသင်း၊ သမင်ဖြူ

ခရုသင်း၊ သမင်ဖြူ၊ အနာကြီးရောဂါ၊ Fungus-Psoriasis မှီခွဲရောဂါများ၊
ဖြူ-နီ-နက်ကွက်များ၊ ကာလသားရောဂါ၊ ဆီးပူညောင်းညာကျ၊ ဂနိရီးယား၊
ဆစ်ဖလစ်၊ ရှန်ကရွိုက်၊ ရေယုန်၊ ရိဖြူ-ရိနီဆင်းရောဂါ၊ အသားမည်းခြောက်ခြင်း၊
ပူခြင်း၊ ယားယံခြင်းရောဂါ၊ ပွေး-ဝဲ-နှင်းခူ-ညှင်း၊ ယားနာအမျိုးမျိုးတို့
အာမခံနှင့်ကုပေးသည်။

CHISHTI MISSION ကျွန်းကလေးဆရာကြီးဆေးတိုက်
ဒေါ်သောင်းသောင်းဝေ (တဆ-၄၃၁၄)

အမှတ်(၂၅၁)၊ ၂၈ လမ်း၊ ၈၁ x ၈၂ ကြား၊ ဈေးချိုအနီး၊ မန္တလေးမြို့။

ဖုန်း - ၀၉ ၄၉၂ ၇၀၉၅၁၊ ၀၉ ၄၀ ၂၅၄၃၆၂၉

ပင်ရင်း-အမှတ်(၇၀၆)၊ ကျွန်းကလေး၊

လှည်းကူး၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း - ၀၁ ၆၂၉၅၄၈၊ ၀၉ ၄၂၁၀၀၆၅၄၅

ကိုဗစ်၏ သက်တောင့်သွယ်မှုနှင့် တုံ့ပြန်မှုများအပေါ် သုံးသပ်ချက်

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ယခုဆောင်းပါးရေးနေချိန် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်မှာဆိုရင် ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားလာတာ ၇ လလောက်ရှိလာပြီဖြစ်ပြီး ရောဂါဖြစ်ပွားသူ ၁၃ ဒသမ ၄၅ သန်းနဲ့ ရောဂါကြောင့် သေဆုံးသူ ၅၈၀၀၀၀ ဦးရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကူးစက်ဖြစ်ပွားနှုန်းကလည်း မြင့်တက်နေဆဲဖြစ်ပြီး အခုဆိုရင် ၅ ရက်ကို ဖြစ်ပွားသူ ၁ သန်းလောက် ထပ်တိုးနေတာဖြစ်ပါတယ်။ လူဦးရေထူထပ် များပြားတဲ့ ဘရာဇီးတို့၊ အိန္ဒိယတို့လိုနိုင်ငံတွေမှာ ရောဂါဖြစ်နှုန်းအလျင် အမြန်မြင့်တက်လာတာကလည်း သတင်းဆိုးကြီးတစ်ခုပါ။ ကမ္ဘာ

ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ကြီးကလည်း ဒီရောဂါဟာ ဆိုးသည်ထက် ပိုဆိုးလာဖို့ရှိတယ်လို့ သတိပေးထားပါတယ်။ ဒီလိုပိုဆိုးလာမယ်လို့ သုံးသပ်ရတာက အခုဆိုရင် နိုင်ငံတော်တော်များများမှာ အသွားအလာပိတ်ဆို့ကန့်သတ်ထားရာက စီးပွားရေးကျပ်တည်းမှုနဲ့ လူတွေရဲ့စိတ်ကျဉ်းကျပ်မှုတွေကြောင့် ရောဂါကို အပြတ်မထိန်းချုပ်နိုင်မီ ပြန်ဖြေလျှော့လိုက်ကြတဲ့အခါ ပိုးက အကင်းမသေဘဲ ရောဂါဖြစ်နှုန်းပြန်တက်လာပြန်တဲ့အတွက်ကြောင့်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီအခြေအနေအတိုင်းဆိုရင် ဒီရောဂါကပ်ဆိုးက ကမ္ဘာမြေပေါ်ကနေ လုံးဝကွယ်ပျောက်သွားဖို့ဆိုတာက အိပ်မက်တောင်မက်လို့ မရတဲ့အနေအထားဖြစ်နေပြီး ဒီရောဂါနဲ့အတူယှဉ်တဲ့နေထိုင်ဖွဲ့ပုံရှိတယ်လို့ WHO အဖွဲ့က ဆိုပါတယ်။

ပြဿနာက ဒီကပ်ရောဂါဟာ အရင်ကဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ SARS တို့၊ MERS တို့၊ အီဘိုလာတို့၊ ကြက်ငှက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်တုပ်ကွေးတို့လိုမဟုတ်ဘဲ ကူးစက်မှုကမြန်ဆန်သလို သေဆုံးနှုန်းကလည်း မြင့်မားနေလို့ပါပဲ။ အရင်တုန်းက လေကနေမကူးစက်နိုင်ဘူး။ ထိတွေ့မှုကပဲကူးစက်တာဆိုပြီး လူကောင်းတွေက နှာခေါင်းစည်းစည်းဖို့၊ မလိုဘူးလို့ပြောခဲ့ကြရာကနေ အခုတော့ လေထဲကနေကူးစက်နိုင်တယ်လို့ ပြောလာကြပြန်ပြီ။ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ၃ ပေခွာဖို့၊ နောက်တော့ ၆ ပေခွာဖို့၊ အခုတော့ ၆ ပေခွာတာတောင် မလုံလောက်ဘူးလို့ ပြောလာကြရတဲ့ အနေအထားကို ရောက်လာပြီဖြစ်ပါတယ်။ လေထဲက ကူးစက်မှုအပြင် သားစိမ်းငါးစိမ်းတွေ၊ ကြက်ငှက်ခွေးအိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်တွေမှာလည်း ဒီပိုးကို သယ်ဆောင်နိုင်တယ်။ နောက်ဖေးရေဆိုးမြောင်းနဲ့ အညစ်အကြေးတွေကတစ်ဆင့်လည်း ရောဂါပိုးက ပါလာနိုင်တယ်ဆိုပြန်တော့ လူတွေအဖို့ နေစရာမရှိလောက်အောင် ဖြစ်လာရပါတော့တယ်။

ရောဂါရဲ့ပြင်းထန်မှုကလည်း ပြင်းထန်အဆုတ်ရောင်ရောဂါသက်သက်မဟုတ်တော့ဘဲ ရုတ်တရက်လေဖြတ်လဲကျသေဆုံးတာ၊ အသည်း၊ ကျောက်ကပ်စတဲ့ ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါတွေပါပျက်စီးတာမျိုးဆိုတော့ သာမန်အများတက်၊ ကိုယ်လက်ကိုက်ခဲတဲ့ ဗိုင်းရပ်စ်မျိုးမဟုတ်ဘဲ အင်မတန်အန္တရာယ်

များကဲ့ရောဂါဖြစ်နေတာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီရောဂါနဲ့ အတူတကွ ရေရှည်နေထိုင်ဖို့ဆိုတာက မြေဆိုးတစ်ကောင်နဲ့ ဖက်အိပ်နေရသလို ကြောက်စရာကောင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီရောဂါပိုးက မကြာခဏ မျိုးဗီဇပြောင်းနိုင်လို့ လူအားလုံး ရောဂါပျောက်တဲ့ အဆင့်အထိရောက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပဲလို့ ပြောကြသလို ကာကွယ်ဆေးတွေပေါ်လာရင်လည်း သိပ်ကြာကြာအသုံးဝင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့လည်း ပြောတာတွေကြားရပါတယ်။ သူ့အတွက် ကုသနိုင်တဲ့ဆေးဝါးနဲ့ ကုထုံးကလည်း သတ်သတ်မှတ်မှတ်မရှိသေးသလို ဈေးသက်သာတဲ့ ကလိုရိုကွင်းကိုတော့ ပညာရှင်တွေက သိပ်ပြီး မထောက်ခံ၊ ထိရောက်တယ်ဆိုတဲ့ ဆေးကလည်း ဈေးကအလွန်ကြီးဆိုတော့ ရောဂါလည်းပျောက်၊ လူလည်း ကုန်းကောက်စရာမရှိဖြစ်ပြီး မွဲဆေးစားမိသလိုဖြစ်မဲ့ အလားအလာကလည်း ရှိပါသေးတယ်။

တကယ်တော့ ကမ္ဘာမှာ အခုဖြစ်နေတဲ့အနေအထားက ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်နဲ့ လူသားတွေအကြားမှာ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်နေရတဲ့သဘောလို့ မြင်မိပါတယ်။ ကမ္ဘာကျော်သမိုင်းပညာရှင် ယူဗဲလ်ဟာရေရီက သူ့ရဲ့ 'လူသားဒေဝတာ' (Homo Deus) ဆိုတဲ့ အနာဂတ်သမိုင်းစာအုပ်မှာ လူသားတွေဟာ ဓေတိဗိနည်းပညာတွေသုံးပြီး ကပ်ရောဂါတွေကို ကမ္ဘာကပျောက်သွားအောင်လုပ်နိုင်လိမ့်မယ်လို့ ဇန့်မှန်းထားပေမဲ့ အခုအချိန်အထိတော့ ကိုဗစ်ရောဂါက လူတွေထက် နှာတစ်ဖျားသာနေဟုန်းပဲလို့ ပန်ခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ကိုဗစ်ဆိုတဲ့ရန်သူ၊ ဒါမှမဟုတ် စိန်ခေါ်မှုကို လူသားတွေ၊ လူ့အသိုက်အဝန်းတွေ၊ နိုင်ငံအစိုးရတွေက ဘယ်လိုတုံ့ပြန်နေကြသလဲဆိုတာ ဒဿနအမြင်နဲ့လေ့လာရင် အတော်ကလေးစိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းပါတယ်။ သေချာတာကတော့ ဒီရောဂါဟာ ကမ္ဘာကြီးကို ပုံစံသစ်တစ်မျိုး ဖြစ်သွားအောင် အပြီးတိုင် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်တဲ့ Game changer

ဖြစ်လာတာပါ။ ပြဿနာက အဲဒီပြောင်းလဲမှုဟာ ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ အနာဂတ်ဖြစ်လာဖို့ထက် ပိုမိုခက်ခဲကျပ်တည်းပြီး အန္တရာယ်များတဲ့လမ်းကြောင်းကို ဦးတည်နေတာဖြစ်ပါတယ်။

ယေဘုယျအားဖြင့် လူမှုစိတ်ပညာမှာ လူတွေဟာ ဘေးရန်စိန်ခေါ်မှုတွေနဲ့တွေ့ကြုံရတဲ့အခါ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးအပေါ်မူတည်ပြီး အမျိုးမျိုး တုံ့ပြန်ကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ တချို့က အခြေအနေကို မှန်မှန်ကန်ကန်သုံးသပ်ပြီး အကောင်းဆုံးရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်မဲ့နည်းလမ်းကို ရှာဖွေအသုံးပြုပြီးတော့ တုံ့ပြန်ရင်ဆိုင်တတ်ကြပါတယ်။ To face and fight the enemy with rationality လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ အားနည်းတဲ့တချို့ကတော့ ကြောက်လန့်ပြီး ပုန်းရှောင်ကြပါတယ်။ (To hide from danger.) သရဲကြောက်လို့ စောင်ခေါင်းမြီးခြုံထားတဲ့သူတွေလိုပါ။ တချို့ကတော့ အကျပ်အတည်းအခြေအနေကနေလွှဲရှောင်ဖို့ အကြမ်းနည်းနဲ့ စိတ်ထွက်ပေါက်ရှာကြပါတယ်။ (To flight with aggression.) ဥပမာအားဖြင့် ကလေးတွေစိတ်မကျေနပ်ရင် ခြေဆောင့်ပြီး ငိုတာမျိုး၊ လူကြီးတွေကျတော့ မနိုင်လို့ငုံ့ခံလိုက်ရပေမဲ့ စိတ်ထဲကအကျိတ်အခဲကို အိမ်ကခွေး ပိတ်ကန်ပြီးဖြေရှင်းတာမျိုး၊ ရုံးကပြဿနာကို အိမ်မှာပေါက်ကွဲ

ပြီး မိန်းမနဲ့ကလေးတွေကို ရမည်ရှာတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။

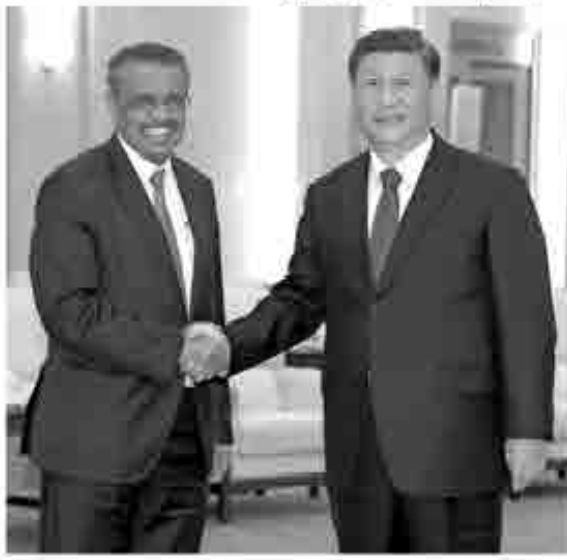
ဒီကပ်ရောဂါပြဿနာကို ဘယ်လိုတုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမလဲလို့ စဉ်းစားကြည့်ရင် ဆင်ခြင်တုံညင်တော်ရှိတဲ့ သူတိုင်းကတော့ တစ်ကမ္ဘာလုံးဝိုင်းပြီးလုပ်ကြမဟုတ်ပေ။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရင်ဆိုင်ကြမှ တော်ကာကျမယ်ဆိုတာ အားလုံးသဘောတူကြမှာပါ။ IMF တို့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့၊ WHO တို့လို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းတွေကတော့ သူတို့စွမ်းနိုင်သမျှ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ သို့သော်လည်း သူတို့ရဲ့အရင်းအမြစ်တွေက ကန့်သတ်ချက်ရှိပြီး အရေးပေါ်ကာလမှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ကများလွန်းတာမို့ ဝန်နဲ့အားမမျှတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။

နိုင်ငံတကာလူ့အဖွဲ့အစည်းအလွှာကို ကြည့်ရင်တော့ ဒီကပ်ရောဂါကြောင့် ကိုယ့်အသိုက်အမြို့ထဲမှာပုန်းခိုပြီး အပြင်နဲ့တတ်နိုင်သမျှ မဆက်သွယ်ဘဲနေတာ အကောင်းဆုံးဆိုတဲ့ To hide မူဝါဒကို မဖြစ်မနေကျင့်သုံးဖို့လိုအပ်လာပါတယ်။ အဲဒီလို အဆက်မပြတ်ကြရတဲ့အတွက်ကြောင့် ၂၀ ရာစုကစပြီး အရှိန်ရခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာ့အနံ့ပျံ့နှံ့ဖြန့်ကြက်မှုဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဖြစ်စဉ်ရေစီးကြောင်းကြီးမှာ ကြီးမားတဲ့အဟန့်အတားတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ စီးပွားရေးအတွေးအမြင်အပိုင်းမှာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်စီးပွားရေးအရင်းရှင်စနစ်ကြီးတောင် ကိုဗစ်ကြောင့် ပြိုကွဲသွားတော့မယ်လို့ ဗွက်ဆပြောဆိုလာကြတဲ့အထိ ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီလိုပြောရလောက်အောင်လည်း အသွားအလာပြတ်တောက်မှုကြောင့် ထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်တွေ ရပ်တန့်နေသင့်နေမှုတွေဖြစ်ခဲ့ရသလို ငွေကြေးအရင်းအနှီးစီးဆင်းမှုတွေလည်း ကမောက်ကမဖြစ်ကုန်ကြပြီး ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးတစ်ခုလုံးလည်း ထိုးကျသွားခဲ့ရပါတယ်။ နိုင်ငံတွေဟာ ပြည်ပတင်ပို့ရေးထက်ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးနဲ့ အရာရာကိုယ်ပိုင်

ဖွဲ့လုပ်ရေးကို ဦးစားပေးလာကြရတဲ့အတွက် ဝင်ငွေကျပြီး ထွက်ငွေက ပိုများလာမှာမို့ စီးပွားရေးအလားအလာက မှေးမှိန်နေပါတယ်။ နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေလည်း ဝင်ငွေတွေထိုးကျအရှုံးပေါ်ပြီး ရှင်သန်ရပ်တည်ဖို့တောင် မနည်းရမ်းကန်နေကြရပါတယ်။

ဒီအခြေအနေမှာ နိုင်ငံရေးအရလည်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းဖြန့်ကြက်လာခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတကာလစ်ဘရယ်ဝါဒ နေဝင်ချိန်ရောက်ပြီလို့ ပြောရလောက်အောင် ကိုယ့်နိုင်ငံအရေးကိုပဲ ဦးစားပေးတဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒက ကိုဗစ်ကာလမတိုင်မီကတည်းက ခေါင်းထောင်လာခဲ့ပါတယ်။ ကိုဗစ်ကြောင့် နိုင်ငံတွေမှာ ခိုင်မာတဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ဗဟိုဦးစီး အထက်မှအောက် အာဏာစီးဆင်းကြပ်မတ်ကွပ်ကဲတဲ့ Top down စနစ်က လိုအပ်လာတဲ့အခါ အောက်ခြေလူထုအခြေပြုပြီး Bottom up အထက်ကိုတက်ချင်တဲ့ လစ်ဘရယ်ဝါဒီတွေအတွက် စိတ်မသက်သာစရာ ဖြစ်လာရပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီလမ်းကြောင်းအပြောင်းအလဲအနေအထားက ရှော့ရှော့ရှုရှုတော့ ဖြစ်သွားမှာမဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံတွေမှာ ကိုဗစ်ကြောင့် ကျပ်တည်းမှုတွေ၊ ဆင်းရဲမှုတွေ၊ ကျဉ်းကျပ်မှုတွေများလာတော့ လူတွေမှာ ဖြစ်လာတဲ့မခံမရပ်နိုင်မှုတွေက ပေါက်ကွဲလာခဲ့ပါတယ်။ လတ်တလောဖြစ်ခဲ့တဲ့ အမေရိကန်က

လူမည်း ရော့ဖလို့က်သေဆုံးမှုကနေ အသားအရောင် ခွဲခြားမှုဆန့်ကျင်ရေး၊ ကိုလိုနီစနစ်ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုအဖြစ် အမေရိက၊ ဥရောပနဲ့အာရှနိုင်ငံ တချို့အထိ ရောက်ရှိပျံ့နှံ့သွားခဲ့တာတွေ့ရမှာပါ။ သာမန်အချိန်ဆိုရင် ဒီကိစ္စက အမေရိကန်မြို့ကြီး တချို့မှာ အလွန်ဆုံး ၂ ပတ်လောက် ဆူပူဆန္ဒပြကြ ပြီးရင်ပြီးသွားမှာပါ။ အခုက ထူးထူးခြားခြားအရှိန် ပြင်းထန်ပြီး နိုင်ငံတကာလူမျိုးရေးခွဲခြားမှုလှုပ်ရှားမှု တစ်ခုဖြစ်လာတာက ကိုဗစ်ရဲ့တိုက်ရိုက်သက်ရောက် မှုကြောင့်ဖြစ်သလို ကမ္ဘာ့လစ်ဘရယ်လှုပ်ရှားမှု အင်အားစုတွေက တစ်ဖက်ကတည်းက တန်ပြန်လှုပ်ရှား ဆွဲတင်လိုက်တာလည်းပါတယ်လို့ ယူဆမိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူမည်းအရေးလှုပ်ရှားတဲ့ Black Lives Matter အဖွဲ့ကို နောက်ကွယ်က လစ်ဘရယ်ဝါဒလိုလားတဲ့ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတွေက ဒေါ်လာသန်းရာချီ ထောက်ပံ့လှူဒါန်း တာတွေ အခုအချိန်အထိ အဆက်မပြတ်ရှိနေသလို၊ အသားအရောင်ခွဲခြားတဲ့ခေတ်က ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ ခေါင်းဆောင်ရုပ်တုတွေကို လူအုပ်နဲ့ဖြိုချဖျက်ဆီး တာလို မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်တဲ့လုပ်ရပ်တွေပါ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်တွေ့လာရတဲ့အတွက်ပါ။ ဒါ့အပြင် ဆန္ဒပြတဲ့ လူတွေရဲ့တောင်းဆိုမှုက အသားအရောင်ခွဲခြားမှု ဆန့်ကျင်ရေးတင်မဟုတ်တော့ဘဲ ရဲတွေကို ဘတ်ဂျက်

ဖြတ်ပြီး လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေကို ပိုထောက်ပံ့ဖို့၊ ထောင်တွေကိုတိုးချဲ့မဲ့အစား လူ့အဖွဲ့အစည်းသက် သာချောင်ချိရေးအတွက် ပိုပြီးသုံးစွဲဖို့စတဲ့ အုပ်ချုပ်မှု ယန္တရားကိုလျှော့ပစ်ပြီး အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းကို အားကောင်းအောင်လုပ်ဖို့ဆိုတဲ့ လစ်ဘရယ်အယူ အဆကို အားမြှင့်လာတာတွေ့ရပါတယ်။ ဒီလှုပ်ရှား မှုရဲ့ဩဇာသက်ရောက်မှုကိုလည်း လျှော့တွက်လို့မရ ပါဘူး။ L'Oreal ကို၊ Unilever ကို၊ Johnson & Johnson တို့လို အလှကုန်ပစ္စည်းတွေတောင် အသားဖြူဆေးနဲ့မိတ်ကပ်တွေရောင်းရာမှာ White ဆိုတဲ့စကား၊ Fair ဆိုတဲ့စကားမျိုးမသုံးရဲတော့တာ တွေ့ရပါတယ်။ အသားဖြူတာကို ဖြူတယ်လို့ မသုံး ရရင် ဘယ်လိုစကားသုံးမလဲဆိုတာကတော့ စိတ် ဝင်စားစရာပါ။ နန်းမတော်မယ်နုလက်ထက်ကလို "ဘူးသီးနုတယ် မပြောရ၊ ထွတ်တယ်ပြောရမယ်" ဆိုတာမျိုးများဖြစ်နေပြီလား တွေးမိပါတယ်။ ဘာဖြစ် ဖြစ် နိုင်ငံတကာအဆင့်မှာရော၊ နိုင်ငံအဆင့်မှာရော လစ်ဘရယ်ဝါဒနဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒအကြား အားပြိုင် မှုက မပြီးဆုံးနိုင်သေးဘူးဆိုတာ ပြသနေပါတယ်။ နိုင်ငံတွေအဆင့်မှာတော့ အစိုးရတွေဟာ ကိုဗစ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ကိုင်တွယ်မှုအားနည်းချက်တွေ၊ စီးပွားရေးကျဆင်းတာတွေ၊ ပြည်တွင်းလူထုရဲ့ မကျေနပ်မှုတွေကို ဖုံးဖိရှောင်လွှဲနိုင်ဖို့ အခြေအနေမှန်တွေ

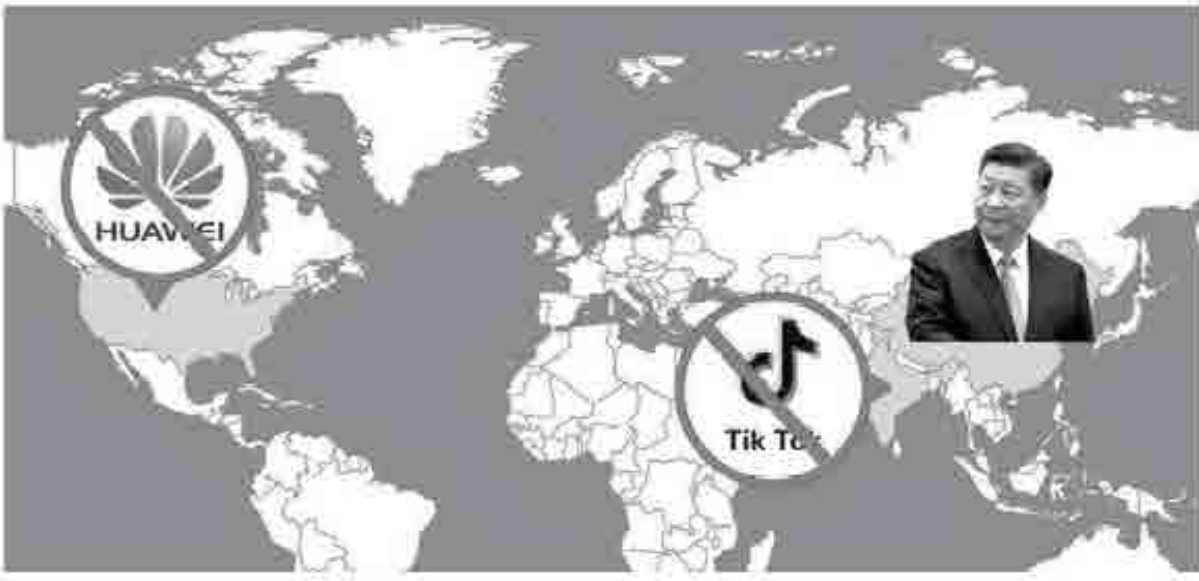

ကို ငြင်းကွယ်ဖုံးဖိတာ၊ သူတစ်ပါးအပေါ် အပြစ်ပုံချတာ၊ ရန်ရှာတာဆိုတဲ့ Hide and Flight နည်းတွေ သုံးနေကြတာတွေ ရပါတယ်။ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ကတော့ မကြာခင်ကဖြစ်ခဲ့တဲ့ အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်နယ်စပ်တိုင်းမာမှု၊ ယခုမြင့်တက်လာနေတဲ့ အမေရိကန်-တရုတ်တိုင်းမာမှုတွေက သာကေပါ။ အခုဆိုရင် အမေရိကန်က ဟောင်ကောင်နဲ့ပတ်သက်လို့ ကုန်သွယ်ရေးဦးစားပေးအဆင့် ပယ်ဖျက်လိုက်သလို၊ ကုန်သွယ်မှုကိုလည်း တင်းကျပ်လိုက်ပါတယ်။ ကောင်တရုတ်ပင်လယ်ထဲက ကျွန်းတွေကို တရုတ်က ပိုင်တယ်လို့ ကြေညာထားတာ တရားမဝင်ဘူးလို့ မြောင်ထုတ်ပြောလာသလို လေယာဉ်တင်စစ်သင်္ဘောအုပ်စုတွေ အဲဒီကျွန်းတွေ နားကဖြတ်ပြီး နားရွက်တံတွေးဆွတ်သလိုမျိုးတွေလည်း လုပ်ပြနေပါတယ်။ တရုတ်ဘက်ကလည်း အဲဒီနယ်မြေမှာ ရေတပ်လေ့ကျင့်ခန်းတွေ လုပ်ခဲ့ပြီး လေယာဉ်တင်သင်္ဘောလည်း မြှုပ်ပစ်နိုင်တယ်လို့ ကြိမ်းဝါးလာတာတွေ ပါတယ်။ ထူးခြားတာကတော့ တရုတ်ဘက်က အမေရိကန်လက်နက်ကုမ္ပဏီ Lockheed Martin ကို ထိုင်ဝမ်ကို ခုံးပျံစနစ်တွေ ဒေါ်လာ သန်း ၆၀၀ ကျော်ဖိုးရောင်းလို့ တရုတ်က ပြန်ပြီး Sanction လုပ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဟောင်ကောင် Sanction ကိစ္စအပေါ်မှာလည်း ထိထိရောက်ရောက်တုံ့ပြန်မယ်လို့ပြောနေပါတယ်။ ထရမ်ကတော့ တရုတ်ကို တစ်ရစ်ပြီးတစ်ရစ်ကျပ်နေတာ

ပါ။ ကိုဗစ်အကြောင်းပြပြီး နိုင်ငံခြားကျောင်းသားတွေမထားတော့ဘူးဆိုလို့ အမေရိကန်ရောက်တရုတ်ကျောင်းသားတွေ သိန်းနဲ့ချီ ဒုက္ခရောက်နေပါတယ်။ အမေရိကန်က Sanction လုပ်မှာကြောက်လို့ဆိုပြီး ဗြိတိန်ကလည်း ပွားဝေးကို သူ့ရဲ့ 5G ကွန်ရက်စီမံကိန်းကနေ ဖယ်ရှားခဲ့ပြန်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စနောက်မှာ ဟောင်ကောင်အရေးလည်း ပါမယ်လို့ယူဆရပါတယ်။ အိန္ဒိယကလည်း နယ်စပ်ကိစ္စအကြောင်းပြပြီး နိုင်ငံရဲ့အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ ကိုယ်ရေးလျှို့ဝှက်ချက်တွေကို ထိခိုက်နိုင်တယ်ဆိုပြီး အင်တာနက်မှာ လူတွေ ဆိုကြ၊ ကကြတာတွေကို တင်ဆက်လို့ရတဲ့ တရုတ် Application ဖြစ်တဲ့ TikTok ကို မကြာခင်က ပိတ်ပစ်ခဲ့ပါသေးတယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းအဆင့်မှာတော့ ကိုဗစ်ကြောင့် တစ်ဦးချင်းဘဝတွေ၊ အလုပ်အကိုင်၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနဲ့ အသက်ရှင်သန်ရေးတွေအထိ ထိခိုက်လာခဲ့ပါတယ်။ မိသားစုအဆင့်မှာလည်း စားဝတ်နေရေးထိခိုက်လာသလို လူမှုရေးပြဿနာတွေလည်း တိုးပွားလာပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာလည်း သည်းခံနိုင်စွမ်းတွေလျော့ပါးလာသလို မိမိလုံခြုံရေးအတွက် အရာရာအပေါ်မှာ စိုးရိမ်မှုတွေ၊ သံသယတွေ များလာကြပါတယ်။ ကြိရာမရသူတွေကတော့ ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်ချောင်းဆိုသလို အကြမ်းဖက်လုယက်ခိုးဝှက်မှုတွေနဲ့

ဖြေရှင်းလာကြတာမို့ ရာဇဝတ်မှုတွေလည်း ထူပြောလာသလို ဘဝကိုအရှုံးပေးရှောင်ပြေးပြီး မိမိကိုယ်ကို သတ်သေမှုတွေလည်း တိုးပွားလာပါတယ်။ မတူညီတဲ့ လူမှုအလွှာတွေဖြစ်တဲ့ အုပ်ချုပ်သူနဲ့ အုပ်ချုပ်ခံအကြား၊ ဘဝအခြေမြင့်သူတွေနဲ့ နိမ့်သူတွေအကြား၊ လူများစုနဲ့လူနည်းစုအကြား၊ အယူအဆ၊ ယုံကြည်မှု မတူကွဲပြားဆန့်ကျင်သူတွေအကြား ဝိရောဓိနဲ့ပဋိပက္ခတွေလည်း များပြားလာပါတယ်။ ရှေးအစဉ်အဆက်ကတည်းက ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းမြင့်မားပြီး စည်းကမ်းလိုက်နာမှုအားကောင်းကာ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်နဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဦးစားပေးတဲ့ နိုင်ငံမျိုးတွေ၊ ဥပမာ - တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ဗီယက်နမ် စတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ ရောဂါကူးစက်မှုကို ထိရောက်စွာ ထိန်းချုပ်နိုင်ကြပေမဲ့ စည်းကမ်းလိုက်နာမှုနဲ့ချုပ်တည်းနိုင်မှုအားနည်းတဲ့နိုင်ငံတွေ၊ တစ်ဦးချင်းလွတ်လပ်မှုကို ဝိုင်းနှစ်သက်တဲ့နိုင်ငံတွေ၊ လူပေါင်းစုံအတွေးအမြင်ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းစုံ ရောနှောနေထိုင်ကြတဲ့နိုင်ငံတွေမှာတော့ ရောဂါကိုထိန်းချုပ်ဖို့ ခက်ခဲတာကို တွေ့ရပါတယ်။

အမှန်ကတော့ ဒီကပ်ရောဂါကို ရင်ဆိုင်နိုင်ဖို့က ရောဂါနဲ့ပြိုင်ပြီး လွန်ဆွဲရသလိုပါပဲ။ နိုင်ငံအားလုံး လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေအားလုံး တစ်သားတည်းညီညွတ်ကြ

ဖို့လိုပါတယ်။ လွန်ဆွဲရာမှာ တစ်ယောက်အားလျှော့လိုက်တာနဲ့ တစ်သင်းလုံးလဲကျလျော့ပါသွားသလို တစ်နိုင်ငံအားနည်းတာနဲ့ ကျန်တဲ့နေရာတွေကို ရောဂါပြန့်သွားပြီး အားလုံးဒုက္ခရောက်မှာပဲဖြစ်ပါတယ်။

ခြုံပြီးသုံးသပ်ရရင် ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါကိုရုစည်းညီညွတ်စွာစုပေါင်းရင်ဆိုင်ကြရမဲ့အချိန်မှာ ဒီလိုသာ အတ္တစွဲတွေနဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုတွေကို ရှေ့တန်းတပ်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ နိုင်ငံတွေက ဘယ်သူသေသေ ငတ်မာပြီးရောစိတ်ထားတွေနဲ့ တက်ထောင်မောင်းနှင်းတဲ့ပြန်နေကြမယ်ဆိုရင် တစ်ကမ္ဘာလုံးရဲ့ အကျိုးစီးပွားဖြစ်တဲ့ ကပ်ရောဂါထိန်းချုပ်ရေးဟာ အလှမ်းဝေးနေဦးမှာဖြစ်ပြီး ကိုဗစ်ကြောင့် အဆက်အသွယ်ခက်ခဲ၊ စီးပွားပျက်၊ လူတွေ အစုလိုက်အပြုံလိုက်ဖျားနာသေဆုံးနေကြရတဲ့ ကမ္ဘာလူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးမှာ နိုင်ငံတွေရော၊ လူအုပ်စုတွေရော အချင်းချင်း ပဋိပက္ခတွေ၊ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုတွေ စတဲ့လူလုပ်ပြဿနာတွေကြောင့် အလားအလာဆိုးသည်ထက် ဆိုးလာနိုင်ပါကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ ။

■ ကိုကိုလှိုင်

မြန်မာပညာကျော်တို့၏

ရွှေ အာဆိုဒါမိန့်များ

လွင်လွင်

ပညာမရှိလျှင် နစ်မြုပ်လိမ့်မည်

အို မိဘတို့ . . .

အသင်တို့၏ကလေးသည် ပညာမတတ်သော လူပြိန်းကလေးဖြစ်နေမှ နှံတွင်း၌ ဇွားကြီး မြုပ်နေသကဲ့သို့ ပညာတတ်သူ၏ အလယ်မှာ နစ်မြုပ်နေရပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အသင်တို့၏ကလေးကို အောက်ကျနောက်ကျမဖြစ်ဖို့ရန် ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် စာသင်ကျောင်းသို့ ပို့ဖြစ်အောင် ပို့ပါလော့။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

လူသစ်ပျိုးရမယ်

ပညာရေးဆိုတာ ခုစိုက်၊ ခုပွင့်၊ ခုသီးပြီး ခုစားရတဲ့ကိစ္စမျိုးမဟုတ်။ ခေတ်သစ်ထူထောင်ချင်ရင် လူသစ်ပျိုးရမယ်။ နောင်လာနောက်သားတွေ ဗလငါးတန်နဲ့ ပြည့်ဝရေးဟာ မိဘနဲ့ဆရာတွေ ကြိုးပမ်းမှသာ အောင်မြင်ပါမယ်။

ပညာမင်းကြီး စည်သူဦးကောင်း

ပညာတတ်

ပညာတတ်သူသည် လောကရှိ အရာရာကို အခွင့်အလမ်းအလိုက် ဆင်ခြင်သုံးသပ်နိုင်စွမ်းသော ဉာဏ်အားကို လည်းကောင်း၊ မိမိဉာဏ်အမြင်အရ စိတ်နေစိတ်ထား စိတ်ဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း (Emotion of the Education) ပြုပြင်ပြုစုစီမံထားခဲ့သူသာလျှင်ဖြစ်သည်။

ဝိုင်းချွန်အောင်ဆန်း

ပညာဆိုတာ အင်္ဂလိပ်လိုတော့ Wisdomကို အနက် ပြန်တဲ့အခါမှာ -

Wisdom implies superior judgement and understanding based on broad knowledge.

Wisdom ဟာ သာမန်သိရုံမဟုတ်။ လူတွေ လုပ်ကိုင်ပြောဆို တွေးတောကြံဆတဲ့နေရာတွေမှာ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက်ပြုနိုင်တဲ့သဘော မျိုး၊ ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့သဘောမျိုး။ ပါဠိလိုတော့ 'ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမ' ဆိုတဲ့ စကားရှိတယ်။ အရိယာသံဃာအရှင်မြတ်တွေရဲ့စိတ်မှာ ပညာသည် ရှေ့က အမြဲသွားတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဟောတယ်။ (လူသာမန်

တွေက မကြာခဏ ပညာရှေ့မဆောင်ဘဲ ပညာမှတစ်ပါး အခြားအရာက ရှေ့ဆောင်တဲ့အတွက် လောကကြီးမှာ ပမ်းနည်းစရာတွေ၊ ကြေကွဲစရာတွေ အများကြီးဖြစ်လာတယ်။)

ဒါကြောင့်မို့လည်း ပညာဆိုတာ သိရုံတင်မကတော့ဘူး။ လူရဲ့ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေကို ထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ပြီး ရှေ့ဆောင်ပြုပြင်ပေးတဲ့သဘောရှိတယ်။ ကောင်းတဲ့အဓိပ္ပာယ်တွေ အများကြီးဝင်နေ တယ်။ နယဘုယျ ဒီသဘောမျိုး နားလည်ထားရမယ်။

တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်

ကျောင်းသားကို ကျွန်တော်ဆုံးမရတယ်

လူငယ်တွေကို ကျွန်တော်တွေ့နေရတယ်ဗျ။ ကျောင်းသားကို ကျွန်တော်ဆုံးမရတယ်။ ကျွန်တော်က ဆရာကိုး။ ကျွန်တော့်ထက် ငယ်ကြသူတွေပေါ့။ ပြီးတော့ သားတို့၊ သမီးတို့ အခုဆိုရင် မြေးပါရနေပြီဆိုတော့ မြေးကို ဆုံးမရတယ်ပေါ့။ အဲဒီမှာလည်း ဘာတွေ့သလဲဆိုတော့ စည်းကမ်းနည်းလမ်းဆိုတာ သုံးမျိုး

လောက်တွေ့ရတယ်။ သူတို့နဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ အသက်ချင်းမတူဘူး။ နောက် အတွေ့အကြုံချင်းမတူဘူး။ နောက်တစ်ခါ ပတ်ဝန်းကျင်ချင်းမတူဘူး။

ဒီတော့ သူတို့ကိုဆက်ဆံတဲ့အခါ အသက်ချင်းညှိရတယ်။ သူတို့ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ကျွန်တော်ဖြတ်သန်းလာတဲ့ပတ်ဝန်းကျင်ချင်းက မတူ ဘူးလေ။ ဒီတော့ သူတို့ကိုဆုံးမတဲ့အခါ သူတို့ရဲ့အသက်ကို ကျွန်တော် စဉ်းစားတယ်။ သူ့အတွေ့အကြုံကို စဉ်းစားတယ်။ နောက် သူ့ပတ်ဝန်း ကျင်ကို ကျွန်တော်စဉ်းစားတယ်။ သူ့သူငယ်ချင်းတွေ ဘာတွေပေါ့။ နောက် သူ့ရဲ့ခေတ်အခြေအနေကိုလည်း စဉ်းစားတယ်။ ဒါတွေကိုကြည့် ပြီး ပြောသင့်မှပြော တယ်။ သူ့အခြေအနေနဲ့ လိုက်နာနိုင်မယ် မထင်ရင် ပြောမနေတော့ဘူး။

ဒေါက်တာသန်းထွန်း

ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အယူအဆ

ကျွန်တော့်ဖခင်၏ ပညာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ အယူအဆတချို့ကို တင်ပြလိုပါသည်။ ဦးကောင်းသည် အသိပညာကြွယ်ဝခြင်း၊ ဘက်စုံပညာဟတ်ကျွမ်းခြင်းကို အထူးအားပေးခဲ့ပြီး အတန်းစာမေးပွဲ၊ ကျောင်းစာမေးပွဲအတွက်သာ သင်ကြားပေးသောပညာရေးစနစ်မျိုးကို လုံးဝမကြိုက်နှစ်သက်ပါ။ ပညာသင်ကြားခြင်းသည် ကျောင်းအတွက်သာ မဟုတ်၊ ဘဝသက်တမ်းတစ်လျှောက်အတွက် ဖြစ်ရမည်။

ဦးသော်ကောင်း

ကျောင်းသားအစစ်

ယနေ့တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရပြီး လူငယ်လူရွယ်များ ဘွဲ့ယူလတ္တံ့၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများစွာလည်း အင်္ဂလိပ်စာကို တကယ်တတ်ကျွမ်းလိုစိတ်ပြင်းထန်နေကြသည်။ ဘွဲ့လွန်သင်တန်းတက်ရာတွင် တက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်မှ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာစာအုပ်များကို ဖတ်ရှုလေ့လာရန်အတွက် အင်္ဂလိပ်စာအရေးပါအရာရောက်ပုံကို နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ကြုံတွေ့နေကြလေပြီ။

စာပေးစာယူစနစ်ဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာသင်ကြားကြောင်း စာရေးသားပေးလိုကြပါသည်။ ယင်းသို့- ပညာရှာရာ၌ မတင်းတိမ်၊ မရောင့်ရဲနိုင်ခြင်းမှာ ကောင်းသောလက္ခဏာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မသိမှန်း သိသောသူသည် ကျောင်းသားအစစ်ဖြစ်သည်။ ထိုသူကို သင်ပေးလော့။

ကျွန်တော်တို့၏ ဆယ်စာန်းပြဆရာ မစ္စတာဟာရွန် ပြောကြားဖူးသော "He who knows not and knows that he knows not is a student, teach him." ဆိုသည့် အာရေးဗီးယားစကားပုံကလေးကို သတိရမိသည်။

ဦးခင်မောင်လတ်

■ လွင်သူ

အာရှဒေသမှ လမ်းပေါ်ဈေးများ

အာရှဒေသမှာ ဟင်းလျာအစား အသောက်များသည် တိုက်ကြီး၏ ကျယ်ပြောမှုအလိုက် ကျယ်ပြန့်စွာပြောင်းလဲနေပါသည်။ မြောက်အာရှမှ တောင်အာရှအထိ၊ အရှေ့တောင်အာရှ၊ အရှေ့အာရှ၊ ဗဟိုအာရှမှ အနောက်အာရှအထိ အစားအသောက်တိုင်းသည် ရိုးရာဓလေ့၊ ယဉ်ကျေးမှု အလေ့အကျင့်များနှင့် ရောနှောပေါင်းစပ်ထားပြီး ပါဝင်သည့်အရာများ၊ ချက်ပြုတ်ပုံနည်းစနစ်၊ သို့မဟုတ် ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်များပါဝင်မှု ကွာခြားကြသည်။ အာရှဒေသရှိ လမ်းပေါ်တွင် စားသောက်ဆိုင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ရောင်းချကြသောနေရာများအကြောင်းကို တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ဂျပန်အာလောဈေး

(ကွာလာလမ်ပူ၊ မလေးရှား)

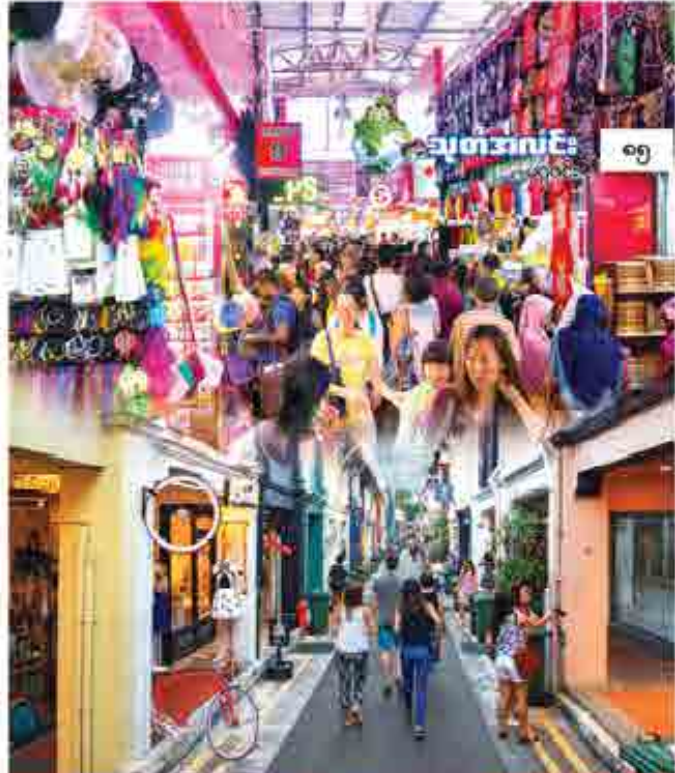
ကွာလာလမ်ပူမြို့၏ ပျံကျဈေးသည် ယဉ်ကျေးမှုသည် အတန်းလိုက်ပေါင်းစည်းထားသည့်ပုံစံဖြင့် ဂျပန်အာလောတွင် ဖွဲ့စည်းဖွင့်လှစ်ထားသည်။ Bukit Bintang တွင်တည်ရှိသော ၎င်းဈေးမှာ ငွေပမာဏအနည်းငယ်ဖြင့် ကြီးမားသောအရသာအနံ့အလင်ကို လွယ်ကူစွာ

ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဈေးကို နံနက်ပိုင်းတွင် ဖွင့်လှစ်သော်လည်း နေ့ဘက်တွင် ယေဘုယျအား ဖြင့် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လျက်ရှိပြီး နေဝင်ရီ တရောအချိန်မှစ၍ ပျားပန်းခပ်မျှ လှုပ်ရှား အသက်ဝင်လာခဲ့သည်။

ဘူဂစ်လမ်းဈေး(စင်ကာပူ)

စင်ကာပူ၏ စည်ကားလှသောညစင်း လှုပ်ရှားမှုဘဝများကို ကွေ့ကြုံခံစားရာတွင် Bugis Street သို့ မဖြစ်မနေသွားရောက် လည်ပတ်ရန်လည်းလိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ ယနေ့ အချိန်တွင် စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ အကောင်းဆုံး လမ်းပေါ်ဈေးတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဈေးဝယ်ခြင်း၊ လမ်း ဘေးရပ် ကဖေးဆိုင်များနှင့် အစားအသောက်များ ပေါများစွာရရှိနိုင်သည်။ အစားအသောက်များ တွင် တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် မလေးအစားအစာ များပါဝင်ပြီး ဆိုင်များမှာ အမိုးအကာအပြည့် အစုံရှိပြီး လေအေးစက်များလည်း တပ်ဆင်ထား သဖြင့် အပူလွန်ကဲမှု၊ သို့မဟုတ် မိုးရွာသွန်းမှု ဒဏ်တို့ကို ကာကွယ်နိုင်သည်။ ဆိုင်ခန်းပေါင်း ၈၀၀ ကျော်ရှိသဖြင့် ဘူဂစ်လမ်းပေါ်ဈေးသည် ဒေသခံများနှင့် ခရီးသွားများကို ဆွဲဆောင်လျက် ရှိနေသည်။

ဟန့်ဇိုင်းညဇေး (ဟန့်ဇိုင်း၊ ဝီယက်နမ်)
 ရက်သတ္တပတ်ကုန်နေ့ရက်များတွင် ဟန့်ဇိုင်း
 ညဇေး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားလာမြဲဖြစ်သည်။ လမ်းဘေး
 ဈေးဆိုင်ခန်းများနှင့် ဒေသထွက်အစားအစာ လမ်းဘေး
 ဈေးသည်များပန်းခပ်မျှလှုပ်ရှားလာကြပြီး ဒေသခံ
 နှင့် ပြည်ပခရီးသွားအများ
 အပြားကို စုစည်းလာစေ၍
 လူးခြားကောင်းမွန်သော၊
 ဈေးနှုန်းသက်သာသော
 အစားအသောက်များဖြင့်
 ဖိတ်ခေါ်လျက် ရှိသည်။
 ည ၇ နာရီမှ စတင်ဖွင့်ပြီး
 ဟန့်ဒေါင်လမ်းမှ မြောက်
 ဘက် ဒေါင်ရှန်ဈေးအထိ တောက်လျှောက်ရှည်လျား
 သည်။ ၎င်းနယ်မြေအတွင်းရှိ လူသွားလမ်းများနှင့်
 သမိုင်းဝင်နေရာများမှာ အလှဆင်မီးများဖြင့် လင်းလက်
 တောက်ပလျက်ရှိပြီး ဟန့်ဇိုင်းမြို့၏ နာမည်ကြီးဟင်းလျာ
 အစားအစာများကို ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ပါသည်။

ကုတာညဈေး (တာလီ၊ အင်ဒိုနီးရှား)

ကုတာညဈေးသည် အသက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသော ညဘက်လူမှုဘဝများကြောင့် လူသိများပြီး ဒေသတွင်းတွင် ပါဆာဆန်ဂေါဟုလည်းခေါ်ဆိုကာ ဒေသထွက် ဟင်းလျာများကိုစားသုံးရန် ပြီးပြည့်စုံသောအခွင့်အလမ်းတစ်ခုဟု တင်စားကြသည်။ ဈေးဆိုင်ခန်းများမှာ နယ်မြေခံများနှင့် ခရီးသွားများဖြင့် စည်ကားလှုပ်ရှားနေပြီး ဈာန်ချင်းချက်ပြုတ်ထားသောအစားအစာနှင့် အထူးကောင်းမွန်သော အချိုပွဲများက ကုတာညဈေးကို အစားအသောက်နှစ်သက်သူများအတွက် ဘာလီကျွန်းတွင် အကောင်းဆုံးညဈေးတစ်ခုအဖြစ် ပုံဖော်ပေးသည်။ အရသာရှိ၍ စစ်မှန်သောဘာလီဟင်းလျာများအပြင် အမှတ်တရပစ္စည်းများ၊ ဆဝတ်အထည်များ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် တန်ဖိုးနည်းလက်ဝတ်ရတနာများကိုလည်း ကုတာတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။

များနှင့် တန်ဖိုးနည်းလက်ဝတ်ရတနာများကိုလည်း ကုတာတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည်။

ဌမ်ဂျန်းဈေး (ဆိုင်းလ်၊ တောင်ကိုရီးယား)

၁၉၀၈ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့သည့် ဌမ်ဂျန်းဈေးသည် အစားအသောက်ရောင်းချသည့်နေရာတစ်ခုသာမကဘဲ တောင်ကိုရီးယားတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် သက်တမ်းအရင့်ဆုံး စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေသည့်ဈေးများထဲတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ ရှားပါးထူးခြားသည့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကိုလေ့လာရန် ကြီးကျယ်သောနေရာတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းဈေး၏ လူကြိုက်များထင်ရှားသောအစားအစာတစ်ခုမှာ Mayak Kimbap ဟုခေါ်သော ဆူရှီနှင့်ဆင်တူသည့် ပင်လယ်ရေမှော်များကို မုန့်လာဥ၊ ဆန်၊ နှမ်းဆီ စသည်တို့ဖြင့် လိပ်ထားသောအစားအစာဖြစ်သည်။

ရိုလင်းညဈေး (တိုင်ပေ၊ တာရုတ်)

တိုင်ပေရှိ ရိုလင်းညဈေးမှာ ဒေသခံများနှင့် ခရီးသွားများအတွက် ရေပန်းစားသောနေရာဖြစ်ပြီး နေရာကျယ်ပြန့်မှုနှင့် ဈေးဆိုင်ခန်းများပြားမှုတို့ကြောင့် လူသိများသည်။ ဈေးတန်းများတွင် ကောက်ညှင်းတိုဟူး၊ ကြက်သားတုံးကြီးကြော်၊ Bubble Tea နှင့် လူကြိုက်များသည့်ရောဘ် Omelette များကြောင့် ထင်ရှားကျော်ကြားလှသိများပြီး ပြေစပ်နေသွားရောက်သင့်သည်ဟုလည်း ညွှန်းဆိုထားသည်။ အရောင်အသွေးစုံလင်သော လူစည်ကားများပြားသည့် ရိုလင်းညဈေးမှာ သွားရောက်လည်ပတ်သူများအတွက် ပျော်ရွှင်မှုကိုပေးစွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မှာ သေချာပါသည်။ ။

■ **ခေတ်ညီ**

ရခိုင်တို့၏ တူနစ်ကိုယ် ငွေ့ကပေးကော်ခပို့

■ မနုဿကျော်ဝင်း (ဒါပျိုးသားစာပေဆုရ)

“အမျိုးစောင့်တဲ့နေရာ၊ အမျိုးချစ်တဲ့နေရာမှာ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားတွေဟာ စံထားလောက်တဲ့ပြည်ထောင်စုဖွား တွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တဲ့နေရာမှာလဲ ရခိုင်တွေ ဟာ အတုယူစရာကောင်းတဲ့ သွေးချင်းတွေဖြစ်ကြပါတယ်။ မြောက်ဦးလို ရှေးဟောင်းမြို့တော်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ခြပ်ရိုယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်တွေဖြစ်တဲ့ရှေးဟောင်းစေတီပုထိုးတွေ၊ သိမ်ကျောင်းတွေ၊ ရုပ်ပွားတော်တွေအပြောက်အမြားရှိနေတယ်။ ခြပ်ရိုယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ဖြစ်တဲ့ ရိုးရာလှေထုံးစံ၊ ရခိုင်သင်္ကြန်ပွဲ၊ ရထားဆွဲပွဲ၊ ကျင်ပွဲစတဲ့ အစဉ်အလာကောင်းတွေကိုလဲ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားကြတယ်။ သားစဉ်မြေးဆက် လက်ဆင့်ကမ်းလျက်ရှိကြတယ်။ ရခိုင်ရိုးရာမဂ်လာဆောင်ကိုတော့ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မကြုံ

ကျေဖူးလို့ ပြောပြပေးကြပါလားခင်ဗျာ”

မိမိကစကားစလိုက်သည်တွင် စုရုံးရောက်ရှိ နေကြသော ရှေးမိနောက်မိရခိုင်တိုင်းရင်းသားကြီး များကပြောပြပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဟက်ကြွစွာကဟိ ပြုကြ၏။ ပုဏ္ဏားကျွန်းမှ လာရောက်သောကိုယ်စား လှယ်ကြီးက-

“ရခိုင်တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ရိုးရာဓလေ့ ကုံးတမ်းအစဉ်အလာကို သိပ်ပြီးလေးစားကြတယ်။ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြပါတယ်။ ရခိုင်ရိုးရာမင်္ဂလာ ဆောင်အခမ်းအနားကိုလဲ ဒီကနေ့အထိ ရှေးရိုးအစဉ် အလာအတိုင်း ကျင်းပလျက်ရှိကြပါတယ်။ သမက်က ယောက္ခမအိမ်ကို လိုက်ပါနေထိုင်ရတာကြောင့် မင်္ဂလာ ပွဲအပြီးမှာ ရခိုင်တွေက သမက်တက်ပွဲဆိုပြီးခေါ်ဆိုကြ ပါတယ်”

ထိုစဉ် ကွမ်းယာတစ်ယာကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ယာနေသော ရခိုင်အမျိုးသားကြီးက-

“ရခိုင်ရိုးရာမင်္ဂလာဆောင်အခမ်းအနားကျင်းပ ဖို့အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွေ အဆင့်ဆင့်ရှိပါ တယ်။ သတို့သား၊ သတို့သမီး ရွေးချယ်ကြရတယ်။ မင်္ဂလာနေ့ရက်အချိန်အခါ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ကြ ရတယ်။ သားသမီးတွေ အရွယ်ရောက်လာပြီဆိုရင် မိဘတွေက သူတို့အတွက် အိမ်ထောင်ဖက်ကိုရွေး ချယ်ပေးလေ့ရှိကြပါတယ်။ သားရှင်မိဘတွေက ချွေးမ လောင်းကိုရွေးချယ်ပြီး သမီးရှင်မိဘတွေကိုနားဖောက် ကြတယ်။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြပြီး စေ့စပ်ကြောင်းလမ်း

ကြတယ်။ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းတဲ့အခါ အသွင်းမိုးလို့ ခေါ်တဲ့ မင်္ဂလာကြေးကို ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ကြပါတယ်။ ရွှေ၊ ငွေ၊ လယ်ယာစတာတွေကို သားရှင်မိဘတွေက ပေးကြရပါတယ်။ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပွဲကို သမီးရှင် မိဘအိမ်မှာ ကျင်းပကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ယောက်ျား လေးဘက်က ခေါ်ထားတဲ့ ဗေဒင်ဆရာနဲ့ မိန်းကလေး ဘက်က ခေါ်ထားတဲ့ ဗေဒင်ဆရာတို့ဟာ ဇာတာချင်း ယှဉ်ပြီး စစ်ဆေးကြပါတယ်။ နေ့နံနက်ကွတ်သင့်တယ် ဆိုရင် သတို့သားဘက်က အသွင်းမိုး (မင်္ဂလာကြေး) ကို ပေးအပ်ပြီး စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းမှုပြုကြပါတယ်”

ကျောက်ဖြူမှ ရခိုင်အမျိုးသားကြီးက-

“မင်္ဂလာဆောင်ခင်တစ်ရက်အလိုမှာ လက် ဖက်ထုပ်၊ ကွမ်းယာထုပ်တွေကိုကမ်းပြီး မင်္ဂလာ ဆောင်အတွက် ဖိတ်ကြားကြပါတယ်။ အဲဒီနေ့မှာပဲ ငယ်လင်ငယ်မယားဖြစ်တဲ့ မိန်းမမြတ်တစ်ဦးက သတို့သားအိမ်ကဆန်ကို သတို့သမီးအိမ်ကိုပို့ပေးရပါ တယ်။ ပို့တဲ့ဆန်ဟာ နို့ဆီဘူး ၂ လုံး၊ ဒါမှမဟုတ် ၄ လုံးစသဖြင့် စုံဂဏန်းဖြစ်ရပါမယ်”

“မင်္ဂလာဆောင်မဲ့နေ့ နံနက်အရုဏ်တက်ချိန်မှာ သတို့သားကို မင်္ဂလာဘိသိက်မြှောက်ရပါတယ်။ သူ့ အိမ်မှာပဲ မြှောက်တာဖြစ်ပါတယ်။ သတို့သမီးကိုလဲ သူ့ရဲ့အိမ်မှာပဲ မင်္ဂလာဘိသိက်မြှောက်ရပါတယ်။ မင်္ဂလာဘိသိက်မြှောက်တယ်ဆိုတာ ဘုန်းကြီးဆွမ်း ကပ်ပြီး တရားနာတာဖြစ်တယ်။ ဝိုးဘွားမိဘတွေ ကိုလဲ ကန်တော့ကြရတယ်။ နဲ့သာရည်နဲ့ သတို့သား၊ သတို့သမီးတို့ကိုလဲ ပက်ဖျန်းကြရပါတယ်”

“သတို့သမီးရဲ့အိမ်မှာ မင်္ဂလာလက်ဆုံ ထမင်း စားပွဲအတွက် မိန်းမမြတ်လို့သတ်မှတ်ခံထားရတဲ့ ငယ်လင်ငယ်မယားအမျိုးသမီးဟာ သတို့သားအိမ်က လာပို့တဲ့ဆန်နဲ့ သတို့သမီးအိမ်ကဆန်ကိုရောပြီး ထမင်းချက်ရတယ်။ အဲဒီထမင်းနဲ့ကောက်ညှင်းထမင်း ကိုရောပြီး မင်္ဂလာထမင်းပွဲပြင်ရတယ်။ ကောက်ညှင်း ဆိုတာ ဖေးဟယ်၊ ကပ်ဟယ်၊ ဟွဲဆက်ဟဲ့ သဘော

ရှိတယ်။ ဇနီးမောင်နှံ ရာသက်ပန်ကွဲဆက်ပေါင်းဖက် နိုင်စေဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ကောက်ညှင်းထမင်းကိုကျွေး တာဖြစ်ပါတယ်။ မင်္ဂလာထမင်းပွဲမှာ ဝက်သား၊ အကြေး ရှိတဲ့ငါးဟင်းကို ကံကောင်းစေရန် ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ကျွေးတယ်။ ကြက်သား၊ ဘဲဥ၊ ပုစွန်၊ ရွှေဖရုံသီး၊ မျောက်ဥဟင်းတွေကိုတော့ ချမ်းသာကြွယ်ဝစေရန်နဲ့ သားသမီး ရတနာထွန်းကားစေရန်ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ကျွေးပါတယ်။ ကြက်သားဟင်းမှာ အူအသည်းအစုံ ကိုလဲ ထည့်ချက်ရတယ်။ ပုစွန်တုပ်ကိုချက်တဲ့အခါ နှုတ်ခမ်းမွေးတွေကိုပါမဖြတ်ဘဲ ထည့်ချက်ရပါတယ်။ အင်္ဂါစုံပါအောင်ဖြစ်ပါတယ်။ အကျိုးအပွဲအနာအဆာ များကင်းအောင်ဂရုစိုက်ချက်ပြုတ်ရတာဖြစ်ပါတယ်။”

“မင်္ဂလာထမင်းပန်းကန်ပေါ်မှာ ကောက်ညှင်း ထမင်း၊ ပုစွန်တုပ်ကြီးနှစ်ကောင်၊ ငှက်ပျောသီး ၂ လုံး၊ ဘဲဥ ၂ လုံးတင်ထားရပါတယ်။ မင်္ဂလာလင်ပန်းတစ်ချပ် ပေါ်မှာတော့ ပရိတ်ချည်ပတ်ထားတဲ့မြေအိုး၊ ဒါမှ မဟုတ် ကြေးရေစင်တော်သွန်းအိုးနှစ်လုံးမှာ သပြေ ညွန့်ကိုပင်တိုင်ထားပြီး နေ့နံသင့်ပန်းတွေနဲ့ ပေဖူးလွှာ (အခါစာ)တို့ကို ထိုးစိုက်ထားရပါတယ်။ အခါစာဆို တာဟာ သတို့သားဘက်က ဗေဒင်ဆရာက နေ့နံသင့် တွက်ချက်ပြီး သတို့သမီးနဲ့မိတ်ဖက်ဖြစ်တဲ့ ဘယ်လို ပန်းမျိုးကို ပန်ဆင်ရမယ်၊ ရေစင်အိုးမှာ ဘယ်လိုပန်း မျိုးကိုစိုက်သိုးရမယ်လို့ ရေးသားထားတဲ့စာပဲဖြစ်ပါ တယ်။”

မြောက်ဦးမြို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ရခိုင်အမျိုး သားကြီးက -

“မင်္ဂလာပွဲကျင်းပမဲ့နေ့လယ်ပိုင်းမှာ သတို့သမီး ရဲ့အိမ်ကို သူ့ရဲ့အဖော်အပျိုတွေဟာ ဝတ်ကောင်းစားလှ တွေဝတ်ဆင်ပြီး လက်ဖွဲ့ပစ္စည်းတွေသွားရောက်ပေး အပ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ဒီလိုသွားရောက်ပြီး လက်ဖွဲ့ ပစ္စည်းတွေ ပေးအပ်ကြတာ၊ သတို့သမီးရဲ့အဖော်အဖြစ် စောင့်ရှောက်ပေးကြတာကို သမီးစောင့်ပွဲလို့ ခေါ်ပါ တယ်။ သမီးစောင့်ပွဲဆိုတာဟာ သတို့သမီးဘက်က

ပြုလုပ်ပေးရတဲ့ သတို့သမီးရဲ့ ဧည့်ခံပွဲပဲဖြစ်ပါတယ်။”

“သတို့သမီးစောင့်ပွဲကိုလာကြတဲ့အပျိုတွေ ပြန်သွားပြီးတဲ့နောက် ညနေပိုင်းမှာ မင်္ဂလာပွဲကို ဆက် လက်ကျင်းပပါတယ်။ ဖိတ်ကြားထားခြင်းခံရတဲ့ ဧည့် ပရိသတ်တွေဟာ မင်္ဂလာဧည့်ပွဲကို သွားရောက်ကြ တယ်။ မင်္ဂလာချိန်ကျရောက်တဲ့အခါ သတို့သားနဲ့ သူ့ရဲ့ရောင်းရင်းတွေဟာ သတို့သမီးအိမ်ကို စီတန်းပြီး သွားရောက်ကြတယ်။ သမက်ရှင် (သတို့သား) ဟာ သမီးရှင် (သတို့သမီး) အိမ်ကိုတက်ရောက်ရတာ ကြောင့် မင်္ဂလာပွဲကို သမက်တက်ပွဲလို့လဲ ခေါ်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။”

“သတို့သမီးအိမ်ကိုသွားကြတဲ့အခါ သတို့သား နဲ့ သူ့ရဲ့ရောင်းရင်းတွေဟာ ဗေဒင်ဟောထားတဲ့အတိုင်း နဂါးခေါင်းလှည့် ရာလမ်းကြောင်းကိုရှောင်ကြဉ်ပြီး လှည့်ပတ်သွားရောက်ကြရပါတယ်။ ဦးသျှောင်ထမ်း တဲ့လူ၊ သေတ္တာထမ်းတဲ့လူ၊ သတို့သားရဲ့ဖခင်နဲ့ အရပ် လူကြီးတွေ၊ ရေစင်အိုးထမ်းတဲ့လူ၊ အညွန့်အုပ်ကိုင် တဲ့လူ၊ သတို့သားရဲ့မိခင်နဲ့အမျိုးသမီးကြီးတွေ၊ သတို့ သားရဲ့မိတ်ဆွေတွေက တန်းစီပြီး လိုက်ပါကြရတယ်။ လူပျိုရုံကစားကို ထမ်းပြီး သတို့သားရဲ့ဘေးကနေ

လိုက်ပါကြရတယ်။ ရရှိင်ရိုးရာစည်တော်အဖွဲ့ကလဲ စည်တော်တီးပြီး ဝန်းရံလိုက်ပါကြပါတယ်။”

သတို့သမီးရဲ့အိမ်ကိုရောက်တဲ့အခါ သတို့သားဟာ ချက်ချင်းအိမ်ပေါ်တက်ခွင့်မရသေးဘဲ မဏ္ဍပ်ထဲမှာ ခဏရပ်တန့်နေရပါတယ်။ ပထမဦးဆုံးသတို့သမီးဘက်က မိန်းမမြတ် (အညွန့်ရှိသူ) က အိမ်ရှေ့လှေကားရင်းကို ဆင်းလာတယ်။ သတို့သားဘက်က ယူဆောင်လာတဲ့အညွန့်အုပ်ကို လှမ်းယူတယ်။ အဲဒီအညွန့်အုပ်ကို မင်္ဂလာသီအိမ်မြှောက်ဖို့အတွက် သတို့သမီးရှေ့က မင်္ဂလာစားပွဲပေါ်မှာ တင်ထားရပါတယ်။ အဲဒီစားပွဲပေါ်မှာ မင်္ဂလာထမင်းပန်းကန်နဲ့ ရွှေဖရုံသီးဟင်း၊ ဝက်သားဟင်းအပါအဝင် ဟင်းခွက် ၅ ခွက် တင်ထားတယ်။ စပါးစေ့တွေကြပြီး ငွေဒင်္ဂါးနှစ်ပြားကိုလဲ တင်ထားရပါတယ်။”

မင်းပြားမှ ရှေးမိနောက်မိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးက-

“ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုအခြေအနေအရ အညွန့်အုပ်ပါဝင်မှုက ၅ အုပ်၊ ၉ အုပ်စသည်ဖြင့် ရှိတတ်ပါတယ်။ အညွန့်အုပ်တွေရဲ့အရေအတွက်ကတော့ မဏ္ဍပ်ပဲဖြစ်ရပါမယ်။ ပထမအညွန့်အုပ်ကို ထိန်းသိမ်းရသူအမျိုးသမီးက ပဒေးညွန့်နှစ်ညွန့်၊ မျောက်ညွန့်နှစ်ညွန့်၊ စံပယ်ကုံး နှစ်ကုံး၊ ဒေါင့်တလိပ်ပန်း နှစ်ကုံးတို့ကို သတို့သမီးအားပန်ဆင်စေပြီးမှ တခြားပန်းတွေကို တစ်စုံကျစီ ပန်ဆင်ပေးပါတယ်။ အဲဒီလို

မပန်ဆင်ခင် သတို့သမီးဆောင်းထားတဲ့ ဦးချွန်မျက်နှာဖုံးကိုဖွင့်ဖို့အတွက် မျက်နှာဖုံးဖွင့်ကြေးကို ပေးရပါတယ်။ သတို့သမီးကို ပန်းဆင်မြန်းပြီးတဲ့နောက် အညွန့်အုပ်ထိန်းသိမ်းတဲ့ အမျိုးသမီးတွေစုံညီစွာဆင်းလာပြီးမှ သတို့သားဟာ မင်္ဂလာဆောင်ဖို့အတွက် အိမ်ပေါ်ကို တက်ခွင့်ရပါတယ်။ လှေကားရင်းမှာ သတို့သမီးရဲ့ညီမက သတို့သားရဲ့ခြေထောက်ကို ရေနဲ့လောင်းဆေးဖို့ မြေဆေးခကောင်းခံပါတယ်။ အဲဒါကိုပေးပြီးမှ သတို့သားဟာ ကိုယ်ရံတော်နှစ်ဦးနဲ့အတူ သတို့သမီးရဲ့လက်ယာဘက်မှာထိုင်ရပါတယ်။”

“မင်္ဂလာပွဲစတင်တဲ့အခါ မိန်းမမြတ် (အညွန့်ရှိသူ) က ချည်ခင်ကိုကိုင်ပြီး သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးလက်ကို ၃ ပတ်၊ ၅ ပတ်၊ ၇ ပတ် စသဖြင့် ရစ်ပတ်ရပါတယ်။ ရေစင်အိုး ၂ လုံး၊ သတို့သားရဲ့ အိပ်ရာလိပ်နဲ့ သေတ္တာ၊ မင်္ဂလာထမင်းပွဲတို့ကိုလဲ ချည်ခင်နဲ့ ရစ်ပတ်ပေးရပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ရတာကို ‘မြားသည်’ လို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီအစီအစဉ်ပြီးရင်တော့ မင်္ဂလာထမင်းကို လက်ဆုံစားကြရပါတယ်။”

“ထမင်းလက်ဆုံစားတဲ့အခါ သတို့သားရဲ့ ဖခင်က သတို့သမီးနဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်ထိုင်ရပြီး သတို့သမီးရဲ့ဖခင်က သတို့သားနဲ့မျက်နှာချင်းဆိုင်ထိုင်ရပါတယ်။ ထမင်းထုပ်ဖို့အတွက် ပဝါဖြူတွေဖြန့်ခင်းထားရပါတယ်။ သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးတို့ဟာ မင်္ဂလာထမင်းပွဲမှာရှိတဲ့ ထမင်းကို တစ်ဆုပ်ချင်း

ဆုပ်ပြီး ဖခင်တွေရဲ့ ပဝါဖြူတွေထဲကို ထည့်ကြရတယ်။ ထမင်း ၇ ဆုပ်ပြည့်ရင် ဖခင်တွေက လက်ဖွဲ့ငွေပေးကမ်းကြပါတယ်”

“မိခင်တွေကိုလဲ ဖခင်တွေလိုပဲ ထမင်းခုနစ်ဆုပ်စီထည့်ပေးကြရတယ်။ အဲဒီနောက် သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးတို့ဟာ ထမင်းခုနစ်ဆုပ်စီ အပြန်အလှန်ပေးပြီး ဖားသောက်ကြရပါတယ်။ ပြီးရင် ဖေဟစ်ဖလားထဲမှာ လက်အတူတူ ဆေးကြရပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဂုဏ်သရေရှိ ငယ်လင် ငယ်မယားစနီးမောင်နှံတို့က သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးတို့ရဲ့ ညာလက်တွေကိုယူပြီး လက်ထပ်ပေးပါတယ်။ ရေစင်တွေသွန်းလောင်းပြီး မင်္ဂလာစကားတွေပြောကြားကြတယ်။ မင်္ဂလာရတုတွေ ရွတ်ဆိုပြီး ထိမ်းမြားပေးလိုက်ပါတယ်”

အဲဒီလို မင်္ဂလာဆောင်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဧည့်ပရိ

သက်တွေဟာ သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးရှေ့မှာရှိတဲ့ ငွေဖလားနှစ်လုံးထဲကို လက်ဖွဲ့ငွေများထည့်ကြပါတယ်။ အဲဒီလက်ဖွဲ့ငွေနဲ့ အဖိုးတန်ပစ္စည်းတွေကို သတို့သားနဲ့ သတို့သမီးတို့က လက်အုပ်ချိုပြီး လက်ခံရယူကြရတာဖြစ်ပါတယ်။ လက်ဖွဲ့ငွေပြီးတဲ့နောက် သတို့သမီးဆောင်းထားတဲ့ဦးညောင်ကို သတို့သားက ဖြုတ်ယူပြီး မင်္ဂလာစားပွဲပေါ်မှာ ချထားရပါတယ်။ သတို့သားဟာ သူ့ဆောင်းထားတဲ့ဦးညောင်ကိုချွတ်ပြီး သတို့သမီးရဲ့ဦးခေါင်းပေါ်မှာ ဆောင်းပေးလိုက်ပါတယ်။ ဦးညောင်တင် ဦးညောင်ချပြုလုပ်တဲ့အခါ သတို့သမီးက သတို့သားကို ကန်တော့ရပါတယ်။ သတို့သားက ငွေကြေးပေးရပါတယ်။ လက်ဖွဲ့ငွေများကို သတို့သားက သတို့သမီးကိုပေးအပ်တဲ့အခါ သတို့သမီးက ကန်တော့ပြီးမှ လက်ခံယူရတာဖြစ်ပါတယ်”

မင်္ဂလာအခမ်းအနားပြီးရင် သတို့သားဟာ မင်္ဂလာအခမ်းအနားကနေထွက်ခွာခွင့်ရဖို့အတွက် သတို့သမီးဘက်ကနေ သတို့သားရဲ့လူပျိုရုံတွေကို ငွေကြေးပေးရပါတယ်။ အဲဒီနောက် သတို့သားဟာ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများကို ကျွေးမွေးဧည့်ခံဖို့အတွက် သူ့ရဲ့အိမ်ကိုပြန်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အိမ်ပေါ်ကိုမတက်ရဘဲ မဏ္ဍပ်ထဲမှာပဲ နေရပါတယ်။ မိဘအိမ်ကိုမဝင်ရဟူသော စည်းကမ်းချက်ကို မဖြစ်မနေလက်ခံကျင့်သုံးရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွေးမွေးဧည့်ခံပြီးရင်တော့ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းတွေက သတို့သားကို ယောက္ခမအိမ်ပြန်ပို့ကြပါတယ်။ ယောက္ခမတွေဆီမှာ ပြန်လည်အပ်နှံခံခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီနောက် သတို့သားရဲ့ရောင်းရင်းတွေပြန်သွားကြပါတယ်”

“မင်္ဂလာဆောင်ပြီး ၃ ရက်၊ ဒါမှမဟုတ် ၅ ရက်၊ ၇ ရက်အကြာမှာ ကြင်စဦးစနီးမောင်နှံဟာ အိမ်အလည်ထွက်ကြတယ်။ လူကြီးမိဘနဲ့ ဆွေမျိုးသားချင်းတွေကို လိုက်လံကန်တော့ကြပါတယ်။”

■ မနုဿကျော်ဝင်း(ဘမ္မိုးသားစာပေဆုရ)

ကမ္ဘာ့မြို့တော်များ (ရောမ)

ထူးထူးကဲ

ရောမမြို့သည် အီတလီနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်ပြီး လာဇီယိုဒေသ၏ မြို့တော်လည်းဖြစ်သည်။ မြို့တော်တွင် ထောင်စုနှစ် ၂ စုနီးပါးသက်တမ်းရှိသောလူများ အဓိကအခြေချနေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၁၂၅၂ စတုရန်းကီလိုမီတာတွင်နေထိုင်သူ ၂၈၆၀၀၀၉ ဦးရှိသည်။ ရောမမြို့တော်သည် ဥရောပသမဂ္ဂတွင် တတိယမြောက်လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးမြို့တော်လည်းဖြစ်သည်။ ရောမမြို့ပြမြို့တော် (Metropolitan City Rome) ၏ ဗဟိုချက်ဖြစ်ပြီး လူဦးရေ ၄,၃၅၅,၇၂၅ ဦးနေထိုင်ကြရာ အီတလီရှိ

မြို့ပြမြို့တော်များတွင် လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်သည်။ ရောမမြို့သည် အီတလီကျွန်းဆွယ်အလယ်အနောက်ပိုင်းတွင် Tiber ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက်တည်ရှိနေသည်။ လွတ်လပ်သောနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဗာတီကန်စီးတီးမှာ ရောမမြို့နယ်နိမိတ်အတွင်း တည်ရှိနေသဖြင့် ရောမမြို့ကို နိုင်ငံ ၂ ခု၏မြို့တော်ဟုလည်း တစ်ခါတစ်ရံသတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

ရောမမြို့၏ ရာဇဝင်သမိုင်းကြောင်းမှာ ရာစုနှစ်

ပေါင်း ၂၈ ခုကျော် ကည်ရှိခဲ့သည်ဟုသိရသည်။ ရောမရှေးဟောင်းဗေဒတစ်ခုတွင် ဘီစီ ၇၅၃ ခုနှစ်၌ ရောမမြို့ကိုထူထောင်ခဲ့ပြီး ဥရောပတွင် သက်တမ်း အရှည်ဆုံး တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ပိုင်ဆိုင်သိမ်းပိုက် ထားခဲ့သည့် မြို့တော်တစ်ခုဟုသိရသည်။ မြို့တော် ၏အစောဆုံးနေထိုင်သူများမှာ လက်တင်၊ အီထရူ စကန်နှင့် ဓာဘင်းများဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ရိုမန် အင်ပါယာ၊ ရိုမန်သမ္မတနိုင်ငံတော်နှင့် ရိုမန်ဘုရင် နိုင်ငံတို့၏ မြို့တော်အဖြစ် ဆက်တိုက်ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ပထမဦးဆုံး ဘုရင့်မြို့တော် (Imperial City) ဟု လည်း သတ်မှတ်ခံရသည်။ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင်ရောမ သည် ကမ္ဘာ့မြို့တော်များ သုတေသနကွန်ရက်၏ Alpha global city တစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ခြင်း ခံရသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်က ရောမမြို့သည် ကမ္ဘာပေါ် တွင် ဧကဒသမမြောက်လည်ပတ်လာရောက်မှုအများဆုံး နိုင်ငံနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂအတွင်း တတိယမြောက်လာ ရောက်လည်ပတ်မှုအများဆုံးနိုင်ငံလည်း ဖြစ်လာခဲ့ သည်။

မြို့တော်၏ဗဟိုချက်နေရာကို ယူနက်စကို၏ ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်နေရာတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ရွေး ချယ်ထားသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် နွေရာသီအိုလံပစ်ကို အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပခဲ့ပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏ အထူးအေဂျင်စီများဖြစ်သော FAO၊ WFP နှင့် IFAD တို့ရုံးစိုက်ရာလည်းဖြစ်သည်။ မြေထဲပင်လယ် နိုင်ငံများပြည်ထောင်စု၏ ပါလီမန်အတွင်းဝန် ရုံးစိုက် ရာလည်း ဖြစ်သည်။ ရောမမြို့ရှိ EUR စီးပွားရေး ရပ်ကွက်သည် ကမ္ဘာ့ကုမ္ပဏီများ အများအပြားရုံး ဖွင့်လှစ်ထားပြီး ရေနံ၊ ဆေးဝါး၊ တက္ကသိုလ်လုပ်ငန်း များလည်း ပါဝင်သည်။ နိုင်ငံတကာလူသိများသော ဖက်ရှင်နှင့် ဒီဇိုင်းအမှတ်တံဆိပ်များကလည်း ရောမ မြို့ကို အရေးကြီးဗဟိုဌာနတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ် ထားသည်။

ရောမမြို့တွင် မြေထဲပင်လယ်ရာသီဥတုရှိပြီး ပူအိုက်ခြောက်သွေ့သောနွေရာသီနှင့် အနည်းငယ် စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသော ဆောင်းရာသီတို့လည်းရှိသည်။ ဒီဇင်ဘာလ၊ ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများမှာ

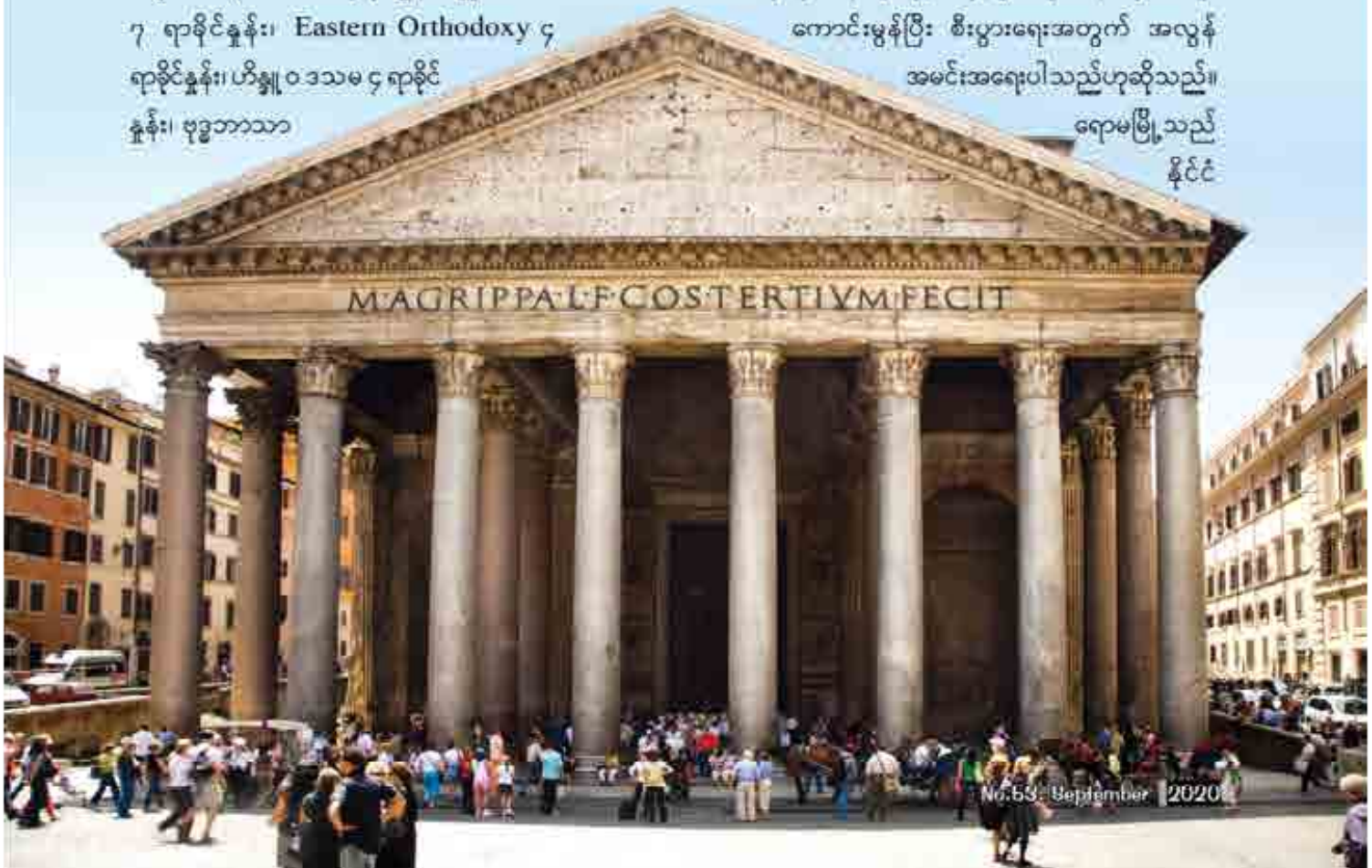

အအေးဆုံးလများဖြစ်ပြီး နေ့စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် ၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၄၆ ဒီဂရီဖာရင်ဟိုက်) ရှိသည်။ ISTAT ၏ နောက်ဆုံးထုတ်ပြန်သော စာရင်းစယားများအရ ခန့်မှန်းခြေလူဦးရေ၏ ၉ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အီတလီလူမျိုးများမဟုတ်ကြပေ။ ၎င်းပမာဏ၏ တစ်ဝက်ခန့်မှာ အခြားဥရောပနယ်ပွားများ (အဓိကအားဖြင့် ရိုမေးနီးယား၊ ပိုလန်၊ ယူကရိန်း၊ အယ်လ်ဘေးနီးယား) တို့ဖြစ်ပြီး ကျန်ရွေ့ပြောင်းလူဦးရေမှာ ဥရောပတိုက်သားမဟုတ်သော ဖိလစ်ပိုင်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့် တရုတ်လူမျိုးများဖြစ်ကြသည်။

အခြားအီတလီမြို့တော်များကဲ့သို့ပင် ရောမမြို့သည် ခရစ်ယာန်အများစုနေထိုင်ရာဖြစ်ပြီး ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအရေးကြီးအချက်အချာနေရာဖြစ်လာခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဗာတီကန်စီးတီးနှင့် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးနေထိုင်ရာနေရာလည်းဖြစ်လာသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်စာရင်းအရ ကက်သလစ်ဘာသာဝင်အများဆုံး ၈၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး အစ္စလာမ် ၃ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဂျူးဘာသာ ၀ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ Eastern Orthodoxy ၄ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဟိန္ဒူ ၀ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ

၀ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပရိုတက်စတင့် ၀ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ အခြား၊ သို့မဟုတ် ဘာသာမဲ့ ၈ ရာခိုင်နှုန်းတို့ရှိကြသည်။ အီတလီနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည့် အတွက် သမ္မတရုံး၊ အစိုးရအဖွဲ့၊ ပါလီမန်အဓိကတရားစီရင်ရေးရုံးများ၊ အီတလီနှင့် ဗာတီကန်စီးတီးတို့အတွက် နိုင်ငံတကာမှ သံရုံး၊ သံတမန်များအခြေစိုက်ကြသည်။ ရောမမြို့တွင် ထင်ရှားသောရှေးဟောင်းဗိသုကာအဆောက်အအုံများရှိပြီး Pantheon ဘုရားကျောင်း၊ Colosseum လဟာပြင်ဖျော်ဖြေရေးနှင့် အားကစားအဆောက်အအုံတို့မှာ ထင်ရှားသည်။ ပန်းဥယျာဉ်များ သဘာဝအစောင့်အရှောက်နေရာများလည်းရှိပြီး ဥရောပမြို့တော်များတွင် အကြီးမားဆုံးဧရိယာရှိသည်ဟုလည်း သိရသည်။ ရောမမြို့၏ စီးပွားရေးမှာ အကြီးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများမရှိဘဲ အဓိကအားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (IT၊ လေကြောင်းနည်းပညာ၊ ကာကွယ်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေး) သုတေသန၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းတို့ အထူးကောင်းမွန်ပြီး စီးပွားရေးအတွက် အလွန်အမင်းအရေးပါသည်ဟုဆိုသည်။

ရောမမြို့သည် နိုင်ငံ

တစ်ဝန်းနှင့် နိုင်ငံတကာအတွက် အဆင့်မြင့်ပညာရေး ဆိုင်ရာအဓိကနေရာဖြစ်ပြီး များပြားသောအကယ်ဒမီ များ၊ ကောလိပ်များနှင့် တက္ကသိုလ်များတည်ရှိသည်။ City Brands Index ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ရောမ မြို့ကို ကမ္ဘာ့ဒုတိယမြောက် သမိုင်း၊ ပညာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်အကောင်းဆုံးမြို့ တော်နှင့် လှပသောမြို့တော်အဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။

ရောမ၏ ပထမဆုံးတက္ကသိုလ်ဖြစ်သော La Sapienza ကို ၁၃၀၃ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးတက္ကသိုလ်တစ်ခုဖြစ်ကာ ကျောင်း သား ၁၄၀,၀၀၀ ကျော်တက်ရောက်သင်ကြားလျက် ရှိသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဥရောပ၏ ၃၃ ခုမြောက် အကောင်းဆုံးတက္ကသိုလ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံ ရပြီး ကမ္ဘာ့တက္ကသိုလ်များအဆင့်သတ်မှတ် ချက်တွင် အဆင့် ၆၂ အဖြစ် ၂၀၁၃ ခုနှစ် က အဆင့်သတ်မှတ်ခံခဲ့ရသည်။

ရောမမြို့သည် တေးဂီတအတွက် အရေးပါသော ဗဟို ဌာနတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဂုဏ်သရေရှိ ဂီတဖျော်ဖြေပွဲနှင့် ပြဇာတ်များကပြ ဖျော်ဖြေမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ခရီးသွားများလာရောက်လည်ပတ်ရာ အရေးအကြီးဆုံးနေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ရှေးဟောင်း သုတေသနဆိုင်ရာနှင့် အနုပညာမြောက်တန်ဖိုးရှိ နေရာများရှိသကဲ့သို့ စံပြုလောက်သော ရိုးရာဓလေ့ များ၊ အပေါ်စီးမြင်ကွင်းမှ ကြည့်ရှုနိုင်သော ရှုခင်း အလှအပများနှင့် ထူးခြားထင်ရှားသည့် ပန်းခြံများ ကြောင့် ကင်ရှားကျော်ကြားသည်။ ကျိုပြင် ရေပန်း များ၊ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများ၊ ပြတိုက်များ၊ နန်းတော် များ၊ သမိုင်းဝင်ဆောက်အုံများ၊ အထိမ်းအမှတ် နေရာများကိုလည်း သွားရောက် လည်ပတ်နိုင်ကြသည်။ ဥရောပ တွင် လန်ဒန်နှင့် ပါရီမြို့လျှင် တတိယမြောက် လာရောက်

2020 September, No.38

လည်ပတ်မှုအများဆုံးမြို့ဖြစ်ပြီး ၁ နှစ်လျှင် ပျမ်းမျှ ၇ သန်းမှ ၁၀ သန်းအထိ လာရောက်ကြပြီး ဘာသာရေး အထိမ်းအမှတ်နှစ်များတွင် ထိုပမာဏ၏ ၂ ဆခန့် လာရောက်ကြသည်ဟု သိရသည်။

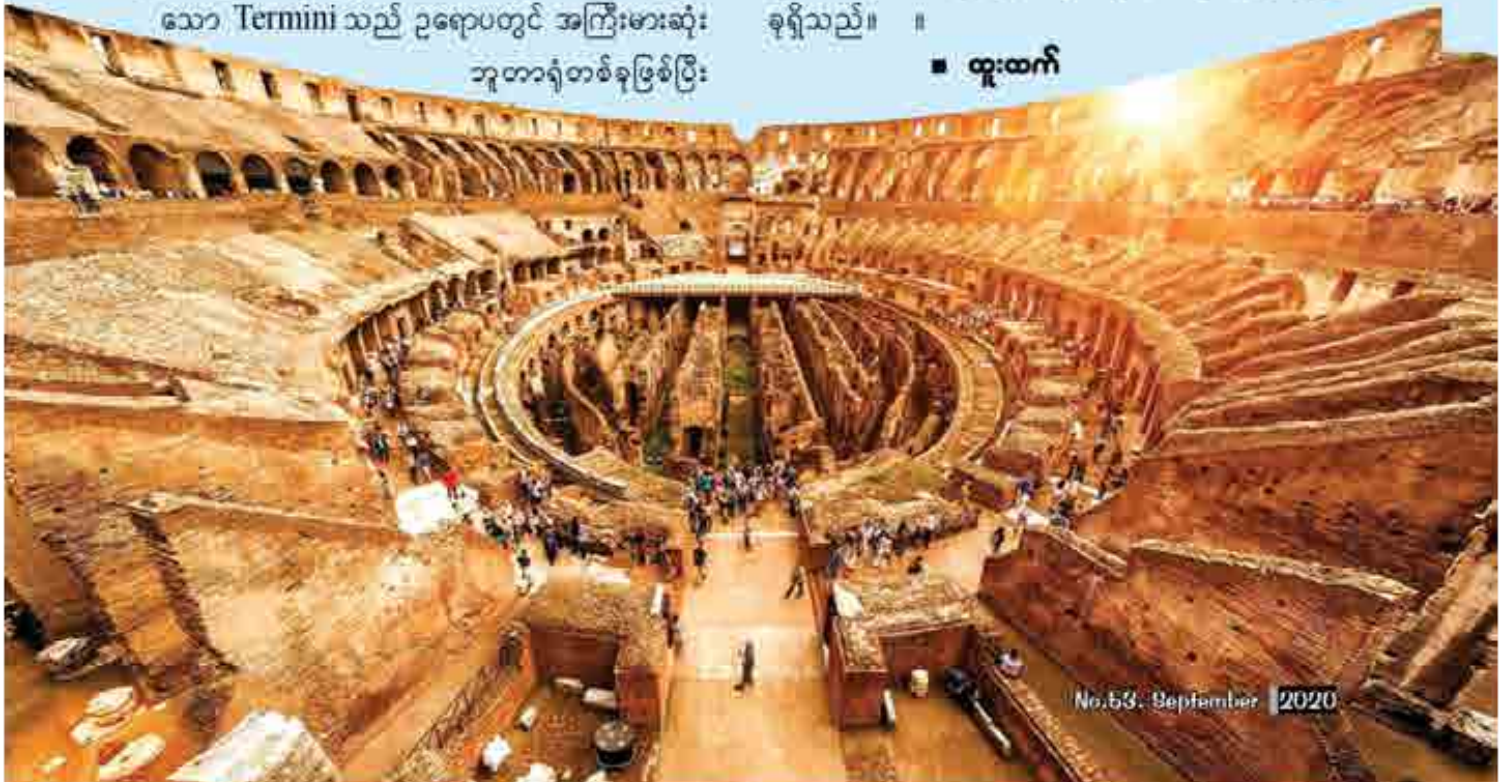
ရောမမြို့ကို ကမ္ဘာ့ဖက်ရှင်မြို့တော်တစ်ခု အဖြစ်လည်း ကျယ်ပြန့်စွာ အသိအမှတ်ပြုထားကြပြီး မီလန်၊ နယူးယောက်၊ ပါရီတို့နောက်တွင် စတုတ္ထ မြောက် အရေးအပါဆုံး ဖက်ရှင်ဗဟိုချက်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဘောလုံးအားကစားမှာ ရေပန်းအစားဆုံး ဖြစ်ပြီး ရောမမြို့သည် ၁၉၃၄ နှင့် ၁၉၉၀ ကမ္ဘာ့ ဖလားပြိုင်ပွဲများအား လက်ခံကျင်းပခဲ့ဖူးသည်။ မြို့ခံ ဘောလုံးကလပ်များမှာ ရိုးမားနှင့် အက်စ်အက်စ်လာ ဇီယိုတို့ဖြစ်သည်။ ရောမမြို့တွင် လေဆိပ် ၃ ခုရှိပြီး လီယိုနာဒို ဒါဗင်ချီနိုင်ငံတကာလေဆိပ်မှာ အီတလီ နိုင်ငံ၏ အဓိကလေဆိပ်ဖြစ်သည်။ အခြားလေဆိပ် များမှာ Rome Ciampino နှင့် Roma Urbe လေဆိပ်များဖြစ်ကြသည်။

အီတလီကျွန်းဆွယ်၏ အလယ်ဗဟိုနေရာတွင် တည်ရှိကာ ရောမမြို့သည် အီတလီအလယ်ပိုင်း၏ အဓိကမီးရထားလမ်းကြောင်းများတည်ရှိရာလည်း ဖြစ်သည်။ ရောမမြို့၏ အဓိကမီးရထားဘူတာရုံဖြစ် သော Termini သည် ဥရောပတွင် အကြီးမားဆုံး ဘူတာရုံတစ်ခုဖြစ်ပြီး

အီတလီတွင် ဝင်ထွက်စီးနင်းမှုအများဆုံးလည်းဖြစ် ကာ နေ့စဉ်ခရီးသွား ၄၀၀,၀၀၀ ကျော် သွားလာစီးနင်း လျက်ရှိသည်။ ဒုတိယအကြီးဆုံးဘူတာရုံဖြစ်သည်။ Roma Tiburtina ကို မြန်နှုန်းမြင့်မီးရထားဘူတာ ရုံအဖြစ် ပြန်လည်အဆင့်မြှင့်တင်ဆောက်ထားသည်။ ရောမမြို့ကော် ခြေပေါ်အများပြည်သူသယ်ယူပို့ဆောင် ရေးလုပ်ငန်းတွင် ဘတ်စကား၊ ဓာတ်ရထားနှင့် မြို့ပြ မီးရထားကွန်ရက်တို့ဖြင့် ပွဲစည်းလုပ်ဆောင်လျက်ရှိ သည်။ ဘတ်စကားကွန်ရက်တွင် လိုင်းပေါင်း ၃၅၀ ကျော်ရှိပြီး ဘတ်စကားမှတ်တိုင်ပေါင်း ၈၀၀၀ ကျော် ရှိကာ ဓာတ်ရထားစနစ်တွင် လမ်းကြောင်းအရှည် ၃၉ ကီလိုမီတာ (၂၄ မိုင်) နှင့် ရုပ်နားရာနေရာ ၁၉၂ ခုရှိသည်။ ။

■ ထူးထက်

တခြားသူတွေရဲ့လွှမ်းမိုးပိုးပူကို ဘယ်လိုလျော့ချမလဲ

■ နှိုင်းရင့်ခွေ

သင်ဟာ တခြားသူတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်ခြင်းကို အလွယ်တကူခံနေရတဲ့သူမျိုးဖြစ်နေပါသလား။ တခြားသူတွေနဲ့ ပြောပြလည်လည်ဖြစ်ဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် လူတစ်စုရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေနဲ့ ပါဝင်နိုင်ဖို့အတွက် သူတို့ပြောဆိုသမျှကို လက်ခံသဘောတူနေရပါသလား။ တကယ်ကို ဒီလိုဖြစ်နေပြီဆိုရင်တော့ သင်ဟာ သင့်ကိုယ်သင် မတရားလုပ်နေတာပါပဲ။ သင့်ရဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးတွေ၊ အတွေးအမြင်တွေ၊ ခံစားချက်တွေကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖွင့်ဟပြောဆိုဖို့ ထိန်းချုပ်နေရတာဟာ မဆိုင်တာတွေပြောနေတဲ့သူ၊ ဒါမှမဟုတ် မတူညီတဲ့အမြင်ရှိတဲ့သူလို အထင်ခံရတာထက် ပိုဆိုးတတ်ပါတယ်။ သင့်အနေနဲ့ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ကိုယ့်ကိုယ်ရပ်တည်တဲ့သူမျိုးဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ အစွဲဆွေးမွဲနည်းလမ်းလေးတွေကို လက်တွေ့ဘဝမှာ အသုံးချလုပ်ဆောင်သွားဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

သင့်အနေနဲ့ တကယ်အသည်းအသန့်ဖြစ်နေတဲ့အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ဆွေးနွေးရတဲ့အခါမှာ သင့်ရဲ့အတွေးတွေနဲ့ ခံစားချက်တွေကိုထည့်သွင်းပြောကြားတာမျိုးက အမှားမဟုတ်ပါဘူး။ တခြားသူ

တွေက သင့်အမြင်ကို သဘောမတူရင်ကောင်မှ သင့်အမှားမရှိပါဘူး။ သင့်ရဲ့ခံစားချက်တွေကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားဖို့အတွက် သင့်ကိုယ်သင်ယူကြည့်မှုရှိဖို့တော့ လိုပါတယ်။ ဒီလိုရပ်တည်နေနိုင်ဖို့ဟာ အမြဲတမ်း လွယ်ကူနေမှာတော့မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျန်းကျန်းမာမာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ အသက်ရှင်နေထိုင်သွားချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ကိုယ့်ရဲ့တကယ့်ပုံစံအတိုင်း နေသွားဖို့လိုပါတယ်။

သင့်ရဲ့အမြင်တွေကို တခြားသူတွေကို ပြောပြတဲ့အခါ သူတို့က သင့်ကို ပုံစံတစ်မျိုးနဲ့မြင်လာကြပါလိမ့်မယ်။ သင့်ရဲ့အမြင်ကို သင်ဘယ်ကနေဘယ်လိုရလာတယ်ဆိုတာကို သူတို့နားလည်ချင်မှလည်း နားလည်မယ်။ သင်နဲ့ သဘောချင်းညီချင်မှလည်း ညီပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုမတူညီတဲ့အမြင်တွေရှိနေတာကို ဘယ်ဘက်ကမှ အဆုံးအဖြတ်ပေးနေဖို့ မလိုပါဘူး။ သင်က သင့်ရဲ့အမြင်အတိုင်း ရပ်တည်ပြောဆိုခွင့်ရှိသလို သူတို့ကလည်း သူတို့အမြင်အတိုင်းရပ်တည်နေနိုင်ခွင့် သေချာပေါက်ရှိပါတယ်။

တစ်စုံတစ်ယောက်ကို တစ်စုံတစ်ခုအတွက် ဆန့်ကျင်ရမယ်ဆိုရင် ယုံကြည်မှုရှိဖို့ လိုပါတယ်။ နှုတ်ဆိတ်နေလိုက်တာ၊ ဒါမှမဟုတ် ခေါင်းညိတ်ထောက်ခံလိုက်တာကတော့ ပိုပြီးလွယ်ကူတာ အသေအချာပါပဲ။ ဆန့်ကျင်ပြောဆိုဖို့အတွက် ခွဲသတ္တိလိုပါ

တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြောထွက်သွားတဲ့အခါကျရင် ဒီလိုပြောနိုင်လိုက်တဲ့အတွက် သင့်ကိုယ်သင် ဂုဏ်ယူနေမိပါလိမ့်မယ်။

တခြားသူတွေရဲ့ အလွမ်းမိုးခံလိုက်တာက လွယ်ကူပေမဲ့ သင့်ကို အမြဲတမ်းလွမ်းမိုးနေဖို့ ဘယ်သူ့ကိုမှ ခွင့်မပြုသင့်ပါဘူး။ ဒီလိုအခြေအနေမျိုးက ရုန်းထွက်နိုင်ဖို့အတွက် သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သင့်ကို အရှိအတိုင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းလက်ခံနိုင်မဲ့သူမျိုးတွေသာ ဝန်းရံနေဖို့လိုပါတယ်။ ဒါမှသာ အဝတ်အစားကို သင်စိတ်ကူးရသလို ဝတ်နိုင်မယ်။ အများနဲ့မတူတဲ့ အတွေးအမြင်တွေ တွေးနိုင်မယ်။ ပြီးတော့ အစားအစာတွေကိုလည်း သင်စားချင်တဲ့အတိုင်း လုပ်စားနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ သင်လုပ်သမျှ လိုက်ကြည့်ပြီး ဘယ်သူကမှ သင့်ကို ဝေဖန်မနေသင့်ပါဘူး။ သင့်ရဲ့အပြုအမူတွေဟာ သင့်ရဲ့တကယ့်ပုံစံကို ကိုယ်စားပြုတဲ့အတွက် သူတို့အနေနဲ့ ဝမ်းမြောက်လက်ခံတာမျိုးပဲဖြစ်သင့်ပါတယ်။

ဟုတ်ပါတယ်။ သင့်ရဲ့အတွေးအခေါ်နဲ့ ခံစားချက်တွေကို တခြားသူတွေက ကောင်းတဲ့ဘက်ကနေ လွမ်းမိုးမှုရှိတာမျိုးလည်း ကြုံရနိုင်ပါတယ်။ ဒါက ပြဿနာမရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သင်သဘောမတူတဲ့အရာတွေကို စဉ်းစားပြောဆိုလုပ်ဆောင်တဲ့အခါမျိုးမှာ သင့်အပေါ်လွမ်းမိုးမှုရှိနေပြီဆိုရင်တော့ သင့်အနေနဲ့ ဒါကို ကိုင်တွယ်ဖို့လိုလာပါပြီ။ သင့်အပေါ် တခြားသူ

တွေ့ရဲ့လွှမ်းမိုးမှုတွေ လျော့ချနိုင်ဖို့အတွက် အခု ဖော်ပြခဲ့ ရိုးရှင်းတဲ့နည်းလမ်းလေးတွေကို အသုံးပြု သင့်ပါတယ်။

သင့်ရဲ့ကိုယ်ပိုင်ခံစားချက်နဲ့ အတွေးအခေါ်ကိုသိပါ

သင်တန်းအလေးထားတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေကို ရင်ဆိုင်လာရတဲ့အခါ အဲဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သင့်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အတွေးအခေါ်နဲ့ ခံစားချက်ကို အပြည့်အဝ အလေးထားဖို့ အရမ်းအရေးကြီးပါတယ်။ သင်နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ပြဿနာကို ခြုံငုံမိတဲ့အထိ အချိန်ယူပါ။ သင့်ရဲ့ခံစားချက်နဲ့ အတွေးအမြင်တွေကိုဖော်ထုတ်ပြီး သင့်ရဲ့နည်းလမ်းအတိုင်း ဘာကြောင့် စဉ်းစားမိသလဲ ဆိုတာကို နားလည်ဖို့ကြိုးစားပါ။

လူတွေဟာ သဘာဝအားဖြင့် တစ်ပါးသူရဲ့ ကျေနပ်နှစ်သက်မှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးတတ်ကြပါတယ်။ ကိုယ့်ကို တခြားသူတွေက ခင်မင်နှစ်လိုစေ ချင်တယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ရဲ့အတွေးအခေါ်တွေ၊ အထင်အမြင်တွေနဲ့ အလေးထားမှုတွေအပေါ် အရမ်း ဂရုပြုမိတတ်ကြပါတယ်။ ဒီရဲ့အကျိုးဆက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ကိုယ်ပိုင်အတွေးအခေါ်တွေ၊ အထင် အမြင်တွေနဲ့ အလေးထားမှုတွေအပေါ် လုံလောက် အောင် ဂရုမမူဖြစ်တတ်ကြတာပါပဲ။ သင့်အတွက် ဘာကအရေးကြီးမှန်းမသိတဲ့အခါမှာ တခြားသူတွေက သင့်ကို အလွယ်တကူလွှမ်းမိုးတာခံရနိုင်ပါတယ်။

မိဒီယာတွေ၊ လူမှုကွန်ရက်တွေ၊ အရောင်းမြှင့် တင်ရေးနဲ့ ကြော်ငြာလုပ်ငန်းတွေ အရှိန်အဟုန်နဲ့ဖွံ့ဖြိုး နေတဲ့ ဒီကနေ့ခေတ်ကြီးထဲမှာ တခြားသူတွေဆီက သတင်းစကားတွေ ပလူပျံ့အောင် တရဖပ်ပစ်လွှတ်တာ ခံနေရပါတယ်။ တယ်အရာက ကျွန်တော်တို့အတွက် အရေးကြီးပါတယ်ဆိုပြီး ဒီသတင်းစကားတွေက တဖွဖွ ပြောနေပါတယ်။ သင့်ကိုယ်သင်နားလည်ဖို့ အချိန် မယူခဲ့ဘူးဆိုရင် တခြားသူတွေရဲ့ သနားစရာပစ်မှတ် လေးတွေဖြစ်သွားပြီး သူတို့ဆွဲဆောင်စည်းရုံးတဲ့ အတိုင်း အလွမ်းမိုးခံနေရတဲ့အခြေအနေကို ရောက် သွားပါလိမ့်မယ်။

အရေးအကြီးဆုံးအချက်တစ်ချက်ကတော့ သင့်ကိုယ်သင်နားလည်ဖို့ အချိန်ပေးရမယ်ဆိုတာပါ ပဲ။ သင်တည်ဆောက်ရမဲ့ အရေးအကြီးဆုံးဆက်ဆံရေး ကတော့ သင်ကိုယ်တိုင်နဲ့ဆက်ဆံရေးပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆက်ဆံရေးမျိုးကို တည်ဆောက်နိုင်ပြီးဆိုရင်တော့ သင့်ကိုတခြားသူတွေက အလွယ်တကူလွှမ်းမိုးတာမျိုး ခံရဖို့ အတော်နည်းသွားပါလိမ့်မယ်။ သင်က ဘာလို ချင်နေတာလဲဆိုတာကို သင်ကိုယ်တိုင်မသိခဲ့ရင် သင် လိုချင်တဲ့အတိုင်း ရပ်တည်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ သင့် ကိုယ်သင်သိဖို့နဲ့ နားလည်ဖို့ အချိန်ယူပါ။ သင့်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပုံစံအတိုင်း စတင်ရှင်သန်သွားနိုင်ပါလိမ့် မယ်။

နေ့စဉ်မှတ်တမ်းရေးပါ

သင့်အတွက် ဘာကအရေးကြီးသလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာကို စဉ်းစားဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ ကူညီနိုင်မဲ့အထဲ မှာ မှတ်တမ်းရေးခြင်းထက် ပိုကောင်းတာ သိပ်မရှိပါဘူး။ သင့်စိတ်ထဲမှာဘာရှိတယ် ပြီးတော့ ဒီအရာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သင်ဘယ်လိုခံစားနေရသလဲဆိုတာကို နေ့စဉ်ရေးသားသွားနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုချရေးလိုက်တဲ့အတွက် ရေးထားတဲ့အကြောင်းကိစ္စတွေကို အသေးစိတ်ဆက်စဉ်းစားဖို့ သင့်ကိုယ်သင် တွန်းအားပေးပြီး သွားဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။

သင်ရေးထားတာကို ဝေဖန်အကဲဖြတ်ဖို့ မလိုပါဘူး။ သင့်စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ချသာရေးလိုက်ပါ။ သင်ရေးထားတဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ခုချင်းစီကို သိပ်မကြာခင်မှာပဲ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသိမြင်စဉ်းစားပြီးသား ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုသိမြင်ထားပြီဆိုရင် ယုတ္တိတန်ပြီး ဘဝင်ကျလောက်တဲ့ဆွေးနွေးထောက်ပြမှုမျိုးတွေမရှိဘဲ သင့်ရဲ့အတွေးအမြင်တွေကို တခြားသူတွေက လွှမ်းမိုးပြောင်းလဲနိုင်ဖို့ အတော်ခက်ခဲသွားပါလိမ့်မယ်။

မှတ်တမ်းရေးသားတာဟာ စိတ်ကိုလေ့ကျင့်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်တဲ့အတွက် တကယ်ပဲစွမ်းအားရှိပါတယ်။ မှတ်တမ်းရေးတဲ့အတွက် အပြင်ပန်းအကြောင်းအရာတွေကို ဟန့်တားထားပေးနိုင်ပြီး အတွင်းကျကျရှုမြင်တတ်စေပါတယ်။ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းရေးသားတဲ့အခါ သင့်ကိုယ်သင်ပိုပြီးနားလည်လာပါလိမ့်မယ်။ သင်ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ပြဿနာတွေနဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေကိုလည်း ပိုပြီးစေ့စေ့စပ်စပ်သုံးသပ်နိုင်လာပါလိမ့်မယ်။

သင့်အထင်အမြင်တွေကို သေချာတွေးခေါ်သုံးသပ်နိုင်ပြီဆိုရင် တခြားသူတွေရဲ့လွှမ်းမိုးမှုကို အလွယ်တကူခံနေရတာမျိုး ဖြစ်ဖို့နည်းသွားပါလိမ့်မယ်။ သင့်မှာ ပိုပြီးသင့်တော်တဲ့စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အမြင်တွေရှိနေတဲ့အတွက် တခြားသူတွေက စွက်ဖက်လွှမ်းမိုးလို့မရနိုင်တော့ပါဘူး။ မှတ်တမ်းရေး

တာဟာ အပြင်ဘက်ကလာမဲ့ ဘေးစကားတွေကို ပိတ်ဆို့တားဆီးပြီး ကိုယ့်အတွေးတွေဖြန့်ကြက်ဖို့ အချိန်ပိုယူလိုက်တဲ့သဘောလည်းဖြစ်ပါတယ်။ သင်ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ပြဿနာတွေကိုကိုင်တွယ်ဖို့ အဖြေရှာဖို့အတွက် မဖြစ်မနေအချိန်ယူဖို့လိုပါတယ်။

ငြင်းပယ်တတ်တဲ့ အလေ့အကျင့်မွေးမြူပါ

စကားလုံး နှစ်လုံးပဲပါတဲ့ “ဟင့်အင်း” ဆိုတဲ့ အငြင်းစကားဟာ လူအများစုအတွက်တော့ ကမ္ဘာ့အပြောရအခက်ဆုံးစကားပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့ဘဝမှာ တခြားသူတွေကို ဒီစကားမပြောဖူးသလောက်ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ တကယ်လို့ သင့်အနေနဲ့ ဒီစကားကို လိုအပ်တဲ့အချိန်မှာ မပြောခဲ့ဘူးဆိုရင် သင့်ဘဝ၊ သင့်ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ သင့်ရဲ့အချိန်တွေကို တခြားသူတွေကို ထိန်းချုပ်ခွင့်ပေးလိုက်ရာ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

သင်ကိုယ်တိုင်လည်း ဒီလိုဖြစ်နေပြီဆိုရင် ငြင်းပယ်တတ်ဖို့ မဖြစ်မနေလေ့ကျင့်ရပါတော့မယ်။ တခြားသူတွေအတွက် သိပ်အရေးမကြီးလှတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေအတွက် သင့်ကိုတောင်းဆိုလာတာမျိုး နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကြုံတွေ့နေရနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုကိစ္စမျိုးတွေဟာ သင့်ရဲ့ငြင်းပယ်တတ်တဲ့အလေ့အကျင့်ကို ပျိုးထောင်ဖို့အတွက် အခွင့်ကောင်းတွေပါပဲ။ ဒီစကားစုလေးကိုပြောဆိုဖို့ ပိုပြီးကျင့်သားရလာလေလေ အရေး

ကြီးတဲ့ကိစ္စတွေမှာ ခြေနှစ်ဖက်မားမားမတ်မတ်ရပ်ပြီး အငြင်းစကားပြောဖို့ ပိုပြီးလွယ်ကူလာလေလေဖြစ်လာ ပါလိမ့်မယ်။

ငြင်းပယ်တတ်ဖို့ဆိုတာ သင့်ကို အရာရာကန်၊ လန့်တိုက်တတ်တဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ အကြံပြုနေ တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ “ဟင့်အင်း”ဆိုတဲ့စကားလုံးကို သင်နေစဉ်ပြောဆိုနေတဲ့ ဝေါဟာရတွေထဲ အကြိမ် အနည်းငယ်လောက် ပေါင်းထည့်ပေးစေချင်ရုံလောက် ပါပဲ။ ဒီလိုလုပ်ဆောင်တဲ့အတွက် သင့်ကိုယ်သင် ယုံကြည်မှု၊ အချိန်စီမံခန့်ခွဲမှုနဲ့ ကခြားကိစ္စတော်တော် များများမှာ အပြုသဘောဆန်တဲ့ အကျိုးသက်ရောက် မှုတွေ ရရှိပိုင်ဆိုင်လာရပါလိမ့်မယ်။

ငြင်းပယ်တယ်ဆိုတာ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန် တာ၊ ရိုင်းစိုင်းတာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ သင်ပိုင်ဆိုင်ထား တဲ့ဘဝမှာ အရှိအတိုင်းနေထိုင်နိုင်ဖို့အတွက်ဖြစ်ပါ တယ်။ သင့်ကိုယ်ပိုင်ဘဝထဲမှာ သင့်ကိုယ်သင်ဗဟိုပြု ရပါမယ်။ ရှေ့တန်းတင်ရပါမယ်။ တခြားသူတွေရဲ့ ဦးစားပေးကိစ္စတွေကိုငြင်းပယ်နိုင်မှသာ သင့်ရဲ့ဦးစား ပေးကိစ္စတွေကို လက်ခံလုပ်ဆောင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဆင်ခြေမပေးနဲ့၊ အကဲဖြတ်မနေနဲ့

ကျွန်တော်တို့အားလုံး တစ်ယောက်ပြောတာကို တစ်ယောက်ကအကုန်သဘောတူနေရင် လောကကြီး က အတော့်ကို ပျင်းစရာကောင်းနေမှာ အမှန်ပါပဲ။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်သဘောထားချင်း မတိုက်

ဆိုင်ကြတာဟာ ခြွင်းချက်မရှိ လက်ခံရမဲ့ကိစ္စဖြစ်ပါ တယ်။ တခြားသူနဲ့ သဘောမတူညီတဲ့အတွက် သင့် ဘာသာဆင်ခြေပေးနေစရာ၊ သင်မှန်ကန်ကြောင်း အကဲဖြတ်သက်သေပြနေစရာ လုံးဝမလိုအပ်ပါဘူး။ တခြားသူတွေက သင့်မှာ မတူညီတဲ့အမြင်ရှိတာကို လက်ခံနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။ တကယ်လို့ လက်မခံနိုင် ဘူးဆိုရင်တောင်မှ အဲဒါဟာ သူတို့ပြဿနာသာဖြစ် ပါတယ်။ သင့်ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။

သင်ကသဘောမတူတဲ့အခြေအနေကို တစ် ယောက်ယောက်က လက်ခံဖို့ငြင်းဆိုနေတယ်ဆိုရင် အဲဒါဟာ သင်နဲ့သူနဲ့ပြဿနာရှိတယ်ဆိုတဲ့လက္ခဏာ မဟုတ်ပါဘူး။ သာမန်အားဖြင့် အဲဒီလိုလက်မခံနိုင် တဲ့သူတွေရဲ့ စိတ်လုံခြုံမှုမရှိတဲ့ လက္ခဏာတစ်ရပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို တစ်မိနစ်လောက်စဉ်းစား ကြည့်လိုက်ပါ။ တကယ်လို့ သင်ဟာ သင့်ရဲ့အမြင် အပေါ် စိတ်ချယုံကြည်မှုရှိတယ်ဆိုရင် သင်ပြောတာ ကို တစ်ယောက်ယောက်က သဘောမတူဖြစ်နေလည်း အရေးစိုက်နေစရာအကြောင်း မရှိတော့ပါဘူး။

လောကကြီးဟာ အဖြူနဲ့ အမည်းပဲရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်စုံတစ်ခုကို ရှုမြင်တဲ့အခါမှာ မှန်ကန်တဲ့နည်းလမ်းတစ်ခုထက်ပိုပြီးရှိသလို မှားယွင်း တဲ့နည်းလမ်းလည်း တစ်ခုထက်ပိုရှိတတ်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဘောချင်းမညီတာကို စိတ်ပူနေစရာမလို ပါဘူး။ သဘောထားမတိုက်ဆိုင်မှုအပေါ် စိတ်ပူနေ မှဲ့အစား သင်ကိုယ်တိုင်ကိုရော သင်နဲ့သဘောထားချင်း မတိုက်ဆိုင်တဲ့သူကိုပါ လေးစားရပါမယ်။ ရိုးသားမှု ရှိရှိနဲ့ သင့်ရဲ့ကိုယ်ပိုင်အမြင်ကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖော်ပြရပါမယ်။

သင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း တူညီတဲ့စံနှုန်းအတိုင်း လက်ခံကျင့်သုံးဖို့လိုပါတယ်။ တကယ်လို့ တစ်ယောက် ယောက်က သင်နဲ့ သဘောထားချင်းမတိုက်ဆိုင်တဲ့ အခါ သင့်အနေနဲ့သူတို့ရဲ့ထင်မြင်ချက်အပေါ်ဆင်ခြေ ပေးနေစရာ၊ အကဲဖြတ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ လောက

မှာ အဖြူနဲ့ အမည်းပဲရှိတယ်ဆိုတဲ့အမြင်ကို ဖယ်ထုတ် လိုက်နိုင်တဲ့အခါ သင့်မှာရှိနေတဲ့ ကိုယ်ပိုင်အမြင်နဲ့ အဲဒီအမြင်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပြတဲ့အပေါ် ပိုပြီး ယုံကြည်မှုရှိလာပါလိမ့်မယ်။ သဘောထားချင်း ထပ်တူမကျတာဟာ အရေးမကြီးကြောင်း သင်သေချာ သိမြင်လာပါလိမ့်မယ်။

အပေါင်းအသင်းကို ပါးနပ်စွာရွေးပါ

သူတို့ပြောသမျှ သဘောတူဖို့ အမြဲဖိအားပေး တတ်တဲ့သူမျိုးတွေလည်း လောကမှာရှိကြပါတယ်။ မတူညီတဲ့အမြင်တစ်ခုကိုဖော်ထုတ်ပြလိုက်တဲ့အတွက် သင့်ကိုယ်သင် အပြစ်ရှိသလိုခံစားရအောင် သူတို့က ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုလူတွေဟာ သာမန်လူတွေကိုင်တွယ်နိုင်တာထက်ပိုပြီး သင့်ကို ခေါင်းကိုက်စေနိုင်ပါတယ်။ သူတို့ဟာ သူတို့ရဲ့ပြော ချင်တဲ့အကြောင်းအရာကိုပဲ တသသဖြစ်နေပြီး အပြန် အလှန်အကျိုးရှိမဲ့ဆက်ဆံရေးမျိုးကိုတော့ သိပ်စိတ် မဝင်စားတတ်ကြပါဘူး။ ဒီလိုလူမျိုးတွေကို မိတ်ဆွေ အနေနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ အပေါင်းအသင်းအနေနဲ့ဖြစ်ဖြစ် သင် လိုချင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

တခြားတစ်ဖက်ကကြည့်မယ်ဆိုရင် သူတို့နဲ့ သဘောထားချင်းမတိုက်ဆိုင်ရင်တောင်မှ သင့်ရဲ့ထင် မြင်ယူဆချက်တွေကိုကြားရတဲ့အတွက် အမြဲကျေနပ် နေမဲ့လူမျိုးတွေလည်း အများကြီးရှိကြပါတယ်။ သင့် ရဲ့အတွေးအခေါ်တွေ၊ အရည်အချင်းတွေနဲ့ ယုံကြည် ချက်တွေကို သူတို့ကအကဲဖြတ်ပါလိမ့်မယ်။ သဘောတူညီချက်ရအောင် အလိုလိုက်

အကြိုက်ဆောင်ကာမျိုးမလုပ်ဘဲ သင့်ရဲ့ယုံကြည်မှုကို ခိုင်ခိုင်မာမာကိုင်ခွဲထားတာကိုလည်း သူတို့ တကယ် ကို လက်ခံကျေနပ်ပေးနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုလူတွေ ဟာ ပိုကောင်းတဲ့ မိတ်ဆွေတွေ၊ အပေါင်းအဖော်တွေ ဖြစ်ရုံမကဘဲ အတုယူစရာစံပြပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်းဖြစ် ပါတယ်။

သင့်ကို ဖိအားပေးဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် မလိုလားအပ် တဲ့လွှမ်းမိုးမှုမျိုးရယူဖို့ ဘယ်သူကမှ ကြိုးစားပိုင်ခွင့် မရှိပါဘူး။ ဒီလိုလူတွေကို သင့်ဘဝထဲက ထုတ်ဖယ် ပစ်ဖို့လိုအပ်ပြီး သူတို့အစား သင့်တဝရဲ့တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းဖြစ်ရတဲ့အတွက် ပျော်ရွှင်နေမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အပေါ် အာရုံစိုက်သင့်ပါတယ်။ လူတွေက သင့်ကို ဖိအားပေးဖို့၊ ဒါမှမဟုတ် သူတို့ရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သဘောတူညီအောင် နှောင့်ယှက်ဖို့ ကြိုးစားလာမယ် ဆိုရင် သူတို့ကို မြန်မြန်ဟန့်တားပစ်ဖို့လိုပါတယ်။ အခြေအနေအရ ဒီလိုလူတွေကို သင့်ဘဝထဲက အပြီး တိုင်ဖယ်ရှားပစ်လိုက်ဖို့အထိ လိုကောင်းလိုလာနိုင် ပါတယ်။

ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းပါ

တစ်ယောက်ယောက်က သင့်ရဲ့အမြင်ကိုပြောင်း လဲပစ်ဖို့ ဖိအားပေးပြီး ကြိုးစားလာခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘာ လက်ခံနိုင်စရာကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။ သူတို့ကိုရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းသင့်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် “ခင်ဗျားက ကျွန်တော့်ကို သဘောတူပေးစေချင်ပေမဲ့ ဒီအခြေ

အနေမှာတော့ ကျွန်တော်သဘောမတူပေးနိုင်ပါဘူး။”
ဆိုတာမျိုး တော့တော့ဆိုင်ဆိုင်ပြောလိုက်ဖို့ လိုပါတယ်။
အများအားဖြင့် သူတို့တွေဟာ စည်းလွတ်ဘောင်လွတ်
ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို သူတို့ကိုယ်သူတို့မသိကြပါ
ဘူး။ သင့်ရဲ့တော့တော့ဆိုင်ဆိုင်ပြောဆိုမှုက သူတို့တွေ
ကို အသိတရားဝင်လာစေပါလိမ့်မယ်။

တခြားသူတွေက ကျွန်တော်တို့နဲ့ သဘောချင်း
တူကြတာကို ကျွန်တော်တို့အားလုံး သဘောကျကြ
ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ တစ်ခါတလေမှာ တခြားသူ
တွေနဲ့ ငြင်းခုံတဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ အကဲပိုလွန်း
တာမျိုးဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒီအတွက်လည်း လူတိုင်း
က အချိန်ကြာလာတာနဲ့အမျှ အပြစ်ရှိသလိုခံစားမိ
လာကြပါလိမ့်မယ်။ စည်းကျော်တဲ့သူတွေကို တော့တော့
ဆိုင်ဆိုင်ဖြေရှင်းတဲ့အခါမှာ သင့်အနေနဲ့ ရိုင်းပျနေ
စရာမလိုပါဘူး။ ယုံကြည်မှုရှိရှိနဲ့ ပြုမူပြောဆိုရင်
လုံလောက်ပါတယ်။

သူတို့အကြိုက်ဆောင်ဖို့အတွက် သင့်ကိုဖိအား
ပေးပြောဆိုရတာ ပျော်နေတဲ့သူဟာချို့လည်း ရှိကြပါ
တယ်။ ဒါဟာ သင့်ကို ပျော့ညံ့တဲ့သူလို့ သူတို့ထင်နေ
လို့ပါပဲ။ သင့်ကိုဆွဲဆောင်စည်းရုံးပြီး သိမ်းသွင်းနိုင်
မယ်လို့ သူတို့ယူဆနေကြပါတယ်။ ဒီလိုလူတွေကို
သင်က တော့တော့ဆိုင်ဆိုင်ပြောဆိုတဲ့အခါတိုင်းမှာ
သင့်ကိုဖိအားပေးနိုင်ဖို့ သူတို့ကြိုးစားကြပါလိမ့်မယ်။
သင်က ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းမှသာ သူတို့ရဲ့လေးစားမှုမရှိ
တဲ့ဆက်ဆံပုံအတွက် နောက်ပိုင်းမှာ သင်ခန်းစာယူနိုင်

သွားပါလိမ့်မယ်။

သူတို့အကြိုက်အတိုင်း လိုက်နာဖို့အတွက် သင့်
ကိုဖိအားပေးနေတဲ့သူတွေကို တော့တော့ဆိုင်ဆိုင်ပြော
ဆိုရတဲ့အခါ တော်တော်ကို မသက်မသာခံစားရနိုင်
ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သင့်အတွက်သင် စပြီးပြောဆိုနိုင်
လိုက်ပြီဆိုတာနဲ့ ဒီလူတွေလက်လျှော့သွားတာကို
သင်မြင်ရပါလိမ့်မယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း သင်နဲ့
ထိုက်တန်တဲ့ လေးစားမှုမျိုးကို သူတို့ပြုသလာပါလိမ့်
မယ်။ ဒီလိုမှမဟုတ်ရင်လည်း သင့်ဘဝထဲက ဒီလူ
တွေ ပျောက်ကွယ်သွားပါလိမ့်မယ်။

နိဂုံး

သင်ဖြစ်ချင်တဲ့ပုံစံမျိုးနဲ့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းနေရ
တယ်လို့ မခံစားရဘူးဆိုရင် သင့်ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို
တခြားသူတွေက ချမှတ်ပေးနေတာမျိုး ထပ်ပြီးခွင့်
မပြုဖို့လိုပါတယ်။ သင့်ရုပ်တည်ချက်နဲ့သင် သင့်ခြေ
ထောက်ပေါ် မြဲမြဲမြဲမြဲရပ်လိုက်ပါ။ သင့်ရဲ့လမ်း
ကြောင်းကို သင်ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်ပြီး အဲဒီရွေးချယ်
မှုကြောင့် ရလာမဲ့ အကောင်းအဆိုးအကျိုးဆက်
အားလုံးကို လက်ခံနိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်ပါ။ သင်တကယ်
ဖြစ်ချင်တဲ့သူမျိုးဖြစ်ဖို့ ဒီကနေ့ကစပြီး လက်တွေ့
လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ဆောင်နိုင်
ဖို့အတွက် သင်ဘယ်သူဆိုတာရယ် သင်ဘာတွေ
ယုံကြည်လဲဆိုတာရယ်ကို ပိုပြီးဂရုပြုဖို့ပဲလိုအပ်ပါ
တယ်။ သင့်ရဲ့နေရာကို ဖော်ပြနိုင်ဖို့နဲ့ ကာကွယ်နိုင်
ဖို့အတွက် သင်ယူလေ့လာဖို့လည်း လိုပါတယ်။ ဒီ
နည်းနဲ့ သင်လိုချင်တဲ့ဘဝမျိုးကို ဖန်တီးနိုင်ဖို့အတွက်
ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ တစိုက်မတ်မတ်လုပ်ဆောင်လာ
နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ ။

■ နှိုင်းရင့်နွေ

Ref: <https://www.live your true story.com/ do others influence your decisions confidence/>

ဓာတ်ပုံများ၏နောက်ကွယ်က ပယ်ကြည့်နိုင်လောက်သောဖြစ်ရပ်များ

ခွတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး ဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကားကို အားလုံးကြားဖူးကြမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဓာတ်ပုံတစ်လုံးရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝမှုကို ဖော်ညွှန်းထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် စာတွေအများကြီးထက် ဓာတ်ပုံတစ်ပုံဟာ ပိုလို့ထိရောက်မှုရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့သမိုင်းကို လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် ဓာတ်ပုံတစ်ပုံကြောင့် သမိုင်းကြောင်းကို ပြောင်းလဲစေခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေရှိခဲ့တာကိုလည်းတွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဓာတ်ပုံတစ်ပုံဟာ သမိုင်းဆိုင်ရာမှတ်တမ်းတွေ၊ အထောက်အထားတွေကို ဖော်ပြနိုင်တဲ့အပြင် အမှန်တရားရဲ့ဘက်တော်သားလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒီလမှာတော့ ခေတ်အဆက်ဆက်ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ ဓာတ်ပုံတွေနဲ့ အဲဒီဓာတ်ပုံတွေရဲ့ နောက်ကွယ်က အဖြစ်အပျက်အချို့ကို စာဖတ်သူ

များ ဗဟုသုတရရှိစေရန် တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။
မီးလောင်နေတဲ့ဘုန်းတော်ကြီး

၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်မှာ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံက ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးတစ်ပါး ဖြစ်တဲ့ Thich Quang Duc ဟာ တောင်ဗီယက်နမ် အစိုးရရဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေအပေါ် ဖိနှိပ်မှုတွေကို အန့်ကျင်တဲ့အနေနဲ့ လမ်းမအလယ်မှာ သူ့ကိုယ်သူ ဓာတ်ဆီလောင်းမီးရှို့ပြီး တစ်ကိုယ်တော်ဆန္ဒပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီဓာတ်ပုံကို အမေရိကန်သမားတော်တော်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ Malcolm Browne က အချိန်မီ ရိုက်ကူးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဓာတ်ပုံဟာ များမကြာမီမှာပဲ

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းကို ပျံ့နှံ့သွားပြီး လူတွေရဲ့အာရုံစိုက်ခြင်းကို ခံလာရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဝီယက်နမ်အစိုးရကို ပြည်ပနိုင်ငံတွေက ဖိအားပေးလာခဲ့ကြပါတယ်။ Thich Quang Duc ရဲ့လုပ်ရပ်ဟာ ဝီယက်နမ်အာဏာပြောင်းလဲမှုကို များစွာအထောက်အပံ့ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ သမိုင်းပညာရှင်တွေက ယုံကြည်ကြပါတယ်။

ဗန်ကူးဟားအဓိကရုဏ်းက အနမ်းတစ်ပွင့်

ရစ်ချတ်လမ်ဆိုတဲ့ သတင်းထောက်တစ်ဦး ရိုက်ယူခဲ့တဲ့ ဒီဇာတ်ပုံဟာ တစ်ခဏအတွင်းမှာပဲ လူသန်းပေါင်းများစွာဆီကို ဗိုင်းရပ်စ်ကူးစက်ပျံ့နှံ့သလို ပျံ့နှံ့သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီဖြစ်ရပ်ဟာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တုန်းက ကနေဒါနိုင်ငံ၊ ဗန်ကူးဗားမြို့က အဓိကရုဏ်းတစ်ခုမှာ ရိုက်ကူးထားတဲ့ ဇာတ်ပုံတစ်ပုံဖြစ်ပါတယ်။ ဆန္ဒပြတဲ့လူအုပ်ကြီးဟာ ကား ၂ စီးကိုပီးရှို့ပြီး အနားမှာရှိတဲ့စတိုးဆိုင်တွေကို လုယက်တာတွေအထိဖြစ်ခဲ့တဲ့အတွက် သက်ဆိုင်ရာရဲဌာနက ဝင်ရောက်နှိမ်နင်းခဲ့ပါတယ်။ ဒီဆန္ဒပြလူအုပ်ကြီးထဲမှာ ဂျွမ်းစ်နဲ့ သူ့ချစ်သူလည်းပါဝင်ပြီး ရဲတွေက သူ့ချစ်သူရဲ့ခြေထောက်ကို သံကြိုးခတ်လိုက်တဲ့အတွက် ဂျွမ်းစ်ဟာ သူ့ချစ်သူအနားကိုသွားပြီး အားမငယ်ဖို့အတွက် အနမ်းတစ်ပွင့်နဲ့ အားပေးနှစ်သိမ့်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီအဖြစ်အပျက်ကို ဇာတ်ပုံဆရာကလည်း အဓိအရရှိကူးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီဇာတ်ပုံကဲ့သို့ပင် အဲဒီဇာတ်ကားလက အချစ်နဲ့ပတ်သက်လို့ အင်အားအကောင်းဆုံးဇာတ်ပုံ

တစ်ပုံအဖြစ်သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး 'စစ်ပွဲတွေကို မဖန်တီးပါနဲ့၊ အချစ်တွေကိုသာ ဖန်တီးပါ' လို့အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပါတယ်။

ဇာတ်ပုံဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ သမိုင်းဝင်ဇာတ်ဆုံဇာတ်ပုံ

အသက် ၅၄ နှစ်အရွယ်ရှိ ဇာတ်ပုံဆရာဝီလျံ ဘစ်ဂတ်ဟာ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးဗဟိုဌာနအကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်ပွားတာကို သိသိချင်းမှာပဲ အဲဒီအဆောက်အအုံဆီကို အလျင်အမြန်သွားရောက်ပြီး သတင်းရယူခဲ့ပါတယ်။ ဒီအဖြစ်အပျက်ကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးကနေ ဇာတ်ပုံရိုက်ယူပြီး မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေ့မနက် ၁၀ နာရီအချိန်မှာ သူ့ဇနီးက သူ့ဆီ

ဖုန်းဆက်ပြီး သတိဝီရိယနဲ့နေဖို့နဲ့ လုံခြုံတဲ့ နေရာမှာပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ဖို့ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဖုန်းပြောပြီး သိပ်မကြာခင်မှာပဲ မြောက်ဘက် မျှော်စင်ပြိုကျခဲ့ပါတယ်။ သူနဲ့အတူ အခြား မီးသတ်အဖွဲ့ဝင်တွေဟာ အဆောက်အအုံ အောက်ကို ရောက်ရှိသွားခဲ့ပါတယ်။ နောက် ၄ ရက်အကြာမှာ သူ့ရဲ့အလောင်းနှင့် ဓာတ်ပုံ ပစ္စည်းကိရိယာများကို ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး စင်တာရဲ့အပျက်အစီးတွေအောက်မှာတွေ့ရှိ ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမှတ်တမ်းတွေကို ပြန်ကြည့် လိုက်တဲ့အခါမှာ အဆောက်အအုံမပြိုကျမီ စက္ကန့်ပိုင်းအလိုမှာ ရိုက်ကူးထားတဲ့ Bill Biggart ရဲ့ နောက်ဆုံးရိုက်ကူးထားတဲ့ဓာတ်ပုံကိုတွေ့ရှိခဲ့ပါ တယ်။

နာဇီချီတက်ပွဲက ထူးဆန်းတဲ့လူတစ်ယောက်

နာဇီချီတက်ပွဲတစ်ခုကိုရိုက်ကူးထားတဲ့ ဒီဇာတ် ပုံဟာ သမိုင်းတွင်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာကျော်ဓာတ်ပုံတစ်ပုံဖြစ်ခဲ့

ပါတယ်။ နာဇီချီတက်ပွဲအတွင်း သူများတွေ အလေးပြုနေချိန်မှာ အလေးပြုဖို့ ငြင်းဆန် ခဲ့တဲ့ August Landmesser ဟာ ဒီဇာတ်ပုံ ထဲမှာပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ ၁၉၃၁ ခုနှစ် မှာ နာဇီပါတီထဲကို ဝင်ရောက်ခဲ့ပြီး ၂ နှစ် လောက်အကြာမှာ ဂျူးလူမျိုးအမျိုးသမီး တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ Irma Eckler ကိုချစ်ခင် မြတ်နိုးပြီး ၁၉၃၅ ခုနှစ်မှာ လက်ထပ်ခဲ့ပါ တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို နာဇီပါတီက လူမျိုး ရေးဥပဒေနဲ့အပြစ်ပေးခဲ့ပြီး ပါတီကနေ နှင် ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှာ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ နာဇီထောက်ခံပွဲမှာတော့ Land- messer ဟာ ဟစ်ဟလာကို အားလုံးက အလေးပြု နေချိန်မှာ သူက လက်တင်အလေးပြုဖို့ ပျက်ကွက်ခဲ့ ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ သူနဲ့သူ့မိသားစုဟာ ဂျာမနီ ကနေထွက်ပြေးဖို့ အကြိမ်ကြိမ်ကြိုးစားခဲ့ပေမဲ့ ဖမ်းဆီး ခြင်းခံခဲ့ရပြီး စစ်အကျဉ်းထောင်ကို အပို့ခံလိုက်ရပါ

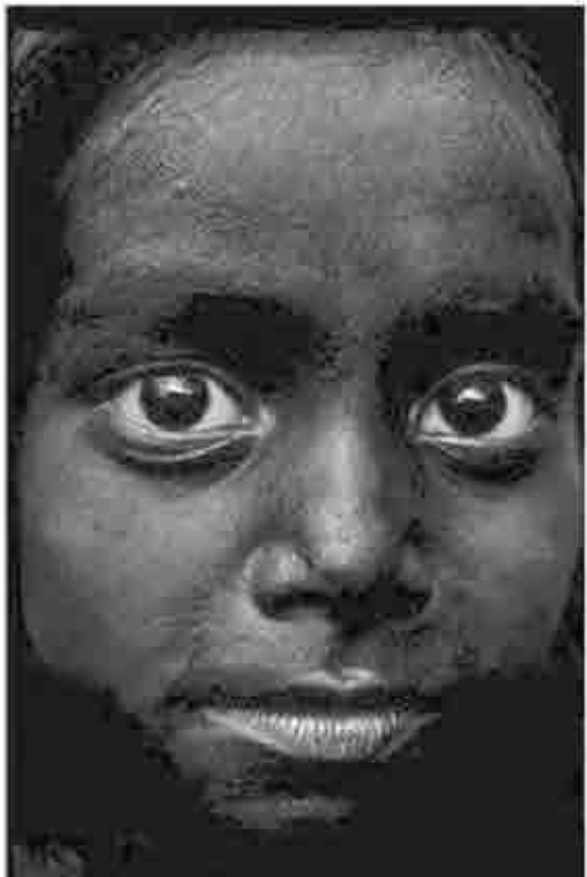
တယ်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်မှာ သူ့ရဲ့မိသားစုနဲ့ နောက်ဆုံး အကြိမ်တွေ ဆုံခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယမြောက်ကလေး မွေးပြီးနောက် သူ့ဇနီးကို 'Euthanasia Center' လို့ ခေါ်တဲ့ နာဇီတွေရဲ့လူသတ်အကျဉ်းထောင်ကိုပို့လိုက် ကြပြီး ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှာ နာဇီအကျဉ်းထောင်မှာပဲ သေ ဆုံးခဲ့ပါတယ်။ August Landmesser ဟာလည်း ၁၉၄၄ ခုနှစ် ခရီးအေးရှားစစ်ဆင်ရေးအတွင်းမှာ ပျောက် ဆုံးခဲ့တယ်လို့သိရပါတယ်။ သူတို့ရဲ့သမီးတွေကတော့ နာဇီတွေရဲ့ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကနေ လွတ်မြောက်ခဲ့ ပါတယ်။ ဒါကတော့ နာဇီပါတီကို ဆန့်ကျင်ခဲ့တဲ့ မိသားစုရဲ့ ရင်နင့်ဖွယ်ဇာတ်လမ်းလေးတစ်ပုဒ်ပဲဖြစ် ပါတယ်။

စစ်သိုတာ ငရဲ

'War is Hell' ဆိုတဲ့ဇာတ်ပုံကို ဂျာမန်ဇာတ်ပုံ ဆရာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ Horst Faas က ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဇီယက်နမ်စစ်ပွဲအတွင်း ရိုက်ကူးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇာတ်ပုံဟာ စစ်သမိုင်းမှာ အကျော်ကြားဆုံးဇာတ်ပုံ

တွေထဲကတစ်ပုံဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇာတ်ပုံထဲမှာပါတဲ့ စစ်သားလေးရဲ့နာမည်ကို အချိန်အတော်ကြာတဲ့အထိ မသိခဲ့ကြပေမဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာတော့ သူဟာ စိန့်လူး ဝစ္စမြို့က Larry Wayne Chaffin ဆိုတဲ့ စစ်သား လေးတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိခဲ့ရပါတယ်။ သူ အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်က ရိုက်ကူးထားတဲ့ဇာတ်ပုံ တစ်ပုံဖြစ်တယ်လို့ သူ့ဇနီးက ပြောပါတယ်။ သူဟာ

စစ်ပွဲကြီးပြီးဆုံးသွားတဲ့နောက် အရပ်သားဘဝနဲ့နေထိုင်ဖို့ အတော်ကလေးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေလုပ်ခဲ့ရပြီး သူ့အသက် ၃၉ နှစ်အရွယ်မှာ ဆီးချိုရောဂါနဲ့ကွယ်လွန်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ စစ်သားတွေဟာ သူတို့ဖြစ်ပျက်ကြုံတွေ့ခဲ့စားရသမျှအရာတွေကို သူတို့ရဲ့ သံခမောက်တွေပေါ်မှာ စာတိုရေးသားဖော်ထုတ်လေ့ရှိပါတယ်။ 'War is Hell' ဆိုတာကို ရေးသားခဲ့တဲ့ ဒီစစ်သားလေးက သူ့ရဲ့စစ်မြေပြင်မှာကြုံတွေ့ခဲ့တဲ့ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဒဏ်ရာရစစ်သည်တွေ၊ သေဆုံးစစ်သည်တွေကို ကြည့်ပြီး ဒီလိုခံစားချက်မျိုးဖြစ်ပေါ်လာလို့ ရေးထားခဲ့တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒီဓာတ်ပုံကိုတော့ စစ်ပွဲဆန့်ကျင်ရေးဆန္ဒပြမှုတွေမှာ အသုံးပြုကြပါတယ်။

အနက်ရောင်ပုန်မှုန့်တွေနဲ့ကလေးငယ်များ

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံရှိ ကလေးသူငယ်များဆိုင်ရာ လုပ်အားမှောင်ခိုမှု ကလေးများ ဓာတ်ပုံပြပွဲကို ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ဓာတ်ပုံဆရာ Shehzad Noorani က ဖန်တီးကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ များသောအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံတွေက လူမှုရေးပြဿနာတွေကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်တဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။

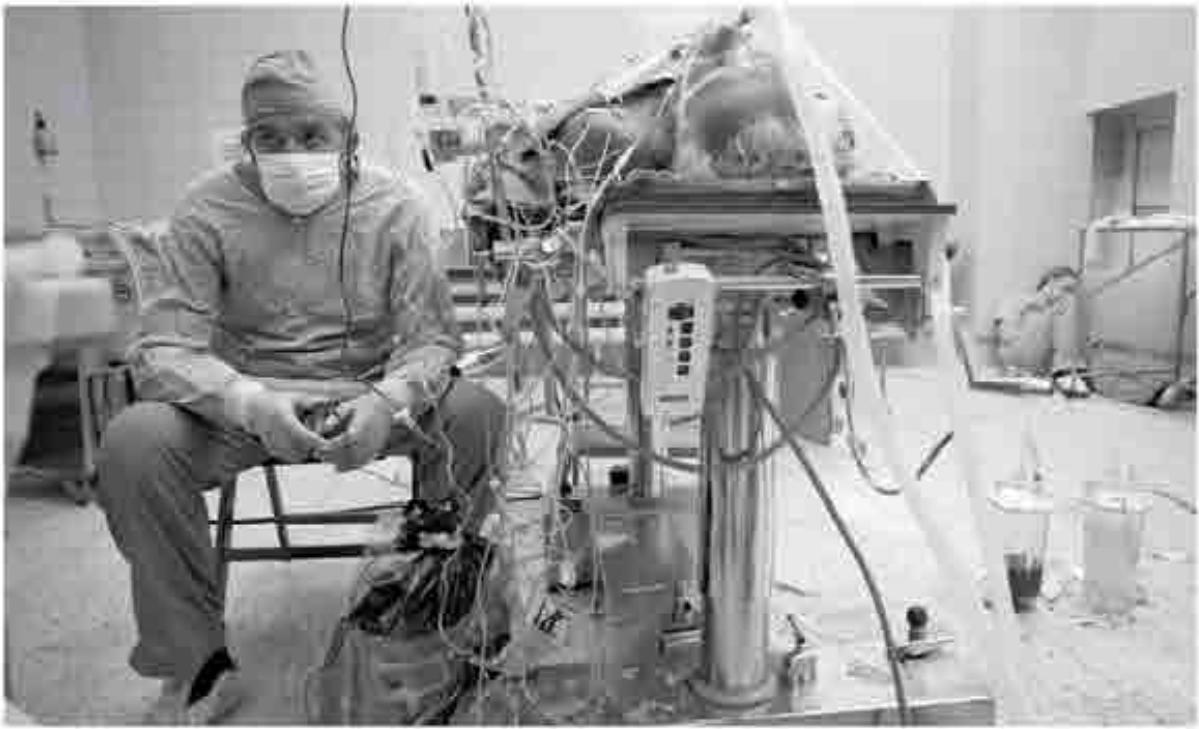
ဒါကာမြို့ရဲ့ ဆင်ခြေပုံးရပ်ကွက်တွေမှာ ဘက်ထရီ အဟောင်းတွေကို ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်အောင်ပြုပြင် တဲ့ ရာနှင့်ချီတဲ့စက်ရုံတွေ၊ အလုပ်ရုံတွေရှိပါတယ်။ အဲဒီ မှာ အဓိကအလုပ်လုပ်တဲ့ အလုပ်သမားတွေကတော့ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ ကလေးသူငယ်တွေပဲဖြစ်ကြပြီး ဘက်ထရီအဟောင်းတွေကနေ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင် တဲ့ သတ္တုအစိတ်အပိုင်းတွေကို ဖြုတ်တာ၊ တပ်တာ၊ သန့်စင်တာတွေကို ပြုလုပ်ကြရပါတယ်။ သန်းနဲ့ချီတဲ့ ဘက်ထရီတွေကနေ ကာဗွန်ဖုန်မှုန့်တွေကို ရှူရှိုက်မိတဲ့

အတွက် ရင်ဘတ်နဲ့မျက်စိတွေမှာ ရောဂါတွေဖြစ်ပွား ခံစားကြရပါတယ်။ အလွန်အန္တရာယ်များတဲ့အလုပ် တစ်ခုမှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ ကလေးသူငယ် တွေရဲ့ဘဝအခြေအနေကို ဓာတ်ပုံဆရာက သိရှိစေချင် တဲ့အတွက် အဖြစ်မှန်ကို ရိုက်ကူးဖော်ပြခဲ့တာဖြစ်ပါ တယ်။

ပထမဦးဆုံး နှလုံးအစားထိုးကုသမှု

ပိုလန်နိုင်ငံက ဆရာဝန်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ဒေါက်တာ Religa ဟာ ပထမဆုံးနှလုံးအစားထိုးကုသမှုကို ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှာ အောင်မြင်စွာခွဲစိတ်ကုသနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို

နှလုံးအစားထိုးကုသမှုကို လူထုနဲ့အစိုးရက ပြင်းထန်စွာ ကန့်ကွက်ကြပေမဲ့ ဒေါက်တာ Religa ကတော့ သူ့ရဲ့အလုပ်ကို အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီခွဲစိတ်ကုသမှုကို ၂၃ နာရီကြာအောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရပြီး အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီပုံမှာတော့ ဒေါက်တာ Religa ဟာ နှလုံးခွဲစိတ်မှုအပြီး လူနာရဲ့ အသစ်စက်စက်နှလုံးအလုပ်လုပ်ပုံကို စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ပြီးချိန်မှာ ရိုက်ကူးခဲ့တဲ့ ဓာတ်ပုံတစ်ပုံပဲဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ လက်ထောက်ဖြစ်သူကတော့ ပင်ပန်းလွန်းလို့ အခန်းထောင့်လေးမှာ အိပ်ပျော်နေတာကို ဓာတ်ပုံထဲမှာ တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဓာတ်ပုံဟာ ဆေးပညာလောကကို ပြောင်းလဲစေခဲ့တဲ့ ဓာတ်ပုံတစ်ပုံဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒေါက်တာ Religa ဟာ ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပေမဲ့ သူနှလုံးအစားထိုး

ကုသပေးခဲ့တဲ့ လူနာကတော့ ခွဲစိတ်ကုသမှုအပြီး နှစ်ပေါင်း ၃၀ အကြာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ အခြားရောဂါနဲ့ ကွယ်လွန်ခဲ့ပါတယ်။

လွတ်မြောက်မှုဆီသို့စုန်ထွက်ခြင်း

၁၉၆၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်မှာ အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ် ဓာတ်ပုံဆရာ Peter Leibing ဟာ ဘာလင်တံတိုင်းတည်ဆောက်မဲ့ အနောက်ဘက် နယ်စပ်နေရာကိုသွားရောက်ပြီး သတင်းရယူခဲ့ပါ

တယ်။ ဘာလင်တံတိုင်းကားရံဖို့ကို နယ်နိမိတ်တွေ သတ်မှတ်ထားပြီး သံဆူးကြိုးတွေချကာ ကားရံထား တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အဲဒီမှာ GDR နယ်ခြား စောင့်တပ်သားတစ်ယောက်ဟာ ကင်းစောင့်နေရင်း စိတ်ကနာမမြဲဖြစ်နေတာကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။ အခြားအစောင့်နှစ်ယောက်ကိုလည်း အနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်မှာတွေ့ရှိရပြီး နယ်ခြားမျဉ်းအတွက် လုံခြုံရေး အတော်များများချထားတာကို တွေ့ရပါ တယ်။ နာရီအနည်းငယ်ကြာတဲ့အချိန်မှာ ခြံစည်းရိုး အစောင့်တပ်သားလေးဟာ ရုတ်တရက်ပြေးလာခဲ့ပြီး သံဆူးကြိုးကိုခုန်ကျော်ကာ တစ်ဖက်နယ်နိမိတ်ထဲ

ကျော်ဝင်လာတာတွေ့ရပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ သေချာစွာ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပုံရပြီး ဒီလိုခုန်ကျော်နေတဲ့အစိုက် အဟန့်ဖလေးကို မာတ်ပုံဆရာက အမိအရရှိကံကူးနိုင် ခဲ့ပါတယ်။ ဒီမာတ်ပုံကိုတော့ 'လွတ်မြောက်မှုဆီသို့ ခုန်ထွက်ခြင်း'လို့ နာမည်ပေးထားခဲ့ပါတယ်။

Schumann ဆိုတဲ့ အစောင့်တပ်သားလေးဟာ အရှေ့ဂျာမနီကနေထွက်ခွာသွားတဲ့ GDR နယ်ခြား စောင့်တပ်တွေထဲက ပထမဆုံးအသက်ရှင်လျက် လွတ်မြောက်ခဲ့တဲ့ တပ်သားလေးတစ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလတွေမှာ ဒီမာတ်ပုံကို လွတ်လပ်မှု သင်္ကေတအဖြစ် အသုံးပြုကြပါတယ်။ အချို့သူတွေ

ကတော့ သူဟာ မိသားစုဝင်တွေကိုထားခဲ့ တာကြောင့် သစ္စာဖောက်အဖြစ် ရှုမြင်ခဲ့ကြ ပါတယ်။ သူကတော့ ဒီလိုဆုံးဖြတ်ချက်ချဖို့ ကိုလည်း သေချာစွာစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပြီး မိသားစုနဲ့ ချစ်ခင်သူတွေကို ခွဲခွာ သွားဖို့ ဆန္ဒမရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြား ခဲ့ပါတယ်။ ။

■ ဖောင်စည်း

အတိတ်ကအရိပ်မည်းများစိုးနေသည့် ပြတိုက်များ

အတိတ်ကအရိပ်မည်းများရှိသည့်နေရာများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ကြသူများသည် တိုးတက်များပြားလျက်ရှိနေသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မျိုးစုံဖြင့်လည်ပတ်ကြသည့် ဓရီးသွားများသည် တစ်ချိန်ကစစ်ပွဲများဖြစ်ခဲ့သည့် နေရာများ၊ ဘေးဒုက္ခများဖြင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည့်နေရာများသို့ ယခင်ကထက် ပိုမိုသွားလာလည်ပတ်လျက်ရှိသည်။ ယင်းတို့အနက် မျက်မှောက်ခေတ်တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်ရပ်အချို့ကို ပြတိုက်များက ပြောပြနေကြသည်။

ယင်းပြတိုက်များသို့ သွားရောက်လေ့လာခြင်းသည် မိမိတို့နေထိုင်သည့်ကမ္ဘာကြီးကို ပိုမိုနားလည်စေကာ ယခုထက်ပိုမိုကောင်းမွန်သော လူသားတစ်ဦးဖြစ်လာစေနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဓရီးသည်များ အများဆုံးလည်ပတ်ကြရမည့် အတိတ်ကအရိပ်မည်းများကိုပြသထားသည့် ပြတိုက်များကို Offbeat Travelling က ရွေးချယ်ဖော်ပြခဲ့သည်။

အဏာမြူနိုးပြတိုက်၊ ဟီရိုရှီးမား၊ ဂျပန် (Hiroshima Nuclear Bomb Museum)
ကမ္ဘာ့သမိုင်း၏ အရေးပါသောအခိုက်အတန့်တစ်ခုသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်က ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဟီရိုရှီးမားမြို့ကို

အမေရိကန်က အဏုမြူဗုံးကြဲခွဲချိန်ဖြစ်၍ ထိုနေ့က လူပေါင်း ၁ သိန်းကျော်သေဆုံးခဲ့ကြရသည်။ ဟီရိုရီးမားမြို့တွင်ဖွင့်လှစ်ထားသည့် အဏုမြူဗုံးပြတိုက်သည် နောင်အခါတွင် ယင်းဖြစ်ရပ်မျိုး မည်သည့်အခါမှမဖြစ်စေရန် သတိပေးလျက် ရှိနေပေသည်။ ပြတိုက်သည် ဟီရိုရီးမားမြို့သို့ အဏုမြူဗုံးကျခဲ့သည့်နေရာမှ မီတာ ၂၀၀ အကွာတွင်တည်ရှိ၍ ပြတိုက်အတွင်း၌ အဏုမြူဗုံးကြဲခွဲသည့်ဖြစ်ရပ်သည် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မည်သို့ဖြစ်ခဲ့ရပုံကိုနားလည်နိုင်ကြစေရန် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကောင်းစွာဖော်ထားသည့်လမ်းကြောင်းအတိုင်း လေ့လာနိုင်ကြသည်။

ပြတိုက်တွင်ပြသထားသည့် ရုပ်ပုံကားချပ်များ၊ များစွာသောစင်များ၊ ပစ္စည်းများက ယင်းဖြစ်ရပ်ဆိုးကြီး၏ ပြီးပြည့်စုံသောပုံရိပ်ကို ဖော်ပြနေကြကာ ပြတိုက်အတွင်း၌ အချိန် ၁ နာရီကျော်၊ ၂ နာရီကြာ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် အကြံပြုထားပေသည်။

ဆက်အန်ဟူစိန်၏နိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုပြတိုက်၊ အီရတ် (Saddam Hussein Torture Museum – Iraq)

အီရတ်နိုင်ငံကို သမ္မတဆက်ဒမ်ဟူစိန်အုပ်ချုပ်ခဲ့ချိန်က ကာဒ်လူမျိုးများသည် အီရတ်သမ္မတနှင့် ပြဿနာမျိုးစုံဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ကာဒ်လူမျိုးနိုင်ငံရေးသမားများသည် ထောင်နီဟုခေါ်ဆိုသည့် Amna Suraka တွင် နိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းကိုခံခဲ့ကြရသည်။ ယင်းထောင်သည် မူလကအီရတ်လျှို့ဝှက်ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့၏ရုံးဝင်းတစ်ခုဖြစ်ကာ ယခုအခါတွင် ယင်းနေရာ၌ ပြတိုက်ဖွင့်လှစ်ထားရာ ပြတိုက်အဆောက်အအုံ၏အပြင်ဘက်တွင် ဆန်ခါပေါက်နေသည့် ကျည်ဆန်ရာများကို ယခုတိုင်မြင်တွေ့နိုင်ပေသည်။ ပြတိုက်အတွင်းရှိ အဆောက်အအုံများနှင့်ခန်းမများသည် တစ္ဆေမြောက်သည့်အလားဖြစ်နေကြကာ ပြသထားသည့် များစွာသောညှဉ်းပန်းနိပ်စက်ပုံမြင်ကွင်းများက ထိတ်လန့်ဖွယ်အတိတ်ကို တိကျစွာ ပြန်လည်

ပုံဖော်ပေးနေကြသည်။ ယင်းပြတိုက်တွင် လိုက်လံရှင်းပြပြောဆိုပေးမည့် ဧည့်လမ်းညွှန်မရှိဘဲ မိမိတစ်ဦးတည်းသာ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရသည်။ တစ်ချိန်က အမှန်တကယ်ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ကြက်သီးထဖွယ်ဖြစ်ရပ်များကို အပြည့် အဝစံစားနိုင်ရန် အချိန် ၂ နာရီမှ ၃ နာရီအထိ ကြည့်ရှုသင့်ပေသည်။ ပြတိုက်ဝင်းအတွင်း၌ စွန့်ပစ်ထားသည့် တင့်ကားများ၊ သံချပ်ကာယာဉ်များနှင့် အမြောက်များကို မြင်တွေ့နိုင်ကြသည်။

အိုက်အက်စ်ပြတိုက်၊ အီရတ်
(ISIS Museum – Iraq)

အီရတ်နိုင်ငံမှ ကာဒ်တပ်မတော် အင်အားစုတစ်ခုဖြစ်သည့် ပက်ရှ်ဇာဂါသည် အီရတ်အစွလာမ်မစ်အစိုးရကို တိုက်ခိုက်နေ သည့်အဓိကတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ယင်း တို့သည် မိမိတို့နယ်မြေကို သက်စွန့်ဆံဖျား ကာကွယ်ခဲ့ကြသဖြင့် အိုင်အက်စ်ပြတိုက်ကို ကာဒ်အာဇာနည်များနှင့် ကာဒ်လူမျိုးများ၏

စည်းလုံးညီညွတ်မှုအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ပြတိုက်တွင် အိုင်အက်စ်တို့၏ ရက်စက်မှုများကို ဖော်ပြထားသည့် စိတ်မသက်သာဖွယ်ဓာတ်ပုံများကိုပြသထားသဖြင့် သူ့ရဲဘော်နည်းသောကြည့်ရှုသူများအတွက် လုံးဝမဟုတ်ပါချေ။ ယင်းပြတိုက်ကို ဆက်ဒမ်ဟူစိန်၏ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုပြတိုက်တည်ရှိသော ဝင်းအတွင်း၌ပင် ဖွင့်လှစ်ထားကာ ပြတိုက်အဆောက်အအုံ ၂ ထပ်အတွင်း၌ ပြသထားသည့် ပြကွက် ၁၅ ခုအားလုံးကို နာရီဝက် ကြာ ကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။

ဟာလက်ဂျာဓာတုလက်နက်ပြတိုက်၊ အီရတ်
(Halabja Chemical Attack Museum – Iraq)

ဟာလက်ဂျာသည် အီရတ်နိုင်ငံ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်း၊ အီရန်နိုင်ငံနယ်စပ်အနီးတွင် တည်ရှိသည်။ ယင်း နေရာသည် ဆက်ဒမ်ဟူစိန်လက်ထက် ၁၉၈၈ ခုနှစ်က လူများထောင်နှင့်ချီ၍ အစုလိုက်အပြုံလိုက်သေကျေခဲ့သည့်

နေရာဖြစ်ကာ ကျွမ်းကျင်သူများက ကြီးမားသောဓာတ်လက်နက်ဖြင့် အရပ်သားများထူထပ်သည့်နေရာကို တိုက်ခိုက်မှုကြောင့်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။

ပြတိုက်၌ မြို့၏အပြင်ဘက် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုဖြစ်ပွားခဲ့သည့်နေရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် အဆိပ်ဓာတ်ငွေ့နှင့် ဓာတုဒြပ်ပေါင်းများ၏ ကြောက်မက်ဖွယ်အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို သက်ရှိအရွယ်ပုံတူများဖြင့် ပြသထားရာ မျက်နှာချင်းဆိုင်ကြည့်၍ အတွေ့အကြုံရယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြတိုက်၏ပြင်ပတွင် စွန့်ပစ်ထားသော ဆက်ဒမ်ဟူစီနိုလက်ထက်က တင့်ကားများနှင့် သံချပ်ကာကားများကို မြင်တွေ့ကြရသည်။ မကြာမီက ဆိုဗီယက်လုပ် အီရတ်တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းကိုပါ ထည့်သွင်းပြသခဲ့ရာ ပြည်သူများအစုလိုက်အပြုံလိုက် သေဆုံးခဲ့ကြရသည့် တိုက်ခိုက်မှုတွင်ပါဝင်ခဲ့သည့် လေယာဉ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း ယူဆရပေသည်။

**ချာနိုဘိုင်းချူကလီးယားကပ်ဘေးပြတိုက်၊ ယူကရိန်း
(Chernobyl Nuclear Disaster Museum – Ukraine)**

အွန်လိုင်းရုပ်ရှင်နှင့် ရုပ်မြင်သံကြားဌာန Netflix က ချာနိုဘိုင်း ဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်းကို ထုတ်လွှင့်ပြသခဲ့ပြီးနောက် ချာနိုဘိုင်းသည် လူကြိုက်အလွန်များသော ခရီးသွားနယ်မြေတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ချူကလီးယားကပ်ဘေးသင့်ခဲ့သည့်နေရာသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခြင်းသည် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း၌ အတိတ်ကအရိပ်မည်းများ ထိုးနေသည့်နေရာများသို့ ခရီးသွားကြခြင်း၏ အထင်ရှားဆုံးပုံစံဖြစ်ဖွယ်ရှိပေသည်။ ချူကလီးယားကပ်ဘေးသင့်ခဲ့သည့် ကိယက်ဗ်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိကြလျှင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်ကဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်ဆိုးတစ်ခုလုံးသည် မည်သို့ဖြစ်ပျက်ခဲ့ရပုံကို ဆိုဗီယက်တို့အမြင်ဖြင့် ပြန်ပြောင်းပြောပြနေသည့်ပြတိုက်တစ်ခုရှိသည်။

ယင်းနေရာသည် ချူကလီးယားအန္တရာယ်ကိုတုံ့ပြန်ရန် မိမိတို့အသက်ကိုစွန့်၍ ချူကလီးယားစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို ဖယ်ရှားသန့်ရှင်းရန် အတားအကျပ်စေခိုင်းခံရသူများကို ဗုဏ်ပြုရမည့်နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြတိုက်ကိုလေ့လာရာတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် မေးမြန်းခြင်း၊ ဖတ်ရှုခြင်းများပြုလုပ်ရန် အဆင်မပြေသော်လည်း လမ်းညွှန်အသံလွှင့်မှုများရှိသည်။

**တူအယ်ဆလန်ဂျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုပြတိုက် (ထောင်အမှတ် ၂၁)၊ ကမ္ဘောဒီးယား
(Tuol Sleng Genocide Museum (Prison 21) – Cambodia)**

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ လုံခြုံရေးထောင်အမှတ်(၂၁)သည် စက်ဆုပ်ဖွယ်လူစဆန်သည့် အရက်စက်ဆုံးနေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းနေရာသည် ယခင်က ဗန္ဓမ်းပင်မြို့လယ်ရှိ အလယ်တန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်၍ ၁၉၇၅

ခုနစ်မု ၁၉၇၉ ခုနှစ်အတွင်းက ခမာနီအစိုးရက သာမန်ပြည်သူ ၂၀၀၀၀ ဝန်းကျင်ကို ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်သတ်ဖြတ်ခဲ့ သည့်နေရာဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်တွင် ယင်းနေရာ၌ အများပြည်သူများအား ပြတိုက်တစ်ခုဖွင့်လှစ်ပြသထားရာ ပြတိုက်အတွင်း၌ အသံဖြင့်လမ်းညွှန်မှုအတိုင်းလိုက်ပါ၍ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရုပ်ပုံများ၊ လူများကိုသတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် အခန်းများ၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသည့်စက်များကို ကြည့်ရှုနိုင်ကြသည်။

ပြတိုက်အတွင်းလှည့်လည်ကြည့်ရှုချိန်တွင် စိတ်ညှိုးငယ်မှုကို ခံစားကြရခြင်းသည် ပုံမှန်ဖြစ်ကာ ၂ နာရီ ဝန်းကျင်လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြရမည်ဖြစ်သည်။ ခရီးသွားအများစုသည် ပြတိုက်အနီးရှိ လူသတ်ကွင်းများသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုရန် သုံးဘီးအငှားယာဉ် (တုတ်တုတ်)တစ်စီးကို ငှားရမ်းလေ့ရှိကြသည်။

လူသတ်ကွင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား
(Killing fields – Cambodia)

ထောင်အမှတ်(၂၁) လောက ပြင်းထန်ဖွယ်မရှိနိုင်သော်လည်း ဖန္ဒမ်းပင်မြို့အပြင်ဘက်ရှိ လူသတ်ကွင်းများသည် ကမ္ဘောဒီးယား ပြည်သူများ ခမာနီအစိုးရကျူးလွန်ခဲ့သည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှု များနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည့် အခြားနေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ချောင်ဝိုင် အက်ခ် (Choeung Ek) လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်ကွင်းဟု ထင်ရှားသည့် နေရာတွင် လူအမြောက်အမြားကိုသတ်ဖြတ်၍ အစုလိုက်အပြုံလိုက် မြှုပ်နှံခဲ့သည်။ ယင်းနေရာတွင် များစွာသောလူဦးရေများကို ပြသထားကာ ကွပ်မျက်သူများက ကလေးငယ်များကိုသေသည်တိုင် ရိုက်နှက်သည့် လူသတ်သစ်ပင်ဟုခေါ်ဆိုသည့်အပင်ကို တွေ့နိုင်ကြ ပေသည်။

ယင်းနေရာသည် အပျော်ခရီးလည်ပတ်ရမည့်နေရာမဟုတ် သော်လည်း မဖြစ်မနေသွားသင့်သည့်နေရာဖြစ်ကာ ၁ နာရီကျော်ကြာ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ပါလက်စတိုင်းသိမ်းပိုက်ရေးပြတိုက်၊ ပါလက်စတိုင်း
 (Occupation Museum – Palestine)

ဗန်စီ (Banksy) တည်ထောင်ခဲ့သည့် Walled Off ဟိုတယ်၏ အတွင်း၌ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာကောင်း သည့်ပြတိုက်တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ယင်းပြတိုက်တွင် အနောက်ဘက်ကမ်းခြေကို အစွဲရောက်သိမ်းပိုက် ခဲ့စဉ်က ပါလက်စတိုင်းတို့ကို နှိပ်ကွပ်ရန် အစွဲရောက်အသုံးပြုခဲ့သော ကျယ်ပြန့်သည့်နည်းဗျူဟာများကိုပြသ ထားသည်။ ခရီးသွားများသည် ဟိုတယ်တွင်မတည်းခိုလျှင်လည်း ပြတိုက်ကို ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်သည်။

ယင်းဟိုတယ်သည် ဘာသယ်ဟမ်မြို့လယ်မှ အတန်ငယ်ကွာလှမ်းသည့် မြို့ပြင်တွင်တည်ရှိ၍ ဟိုတယ် တည်နေရာသည် ဂျေရုဆလင်မြို့သို့ဝင်သည့်စစ်ဆေးရေးဂိတ် (Checkpoint 300) အနီးဖြစ်သည်။ ပြတိုက် တစ်ခုလုံးကို နာရီဝက်ဖြင့်ကြည့်ရှုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ယာဆာအာရာဖတ်ပြတိုက်၊ ပါလက်စတိုင်း
 (Yasser Arafat Museum – Palestine)

ပါလက်စတိုင်းရှိ ယာဆာအာရာဖတ်ပြတိုက်တွင် ပါလက်စတိုင်းတို့၏ ကြိုးပမ်းမှုများနှင့် ပါလက်စတိုင်း လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်နှင့် ပါလက်စတိုင်းခေါင်းဆောင်ယာဆာအာရာဖတ်၏ ရှုပ်ထွေးသောဘဝဇာတ်ကြောင်း များကို ပြသထားသည်။ ယာဆာအာရာဖတ်၏ နောက်ဆုံးနေ့ရက်များကို ကုန်လွန်စေခဲ့သည့်အဆောက်အအုံ ကို ပြတိုက်အဖြစ်ပြောင်းလဲဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ သူ့ကွယ်လွန်ပြီးနောက် သူ၏ရုပ်အလောင်းကို အဆောက်အအုံ ဝင်ပေါက်တွင် ဝှသွင်းမြှုပ်နှံခဲ့ရာ ယင်းနေရာကို ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ ယာဆာအာရာဖတ်သည် ပါလက်စတိုင်းကို

အစ္စရေးကပ်မကော်က ဝိုင်းရံပိတ်ဆို့ထားချိန်တွင် ယင်းအဆောက်အအုံအတွင်း၌ နားနေခဲ့ရာ သူ၏အိပ်ခန်းကို မြင်တွေ့ကြရသည်။ ထို့အတူ ပါလက်စတိုင်းတို့ဘက်မှအမြင်ဖြင့်တင်ပြထားသည့် သမိုင်းဝင်အဖြစ်အပျက် ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများကို ပြသထားသည်။ ယင်းပြတိုက်သည် အစိုးရရုံးပေါင်းစုံဝင်းတစ်ခုအတွင်း၌တည်ရှိပြီး ပြတိုက်သို့ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုရန် ပြည်ပခရီးသည်များသည် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကိုယူဆောင်သွားရမည်ဖြစ်ပေ သည်။ ရာမာလာမြို့လယ်ရှိ ပြတိုက်သို့ခြေကျင်လျှောက်သွားနိုင်ကာ ကြည့်ရှုချိန် ၂ နာရီမှ ၃ နာရီအကြား ကြာမြင့်မည်ဖြစ်သည်။

အော့ဇ်ဝစ်ပြတိုက်၊ ပိုလန်
(Auschwitz Museum – Poland)

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စိတ်ပျက်ဖွယ်အကောင်းဆုံးနေရာသည် အမှတ် (၁) အော့ဇ်ဝစ်ဖြစ်နိုင်ပြီး တစ်ချိန်က ပိုလန် စစ်တပ်၏ စစ်တန်းလျားများရှိခဲ့သည့် ဝင်းအတွင်း၌ အခြားအော့ဇ်ဝစ်နေရာများလည်းရှိသည်။ ယင်းအမှတ် (၁) အော့ဇ်ဝစ်နေရာသည် ဂျာမန်နာဇီများ၏ အလုပ်ကြမ်းစခန်းဖြစ်ခဲ့ကာ လူများကို အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ဖြတ်ခဲ့သည့်နေရာဖြစ်သည်။ ယင်းနေရာ၌အကျဉ်းသားများအား ဆိုင်ယာနိုက်ဓာတ်ငွေ့ကို ပထမဆုံး အသုံးပြုကာ သတ်ခဲ့သည့်အခန်းများ၊ အကျဉ်းသားများကို ရက်စက်စွာသုတ်သင်ခဲ့သည့် နံရံများ၊ လူအများကို သေဆုံးစေခဲ့သည့်ဓာတ်ငွေ့ခန်းများရှိသည်။

ယင်းစခန်းကို ယခုအခါ ပြတိုက်ဖွင့်လှစ်ထားရာ ဧည့်လမ်းညွှန်တစ်ဦးနှင့်အတူ လိုက်လံကြည့်ရှုသင့်သည်။ ယင်းနေရာတွင် သတင်းအချက်အလက်အမြောက်အမြားရှိနေကာ တစ်နေ့ကုန်လည်ပတ်သင့်သည့်နေရာဖြစ် သည်။ ပြတိုက်တည်နေရာသို့ အများသုံးပို့ဆောင်ရေးယာဉ်တစ်ခုခုဖြင့်သွားကာ မိနစ် ၂၀ တွင် တစ်ကြိမ်ထွက် သည့် လေ့လာရေးခရီးကိုစာရင်းသွင်း၍ စောင့်ဆိုင်းနေရုံသာဖြစ်ပြီး ယာဉ်ငယ်ဖြင့် အမှတ်(၂) အော့ဇ်ဝစ်နေရာ သို့ ပို့ဆောင်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းနေရာတွင် လူ ၁ သန်းကျော်သေဆုံးခဲ့ရပြီး အမည်ဆိုးဖြင့်ကျော်ကြားသည့် မီးရထားလမ်းရှိနေသည်။ ။

■ **ကျော်ဇောင့်**

Ref: 10 Must Visit Museums in the Age of Dark Tourism.

ကျောက်ကပ်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုကို ကာကွယ်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများ နှင့် ချိပုတ်ဖွယ်ရာများ

မကျော်စင်စင်

သင်၏ ကျောက်ကပ်များသည် သင့်သွေးအတွင်းမှ အညစ်အကြေးနှင့် ပိုလျှံနေသော အရည်များကိုဖယ်ရှား၍ ဆီးအဖြစ်စွန့်ထုတ်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးသည်။ သင်၏ ကျောက်ကပ်များလုပ်ဆောင်မှုရပ်တန့်ပြီး လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်မလုပ်ဆောင်နိုင်တော့ပါက ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်းဟု ခေါ်ပါသည်။ သွေးဖိအားမြင့်မားခြင်းနှင့် ဆီးချိုရောဂါများသည် ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်းအဖြစ်အများဆုံးသော အကြောင်းအရင်းများဖြစ်သည်။ ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းအများအပြားမှာ အထက်ပါရောဂါ ၂ ခုကို ထိန်းချုပ်စီမံမှုနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။

(၁) သင်၏ သွေးအတွင်း သကြားဓာတ်ကို ထိန်းညှိပါ
ဆီးချိုရောဂါသည် နှလုံးရောဂါနှင့်ကျောက်ကပ်
ပျက်စီးခြင်းအန္တရာယ်ကို တိုးတက်မြှင့်မားစေသည်။
ထို့ကြောင့် သွေးအတွင်းပမာဏကို ထိန်းညှိလျှော့ချ
ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂) သင်၏ သွေးဖိအားကို ထိန်းချုပ်စီမံထားပါ
သွေးဖိအားမြင့်မားခြင်းသည် နှလုံးရောဂါဖြစ်
ပွားမှုအန္တရာယ်ကို မြင့်မားစေသကဲ့သို့ ကျောက်ကပ်
ပျက်စီးခြင်းကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

(၃) ကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော ကိုယ်အလေးချိန်ကို
ထိန်းသိမ်းထားပါ
အဝလွန်ခြင်းသည် ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်း
နှင့်ဆက်စပ်သော အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် အခြေအနေ
များကို တိုးတက်မြှင့်မားစေသည်။

(၄) နှလုံးကျန်းမာရေးနှင့် ညီညွတ်သော အစားအသောက်
များကို စားသောက်ပါ

သကြားဓာတ်နှင့် ကိုလက်စထရောလျော့နည်း
၍ အမျှင်ဓာတ်၊ အစေ့အဆန်များ၊ သစ်သီးနှင့်
ဟင်းသီးဟင်းရွက်များသည် ကိုယ်အလေးချိန်မြင့်တက်
မှုကိုကာကွယ်ရာ၌ အကူအညီပေးသည်။

(၅) ဆားစားသုံးမှုလျှော့ချပါ

ဟင်းလျာများတွင် ဆားပါဝင်မှု၊ စားသုံးမှု
မြင့်မားခြင်းသည် သွေးဖိအားမြင့်မားမှုနှင့်ဆက်စပ်
နေသည်။

(၆) ရေလုံလောက်စွာသောက်သုံးပါ

ရေဓာတ်ခန်းခြောက်ခြင်းသည် သင်၏
ကျောက်ကပ်များအား သွေးစီးဆင်းမှုလျော့ကျစေပြီး
ကျောက်ကပ်များကို ပျက်စီးစေနိုင်သည်။ တစ်နေ့လျှင်
ရေပမာဏ မည်မျှသောက်သုံးရမည်ကို သင်၏
ဆရာဝန်ထံမေးမြန်းပါ။

(၇) အရက်သောက်သုံးမှုကို ကန့်သတ်ပါ

အယ်လ်ကိုဟောဓာတ်က သင်၏ သွေးဖိအား
ကို တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။ အစားအစာကယ်လိုရီ
ပိုမိုခြင်းကလည်း ကိုယ်အလေးချိန်မြင့်တက်စေနိုင်
ပါသည်။

(၈) ဆေးလိပ်မသောက်ပါနဲ့

ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းက သင်၏ ကျောက်ကပ်

များထံ သွေးစီးဆင်းမှုကို လျော့နည်းစေနိုင်သည်။
ထို့ပြင် ကျောက်ကပ်ရောဂါရှိသူရော မရှိသူပါ ကျောက်
ကပ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်ကို ပျက်စီးစေနိုင်သည်။

(၉) အကိုက်အခဲပျောက်ဆေးများကို ကန့်သတ်သုံးစွဲပါ
ဆေးအပြင်းသုံးစွဲသူများတွင် စက်တီးရှိုက်မပါ
ဝင်သော အရောင်ကျဆေးများ (NSAIDs) ဥပမာ
အားဖြင့် အက်စပရင်၊ အီဘူပရိုဖန်နှင့် နက်ပရိုဆင်တို့
သည် သင့်ကျောက်ကပ်များသို့ သွေးစီးဆင်းမှုပမာဏ
ကို လျော့ပါးစေနိုင်ပြီး ကျောက်ကပ်များကို အန္တရာယ်
ဖြစ်စေနိုင်သည်။

(၁၀) စိတ်ဖိစီးမှုလျော့ချပါ

စိတ်ဖိစီးမှုနှင့် စိတ်ပူပန်မှုတို့ကို လျော့ချခြင်း
သည် သွေးဖိအားလျော့ပါးစေပြီး သင်၏ ကျောက်ကပ်
များအတွက် ကောင်းမွန်သည်။

(၁၁) လေ့ကျင့်ခန်းပုံမှန်လုပ်ဆောင်ပါ

ရေကူးခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်းနှင့် ပြေးခြင်းတို့
ကဲ့သို့သော လေ့ကျင့်ခန်းများသည် စိတ်ဖိစီးမှုကို
လျော့ကျစေပြီး ဆီးချိုနှင့် သွေးတိုးနှုန်းမြင့်မားမှုကို
ထိန်းညှိပေးကာ ခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန်ကိုလည်း ထိန်း
သိမ်းပေးသည်။

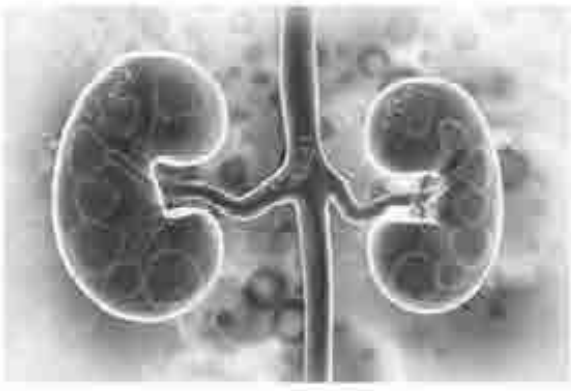
ကျောက်ကပ်ရောဂါဖြစ်နေသည်ဟု ထင်မြင်
ယူဆပါက ဆရာဝန်ထံသွား၍ စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု
ခံယူရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဗောစီးဇွာဆေးကုသမှု

ခံယူပါက ကျောက်ကပ်ပျက်စီးမှုကို နှေးကွေးစေရာ၌
အကူအညီဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကျောက်ကပ်ရောဂါရှိနေ
ကြောင်းသိရှိပါက ဆရာဝန်ထံ ပုံမှန်သွားရောက်၍
ကျောက်ကပ်၏ လုပ်ဆောင်မှုကို စောင့်ကြည့်သင့်
သည်။ နာတာရှည်ကျောက်ကပ်ရောဂါကို လုံးဝ
ပျောက်ကင်းအောင်ကုသရန် မလွယ်ကူသော်လည်း
သင့်တော်သောဆေးကုသမှုဖြင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု
နှေးကွေးအောင်ပြုလုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ကျောက်ကပ်ပျက်စီးမှုဆိုတာဘာလဲ

သင့်ကျောက်ကပ်များ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းပျက်စီး
နေလျှင်ပင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်ကို အလွန်
ကောင်းမွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်ဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ထက်
ပိုမိုဆုံးရှုံးပျက်စီးပါက ကျောက်ကပ်ပျက်စီးမှုဟုခေါ်
သည်။

ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်း ၂ မျိုးရှိသည်။

- အစိုက်အတန့်ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်းမှာ ရုတ်တရက် ကျောက်ကပ်လုပ်ဆောင်မှုဆုံးရှုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အမြဲတစေပြန်လည်ကုသပျောက်ကင်းနိုင်သည်။

- နာတာရှည်ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်းမှာမူ ကျောက်ကပ်လုပ်ဆောင်ချက်များ တဖြည်းဖြည်းချင်းပျက်စီးခြင်းဖြစ်သည်။ အချိန်နှင့်အမျှ ပိုမိုဆိုးရွားလာပြီး ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ (သို့သော် ၎င်းဖြစ်စဉ်ကို နှေးကွေးအောင် ပြုလုပ်နိုင်သည်။)

ကျောက်ကပ်အားနည်းပျက်စီးလာပါက အညစ်အကြေးနှင့် အပိုအရည်များ သင့်ခန္ဓာကိုယ်တွင် ပြည့်နှက်လာလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကျောက်ကပ်ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းကိုဖြစ်စေနိုင်သည့် ရောဂါလက္ခဏာတစ်ခု ဖြစ်သည်။

ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်း၏ လက္ခဏာများ

ပုံမှန်အားဖြင့် ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်းအစောပိုင်းအဆင့်များတွင် ရောဂါလက္ခဏာပြသမှုမရှိပေ။ အကယ်၍ ပျက်စီးခြင်းဖြစ်ပေါ်လာပါက ရောဂါလက္ခဏာများတွင် -

- အာရုံစူးစိုက်ရန်ခက်ခဲခြင်း၊
- ဆီးအသွားနည်းလာခြင်း၊
- ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခြင်း၊
- အာရုံစူးစိုက်ရန်ခက်ခဲခြင်း၊

- ယားယံခြင်း၊
- ကြွက်သားများဆန့်ငင်ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း၊ ကြွက်တက်ခြင်း၊
- လျှာတွင် သတ္တုအရသာဖြစ်လာခြင်း (Metallic Taste)၊
- မအီမသာဖြစ်ခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊
- ခံတွင်းပျက်လာခြင်း၊
- လေသင်တုန်းဖြတ်ခြင်း၊
- ခြေချင်းဝတ်နှင့် ခြေထောက်တို့တွင် ဖောရောင်လာခြင်း၊
- အသက်ရှူမဝဖြစ်လာခြင်း (အဆုတ်တွင် အရည်များပြည့်လာမှုကြောင့်)၊
- အားနည်းလာခြင်း။

ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်း၏ အန္တရာယ်တွေက ဘာလဲ သင်၏ ကျောက်ကပ်သည် သွေးအားစစ်ထုတ်ခြင်းအပြင် အခြားအရာများစွာကိုလည်း လုပ်ဆောင်သည်။ ကျောက်ကပ်ပျက်စီးပါက ၎င်းလုပ်ငန်းတာဝန်များလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ကျောက်ကပ်ပျက်စီးခြင်း၏ အန္တရာယ်များ

- သွေးအားနည်းခြင်း၊
- နှလုံးရောဂါ၊
- သွေးဖိအားမြင့်တက်ခြင်း၊
- သွေးထဲတွင် ပိုတက်စီယမ်ဓာတ်မြင့်တက်ခြင်း၊
- နှလုံးအနားသားများရောင်ရမ်းခြင်း၊
- အာဟာရမပြည့်ဝခြင်း၊
- အရိုးပွခြင်း၊
- ခြေထောက်များတွင် အာရုံကြောပျက်စီးခြင်း၊
- ကိုယ်ခံအားကျဆင်းလာခြင်း။ ။

■ **ကျော်စင်ထွဋ်**

Ref: Healthline.com

Globalization ကပြောသော Local Problem များ

■ စွန့်ခွာခြင်း(ရုမည်းသင်း)

ဂျာမနီနိုင်ငံနှင့် ဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာ

ယနေ့ခေတ်မှာ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဟာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာလျက် ရှိပါတယ်။ သိပ္ပံနဲ့နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုနဲ့အတူ ကမ္ဘာစီးပွားရေးလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာပါတယ်။ တစ်နိုင်ငံနဲ့တစ်နိုင်ငံ ရရှိနိုင်တဲ့ဝင်ငွေနဲ့ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကွာခြားမှု ကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုတွေ ပိုမိုများပြားလာပါတယ်။ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချနေထိုင်မှုနဲ့အတူ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်မှာ နိုင်ငံအသီးသီးရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ပြဿနာတစ်ရပ်မှာ ဦးနှောက်ယိုစီးမှု (Brain Drain) ပြဿနာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုခေတ်ပညာတတ်များဆုံးရှုံးနေမှုဟာ နိုင်ငံတိုင်း အတွက် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ အဖိုးတန်ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ်ဖြစ်လာပြီး အမျိုးသားရေးပြဿနာတစ်ရပ် အသွင်ဆောင်လာခဲ့ပါတယ်။ ၁) အပြင် နိုင်ငံရဲ့စီးပွားရေးနဲ့ အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ရင်လေးစရာပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်လာခဲ့တာကြောင့် ဦးစားပေးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမဲ့ အရေးပေါ်ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် အပူတပြင်းလိုအပ်လာပါတော့တယ်။ ဒီလိုအခြေအနေများကြောင့်

ကျွမ်းကျင်သူများ၊ တက်သိနားလည်သူများ စုပေါင်းပြီး ဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာအားဖြေရှင်းရန် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်လာခဲ့ကြပါတယ်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲပြီးနောက် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးအရ အစည်းပြေနေတဲ့ ရုရှားဖက်ဒရေးရှင်းနိုင်ငံအတွက်လည်း ဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာဟာ အရေးတယူဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ရှေ့တန်းမှပါဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲပြီးနောက် စီးပွားရေးအရ အားနည်းသွားသောရုရှားနိုင်ငံအနေနဲ့ ခေတ်ပညာတတ်လူတန်းစားများဟာ ရေကြည်ရာမြက်နရာဖြစ်တဲ့ စီးပွားရေးအင်အားတောင့်တင်းသော နိုင်ငံများသို့ ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာနေထိုင်သူများ များပြားလာခဲ့ပါတယ်။ ရုရှားနိုင်ငံအတွင်း သိပ္ပံပညာရှင်များအတွက် လုံလောက်တဲ့ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုမပေးနိုင်သော သိပ္ပံပညာစမ်းသပ်ခန်းများ၊ ငွေကြေးမလုံလောက်သောတက္ကသိုလ်ကျောင်းများဟာ ဦးနှောက်ယိုစီးမှုဖြစ်စဉ်အတွက် လမ်းစများဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ခေတ်ပညာတတ်လူငယ်များ

ရဲ့ဝင်ငွေအလွန်နိမ့်ကျနေခြင်းဟာလည်း ရွှေ့ပြောင်းထွက်ခွာနေထိုင်မှု (Emigration) အတွက် တွန်းအားပေးတဲ့အချက်တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ရုရှားနိုင်ငံရဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်အချို့နဲ့ ခေတ်ပညာတတ်လူငယ်များဟာ ရုရှားနိုင်ငံမှထွက်ခွာ၍ အမေရိကန်နဲ့ အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများဆီသို့ သွားရောက်အခြေချနေထိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် စစ်တမ်းများအရ ရုရှားတက္ကသိုလ်အသီးသီးမှ ဘွဲ့ရသူများရဲ့ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းဟာ နိုင်ငံခြားသို့ထွက်ခွာလိုကြပြီး ၎င်းတို့ထဲမှ ၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ဟာ မိမိရောက်ရှိနေတဲ့နိုင်ငံများမှာ အခြေချနေထိုင်ရန်အစီအစဉ်များရှိကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒီလို ပညာတတ်လူတန်းစားများ ထွက်ခွာအခြေချမှုဟာ ရုရှားနိုင်ငံရဲ့အနာဂတ် သိပ္ပံနည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အလွန်စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်နဲ့ ခေတ်ပညာတတ်လူတန်းစားများ လျော့နည်းလာခြင်းဟာလည်း ရုရှားတို့ရဲ့ပညာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နောက်ကျစေတဲ့ အဓိကအကြောင်းအရင်းများဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ရွှေ့ပြောင်းထွက်ခွာသွားသော ခေတ်ပညာတတ်များဟာ
မိခင်နိုင်ငံက သင်ကြားပေးလိုက်တဲ့ပညာရပ်တွေနဲ့
အခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊
သုတေသနပြုတီထွင်စမ်းသပ်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊
နည်းပညာသစ်များကို ရှာဖွေခြင်း . . .

ဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာဟာ ရုရှားနိုင်ငံကဲ့သို့ နည်းပညာမြင့်မားပြီး လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ခိုင်မာ တောင့်တင်းတဲ့ ကမ္ဘာ့အင်အားကြီးနိုင်ငံတစ်ခုအတွက် ပြန်လည်အကျိုးပြုနိုင်မဲ့ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်တဲ့ ရလဒ်တွေ အလွန်နည်းပါးလှပါတယ်။ ရွှေ့ပြောင်း ထွက်ခွာသွားသော ခေတ်ပညာတတ်များဟာ မိခင် နိုင်ငံက သင်ကြားပေးလိုက်တဲ့ပညာရပ်တွေနဲ့ အခြား နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာ အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ သုတေသနပြု တီထွင်စမ်းသပ်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ နည်းပညာသစ်များ ကိုရှာဖွေခြင်း၊ မျိုးဆက်သစ်များမွေးထုတ်ပေးခြင်း တို့ဖြင့် ၎င်းတို့ရောက်ရှိနေတဲ့နိုင်ငံအတွက် များစွာ သောကောင်းကျိုးရလဒ်တွေကို ဆောင်ကြဉ်းပေးပါ တယ်။

ကရားဝင်စာရင်းဇယားများအရ ရုရှားနိုင်ငံမှ နိုင်ငံခြားသို့ထွက်ခွာပြီး အလုပ်လုပ်ကိုင်အခြေချသူ တွေဟာ ပညာတတ်သက်ကြီးပိုင်းအနည်းစုနဲ့ လူ လတ်ပိုင်းအများစုဖြစ်ပြီး အသက်အရွယ်အားဖြင့် ၂၅ နှစ်ဝန်းကျင်များဖြစ်ကြတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ၎င်းတို့အနက် အများစုဟာ မိမိနိုင်ငံများသို့ပြန်လည် အခြေချခြင်းမရှိဘဲ မိမိတို့ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့သော နိုင်ငံများမှာသာ အခြေချနေထိုင်ကြပါတော့တယ်။ အခြားနိုင်ငံများ၌ အခြေချသူအများစုဟာ စွန့်စားမှု ကို စိတ်အားထက်သန်သူများဖြစ်ကြပြီး မိမိအစွမ်း အစကိုယုံကြည်ကြီးစားတတ်ကြသူများ၊ မိမိလုပ်ငန်း နယ်ပယ်အတွင်း ယှဉ်ပြိုင်လိုစိတ်ရှိကြသူများ စတဲ့

အစွမ်းအစရှိသူများအများစုဖြစ်တာကြောင့် ဦးနှောက် ယိုစီးမှုဖြစ်စဉ်ဟာ မိခင်နိုင်ငံအတွက် နှစ်ဆပိုမို၍ ယိုစိုက်နစ်နာစေပါတယ်။

ကုလသမဂ္ဂကျွမ်းကျင်သူများရဲ့ အဆိုအရ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ရ (Specialist) တစ်ဦး ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာအခြေချခြင်းဟာ မိခင်နိုင်ငံအတွက် ဒေါ်လာ ၃ သိန်းကျော်ခန့် နှစ်နာဆုံးရှုံးကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိ ရပါတယ်။ ဥရောပပညာရေးကော်မရှင်၏ ခန့်မှန်း တွက်ချက်မှုအရ ရုရှားနိုင်ငံဟာ ဦးနှောက်ယိုစီးမှု ဖြစ်စဉ်ကြောင့် နှစ်စဉ်ဒေါ်လာသန်း ၅၀ ခန့်ဆုံးရှုံး ခဲ့ရပါတယ်။

ရုရှားပညာရှင်များ ပြည်ပသို့ ပြောင်းရွှေ့ အခြေချခြင်းရဲ့ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ၎င်းတို့ ပြောင်းရွှေ့သောနိုင်ငံများရဲ့ သိပ္ပံနဲ့နည်းပညာဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအရှိန်အဟုန် အလွန်မြင့်မားလာခြင်း ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်းသုံးသပ်တွေ့ရှိရပါတယ်။ ၎င်းတို့ အများဆုံးထွက်ခွာအခြေချလျက်ရှိသော နိုင်ငံအများ စုကတော့ အမေရိကန်၊ အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများ၊ ကနေဒါနဲ့ ဩစတြေးလျနိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အလားတူ တောင်ကိုရီးယား၊ ဘရာဇီး၊ အာဂျင် တီးနား၊ မက္ကဆီကိုနဲ့ အာရပ်နိုင်ငံများသို့လည်း ရွှေ့ ပြောင်းအခြေချနေထိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

အနောက်နိုင်ငံများဟာ Globalization ရဲ့ ရိုက်ခတ်မှုနဲ့ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲတဲ့ ဖြစ်စဉ်ကြောင့် ၎င်းတို့ထံသို့ အခြားနိုင်ငံများမှ ပညာ

ရှင်များ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချလာမည်ကို ယခင်ကတည်းက ကြိုတင်ရိပ်စားမိသည့်အလျောက် အဘက်ဘက်မှ အစီအစဉ်တကျ ကြိုတင်စီမံပြင်ဆင်ထားခဲ့တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချလာသူ ခေတ်ပညာတတ်များအတွက် အလုပ်အကိုင်နဲ့ အခွင့်အလမ်းများကို စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်စေခဲ့ပြီး မိမိနိုင်ငံမှာ အခြေချနေထိုင်လာစေရန် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ယခုအခါ ၎င်းနိုင်ငံတွေမှာ နိုင်ငံတကာက ရွှေ့ပြောင်းအခြေချလာသူ ခေတ်ပညာတတ်များ၊ သိပ္ပံပညာရှင်များ အရေအတွက်မြောက်မြားစွာရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချလာသူများကြောင့် နှစ်စဉ်ဒေါ်လာ ၁ ဘီလီယံခန့်အကျိုးအမြတ်ရရှိလျက်ရှိပါတယ်။ အင်္ဂလန်၊ ပြင်သစ်နဲ့ ဂျာမနီနိုင်ငံတို့ဟာလည်း ကွန်ပျူတာပညာရှင်များအတွက် ၎င်းတို့နိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချခွင့်အား အကန့်အသတ်မရှိ လက်ခံနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေအသစ်တစ်ရပ်ပင် ပြင်ဆင်ကျင့်သုံးလာခဲ့ကြတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။

ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲပြီး ရုရှားနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချထွက်ခွာသူတွေမှာ ကမ္ဘာ့သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ဈေးကွက်၌ အထူးလိုအပ်နေသော သင်္ချာ

ပညာရှင်များ၊ ကွန်ပျူတာပညာရှင်များ၊ ဆရာဝန်နှင့် ဆေးသိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ရူပဗေဒပညာရှင်များ၊ ဓာတုဗေဒပညာရှင်များနဲ့ ဇီဝဗေဒပညာရှင်များများစွာပါဝင်သွားခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ဟာ အခြေချတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ တီထွင်စမ်းသပ်ရန်အတွက် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ အလိုရှိသလောက်ရရှိခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာစမ်းသပ်တီထွင်နိုင်ခြင်းစတဲ့ အဘက်ဘက်က ပြည့်စုံခြင်းတို့ကြောင့် ရောက်ရှိရာနိုင်ငံတွေမှာ အခြေချနေထိုင်ရန်လွှဲဆော်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာကြောင့် ရုရှားနိုင်ငံအတွင်း အနာဂတ်သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်နဲ့ အခွင့်အလမ်းကောင်းများကိုလည်း လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ မိမိနိုင်ငံမှပညာရှင်များ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ထွက်ခွာသွားခြင်းအားဖြင့် မိမိနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ နှစ်စဉ်မွေးထုတ်ပေးနေသော အတတ်ပညာရှင်များလည်း လျော့နည်းလာပါတယ်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်အထိ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအတွင်း ရုရှားနိုင်ငံတွင် လူငယ်သိပ္ပံပညာရှင်များ မွေးထုတ်ပေးနိုင်မှုသည် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပညာရှင်တို့အတွက် သုတေသနပြုရန် အထောက်အပံ့ပစ္စည်း

ရုရှားသိပ္ပံပညာရှင်များဟာ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ နိုင်ငံအချို့နဲ့ အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိရာ နိုင်ငံများသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချတဲ့ ဖြစ်စဉ်များကို အမြန်ဆုံးထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ရုရှားနိုင်ငံရဲ့ ဦးနှောက်ယိုစီးမှုကို...

များလုံလောက်စွာမရှိခြင်း၊ ငွေကြေးလုံလောက်စွာ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် မိမိတတ်မြောက်သောပညာ ရပ်များကိုစွန့်လွှတ်၍ အခြားလုပ်ငန်းများသို့ပြောင်း၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုလာကြပါတယ်။ ခေတ်ပညာတတ်အစွမ်းအစရှိသော လူငယ်လူရွယ်များသည် မိမိသင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့တဲ့ အတတ်ပညာများအားစွန့်လွှတ်၍ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း စသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာကြသောကြောင့် အဆိုပါဖြစ်စဉ်မှာ ပြည်ပသို့ ဦးနှောက်ယိုစီးမှုသာမက ပြည်တွင်း ဦးနှောက်ယိုစီးမှုဖြစ်စဉ်၊ သို့မဟုတ် ဦးနှောက်ခန်းခြောက်မှု (Brain Dry) ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအဖြစ် ရုရှားနိုင်ငံရဲ့အနာဂတ်ကို ကြီးမားစွာခြိမ်းခြောက်လာခဲ့ပါတယ်။

ထို့ပြင် အချို့သော ရုရှားသိပ္ပံပညာရှင်များဟာ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေတဲ့ နိုင်ငံအချို့နဲ့ အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းများရှိရာ နိုင်ငံများသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချတဲ့ ဖြစ်စဉ်များကို အမြန်ဆုံးထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ရုရှားနိုင်ငံရဲ့ ဦးနှောက်ယိုစီးမှုကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးကပင် သတိပေးထောက်ပြလာခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုဦးနှောက်ယိုစီးမှုပြဿနာကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက် ရုရှားအစိုးရအနေဖြင့် သုတေသနလုပ်ငန်းစနစ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ သုတေသန

သနလုပ်ငန်းများတွင် ခေတ်မီစက်ကိရိယာများ တပ်ဆင်ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ သုတေသနရန်ပုံငွေများ တိုးမြှင့်ပေးခြင်းများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှစတင်ကာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ သိပ္ပံနဲ့သုတေသန ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုရည်ရွယ်၍ သုတေသနထူးချွန်ဆုအတွက် နိုင်ငံတစ်ဝန်း နှစ်စဉ်ထူးချွန်သူ ၅၀၀ ဦး ရွေးချယ်၍ သမ္မတကိုယ်တိုင် ဆုချီးမြှင့်ပေးအပ်သော အစီအစဉ်တစ်ခုကိုလည်း စတင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ လူငယ်ပညာရှင်များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများကိုဖန်တီးပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာနဲ့လျှော်ညီတဲ့ လုပ်ငန်းစာများ အဆများစွာတိုးမြှင့်ပေးခဲ့ခြင်းနဲ့ အခြားသောနေထိုင်ရေး၊ ကျန်းမာရေးစတဲ့ကဏ္ဍတွေကအစ အဘက်ဘက်မှထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် လူငယ်ပညာရှင်များ ပြည်ပထွက်ခွာမှုပိုမိုလျော့နည်းလာစေခဲ့ပါတယ်။

ဤသို့ဖြင့် စီမံကိန်းချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာ ၂၀၀၇ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းမှ ရုရှားနိုင်ငံက အစုလိုက်အပြုံလိုက်ပြောင်းရွှေ့မှုများ သိသာစွာ လျော့နည်းလာပြီး ဦးနှောက်ယိုစီးမှုဖြစ်စဉ်အား ကောင်းမွန်စွာထိန်းချုပ်လာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဤသို့ဖြင့် ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ထွက်ခွာသွားတဲ့ ပညာရှင်အချို့လည်း နိုင်ငံအတွင်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခဲ့ပါတော့တယ်။ ။

■ စွန်ဂျီနို(ရမည်းသင်း)

အဓုအကျိတ်ဆို ပေါင်ဒါဘူးထိ ထည့်လိုရအောင် မှန်သွားမယ်

ဒေဝယက္ခ

အကျိတ်ကြေအကုမြူမန်းဆေး

မြစ်ပွားနာအကျိတ်၊ အဆုတ်နာအကျိတ်၊ နို့ကျိတ်၊ နို့ကြောင်ပိတ်၊
သွေးမှင်၊ လေမှင်၊ ဝက်ခြံ၊ ဝဲစို၊ ဝဲခြောက်၊ အပူကြီး၍ထွက်သည့်
အဓုအကျိတ်များမှ စ၍ မန်းဝင်မန်းငုပ် ရောဂါများကို
သက်သာပျောက်ကင်းစေပါသည်။

ပြုစုသူ - ဒေါ်ခင်မာမာ
အိမ်ထောင် - မင်္ဂလာဒုံ

ဝေဝထထ နှင့် ဓာထဝေဝ ဆေးတိုက်မှ ထုတ်လုပ်ထား ဆေးစွမ်းထောင်းများ

- ရာဇဝလသွေးတိုးကျဆေး
- မာယဒေဝ အာရုံကြောဆေး
- မာယဒေဝ အမောလုံ နှလုံးအားတိုးဆေး
- မာယဒေဝ ဒဏ်ကျေဆေး
- မန်လည်အဖြေကျော် အစာကြေဆေး
- အမရာ သကြားရေစင် သွေးဆေး
- လှစေချင်ပါသည် ရုပ်လှသွေးသန်ဆေး
- ဝလေးလုံး ရှူဆေး
- နဂါးရွှေဝါ ဒဏ်ကျေဆေး

အမှတ် - ၃၇၃၊ သနပ်ပင်လမ်း (အုန်းပင်တန်း)၊ ဝဲခူးဗိုလ်၊ ဖုန်း ၀၅၂ - ၂၁၄၂၂၊ ၀၅၂ - ၂၂၂၂၉၊ ၀၉ - ၅၃၀၀၁၄၁၊ ၀၉ ၆၆၅၀ ၆၆၇

အမှတ်(၁)တပ်မတော်အသံလွှင့်တပ် နေ့အလိုက် ထုတ်လွှင့်မည့်အစီအစဉ်များ

ထုတ်လွှင့်မည့် နေ့နှင့်အချိန်	အစီအစဉ်အမည်	ထုတ်လွှင့်ချိန်	အစီအစဉ်အမည်
<b style="color: blue;">တနင်္လာနေ့ ၀၉:၀၀ ၁၃:၀၀ ၁၆:၅၀ ၂၀:၃၀	အမှတ်တရနေ့ အချစ်ဆိုတဲ့အရသာ သူ့ခေတ်ကိုလှဲခေတ် မြန်မာသံစဉ်ချစ်သူများ	၁၂:၁၅ ၁၅:၃၀ ၁၈:၂၀	Music Time(Special) တော်ဝင်ပန်းလေးသရော် ဂုဏ်ယူအလွမ်း
<b style="color: green;">ထင်္ဂါနေ့ ၀၈:၀၀ ၁၃:၃၀ ၁၆:၃၀ ၂၀:၃၀	ရင်ခုန်သံထပ်တူ Live For You The Health For Public ကြွေသောပန်းများလွမ်းစရာ	၁၁:၃၀ ၁၅:၃၀ ၁၈:၂၀	Album Choice Memory Box Online Request Song
<b style="color: blue;">ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ၁၀:၄၅ ၁၃:၀၀ ၁၅:၃၀ ၂၀:၃၀	Star Chat Time ဆန္ဒကစ်စုံ Lasted Song ဇာတ်လမ်းအသွင်တေးသံစဉ်	၁၁:၃၀ ၁၅:၀၀ ၁၉:၀၀	အနာဂတ်ရဲ့ကြယ်ပွင့်လေးများ Doctor Heart စစ်သည်တဏှာ
<b style="color: red;">ကြာသပတေးနေ့ ၀၈:၀၀ ၁၃:၀၀ ၁၆:၀၀ ၂၀:၃၀	Cute Babies World ရသစုံလင်အနုပညာလွင်ပြင်(Live) Celebrity Life ချောက်ချောက်များများဖြစ်ရပ်များ	၁၀:၀၀ ၁၅:၃၀ ၁၆:၅၀	Music Time(Live) Gentlemen Life Let's Play
<b style="color: blue;">သောကြာနေ့ ၀၉:၀၀ ၁၅:၃၀ ၂၀:၃၀	Sport News & Market News ဖျော်ရွှင်တင်ဆက်လေလှိုင်းထက် Love Dictionary	၁၀:၄၅ ၂၀:၃၀ ၂၂:၀၀	For Lady လွမ်းရယ်မပြေ Good Night Listeners
<b style="color: red;">စနေနေ့ ၁၀:၄၅ ၁၃:၃၀ ၁၈:၂၀ ၂၀:၃၀	ကျန်းမာခြင်းအတွက် သခင်ရဲ့လက်ဆောင် သခင် FM ချစ်သူများဆုံစည်းရာ Thazin Request Song Cupid Arrow	၁၃:၀၀ ၁၅:၃၀ ၂၀:၃၀	နှလုံးသားထက်တ စာမျက်နှာများ Lady Talk ရင်မှဖြစ်သော
<b style="color: red;">တနင်္ဂနွေနေ့ ၀၈:၀၀ ၁၃:၀၀ ၁၆:၀၀ ၂၀:၀၀	နှလုံးသားဝယ်ဘုရားတည် စိတ်ဝင်စားစရာ ပုံပြင်ကမ္ဘာ အဖြေညှိစရာ ပဟေဠိကမ္ဘာ I Music For To Night	၁၀:၄၀ ၁၅:၀၀ ၁၇:၀၀	Star Chat Time သခင် FM မင်္ဂလာပါ Hello

လူသားတွေဟာ ခေတ်ရေစီးကြောင်းကိုလိုက်ပြီး ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ အလှအပနဲ့ဖက်ရှင်တွေကို အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲလာကြပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ခေတ်နဲ့အညီ လိုက်လျောညီထွေရှိအောင် ဝတ်စားဆင်ယင်ထုံးစံနဲ့မူတွေကို ဆောင်ရွက်ကြရပါတယ်။ ရှေးယခင်တုန်းက လူသားတွေဟာ အယူဝါဒအစွဲတွေ၊ ရိုးရာဓလေ့အစွဲတွေရဲ့ အောက်မှာ နှစ်မြုပ်ခဲ့ရတဲ့သူတွေရှိသလို ခေတ်မီဖို့အတွက်လည်း အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ပြုလုပ်တတ်ကြပါ

ခေတ်အဆက်ဆက်အသုံးပြုခဲ့သော အန္တရာယ်များသည်ဖက်ရှင်များနှင့် အလှအပရေးရာကိစ္စများ

၄၊ ၅ နှစ်အရွယ်ကတည်းက အဝတ်စတော့နဲ့စည်းပြီး ခြေထောက်ကို လိုသလိုပုံသွင်းရပါတယ်။ တစ်ခါ စည်းထားရင် ၂ နှစ်လောက်ကြာအောင် စည်းထားရပြီးတော့ ၁၀ စင်တီမီတာလောက် အထိ သေးငယ်အောင် ခြေထောက်အရိုးတွေကို သွေးမလျှောက်နိုင်လောက်တဲ့အထိ တင်းကျပ်စွာ စည်းထားပြီး အရိုးတွေကိုကွေးညွတ်အောင် ချိုးထားရပါတယ်။ ဒီရိုးရာဓလေ့ကို ဆွန်မင်းဆက်လက်ထက် အေဒီ ၉၆၀ ကနေ စတင်ကျင့်သုံးခဲ့တာဖြစ်ပြီး တရားဝင်ပိတ်ပင်တားမြစ်ခဲ့တဲ့ ၁၉၁၂ ခုနှစ်အထိ အမျိုးသမီးတွေဟာ ဒီဓလေ့ကိုပြုလုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ အချို့အမျိုးသမီးတွေဆိုရင် ခြေထောက်ကသွေးလည်ပတ်မှုမရှိဘဲ ပုပ်သွားလို့ ဖြတ်ပစ်လိုက်ရတဲ့အထိ ရှိကြပါတယ်။

တယ်။ အဲဒီအထဲမှာမှ ထူးခြားတဲ့ဓလေ့ထုံးစံတွေနဲ့ လူကိုအန္တရာယ်ဖြစ်စေတဲ့ အလှအပရေးရာကိစ္စတွေကို ဗဟုသုတအနေနဲ့ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ခြေထောက်များကိုပုံသွင်းခြင်း

တရုတ်ရိုးရာအရ အမျိုးသမီးတွေဟာ ရိုးရာကြာပန်းဖိနပ်ကိုဝတ်ဆင်ဖို့ သူတို့ရဲ့ခြေထောက်တွေကို သေးငယ်အောင်ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ဒီလိုခြေထောက်သေးသေးလေးဖြစ်ဖို့ကိုလည်း အသက်

ကယန်းအမျိုးသမီးတွေရဲ့ ကြေးကွင်းစွပ်ကြဲတဲ့လေ့

ကယားတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ကယန်းတိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးတွေဟာ အသက် ၅ နှစ်အရွယ်ကစပြီး သူတို့လည်ပင်းမှာ လေးလံတဲ့ကြေးဝါနန်းလုံးကြီးတွေကို စတင်ဝတ်ဆင်ကြရပါတယ်။ အသက်အရွယ်အလိုက် ကွင်းတွေကို ထပ်တိုးဝတ်ဆင်ကြရပြီး အလေးချိန် ၁၁ ဒသမ ၅ ကီလိုဂရမ်လောက်ကို သယ်ဆောင်ထားရပါတယ်။ ကယန်းအမျိုးသမီးတွေဟာ ဒီလိုလေးလံလှတဲ့ ကြေးကွင်းတွေကို ၁၁ ရာစုကနေ စလို့ဝတ်ဆင်ခဲ့ကြပြီး ယနေ့တိုင်မြင်တွေ့နိုင်ပါတယ်။

သွားတွေကိုဆေးဆိုးတဲ့လေ့

အနက်ရောင်ကို လှပတဲ့အရောင်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြတဲ့ ဂျပန်အမျိုးသမီးတွေဟာ သူတို့ရဲ့ သွားတွေကို အနက်ရောင်ဖြစ်အောင် ဆေးဆိုးလေ့ရှိပါတယ်။ ဂျပန်အမျိုးသမီးတွေဟာ လက်ထပ်ပြီးတာနဲ့ ဒီလေ့ကို ပြုလုပ်ရပါတယ်။ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်မှာ သံဓာတ်ပါတဲ့အရည်တစ်မျိုးရယ်၊ အနံ့ပြင်းတဲ့အမွှေးအကြိုင်တစ်မျိုးရယ်ရောစပ်ပြီး မကြာခဏသောက်သုံးခြင်းဖြင့် သူတို့သွားတွေကို မည်းနက်အောင်ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ ဒီလိုပြုလုပ်ခြင်းဟာ သွားတွေကိုခိုင်ခံ့စေတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒီလေ့ကို အေဒီ ၂၅၀ ကနေ ၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်အထိ နှစ်ပေါင်းထောင်နဲ့ချီကျင့်သုံးခဲ့ကြပါတယ်။

မြန်နှုန်းကန်သတ်စကတ်

Hobble Skirts ဟာ ၁၉၀၈ ခုနှစ်ကနေ ၁၉၁၄ ခုနှစ်အထိ ရေပန်းစားတဲ့ဖက်ရှင်တစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဂါဝန်ဟာ ဒူးနေရာမှာ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့အနားကွပ်တစ်ခုကို ထည့်သွင်းချုပ်လုပ်ထားတဲ့အတွက် လမ်းလျှောက်လို့ အဆင်မပြေလှပါဘူး။ ဝတ်ဆင်တဲ့သူတွေဟာ သွားလာလှုပ်ရှားမှု အခက်အခဲအကန့်အသတ်ရှိတာကြောင့် 'မြန်နှုန်းကန်သတ်စကတ်' လို့လည်းခေါ်ဆိုကြပါတယ်။ ဒီစကတ်ကိုဝတ်ဆင်တဲ့ အမျိုးသမီးတွေဟာ မကြာမခဏဆိုသလိုချော်လဲတတ်ကြတာကြောင့် အတော်လေးကိုသတိထားပြီးဝတ်ဆင်ကြရပါတယ်။ ဒါကြောင့် Fetter လို့ခေါ်တဲ့ ဒူးကာတစ်မျိုးကိုဝတ်ဆင်ပြီး ချော်လဲတဲ့အခါ သက်သာအောင် ကာကွယ်ထားကြပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒီဇိုင်းဖန်တီးသူတွေဟာ ခြေထောက်လှုပ်ရှားမှု

ကောင်းမွန်စေမဲ့ အဝတ်အစားဒီဇိုင်းသစ်တွေကို ဖန်တီးခဲ့ကြပါတယ်။

ထိပ်ချွန်ဒီဇိုင်းစိနပ်

၁၅ ရာစုနှစ်လောက်က အမျိုးသားတွေဟာ ထိပ်အချွန်ဖိနပ်တွေကို ဝတ်ဆင်ကြပါတယ်။ ခေတ်ရေစီးကြောင်းအရ ဒီလိုဖိနပ်ဝတ်ဆင်ခြင်းကို လူကြိုက်များကြပေမဲ့ သက်သေသင့်သက်သာတော့ မရှိလှပါဘူး။ ဒီဖိနပ်ဟာ လမ်းလျှောက်တဲ့နေရာမှာ အခက်အခဲဖြစ်စေတဲ့အပြင် ပြေးလွှားလို့လည်း မလွယ်ကူတဲ့အတွက် နောက်ပိုင်းမှာတော့ ထုတ်လုပ်မှုကိုရပ်တန့်ခဲ့ပါတယ်။

ခါးသေးရင်ချီအင်္ကျီ

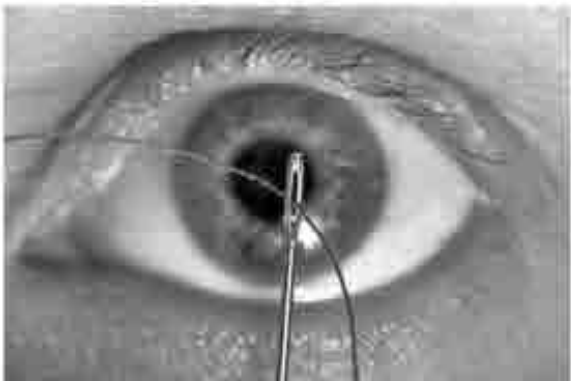
၁၅၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေကတည်းက အမျိုးသမီးတွေဟာ ခန္ဓာကိုယ်အလှအပကို ပေါ်လွင်စေဖို့အတွက် ခါးသေးသွယ်တဲ့ Corsets အင်္ကျီတွေကို ဝတ်ဆင်ကြပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ အမျိုးသားတွေကပါ ဒီလိုအင်္ကျီမျိုးတွေကို ဝတ်ဆင်လာခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီခေတ်ကာလက အမျိုးသားတွေဟာ ခါးသေးသွယ်တဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုနှစ်သက်သဘောကျလို့လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၈၂၀ ပြည့်နှစ်ကနေ ၁၈၄၀ ပြည့်နှစ်ကာလတွေအထိ ခေတ်အစားဆုံးအမျိုးသားဝတ်ဒီဇိုင်းတစ်မျိုးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ ကော့ဆက်အင်္ကျီရဲ့ပတ်ပတ်လည်ကို တောင့်တင်းခိုင်မာတဲ့ ကော်ချောင်းတွေနဲ့ ဖန်တီးပြုလုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။

သန်ကောင်ပိတ်ချဆေး

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်အစောပိုင်းကာလတွေမှာ အမျိုးသမီးတွေဟာ ပိန်ပါးသေးသွယ်တဲ့ခန္ဓာကိုယ်မျိုး ပိုင်

ဆိုင်နိုင်ဖို့အတွက် နည်းလမ်းမျိုးစုံနဲ့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါတယ်။ သေးသွယ်တဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်ခြင်းဟာ ပြည့်စုံခြင်းတစ်မျိုးလို့ ယူဆကြပါတယ်။ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်စရာမလို၊ အစားအသောက်ဆင်ခြင်စရာမလိုဘဲ ကယ်လိုရီတွေကို လျော့ချပေးနိုင်မဲ့ Tapeworm diet pills လို့ခေါ်တဲ့ ဆေးတစ်မျိုးကို သုံးစွဲကြပါတယ်။ အဲဒီဆေးဟာ သန်ကောင်တစ်ကောင်၊ ဒါမှမဟုတ် သန်ကောင်ငွေ့ကို ထည့်သွင်းပြုလုပ်ထားတဲ့ဆေးဖြစ်ပါတယ်။ သန်ကောင်တွေဟာ လူ့ရဲ့ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာ ရှင်သန်ကြီးထွားလာပြီး လူတို့စားသုံးလိုက်တဲ့ အစာအာဟာရတွေကို ပြန်လည်စားသုံးခြင်းဖြင့် ကယ်လိုရီတွေကို လျော့ချပေးတဲ့နည်းလမ်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆေးဟာ လူကို ဆိုးဆိုးဝါးဝါးအန္တရာယ်ဖြစ်စေပြီး အူလမ်းကြောင်းကိုပိတ်ဆို့စေတဲ့အပြင် အသည်း၊ မျက်စိ၊ ဦးနှောက်နဲ့ အဓိကအာရုံကြောမကြီးတို့မှာလည်း သန်ကောင်ငွေ့ ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒီဆေးထုတ်လုပ်မှုကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

အပ်သုံး ပျက်တောင်အလှဆင်ခြင်း

၁၈၉၉ ခုနှစ်ကထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်မှာတော့ ရှေးယခင်တုန်းက အမျိုးသမီးတွေ ဟာ ဆွဲဆောင်မှုရှိအောင် မျက်လုံးကို ခြယ်မှုန်းအလှ ဆင်ကြပါတယ်။ မျက်တောင်ကော့တာတွေ၊ မျက်လုံး ခြယ်သကာတွေကို ပြုလုပ်ကြပြီး မျက်တောင်နည်း တဲ့သူတွေက ဆံပင်ရှည်တစ်ချောင်းကိုယူပြီး မျက်စွဲ အရေပြားအစွန်းမှာရှိတဲ့ အရေပြားအပေါ်ယံလွှာကို အပ်နဲ့ချုပ်ကြပါတယ်။ ဒီလိုမလုပ်ခင်မှာ အရင်ဆုံး ကိုကင်းပါတဲ့အရည်နဲ့ မျက်လုံးကို သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ် ပေးရပါတယ်။ ဒါဟာလည်း အလွန်ကို အန္တရာယ်များ တဲ့အလှအပရေးရာလုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

ရှေးတုန်းက ဆံပင်ကောက်ခြင်း

၁၇၀၀ ပြည့်လွန်နှစ် နှောင်းပိုင်းကာလတွေ မှာ ဆံပင်ကောက်ခြင်းတွေ ခေတ်စားလာခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသမီးတွေဟာ သူတို့ရဲ့ဆံပင်တွေကို ကောက်

အောင်လုပ်ဖို့ နည်းမျိုးစုံအသုံးပြုခဲ့ကြပါတယ်။ ဆံပင်တွေကို ဝက်ဆီတွေလိမ်းပြီး သံချောင်းတွေ ကိုမီးဖုတ်ကာ ဆံပင်ကောက်အောင်ပြုလုပ်ကြပါ တယ်။ ဒါ့အပြင် ခဲတွေကို အမှုန်ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး အသုံးပြုကြပါတယ်။ ကောက်ထားတဲ့ ဆံပင်တွေ ပုံစံမပျက်အောင် ကာလကြာရှည်စွာ ခေါင်းမလျှော် ဘဲနေကြရပါတယ်။ ဒီအမျိုးသမီးတွေရဲ့ ဒုက္ခက လည်း မသေးလှပါဘူး။ လန့်ချိကြာအောင် ခေါင်း မလျှော်ဘဲနေရတဲ့အပြင် ဝက်ဆီတွေပေးနေတာကြောင့် ကြွက်တွေနဲ့ အခြားအင်းဆက်ပိုးမွှားတွေရဲ့အန္တရာယ် ကိုလည်း ကြောက်ရပါသေးတယ်။ ဒီအမျိုးသမီးတွေ ဟာ ညအိပ်ရာဝင်တဲ့အခါ ခေါင်းကို တောင်းကြီး တစ်ခုနဲ့စွပ်ထားပြီး အိပ်ကြရပါတယ်။

မီးလောင်လွယ်တဲ့ ဝတ်စုံ

Crinolines လို့ခေါ်တဲ့ အောက်ပိုင်းကားတဲ့ ဂါဝန်အပြားတွေကိုဝတ်ဆင်တာဟာ ၁၇၀၀ ပြည့်လွန် နှစ်တွေက အတော်ကိုစေတံစားခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို အောက်ပိုင်းကားအောင်လို့ စည်ပိုင်းသံစွေတွေထည့် သွင်းပြီး ချုပ်လုပ်ကြပါတယ်။ ဒီဝတ်စုံရဲ့အလေးချိန် ဟာ အတော်များသလို အဝတ်အစားချွတ်ဖို့ကိုလည်း အချိန်အတော်ယူရပါတယ်။ ဝတ်စုံမှာ ထည့်သွင်း အသုံးပြုထားတဲ့ စတီးချောင်းတွေဟာ ပွတ်တိုက်ပါ များပြီး မီးလောင်မှုကိုလည်း ဖြစ်စေပါတယ်။ ဒီဝတ်စုံ ကြောင့် မီးလောင်ကျွမ်းမှုတွေ၊ သေဆုံးမှုတွေ အများ အပြားရှိခဲ့ပေမဲ့ လူမှုရေးအဆင့်အတန်းကြောင့် အမျိုး သမီးတွေဟာ ဒီဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ကြရခြင်းပဲဖြစ်ပါ တယ်။

အသက်အန္တရာယ်ရှိတဲ့ ကိုယ်ဝန်စားဆေး

Lysol လို့ခေါ်တဲ့ ဆေးရည်တစ်မျိုးဟာ ရေချိုး ခန်းနဲ့ မီးဖိုချောင်တွေ သန့်ရှင်းဖို့အတွက် အသုံးပြုတဲ့ ဆေးရည်တစ်မျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို နှစ်အနည်းငယ်

ကြာလာတဲ့အခါမှာ အမျိုးသမီးတွေက ကလေးမွေးဖွား မှုထိန်းချုပ်နိုင်ဖို့နဲ့ အမျိုးသမီးသန့်ရှင်းရေးပစ္စည်း တစ်မျိုးအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြပါတယ်။ မွေးဖွားမှုထိန်း ချုပ်တဲ့ပစ္စည်းတွေ၊ ဆေးဝါးတွေဟာ အလွန်ဈေးကြီး တာကြောင့် ဈေးသက်သာတဲ့ ဒီနည်းလမ်းကို အမျိုး သမီးအများစုက ကျင့်သုံးကြပါတယ်။ ဒီနည်းလမ်း ကို အသုံးပြုတဲ့အမျိုးသမီးတွေဟာ မိန်းမကိုယ်ရောင် ရမ်းခြင်းနဲ့ လောင်ကျွမ်းခြင်းတွေခံစားရတဲ့အပြင် အသုံးပြုနေချိန်မှာပဲ သေဆုံးတဲ့အထိဖြစ်စေနိုင်ပါ

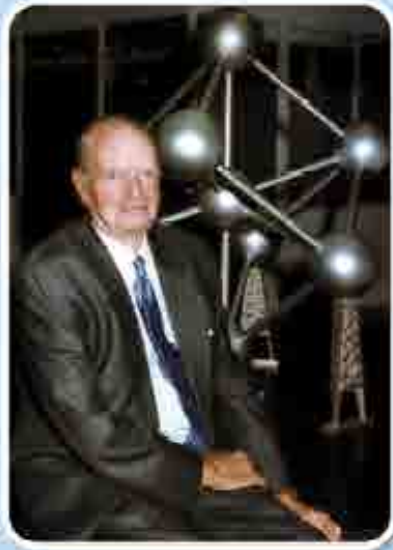
တယ်။ ဒီလိုဆိုးကျိုး တွေ အများကြီးရှိပေ မဲ့ ဆေးထုတ်လုပ်တဲ့ ကုမ္ပဏီကတော့ လုံခြုံမှုရှိတယ် လို့ဆိုပါတယ်။

■ ဖော်ကျင့်ဆင်

သုတေသနပြုပရိသတ်ကြီးအတွက် ဒီလမှာတော့ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဆန်းဆန်းပြားပြားအဆောက်အအုံများထဲက ဥရောပရဲ့ အဆန်းပြားဆုံးအဆောက်အအုံတစ်ခုဖြစ်တဲ့ Atomium အဆောက်အအုံအကြောင်းကို ဗဟုသုတအနေနဲ့ ဖော်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။

Atomium အဆောက်အအုံဟာ ဘယ်လိုရှိသလဲဆိုတော့ ဘရပ်ဆဲမြို့ရဲ့ နာမည်ကျော်အဆောက်အအုံတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ဘရပ်ဆဲကုန်စည်ပြပွဲ (Brussels World's Fair - Expo 58) အတွက် ရည်ရွယ်တည်ဆောက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ပြပွဲကျင်းပတဲ့နေရာဟာ Heysel Plateau မှာဖြစ်ပါတယ်။ ပန်းပုပညာနဲ့ ဗိသုကာပညာ ၂ ရပ်စလုံးကိုအသုံးပြုထားတာဖြစ်ပြီး တည်ဆောက်စဉ်ကာလရဲ့ ရှေးရိုးစွဲပုံတွေကနေခွဲထွက်ကာ သိပ္ပံ

ဥရောပရဲ့ အဆန်းပြားဆုံးအဆောက်အအုံ Atomium Building

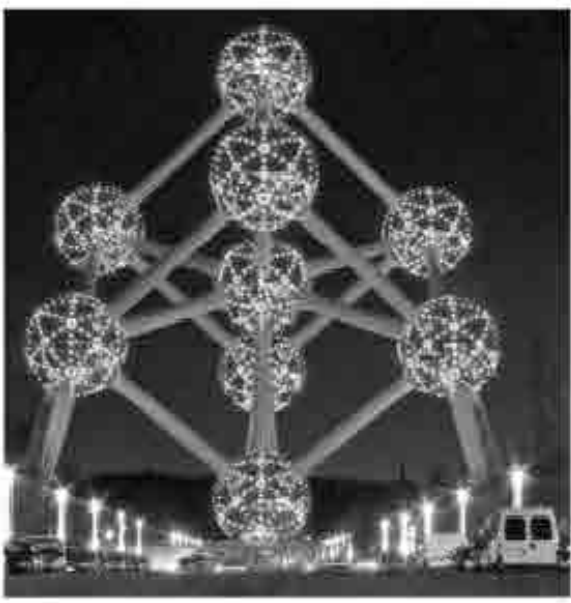
ခေတ်လွန်အဆောက်အအုံပုံစံတည်ရှိနေတဲ့ Atomium ဟာဆိုရင် ယခုအခါ ပြတိုက်အဖြစ်ရော၊ ကုန်စည်ပြပွဲ ကျင်းပရာနေရာအဖြစ်ပါ အသုံးပြုလျက်ရှိပါတယ်။

Atomiumဟာ ကူးကူးခြားခြားဒီဇိုင်းနဲ့တည်ဆောက်ထားပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာ တစ်ခုတည်းသော အဆောက်အအုံဆိုရင်လည်း ခမားပါဘူး။ ၎င်းအဆောက်အအုံဒီဇိုင်းကိုတော့ Engineer Andre Water keyn ဦးဆောင်မှုနဲ့ Andre နဲ့ Jean Polak ဗီသုကာကုမ္ပဏီရဲ့ဗီသုကာတွေက ရေးဆွဲခဲ့ပါတယ်။ Modernism ဗီသုကာစတိုင်တည်ဆောက်ထားတာ ဖြစ်ပြီး ယင်းအဆောက်အအုံဒီဇိုင်းကိုရေးဆွဲတဲ့အချိန်ကတင် ၆ လလောက် ကြာမြင့်ခဲ့ပါတယ်။ ယခင်တုန်းကတော့ ဘရပ်ဆဲကုန်စည်ပြပွဲပြီး နောက်တစ်နှစ်မှာ Atomiumကိုဖျက်သိမ်းဖို့ရည်ရွယ်ခဲ့ပေမဲ့ လူစိတ်ဝင်စားမှု အဆမတန်များပြားလာတာကြောင့် ဘရပ်ဆဲ အာဏာပိုင်တွေက ဆက်လက်ထားရှိပြီး ပြတိုက်အဖြစ် ဖန်တီးဖို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။ တည်ဆောက်ပြီးစီးပြီး နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကာလအထိတော့ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှု အနည်းငယ်သာပြုလုပ်ခဲ့ရပါတယ်။

Atomium အဆောက်အအုံဟာ ၁၀၂ မီတာ (၃၃၅ ပေ) အမြင့်ရှိပြီး စက်လုံးတွေရဲ့အချင်းကတော့ ၁၈ မီတာ (၆၀ ပေ) အထိကျယ်ပါတယ်။ Atomium မှာဆိုရင် တစ်ခုနဲ့တစ်ခုပြန်တွေ့နဲ့ ချိတ်ဆက်ထားတဲ့ စက်လုံး ၉ ခုပါဝင်နေပါတယ်။ စက်လုံးတစ်ခုကနေ တစ်ခုကို ချိတ်ဆက်ထားတဲ့ ပြန်တွေ့ရဲ့အချင်းဟာ လည်း ၃ မီတာ (၁၀ ပေ) လောက်အရှည်ရှိပြီး အလယ်ကစက်ဝိုင်းကိုဗဟိုပြုကာ ကျန် ၈ ခုက ၁၂

ဒီဂရီစောင်းပြီး ချိတ်ဆက်သွယ်တန်းလျက်ရှိနေတာ လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းစက်လုံးတွေကိုတော့ အလူ မီနီယံဖြင့် အသုံးပြုတည်ဆောက်ထားပြီး Atomium ရဲ့ စုစုပေါင်းတန်ချိန်က တန် ၂၄၀၀ လောက် အလေး ချိန်ရှိနေပါတယ်။ ယင်းစက်ဝိုင်းအဆောက်အအုံ ၉ ခုအနက်က ၆ ခုဟာဆိုရင် Public ဧရိယာတွေ ဖြစ်ပြီး တစ်ခုစီတိုင်းမှာ Main Floor ၂ ခုနဲ့ Low Floor ၁ ခုစီပါဝင်ပြီး လိုအပ်တဲ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တွေအတွက် သီးသန့်ထားရှိပါတယ်။

အပေါ်ဆုံးစက်လုံးမှာတော့ စားသောက်ဆိုင် တစ်ခုအပြင် မြို့တော်ဘရပ်ဆဲရဲ့ရှုခင်းတွေကို အမြင့် ကနေကြည့်နိုင်မဲ့ Panoramic View (မြင်ကွင်း ကျယ်) နေရာတွေပါဝင်နေပါတယ်။ ကျန်စက်လုံးပုံ အဆောက်အအုံတွေမှာတော့ ပြခန်းပေါင်းများစွာ ပါဝင်နေပါတယ်။ အရင်အချိန်က Atomium ရဲ့ အလယ်ပိုင်းပြန်မှာကော့ ကမ္ဘာ့အမြန်ဆုံးသောဓာတ် လှေကားတွေတပ်ဆင်ထားပြီး လူ ၂၂ ယောက်ကို ၂၃ စက္ကန့်အတွင်း အပေါ်ဆုံးအမြင့်ထိရောက်နိုင်အောင် ဝန်ဆောင်မှုပေးထားတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ အခြား

ပြန်တွေမှာတော့ စက်လှေကားတွေကို တပ်ဆင်ထား
ပါတယ်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းမှာတော့ Atomium
အဆောက်အအုံဟာ ယိုယွင်းမှုတွေရှိလာနေပြီးအကြီး
စားပြန်လည်မွမ်းမံမှုတွေပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဆောက်
အအုံပြုပြင်ထိန်းသိမ်းတဲ့လုပ်ငန်းတွေကိုတော့ ၂၀၀၄
ခုနှစ်၊ မတ်လက စတင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊
ဖေဖော်ဝါရီလရောက်မှ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။
Atomium ရဲ့ပြန်လည်ပြုပြင်စီစဉ်မှာ ယူရို ၂၆ သန်း
အထိကုန်ကျခဲ့ပြီး ကုန်ကျမှုစရိတ်အတွက် Atomium
ရဲ့တာဝန်ရှိသူတွေနဲ့ ဘရပ်ဆဲမြို့အာဏာပိုင်တွေက
သုံးပုံတစ်ပုံအထိကျခံခဲ့ပြီး ကျန် ၂ ပုံကိုတော့ ဘယ်လ်
ဂျီယံအစိုးရက ကျခံခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ စက်လှေပုံ
အဆောက်အအုံတစ်ခုချင်းစီရဲ့ လောင်ဂျီတွဒ်မျဉ်းကို
တော့ စတုဂံပုံသံပြားတွေနဲ့ ဖုံးအုပ်ထားပြီး ယင်းနေရာ
မှာပဲ LEDမီးတွေ ပေါင်းစပ်တပ်ဆင်ထားတာဖြစ်ပါ
တယ်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာတော့ Atomium အဆောက်
အအုံကို ယင်းနှစ်အတွက် ဥရောပရဲ့အဆန်းအပြားဆုံး
အဆောက်အအုံအဖြစ် CNN ကရွေးချယ်ခဲ့ပါတယ်။

နှစ်စဉ် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားဧည့်သည် ၆၀၀,၀၀၀ ခန့်
ဟာ Atomiumအဆောက်အအုံရှိရာကို လာရောက်
လည်ပတ်လေ့ရှိကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ ။

■ ကောင်းစစ်ဟန်

Source: Thutazone & Wikipedia.

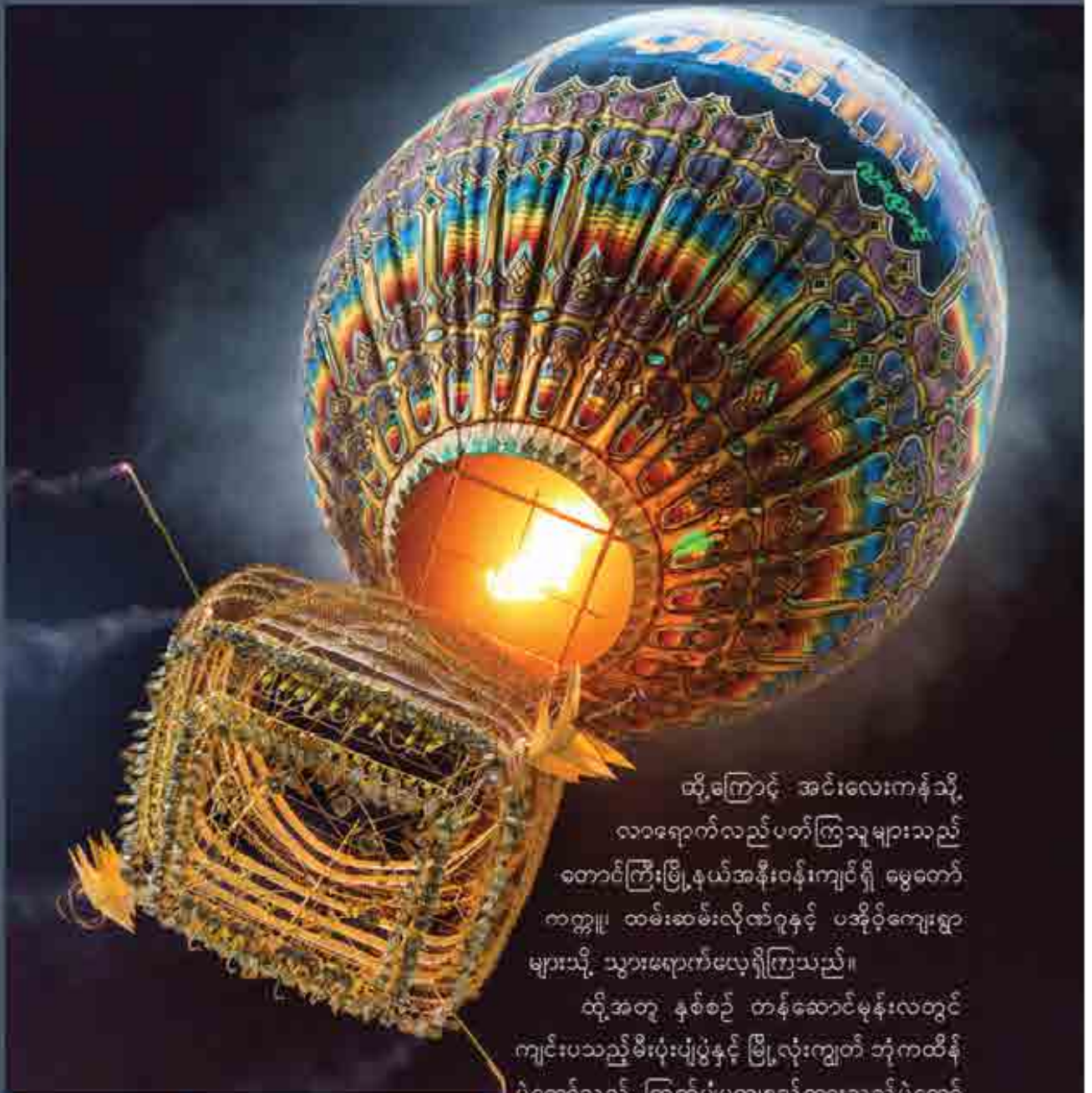
မွေတော်ကဏ္ဍုလနှင့် တောင်ကြီးမီးပုံးပျံပွဲတော်

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် ၄၇၁၂ ပေမြင့်သည့် တောင်ပေါ်တွင်တည်ထားသည့် တောင်ကြီး မြို့နယ်သည် လှပသောမြို့ကွက်၊ သဘာဝရှုခင်းများနှင့် ၃၄ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် မပိုသည့်အပူချိန်ကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပခရီးသွားများအကြား၌ ထင်ရှားသည့် တောင်ပေါ်ခရီးသွားနယ်မြေတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။

တောင်သာ(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ထို့ကြောင့် အင်းလေးကန်သို့ လာရောက်လည်ပတ်ကြသူများသည် တောင်ကြီးမြို့နယ်အနီးဝန်းကျင်ရှိ မွေတော်ကတ္တူ၊ ထမ်းဆမ်းလိုက်ဂူနှင့် ပအိုဝ်ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်လေ့ရှိကြသည်။

ထို့အတူ နှစ်စဉ် တန်ဆောင်မုန်းလတွင် ကျင်းပသည့်မီးပုံးပျံပွဲနှင့် မြို့လုံးကျွတ် ဘုံကထိန်ပွဲတော်သည် ကြက်ပျံမကျစည်ကားသည့်ပွဲတော်များဖြစ်ကြပေသည်။

တောင်ကြီးမြို့၏ နောက်ခံ

ကျယ်ပြန့်သောတောင်ကမ်းပါးယံရှိ ကုန်းပြင်တွင်ရှိသည့် တောင်ကြီးမြို့၏ အရှေ့ဘက်စွန်းတွင် မြင့်မားမတ်စောက်သော တောင်ရှိနေသည့်ကို အစွဲပြု၍ တောင်ကြီးဟုခေါ်ဆိုကြောင်း မြန်မာ့

စွယ်စုံကျမ်းတွင် ရေးသားထားသည်။ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ မှတ်တမ်းအရ တောင်ကြီးမြို့သည် သက္ကရာဇ် ၁၂၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဒုံတောင်တီအမည်ရှိ သည် ပအိုဝ်ကျေးရွာအဖြစ်တည်ရှိခဲ့ကာ ရှမ်းဘာသာ ဖြင့် ထောင်ကျည်းဟုခေါ်ဆိုခဲ့ရာ တည်ပင်နှင့်တူသော အပင်တစ်မျိုးပေါက်သည့်နေရာဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ယင်းနေရာသည် ယခုတောင်ကြီးမြို့ အမှတ် (၄) အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်း၏ မြောက် ဘက်ဖြစ်သည်။

ယခုညောင်ရွှေမြို့နယ်၊ မိုင်းသောက်ကျေးရွာ တွင် တပ်စွဲထားခဲ့သည့် စတပ်မင်းခံတပ် (Stedman Ford) မှ စစ်သည်များသည် ငှက်ဖျားရောဂါကြောင့် ကျန်းမာရေးအမြဲအနေများ အလွန်ဆိုးရွားခဲ့သဖြင့် နေရာပြောင်းရွှေ့ရန်စီစဉ်ခဲ့ရာ ဂေါ်ရခါးတပ်ရင်း(၃) နှင့်အတူပါလာခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးအရာရှိ ဟေးလ်ဒီ ဘရန် (Hildebrandt) က တောင်ကြီးမြို့နေရာကို ရွေးချယ်ပေးခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် ၁၈၉၂ ခုနှစ် တွင် တောင်ကြီးမြို့ကိုတည်ထောင်ကာ စတပ်မင်းခံ တပ်ကို တောင်ကြီးမြို့သို့ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပြီး ၁၈၉၄ ခုနှစ် တွင် မြို့အဖြစ်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ မြို့တည်ထောင်စက

ဟေးလ်ဒီဘရန်မြို့ဟု အမည်ပေးခဲ့သော်လည်း ခေါ်ဆိုမှု မတွင်ကျယ်ခဲ့ချေ။ ယခုအခါတွင် အရှေ့ပိုင်း တိုင်းစစ်ဌာချုပ်သည် တောင်ကြီးမြို့နယ်တွင် တည်ရှိ သည်။

လက်ရှိတောင်ကြီးမြို့နယ်သည် ၇၄၇ ဒသမ ၈၃ စတုရန်းမိုင်နှင့် တောင်ကြီးမြို့သည် ၁၄ ဒသမ ၅၉ စတုရန်းမိုင်ကျယ်ဝန်းကာ တောင်ကြီးမြို့နယ်ကို မြို့ ၄ မြို့ (တောင်ကြီး၊ အေးသာယာ၊ ရွှေညောင်၊ ကျောက်တလုံးကြီး)၊ ရပ်ကွက် ၅၁ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ အုပ်စု ၂၄ အုပ်စု၊ ကျေးရွာ ၃၇၁ ရွာဖြင့် ဖွဲ့စည်း ထားသည်။ တောင်ကြီးမြို့နယ်သည် အရှေ့တက်တွင် ဟိုပုံးမြို့နယ်၊ အနောက်ဘက်တွင် ကလေးမြို့နယ်နှင့် ညောင်ဇရွှေမြို့နယ်၊ တောင်ဘက်တွင် မင်္ဂလာမြို့နယ် နှင့် မြောက်ဘက်တွင် ရပ်စောက်မြို့နယ်တို့နှင့် နယ် နိမိတ်ထိစပ်နေသည်။

တောင်ကြီးမြို့နယ်တွင် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ နေထိုင်ကြကာ ပအိုဝ်၊ ဗမာ၊ ရှမ်း၊ အင်းသားနှင့် ဓနု လူမျိုးများက ရာခိုင်နှုန်းအများစုဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ထုတ်ပြန်သည့်စာရင်းများ အရ တောင်ကြီးမြို့နယ်၏ လူဦးရေသည် ၃၈၉၁၉၁

ဦးမြစ်၍ လူဦးရေ၏ ၉၃ ဒသမ ၇၄ ရာခိုင်နှုန်း (၃၆၄၈၄၅ ဦး) သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြသည်။

တောင်ကြီးမြို့နယ်တွင် ဆေးတက္ကသိုလ်၊ နည်းပညာတက္ကသိုလ်၊ ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်၊ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်၊ တောင်ကြီးတက္ကသိုလ်နှင့် အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း ၂၆ ကျောင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းခွဲ ၁၄ ကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ ၄၂ ကျောင်း၊ မူလတန်း

လွန်နှင့် မူလတန်းကျောင်း ၁၈၁ ကျောင်းဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ထို့အတူ ခုတင် ၅၀၀ ဆံ့ ခပ်စံထွန်းဆေးရုံ၊ ခုတင် ၂၀၀ ဆံ့ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးဆေးရုံ အပါအဝင် အစိုးရဆေးရုံ ၈ ရုံနှင့် ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံ ၅ ရုံကို ဖွင့်လှစ်ထားသည်။

တောင်ကြီးမြို့နယ်တွင် စေတီပုထိုးများ အများအပြားရှိသည့်အနက် တောင်ကြီးမြို့ပေါ်ရှိ စုဋ္ဌာမဏိစေတီနှင့် ကက္ကုကျေးရွာရှိ မွေတော်ကက္ကုစေတီသည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်သည်။

မွေတော်ကက္ကု

ရှေးဟောင်းစေတီများ တစုတဝေးတည်းရှိ နေသည့်ကက္ကုကျေးရွာသည် တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ကျောက်တလုံးကြီးမြို့၊ နောင်ခါးကျေးရွာအုပ်စု၊ မွေတော်ကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိသည်။ ကက္ကုသည် တောင်ကြီးမြို့မှ အနောက်ဘက်သို့ ၂၆ မိုင် ကွာဝေးပြီး တောင်ကြီးမြို့မှ မော်တော်ကား၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ မီးရထားဖြင့်သွားနိုင်ကာ မွေတော်ကက္ကုစေတီတော်များသည် ကက္ကုဘူတာမှအနည်းငယ်သာ ကွာဝေးသည်။

စေတီတော်အစုအဝေးတစ်ခုလုံးကို အုတ်တံတိုင်းဖြင့်ကာရံထားကာ အဝင်လမ်းအဆုံးရှိ မွေတော်ကက္ကု

ဘုရားကန်ဆောင်းအတွင်း မုခ် ၄ မုခ်၌ မြတ်စွာဘုရား ရုပ်ပွားတော် ၄ ဆူရှိသည်။ စေတီတော်မြောက်ဘက် မုခ်တွင် ကတ္တူဆူတောင်းပြည့် ရုပ်ပွားတော်ကိုဖူးတွေ့နိုင်သည်။

မြောက်ဘက်စောင်းတန်းအဆုံးတွင် ရွှေများဝင်းနေအောင်ချထားသည့် ဝက်ရုပ်ကြီးတစ်ခုကို သံဆန်ခါများဖြင့် ကာရံထားသည်ကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

“ဒဏ္ဍာရီအရကတော့ ပအိုဝ်းလင်မယားနှစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဓာတ်တော်တွေကိုလာရှာကြရင်း တောဝက်ကြီးတစ်ကောင်က ဒီနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားရင်ရဲ့ ရွှေရောင်ဓာတ်တော်တွေကိုတွေ့ရှိအောင် ကူညီပေးခဲ့လို့ ဝက်ကြီးကိုကျေးဇူးဆပ်တဲ့အနေနဲ့ စေတီလေးတစ်ဆူကို တည်ထားခဲ့တာလို့ပြောကြပါတယ်။ ဒီဒေသရဲ့ပထမဆုံးစေတီတော်ပါ။ ကုက်ဆိုတာက ဝက်၊ ကူဆိုတာက ကူညီတယ်လို့အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် စေတီတော်လေးကို ကုက္ကုလို့ ဘွဲ့ပေးခဲ့တာလို့ ပြောကြပါတယ်။ နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာကြာတော့မှ စေတီတော်တွေ အများကြီးဖြစ်လာတာပါ” ဟု ဂေါပကတစ်ဦးကပြောပြသည်။ အချို့

ကလည်း တောထဲမှ ရွှေရောင်ဝက်ကြီးတစ်ကောင် စေတီများကိုလာဖူးရင်း ရွှေဝက်ရုပ်ကြီးဖြစ်သွားသည်ဟုဆိုကြသည်။ ဒဏ္ဍာရီစကားများဖြစ်သဖြင့် ခိုင်မာသောအထောက်အထားကား မရှိချေ။

ပျောက်ကွယ်နေခဲ့သည့် စေတီများ

မွေတော်ကတ္တူစေတီများသည် မွေတော်ရွာအနီး တောအတွင်း၌ရှိနေခဲ့ပြီး ကိုလိုနီခေတ်က ဘုရားပွဲများပင် ကျင်းပခဲ့သည်ဟုဆိုကြသော်လည်း လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မွေတော်ကတ္တူသို့ သွားလာ၍မရခဲ့ပါချေ။ တစ်ချိန်က ယင်းဒေသသည် အနက်ရောင်နယ်မြေဖြစ်ခဲ့ကာ ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိခဲ့ချေ။

၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ကျီးဖြူကန်ကြီးတစ်ဝိုက်မှ ရောင်ခြည်တော်များကွန်မြူးနေသည်ကို ၂၆ မိုင်ကျော် ကွာဝေးသောတောင်ကြီးမြို့မှဖူးတွေ့ကြရာမှ ကတ္တူတန်ခိုးကြီးစေတီတော်များအစုအဝေးကို ပြန်လည်တွေ့ရှိခဲ့သည်။

ကတ္တူသည် ပအိုဝ်းဘာသာစကား ကက်ကု၊ ကက်(ကင်းစခန်း)နှင့် ကူ(နယ်ခြား) ဖြစ်သည်ဟုဆိုသဖြင့် နယ်ခြားစခန်းတွင်ရှိသောဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်

ရသည်။ ကက္ကုရွာနေရာသည် ယခင်က ဆီဆိုင်စော်
ဘွားပိုင်နယ်နှင့် ညောင်ရွှေစော်ဘွားပိုင်နယ်အစပ်
ဒေသဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နယ်စပ်တွင်ရှိသော
ဘုရားဟု ပအိုဝ်းဘာသာဖြင့်ခေါ်ကြရာမှ ကက္ကုဘုရား
ဟုအမည်တွင်ခဲ့သည်။

မွေတော်ကက္ကုဘုရားတည်ထားမှုအစကို ပုဂံ
ခေတ်အလောင်းစည်သူမင်း (၁၁၇၄-၁၂၁၁) ဖောင်
ဆိုက်ရာမှ တည်ထားခဲ့သည်ဟုဆိုကြသည်။ ပအိုဝ်း
မှတ်တမ်းများအရ နရပတိစည်သူမင်းတည်သည်၊
သို့မဟုတ် ပြန်လည်ပြုပြင်မွမ်းမံသည်ဟုလည်းဆို
သည်။

စေတီသမိုင်းမှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် ဤကက္ကု
စေတီစုတွင် ဂေါတမဘုရားရှင်ဓာတ်တော်မွေတော်
များကို ဌာပနာထားသော်လည်း ဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ရှေး
ဦးစွာပွင့်တော်မူသော ကကုသန်ဘုရားရှင်ဘွဲ့အမည်
တော်ကိုပူဇော်၍ ကက္ကုဘုရားဟုခေါ်ဆိုကြောင်း
ဖော်ပြထားသည်။

မွေတော်ကက္ကုဘုရား၏ဘွဲ့အမည်များသည်
ကက္ကုမွေတော်ဘုရား (၁၈၉၃ ကမ္မည်း)၊ ရွှေဝက်ကူး
ဘုရား (နရပတိစည်သူသမိုင်း)၊ ရွှေဝက်ဂူဘုရား (ပအိုဝ်း
ပုရပိုက်များ)၊ သက်တူဘုရား (၁၈၁၆ မှတ်တမ်း)၊ ရွှေ
ဂူကြီးဘုရား (၁၇၉၃ ခေါင်းလောင်းကမ္မည်း)တို့ဖြစ်
ကြသည်။

ယခုအချိန်တွင် စေတီ ၂၅၀၀ ဝန်းကျင်ရှိမည်ဟု
ခန့်မှန်းရပြီး အချို့က အသစ်၊ အချို့က အဟောင်း၊
အချို့က ဖေဟိပျက်များဖြစ်ကြသည်။ ပါးစပ်ပြော
ရာဝေင်အရ တောင်သူကွမ်းညှပ် (တဖြတ်ဖြတ်)စေတီ
ပေါင်း ၇၆၂၃ ဆူရှိသည်ဟုဆိုကြသော်လည်း မှတ်တမ်း
များအရ ၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် ၂၄၀၂ ဆူ၊ ၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင်
၂၅၄၈ ဆူနှင့် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၂၄၇၈ ဆူရှိခဲ့သည်။

သမိုင်းပါမောက္ခ ဒေါက်တာသန်းထွန်းက
ကက္ကုဘုရားတောအမည်ရှိစာတမ်းတွင်-

၁။ မွေတော်ကက္ကုအကြောင်းကို ဘိုးတော်ဘုရား

(ဗဒုံမင်း) ၁၇၈၅-၁၈၁၉ လက်ထက်တွင် ပေစာ
တစ်စောင်တွင်ဖတ်ဖူးသည်ဟု ပြောစကား
ကြားဖူးကြောင်း။

၂။ ၁၇၉၃ ခုနှစ် မခေါင်းလောင်းစာတွင် ကုန်းဟော်
ပေါ်မှစေတီကို ရွှေဂူကြီးဟုခေါ်ကြောင်း။

၃။ ၁၈၀၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်တွင်
စေတီတော်ကြီးကို ထီးတော်တင်လှူခဲ့ကြောင်း။

၄။ စေတီများအလယ်တွင် ၁၈၉၃ ခုနှစ် ခရစ်
နှစ်ပါ ခေါင်းလောင်းက ကက္ကုမွေတော်ဟု
ခေါ်ကြောင်း။

၅။ စေတီတော်များသည် ဉာဏ်တော်အမြင့် ၁၅
ပေဝန်းကျင်သာရှိကြောင်း။

၆။ စေတီတော်များ၏ အရေအတွက်ကို ၂၀၀၁
ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလက ရေတွက်ကြည့်ရာတွင်
၂၄၇၈ ဆူရှိကြောင်းရေးသားခဲ့သည်။

ဒေါက်တာသန်းထွန်းကပင် ဘုရားများတွင်
တွေ့ရသောနတ်ရုပ်များ၏ အနေအထားကိုကြည့်ပြီး
လက်ရာများသည် ခရစ်နှစ် ၁၈၀၀ ဝန်းကျင်က
ထုလုပ်ခဲ့သော လက်ရာများဖြစ်နိုင်ကြောင်းသုံးသပ်
ခဲ့သည်။ ရှမ်းဘာသာဖြင့်ရေးထိုးထားသော ခေါင်း
လောင်းစာများအရ-

၁။ ခေါင်းလောင်းစာတစ်ခုမှာ ဘုန်းကြီးလူထွက်
ဦးနှိုက် သွန်းလောင်းထားသည်။

၂။ ဒုတိယခေါင်းလောင်းစာတစ်ခုမှာ လူထွက်
ဦးစိုင်းက သွန်းလုပ်ပူဇော်ပြီးစီးပါကြောင်း
ရေးထိုးထားသည်။

၃။ တတိယခေါင်းလောင်းစာတစ်ခုမှာ ၁၁၅၈ ခု၊
တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက် (၂၇-၂-၁၇၉၇) သွန်း
လုပ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။

၄။ ဆင်ခံဘုရားတစ်ဆူမှာ ကြီးသုခအလို့ငှာ ခင်
ကြီးအရိယဝံသကောင်းမှုဟုလည်းကောင်း
ထပ်မံသိရသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် ကက္ကုဘုရားများမှာ ကုသိုလ်

တော်များကို ခရစ်နှစ် ၁၈၀၀ ဝန်းကျင်က တည်ထား ကိုးကွယ်ခဲ့သည်ဟု သိရှိခဲ့ကြောင်း ရေးသားကာ ဗဒုံ မင်းလက်ထက် (၁၇၈၅-၁၈၁၉) တွင်တည်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ယူဆခဲ့သည်။ စေတီများတွင် ပြန်လည် မှမ်းမံသူများ၏ အမည်ကမူ မှမ်းများကိုသာ တွေ့ရှိရပြီး မူလအလှူရှင်အမည်များရေးထိုးထားခြင်းမရှိချေ။

စေတီတော်များသည် ပျမ်းမျှ ၁၀ ပေဝန်းကျင် ခန့်သာမြင့်ကြသည်။ အလှူရှင်များသည် ထိုစဉ်က စော်ဘွား၊ မြို့စား၊ သူဌေးသူကြွယ်များဖြစ်နိုင်ကြောင်း နှင့် နှစ်စဉ် ဘုရားပွဲတော်အချိန်အတွင်း နေ့ချင်းပြီး တည်သော စေတီတော်များလည်း ရှိနိုင်ကြောင်း ပညာရှင်များက ခန့်မှန်းကြသည်။ စေတီတော်များ သည် နှစ် ၂၀၀ ကျော်အတွင်း တဖြည်းဖြည်းတိုးပွား လာခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်တည်ထားခဲ့ ကြခြင်းဟုလည်း ယူဆကြသည်။

စေတီများတွင် ရှေးဟောင်းအနုပညာရပ်လုံး များနှင့် ပန်းပုလက်ရာမြောက်မြားစွာကိုဖူးတွေ့ရပြီး အချို့သောအရပ်များမှာ ဦးခေါင်းများ၊ ခြေလက်များ ချိုးဖြတ်ခံထားရသည်။ မွေတော်ကတ္တူသည် ယခု အချိန်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၏ အမှတ် လက္ခဏာတစ်ခုဖြစ်ကာ မွေတော်ကတ္တူဘုရားပွဲကို နှစ်စဉ်တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင်ကျင်းပလေ့ရှိသည်။

တောင်ကြီး မီးပုံးပျံပွဲတော်

တောင်ကြီးတန်ဆောင်တိုင်မီးပုံးပျံပွဲသည် ဖောင်ကြီးမြို့၏ အစဉ်အလာပွဲဖော်ဟစ်ခုဖြစ်ကာ နှစ်စဉ်သီတင်းကျွတ်ပြီးသည်ဆိုသည်နှင့် ရှမ်းပြည် နယ် တောင်ကြီးမြို့သူမြို့သားများသည် မြို့လုံးကျွတ် ကထိန်ပွဲနှင့် တောင်ကြီးမီးပုံးပျံပြိုင်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်လေ့ရှိကြသည်။ တောင်ကြီးမြို့လုံးကျွတ် ကထိန်ပွဲကို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တွင် ကျင်းပ လေ့ရှိပြီး မီးပုံးပျံပွဲကို တောင်ကြီးမြို့ အဝေရာမီးပုံးပျံ ကွင်း၌ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်မတိုင်မီကျင်းပကာ

တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တွင် ပြီးဆုံးသည်။

တောင်ကြီးမီးပုံးပျံပွဲတော်တွင် လွတ်တင်သော မီးပုံးများကို အကြမ်းအားဖြင့် စိန်နားပန်၊ နေ့လွတ် အရပ်နှင့် မီးကြီးဟုခွဲခြားကြသည်။ စိန်နားပန်မီးပုံး တွင် အလှအပများဆင်ထားပြီး နေ့လွတ်မီးပုံးများကို အရပ်မျိုးစုံ ပုံများပြုလုပ်သည်။ မီးကြီးသည် မီးပုံး ပျံတွင် ရောင်စုံမီးပန်းများ ချိတ်ဆွဲလွတ်တင်ပြီး ကောင်းကင်ထက်ပွင့်ပေါက်ကွဲ၍ လှပစွာမီးရောင်စုံ ဖြာလေ့ရှိသည်။ နေ့လွတ်အရပ်များကို နေ့ပိုင်းတွင် လွတ်တင်လေ့ရှိပြီး မီးကြီးကို မီးပုံးပျံပွဲနောက်ဆုံးရက် များတွင် လွတ်တင်လေ့ရှိသည်။ ပြိုင်ပွဲကျင်းပရာတွင် ညမီးကြီး၊ စိန်နားပန်၊ ခြေ ၂ ချောင်း၊ ခြေ ၄ ချောင်းနှင့် အုပ်စု ၃ ကောင်တွဲဟူ၍ သတ်မှတ်ထားကာ ညမီးကြီး မီးပုံးပျံသည် လူအများဆုံးစိတ်ဝင်စားသည့် ပြိုင်ပွဲ ဖြစ်သည်။

ညမီးကြီးသည် အချင်း ၂၄ ပေခွဲ၊ ပတ်လည်

ပေ ဗြဝပ ကျော်ရှိသည့်မီးပုံးဖြစ်၍ မီးရှူးမီးပန်းများကို အလုံးစုံ ၁၀၀၀၀ ကျော်အထိ ထည့်သွင်းပြုလုပ်ကြသည်။ မီးပုံးကို ရှမ်းစက္ကူ၊ သို့မဟုတ် ချည်သား ပိတ်ဖြင့်ပြုလုပ်၍ ပုံစံဒီဇိုင်းမျိုးစုံကို ဆေးရောင်စုံ ပန်းချီမျိုးစုံဖြယ်သလေ့ရှိကြရာ ညမီးကြီးမီးပုံးပျံ တစ်လုံး၏ ကုန်ကျစရိတ်သည် ငွေကျပ်သိန်း ၃၀ ကျော်ကြောင်းသိရှိရပေသည်။

မီးပုံးပျံပွဲသမိုင်းနောက်ခံ

မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရ စတင်အုပ်ချုပ် ချိန်တွင် ရှမ်းတောင်တန်းဒေသ စိမ့်ခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် မိုင်းသောက်တွင် ရုံးစိုက်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် စိမ့်အုပ်ချုပ်မှုပိုမိုကောင်းမွန်သည့် တောင်ကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ တောင်ကြီးမြို့ တည်ပြီးစကာ မီးပုံးပျံလွှတ်ပွဲများမရှိခဲ့ဘဲ သီတင်း ကျွတ်၊ တန်ဆောင်တိုင်ကာလများတွင် မကောင်း

ဆိုးဝါးများကို နှင်ဖျတ်ရန် ဗြာဟ္မဏ်အိုးများဖောက်ကြ ပြီး မီးထွန်းခြင်း၊ မီးရှူးမီးပန်းများလွှတ်ခြင်းတို့ကို သာ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၃ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလ တွင် တောင်ကြီးမြို့၊ မြို့မရပ်ကွက်ရှိ ကုန်းသာဘုန်းကြီး ကျောင်းမှ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ဦးစီး၍ မီးပုံးပျံကြီး တစ်ခုကို ပထမဆုံးလွှတ်တင်ခဲ့သည်။ တာဝတိံသာ နတ်ဘုံမှ စူဠာမဏိစေတီတော်ကိုပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မီးပုံးပျံလွှတ်တင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုမီးပုံးပျံကြီးအား ကူညီကုန်းရပ်ကွက်နေ ဒေါ်သင့်နှင့်အဖွဲ့က အုပ်ချုပ် စက်အလုံး ၃၀ ဖြင့် တစ်လတိတိချုပ်လုပ်ခဲ့သည်။

အလွန်ကြီးမားသည့်မီးပုံးကြီးကို ကိုက် ၄၀ ပါ ပိတ်အုပ် ၄၀ အသုံးပြုကာချုပ်လုပ်ခဲ့ရသည်။ မီးစာ တိုင်ကို သံဖြင့်ပြုလုပ်၍ မီးစာကို သင်္ကန်းဟောင်းများ အထပ်ထပ်ရစ်ပတ်ကာ ရေနံချေးပအောင်စိမ်ခဲ့သည်။ မီးစာ၏အရွယ်သည် လုံးပတ် ၂ ပေနှင့် အမြင့် ၁၀ ပေ

ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ မီးစာကို မြေဖြူကောင်ရပ်ကွက် မှ ဦးလှဖေနှင့်အဖွဲ့က ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ထိုနေ့ကလွတ်တင်ခဲ့သည့် တောင်ကြီးမြို့၏ ပထမဆုံးမီးပုံးပျံကြီးသည် ယခုခေတ် မီးပုံးများထက် ပိုမိုကြီးမားကာ အချင်း ပေ ၅၀ ရှိသည်။ မီးပုံးပျံတူင် လောကပါလနတ်မင်းကြီးလေးပါး စက္ကူရုပ်များနှင့် မီးပုံးအောက်ဆွဲများချိတ်ဆွဲခဲ့သည်။ တစ်ပါးလျှင် ၈ ပေခန့်စီမြင့်သည့် နတ်မင်းကြီးလေးပါးစက္ကူရုပ် များ၏လက်များတွင် ယင်းခေတ်က မြန်မာဌ ၂၀ ကျပ်စီကို ကတော့ပုံလိပ်၍ထည့်ပေးခဲ့သည်။

ပိတ်သားမီးပုံးပျံကြီးမှာ အလွန်ကြီးမားသဖြင့် လိုအပ်သောမိုင်းကိုရရှိရန် မိုင်းခံသည့်နေရာမှ ကိုက် ၁၀၀ ကွာဝေးသည့် ကုန်းသာဘုန်းကြီးကျောင်း တောင်စောင်းအထိ မြောင်းရှည်ကြီးတစ်ခုကိုတူးခဲ့ သည်။ ယင်းမြောင်းပေါ်တွင် သစ်၊ ဝါးများခင်းကာ မြေကြီးများဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက် ဥမင်တစ်ခုဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ရသည်။ ဥမင်တစ်ဖက်ထိပ်မှလောင်စာများကို မီးရှို့၍ထွက်လာသည့် မိုင်းများကို ဥမင်၏အခြား တစ်ဖက်မှ ဝီပါပြတ်ခံထားကာ ယင်းအထက်မှ မီးပုံး ပျံကို ဆိုင်းကြိုး ၄ ကြိုးဖြင့်ထိန်း၍ ကြိုးများကို ဆီးဖြူပင် ၄ ပင်၌ ချည်နှောင်ထားသည်။ မီးပုံးပျံ မိုင်းဝသည့်အချိန်တွင် မီးစာအားမီးသို၍ ဆိုင်းကြိုး ၄ ကြိုးကို ဓားဖြင့်တစ်ပြိုင်တည်းဖြတ်၍ မီးပုံးပျံကို လွှတ်ခဲ့သည်။

မီးပုံးပျံ၏ အောက်တွင် ထီး၊ ချိုင့်၊ ဖိနပ်၊ အင်္ကျီ၊ လုံချည်၊ ပိတ်စ၊ ပိတ်အုပ်၊ ပန်းကန်မျိုးစုံ၊ မေး၊ ဆိပုံး၊ ရေနံဆိပုံး၊ ဆန်အိတ်ငယ်များ၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်နှင့် နာရီ စသည့်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းမျိုးစုံကိုချိတ်ဆွဲ လျက် ပိတ်လေထီးများဖြင့် မီးပုံးပျံမှအောက်သို့ ပြုတ်ကျစေရန် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မီးပုံးပျံသည် အရှေ့ ဘက်သို့တက်သွားပြီး ထီးနှင့်ချိုင့်နှစ်ခုသာ လေထီး နှင့်ကျလာပြီး အမြင့်ကိုက် ၅၀၀ ကျော်တွင် မီးပုံးပျံ ကွဲသွားခဲ့ကာ မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့သည်။

ပိတ်သားမီးပုံးပျံကြီးမှာ အလွန်ကြီးမားသဖြင့် လိုအပ်သောမိုင်းကို ရရှိရန် မိုင်းခံသည့်နေရာမှ ကိုက် ၁၀၀ ကွာဝေးသည့် ကုန်းသာဘုန်းကြီးကျောင်း တောင်စောင်းအထိ မြောင်းရှည်ကြီး တစ်ခုကို တူးခဲ့သည်။ ယင်းမြောင်းပေါ်တွင် သစ်၊ ဝါးများ ခင်းကာ မြေကြီးများဖြင့် ...

ကုန်းသာဘုန်းကြီးကျောင်းသည် မီးပုံးပျံကို ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံလွှတ်တင်ခဲ့ရာ မီးပုံးပျံကိုပိတ် ဖြင့် မပြုလုပ်ကော့ဘဲ ရှမ်းစက္ကူ (မိုင်းကိုင်စက္ကူ) ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ခေါင်အချင်း ၂၄ ပေရှိသည့်မီးပုံးပျံကို မလွတ်မီ မီးပုံးပျံကြီးကိုရရှိသူအား ပြည် ၄၀ ဝင် ရှမ်းဆန်တစ်အိတ်၊ ၁၀ ပိဿာဝင် ဆိတစ်ပုံးဆုချ မည်ဟုကြေညာကာ ထီး၊ ထမင်းချိုင့်၊ ဆပ်ပြာ၊ လုံချည်၊ ငွေဒင်္ဂါးပြားများကို မီးပုံးပျံတွင်ချိတ်ဆွဲ၍ လွှတ်ခဲ့သည်။

ပထမအကြိမ်တွင် မအောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း ဒုတိယအကြိမ်တွင် မီးပုံးပျံကို အောင်မြင်စွာလွှတ်တင် နိုင်ခဲ့ပြီး အဆိုပါမီးပုံးပျံသည် ကုန်းသာဘုန်းကြီး ကျောင်းတောင်စောင်းမှတက်၍ ရွှေဘုန်းပွင့်စေတီရှိရာ သို့ ဦးတည်တက်သွားခဲ့သည်။ မီးပုံးပျံသွားရာလမ်း တစ်လျှောက်တွင် မီးပုံးအောက်ဆွဲများမှ အသုံးဆောင် ပစ္စည်းများနှင့် ငွေဒင်္ဂါးများကျလာသဖြင့် လူများက လိုက်လံကောက်ယူခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ မီးပုံးပျံလွှတ်တင်မှုအောင်မြင်သွား သောအခါ အခြားဘုန်းကြီးကျောင်းများကလည်း ရှမ်းစက္ကူများအသုံးပြုလျက် မီးပုံးပျံများလွှတ်တင် ခဲ့ကြသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလကွင်ပြုလုပ်သည့် တောင်ကြီးအာဝါဒေး (Our Day) ပွဲတွင် ဂါတ်တဲဝင်းအတွင်း၌ အငြိမ်ပွဲများနှင့် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများကျင်းပခဲ့သည်။ အာဝါဒေးပွဲသို့လာရောက်ကြသော ဟော်ကုန်းပိုင်း၊ အလယ်ကျင်းပိုင်း၊ တောင်ပိုင်းရပ်ကွက်များတွင် နေထိုင်ကြသူများသည် ဈေးကြီးတောင်ဘက်တွင် မီးပုံးပျံများ လွှတ်တင်ခဲ့ကြရာ တစ်ရပ်ကွက်နှင့်တစ်ရပ်ကွက် ပြိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြပြီး ပြိုင်ပွဲပုံစံဖြစ်လာခဲ့သည်။

တစ်ရပ်ကွက်နှင့်တစ်ရပ်ကွက် အငြင်းပွားကြရာမှ မြို့မိမြို့ဖများက အကဲဖြတ်ပေးခဲ့ကြရသည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် မီးပုံးပျံများကို ယမ်းထုပ်များချိတ်ဆွဲ၍ လွှတ်တင်လာခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအချိန်တွင် ယမ်းစိမ်း၊ မီးသွေးနှင့် ခုတ်စဉ်းထားသော အုန်းဆံကြိုးများကို ရောစပ်ကာ မီးပွားများကောင်းကင်တွင် လွင့်စဉ်စေရန် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အုန်းဆံကြိုးမီးပွားသည် ကောင်းကင်တွင် ကြာရှည်ခံခြင်းကြောင့် အုန်းဆံကြိုးကိုထည့်သွင်းအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင် မီးပန်းများ၊ ခြောက်အိုးများချိတ်ဆွဲကာ မီးပန်းချောင်းကလေးများကောင်းကင်မှ လှပစွာကျဆင်းလာစေရန် စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင် မီးကျည်အဖြူရောင်များအသုံးပြုခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် သိမ်တောင်ဆရာတော်၏ ယမ်းစပ်နည်းဖြင့် ယမ်းစိမ်း၊ ထုံး၊ ကန့်၊ ဒုတ္တာများဖြင့် အရောင်များစမ်းသပ်ခဲ့သည်။ ဖောင်ပိုင်းရပ်ကွက်မှ မီးဆရာဦးဖောလင်က မြန်မာယမ်းစပ်နည်းဖြင့် အရောင်များအသုံးပြုခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ဦးဆောင်၊ ဦးဖိုးရီ၊ ဦးတုံး စသောနာမည်ကြီးမီးဆရာများသည် ယမ်းစပ်နည်းများဖြင့် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရာမှ မီးပုံးပျံများသည် အဆင့်မြင့်လာခဲ့ပြီး ရောင်စုံယမ်းပေါက်ကွဲမှုအလှအပများကို ကြည့်ရှုခံစားနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ထိုမီးဆရာများ၏ တပည့်များက မီးပုံးပျံအဆင့်

မြင့်မားလာစေရန် ဆက်လက်ကြိုးစားခဲ့ကြရာမှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် ခိုပျံ၊ မီးစကြာ၊ မီးလင်းမြွေများကို တီထွင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်ဝန်းကျင်တွင် မီးပဒေသာပြိုင်ပွဲများ စတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ စေတီပုံများ၊ ကျောင်းဆောင်ပုံများပြုလုပ်ကာ ပြိုင်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၇၆-၁၉၇၇ ခုနှစ် ဝန်းကျင်တွင် မီးပုံးပျံများသည် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခဲ့ပြီး ယမ်းအရောင်စုံများ လှပစွာပေါက်ကွဲအောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ စိန်နားပန်မီးပုံးများကို မီးပုံးပျံကိုယ်ထည်ပေါ်တွင် အလှအပများတပ်ဆင်၍ ပုံဖော်လာခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် မီးပုံးကိုယ်ထည်များပေါ်တွင် ပုံများရေးဆွဲ၍ သရုပ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင်စတင်ခဲ့သည့် တောင်ကြီးမီးပုံးပျံပွဲတော်သည် တောင်ကြီးမြို့၏ရိုးရာပွဲတစ်ခုအဖြစ်ကျင်းပလာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၇၀ ပြည့်တော့မည်ဖြစ်သည်။ တာဝတိံသာရှိ စူဠာမဏိစေတီတော်နှင့် တောင်ကြီးမြို့ရှိ စူဠာမဏိစေတီတော်တို့ကို မီးရောင်စုံများဖြင့်ပူဇော်သည့် တန်ဆောင်တိုင်ကာလ မီးပုံးပျံပွဲတော်သို့ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ဧည့်သည်များသည် အရေအတွက်သိန်းနှင့်ချီကာ နှစ်စဉ်လာရောက်ဆင်နွှဲလျက်ရှိကြပေသည်။

အေးမြလှပသော ရှမ်းပြည်နယ်၏ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ကို နောင်နှစ်ပေါင်းရှည်ကြာစွာ ဟည်ဟဲ့နေစေရန် ဖောင်ကြီးမြို့နယ်နေ ပြည်သူများ၏ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားမှုသည် မြန်မာသာမက ကမ္ဘာသို့ပင် ကျော်ကြားလျက်ရှိနေကြောင်းကို တောင်ကြီးမီးပုံးပျံပွဲတော်သို့ နှစ်စဉ်လာရောက်လျက်ရှိသည့် ပြည်တွင်းပြည်ပဧည့်သည်များက သက်သေပြနေပေတော့သည်။ ။

■ ဖောင်သု(ရှေးဟောင်းသုတေသန)

ပြည့်စုံထက်ကျော်

မကြာခင်မှာ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်သောဒါဂျာမရား

နည်းပညာတွေ တိုးတက်လာတာနဲ့အညီ အရင်ကသုံးခဲ့တဲ့ ပစ္စည်းတွေဟာလည်း သူ့ထက်မြင့်တဲ့ထုတ်ကုန်တွေ ထပ်ထပ်ပေါ်လာတဲ့အတွက် တဖြည်းဖြည်းပျောက်ဆုံးလာရပါတယ်။ ဂဏန်းတွက်စက်၊ နာရီ၊ အသံဖမ်းစက်၊ ကြိုးဖုန်း၊ ကက်ဆက်တို့နေရာမှာ ယနေ့စမတ်ဖုန်းတစ်လုံးတည်းနဲ့ အစားထိုးနိုင်နေပြီဆိုတာ အားလုံးသိပြီးဖြစ်မှာပါ။ မကြာခင်မှာ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တဲ့အရာတွေရဲ့စာရင်းကို စုစည်းတင်ပြပေးလိုက်ရပါတယ်။

သတင်းစာများ

တစ်ချိန်ကတော့ သတင်းစာတွေကို အထူးအားကိုးပြီး ဖတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီလိုဖတ်ရဖို့ နယ်မြို့တွေ

ဆိုရင် တစ်ရက်နောက်ကျပြီးမှ ရရှိကြပါတယ်။ အခုတော့ သတင်းစာဖတ်သူဟာလည်း နည်းပါးသွားရပါပြီ။ အကြောင်းကတော့ အွန်လိုင်းကနေ သတင်းတွေကို ချက်ချင်းလက်ငင်းသိရှိနေပြီဖြစ်လို့ပါပဲ။

ဒစ်ဂျစ်တယ်ကင်မရာများ

တစ်ချိန်က ပိုက်ဆံအနည်းငယ်တတ်နိုင်သူတွေ အချို့ကတော့ ဓာတ်ပုံရိုက်ဖို့အတွက် ဒစ်ဂျစ်တယ်ကင်မရာတစ်လုံးကို ဝယ်ထားလေ့ရှိကြပါတယ်။ အခုတော့ နောက်ဆုံးပေါ်ဖုန်းတွေမှာ ဒစ်ဂျစ်တယ်ကင်မရာအလား ဓာတ်ပုံရိုက်လို့ရတဲ့စနစ်တွေ ပါဝင်နေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တကယ်စိတ်ဝင်စားတဲ့သူတွေမှ တစ်ပါး ဒစ်ဂျစ်တယ်ကင်မရာဝယ်ယူသုံးစွဲသူနည်းလာခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။ နောင်တစ်ချိန်မှာတော့ ဓာတ်ပုံရိုက်တာကို နစ်သက်မြတ်နိုးသူတွေလောက်ပဲ သုံးစွဲတော့

မဲ့အရာဖြစ်လာတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

Hard drive နဲ့ Thumb drive များ

Hard drive နဲ့ Thumb drive များရဲ့ သုံးစွဲမှုဟာ အခုထိတော့ အရေးပါနေပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ Cloud သိုလှောင်မှုစနစ်ဟာ တိုးတက်လာပြီဖြစ်တဲ့ အတွက် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ လူအများစုဟာ Data တွေကို Cloud စနစ်နဲ့ သိမ်းဆည်းကြမှာဖြစ်တဲ့ အတွက် Physical drive တွေဟာ သုံးစွဲသူနည်းပါးသွားပြီး တဖြည်းဖြည်းပျောက်ကွယ်သွားနိုင်ပါတယ်။

မြေပုံစာရွက်များ

တစ်ချိန်ကတော့ မြေပုံစာရွက်တွေဟာ ခရီးသွားသူများအတွက် အဖော်မွန်ပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ Google map ရဲ့ဖြည့်စွက်မှုတွေ တဖြည်းဖြည်းပြည့်စုံလာပြီး တဲ့နောက်ပိုင်း မြေပုံစာရွက်တွေကိုမသုံးကြတော့ဘဲ ဖုန်းတိုင်းမှာပါတဲ့ Google map ကိုပဲ သုံးစွဲနေကြပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဝဒါ၊ ဒီဗီဒီနဲ့ ဒီဗီဒီစက်များ

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်အနည်းငယ်ကတော့ ဝီဒီ၊ ဒီဗီဒီနဲ့ ဒီဗီဒီစက်တွေရဲ့ ခေတ်တစ်ခေတ်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သီချင်းပုံနားထောင်ချင်ချင်၊ ဝီဒီယိုပုံကြည့်ချင်ချင် စီဒီ၊ ဒီဗီဒီနဲ့ ဒီဗီဒီစက်တွေကို အားကိုးရလို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုတော့ လိုအပ်တဲ့နေရာအနည်းငယ်ကလွဲလို့ ဒါတွေကို သိပ်မသုံးကြတော့ပါဘူး။ အင်တာနက်ရှိတဲ့ ဖုန်းကနေတစ်ဆင့် အွန်လိုင်းက နှစ်သက်ရာသီချင်း၊ ဝီဒီယိုတွေကို တိုက်ရိုက်ကြည့်ရှုနားထောင်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ Download ဆွဲပြီး မိမိရဲ့ဖုန်း၊ ဒါမှမဟုတ် ကွန်ပျူတာထဲကိုထည့်သွင်းပြီး အချိန်မရွေးပြန်ဖွင့်နိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဘေလ်စာရွက်များ

မိတာဘေလ်၊ ဖုန်းဘေလ်များကို အရင်ကတော့ စာရွက်တွေနဲ့ပေးချေကာ သက်ဆိုင်ရာရုံးတွေမှာ သွားရောက်ပေးဆောင်ရပါတယ်။ အခုတော့ ဘဏ်နဲ့ချိတ်ထားပြီး ဖုန်းထဲကနေပဲ လွယ်လွယ်ကူကူဆောင်လို့ ရနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

ကကန်းပေါင်းစက်၊ နှိုးစက်၊ လက်ပတ်နာရီ

အားလုံးသိတဲ့အတိုင်း ဒီအရာ ၃ ခုစလုံး ရဲ့လုပ်ဆောင်ချက်ဟာ ဖုန်းတိုင်းမှာ ပါရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်တဲ့သူ၊ သုံးစွဲတာနှစ်သက်လို့ သီးသန့်ပယ်တဲ့သူ အနည်းငယ်ကလွဲလို့ ဒီအရာတွေအသုံးပြုမှုနည်းပါးလာပါပြီ။

ကြိုးပုန်းများ၊ ဖုန်းရုံများ

အမေရိကန်မှာတော့ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ဟာ အိမ်အများစုမှာ ကြိုးပုန်းအသုံးမပြုတော့တဲ့ ပထမဆုံးနှစ်ဖြစ်တယ်လို့ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာလဲ လက်ကိုင်ဖုန်းတွေပေါလာပြီးတဲ့နောက်မှာ ကြိုးပုန်းကို သုံးလေ့မရှိတော့တာ အားလုံးအသိပါ။

ဌာနဆိုင်ရာရုံး၊ ကုမ္ပဏီနဲ့ လုပ်ငန်းတချို့မှာသာ ကြိုးဖုန်းကိုအသုံးပြုတော့တာကြောင့် ကြိုးဖုန်းရဲ့အခန်းကဏ္ဍဟာ မှေးမှိန်သွားပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဖုန်းရုံတွေဟာလဲ အလားတူပါပဲ။ လူတိုင်းနီးပါး ကိုယ်ပိုင်ဖုန်းတွေကိုလက်ခံနိုင်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဖုန်းရုံတွေလည်း မရှိတော့ပါဘူး။

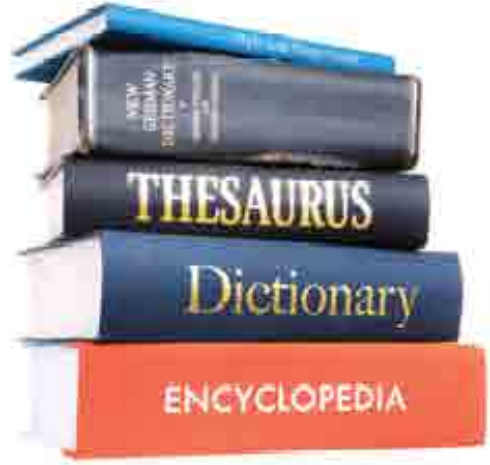
ခလုတ်ပါတီ ဖုန်းများ

လက်ကိုင်ဖုန်းတွေပေါ်ခါစက ကီးပတ်ဖုန်းတွေကိုအသုံးပြုခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ပိုင်း ကီးပတ်ဖုန်းတွေနေရာမှာ Touch Screen ဖုန်းတွေက အစားထိုးဝင်ရောက်လာပါတယ်။ ပထမဆုံး Touch Screen ဖုန်းကတော့ ၁၉၉၃ ခုနှစ်ကတည်းကပေါ်ခဲ့တဲ့ IBM Simon ဖုန်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဖုန်းပေါ်ကခလုတ်ဟာ ၂ ခု၊ ၃ ခုသာရှိပါတော့တယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ခလုတ်တစ်ခုသာပါရှိရာကနေ အခုဆိုရင် ဖုန်းအမျိုးအစားတော်တော်များများဟာ ခလုတ်တွေကို ဖျောက်ပစ်လိုက်ကြပါပြီ။ နောက်ပိုင်းမှာ ဖုန်းအားလုံးဟာ ခလုတ်မပါတဲ့ဖုန်းတွေဖြစ်သွားတော့မှာပါ။

ပိုမိုပြင်းစားအုပ်များ

ထွန်လိုင်းကဏ္ဍလျင်မြန်စွာတိုးတက်လာပြီးတဲ့နောက်မှာ စာအုပ်စာတမ်းတွေအားလုံး နီးပါးဟာလည်း အင်တာနက်ပေါ်ရောက်နေခဲ့ပြီဖြစ်ပြီး အချိန်မရွေးရှာဖွေဖတ်ရှုနိုင်နေပါပြီ။

အပြင်မှာ သွားရောက် ရွာဖွေရတဲ့ အခြေအနေဟာ တဖြည်းဖြည်းနည်းပါးသွားပြီး အများစုဟာ အင်တာနက် ပေါ်မှာပဲလေ့လာရှာဖွေကြပါတော့တယ်။

ရိမုတ်ကွန်ထရီးများ

အသံနဲ့စေ့ခိုင်းမှုစနစ်၊ စမတ်ဖုန်းတွေနဲ့ ကွန်ထရီးလုပ်နိုင်တဲ့စနစ်တွေကို တဖြည်းဖြည်းထွန်းကားလာပြီးတဲ့နောက်မှာ ရိမုတ်ကွန်ထရီးတွေကို အသုံးပြုကြတော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ လိုအပ်တဲ့စက်အမျိုးအစားရဲ့ ဆော့ပဲဝဲလ်ကို ဖုန်းမှာထည့်လိုက်တာနဲ့ ဖုန်းဟာ ရိမုတ်

ကွန်ထရီးအဖြစ်ပြောင်းလဲသွားမှာဖြစ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ ဒီစနစ်ကိုပြောင်းလဲသွားမှာပါ။

ကားသေ့များ

BMW ကားအမျိုးအစားမှာ သေ့မလိုတဲ့ တံခါးဖွင့်လို့ရတဲ့ App တစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကားသေ့တွေနေရာကို နောက်ပိုင်းမှာ ဖုန်း App နဲ့ အစားထိုးတော့မယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလမှာ စတင်ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ။

■ ပြည့်စုံထက်ကျော်

ရွှေစင်းအောင်/ကျောက်ဝန်အတောင်

မြန်မာ့ကော်ဖီ စိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ထွက်ရှိလာသော စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များနှင့် ထွက်ကုန်အမည်သစ်တို့ကို ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ပေးနိုင်ရေးသည် တိုင်းပြည်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးတို့အတွက် အဓိကကဏ္ဍတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြည်ပသို့တင်ပို့သော ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများထဲတွင် ကော်ဖီသီးနှံသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့ကော်ဖီသီးနှံများအရည်အသွေးကောင်းမွန်နေစေရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကော်ဖီသီးနှံကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် အများဆုံး စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် မိုးတုတ်၊ ပြင်ဦးလွင်၊ နောင်ချို၊ ရွာငံ၊ ဟိုပုံး စသည့်ဒေသများတွင် အများဆုံးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထိုဒေသများမှထွက်ရှိလာသော မြန်မာ့ကော်ဖီများကို ပြည်ပနိုင်ငံများဖြစ်သည့် အမေရိကန်၊ ရုရှား၊ ဂျပန်၊ ဂျာမနီ၊ စင်ကာပူနှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့လည်း တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်က မြန်မာ့ကော်ဖီတန်ချိန် ၇၀၀၀ ကျော်ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ အထူးတန်းဝင် ကော်ဖီတန်ချိန် ၂၀၀ ခန့် တင်ပို့နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်ကလည်း ကော်ဖီတန်ချိန် ၈၀၀၀ ကျော်ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ အထူးတန်းဝင်ကော်ဖီတန်ချိန် ၃၀၀ ကျော်

ကင်ပိုပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်းကို ပြည်တွင်း သတင်းစာများတွင် ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ကော်ဖီသီးနှံတွင် အဓိကစီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးနိုင်သောကော်ဖီမျိုးများမှာ (၁) အာရေးဗီးကား (Arabica) ကုန်းမြင့်ကော်ဖီ၊ (၂) ရိုဘတ်စတာ (Robusta) မြေနိမ့်ကော်ဖီ၊ (၃) အဲက်ဆယ်ဆာ (Excelsa) မြေနိမ့်ကော်ဖီ၊ (၄) လိုက်ဘာရီကာ (Liberica) မြေနိမ့်ကော်ဖီများပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကော်ဖီသီးနှံများကို ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက်အမြင့်ပေ ၂၅၀၀ အထက်တွင် ကုန်းမြင့်ကော်ဖီ အာရေးဗီးကားမျိုးကို စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ အာရေးဗီးကားကော်ဖီမျိုးများကို ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ချင်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်း

ဒေသကြီးကိုတွင် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် အမြင့်ပေ ၂၅၀၀ အောက်တွင် ရိုဘတ်စတာ (Robusta) မြေနိမ့် ကော်ဖီမျိုးများကို စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ရိုဘတ်စတာကော်ဖီမျိုးများကို ပဲခူးတိုင်းဒေသ ကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကရင်ပြည်နယ်တို့ တွင် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။

ကော်ဖီပင်များကို အစေ့ဖြင့်ပျိုးထောင်ပြီးလျှင် ပျိုးဘောင်၊ ပျိုးအိတ်များဖြင့် ပြုစုပျိုးထောင်ပြီး ပျိုးသက် ၈ လမှ ၁၂ လ ရွက်စုံ ၆ စုံမှ ၈ စုံရှိသည်အထိ ပျိုးထောင်ပြီးမှ အပင်များကို စိုက်ခင်းများအတွင်း တွင် မြေချစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ စိုက်ခင်းမြေများကို ရွေးချယ်ရာတွင် မြေပြန့်ဆင်ခြေလျောနေရာ၊ မြေဆီ ဩဇာထက်သန်သောမြေနေရာ၊ ရေရရှိနိုင်သောနေရာ၊ ရေထိန်းအားကောင်းမွန်ပြီး မြေသားထူထူသောမြေ နေရာများ၊ ရေစီးရေလာကောင်းမွန်သောမြေနေရာ များကိုသာ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးသင့်ပါသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် လျှိုမြောင်၊ တောင် ကြားဆီးနှင်းခါးကျရောက်သောနေရာများတွင် ကော်ဖီ ကို မစိုက်သင့်ပါ။ စိုက်ခင်းမြေများတွင် အရိပ်ရသည့် အပင်များကိုချန်လှုပ်ထားပြီး ပေါင်းမြက်များကိုရှင်း လင်းမီးရှို့ပေးပါ။ ထယ်ထိုးထွန်မွေ့ခြင်းများ၊ ပေါင်း မြက်များကိုရှင်းလင်းပြီးလျှင် ကုန်းမြင့်ကော်ဖီမျိုး အာရေဗီးကာကို တန်းကြား ၈ ပေ၊ ပင်ကြား ၄ ပေ စိုက်စနစ်ဖြင့် တစ်ဧက အပင်ပေါင်း ၁၃၆၀ ပင် ဝင်ဆုံ ရပါမည်။ ပေ ၂၅၀၀ ရဲ့ အောက် မြေနိမ့်ကော်ဖီရိုဘတ် စတာမျိုးများကို တန်းကြား ၁၀ ပေ၊ ပင်ကြား ၁၀ ပေ စိုက်စနစ်ဖြင့် တစ်ဧက အပင်ပေါင်း ၄၃၅ ပင်ဝင်ဆုံ အောင် စိုက်ပျိုးပေးရပါမည်။

ကော်ဖီပင်စိုက်ပျိုးရန် ကော်ဖီစိုက်ကျင်းများကို မတ်လ၊ ဧပြီလများတွင် (၂ x ၂ x ၂) ပေအရွယ် စိုက်ကျင်းများထဲသို့ နွားဈေး ၂ ပြည်၊ တိစ္ဆာပါ ၂ ဇွန်း၊ ယိုးဒယားဆီဘူး ၂ ဘူးနှုန်း ကြိုဟင်ရောစပ်ပြီးထည့်ထား

ရပါမည်။ ကော်ဖီပင်စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းများကို မိုးစရွာသည်နှင့် ဇွန်လ၊ မေလများတွင် စိုက်ပျိုးရပါ မည်။ ကော်ဖီပင်စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ကော်ဖီပင်ပျိုးအိတ် များကိုအိတ်ခွာဖို့ မမေ့ရပါ။ မြေလုံးများ မကွဲစေရပါ။ ကော်ဖီပင်အမြစ် မခေါက်စေရပါ။ ပျိုးသက် ၂ နှစ် ကျော်လျှင် ကော်ဖီပင် လုံးဝမစိုက်သင့်ပါ။

ကော်ဖီပင်များကို အရိပ်ရအပင်များဖြစ်သည့် ခါတော်မီ ထောပတ်၊ ပိန္နဲ၊ မက္ကဒေးမီးယား၊ ရေကသစ်၊ ရေပိတုန်း၊ မျောက်ငိုပင်စသည့်အပင်များနှင့် တွဲဖက် စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ကော်ဖီပင်များကို အတန်းလိုက် စိုက်ပျိုးပြီးလျှင် တန်းကြားပင်ကြားပေါင်းမြက်များ ကို အမြဲရှင်းလင်းနေစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဖြဲ သန့်ရှင်းနေပါက ပိုးမွှားရောဂါများကို ကာကွယ်ပေး နိုင်ပါသည်။ ကော်ဖီပင်များကို မာတ်မြေဩဇာကျွေး ခြင်း၊ ပင်ခြေဖုံးခြင်း၊ ဆီးနှင်းမိုးခြင်း၊ နေရောင်ကာပေး ခြင်း၊ မီးတားလမ်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းများကို စနစ် တကျဆောင်ရွက်သွားရပါမည်။ ကော်ဖီပင်သည် နှစ်ရှည်ပင်ဖြစ်ပြီး ၄ နှစ်သားမှစ၍ အသီးသီးကာ ၁၀ နှစ်သားကျော်လျှင် အသီးအထွက်နှုန်းအကောင်းဆုံး အချိန်များဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်

လုပ်မှုများမှာ လုပ်ကွက်ငယ် ကော်ဖီစိုက်တောင်သူများ ဖြစ်ပြီး ကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်တိုင်း တွင် စက်ပစ္စည်းများ၊ စက်ယန္တရားများ ဝယ်ယူသုံးစွဲ လည်ပတ်နိုင်မှုမရှိသေးပါ။ လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများက သာ ကော်ဖီကို စက်ကိရိယာများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေး လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကော်ဖီအစေ့များ ကိုရွေးချယ်ရာ၌လည်း လူအားကိုသာ အသုံးပြုနေရ သောကြောင့် ကော်ဖီအရည်အသွေးနိမ့်ကျခြင်းများ၊ ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်များခြင်းများ မြင့်မားလျက် ရှိနေပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကော်ဖီစိုက်တောင်သူကြီးများ အနေနှင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေး တို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံကော်ဖီအသင်းနှင့် ပူးပေါင်း ပါဝင်ပြီး မြန်မာ့ကော်ဖီစိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများဖြင့် စိုက်ပျိုးပေးသွားကြပါရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ။

■ ရွှေမင်းဘောင်(ကျောက်ပန်းတောင်း)

စာပေအစဉ်အလာကြီးမားသည့် မြဝတီစာပေတိုက်မှ အသစ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်သည့်
 အားကစားမြင်ကွင်းဂျာနယ်(Sports View Journal)ကို
 ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၅)ရက်မှစ၍
 ကြာသပတေးနေ့တိုင်း ထုတ်ဝေလျက်ရှိပါပြီ။

ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ - အမှတ်(၁၅)၊ မိုးကောင်းလမ်း၊ (၁၅)ရပ်ကွက်၊ ဘောက်ထော်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊
 ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ဖုန်း - ၀၉၃၂၄၉၈၇၂၄။
 ရန်ကုန်ရုံးခွဲ- အမှတ်(၁၈၁)၊ ၃၂ လမ်း(အထက်)၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊
 ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ဖုန်း - ၀၉၃၂၄၉၈၇၁၄။

သဘာဝတရားကြီးရဲ့လူ့ခြားအံ့ဩဖွယ်ကွေ့ကံမှာ ဖန်ကမ်းခြေတွေလည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံရဲ့ကယ်လီဖိုးနီးယားက ဖန်ကမ်းခြေနဲ့ ရုရှားနိုင်ငံရဲ့ Ussuri ပင်လယ်အော်က ဖန်ကမ်းခြေတွေကိုတော့ လူသိများပါတယ်။ ထို့အတူ ဂျပန်နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ရောင်စုံဖန်ကမ်းခြေ တစ်ခုရှိနေပါသေးတယ်။ ထူးခြားလှပတဲ့ သဘာဝတရားရဲ့ဖန်ကမ်းခြေ ၃ ခုကို တင်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။

ကယ်လီဖိုးနီးယားက ဖန်ကမ်းခြေ အမေရိကန် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်က ကမ်းရိုးတန်းမြို့လေးဖြစ်တဲ့ Fort Bragg မြို့အနီးမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ဒီကမ်းခြေတစ်လျှောက်

ကမ္ဘာကျော် သဘာဝဖန်ကမ်းခြေများ

မှာတော့ ရောင်စုံဖန်တုံး၊ ဖန်စတွေနဲ့ ကျောက်စရစ်ခဲလေးတွေရောကာ တည်ရှိနေတာကြောင့် လာရောက်လည်ပတ်သူတွေကို အံ့ဩကြည့်နူးစေမှာ အမှန်ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဖန်ကမ်းခြေဖြစ်လာခြင်းအစကတော့ ၁၉၀၆ ခုနှစ် ယင်းဒေသမှာနေထိုင်ကြသူအချို့ဟာ သံဘူး၊ ဖန်ပုလင်း၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း၊ ယာဉ်တွေစတဲ့ အမှိုက်သရိုက်တွေကို အဲဒီနေရာမှာ စုပုံလွှင့်ပစ်ကြတဲ့အတွက် အမှိုက်ပုံဖြစ်လာပါတယ်။ အမှိုက်တွေကို လျော့နည်းစေဖို့ မီးတွေရှို့ကြပါတယ်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်မှာတော့ အမှိုက် လုံးဝစွန့်ပစ်လို့မရတော့လောက်အောင် များပြားလာတဲ့အတွက် နောက်တစ်နေရာကိုရွှေ့ပြီး အမှိုက်ပစ်ကြပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီနောက်တစ်နေရာက အမှိုက်ပုံကလည်း ၁၉၄၉

ခုနှစ်မှာပြည့်သွားပြန်တဲ့အတွက် နောက်ကန်နေရာကို ထပ်ရွှေပြီး အမှိုက်ပစ်ကြပြန်ပါတယ်။ အဲဒီနေရာကို တော့ ၁၉၆၇ ခုနှစ်အထိ သုံးခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီ နောက်ဆုံးနေရာဟာ အခုဖန်ကမ်းမြေဖြစ်လာမဲ့ နေရာဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာတော့ ကယ်လီ ဖိုးနီးယားရေအရင်းအမြစ်ထိန်းချုပ်မှုအဖွဲ့နဲ့ မြို့နယ် ခေါင်းဆောင်တွေဟာ အဲဒီနေရာတွေမှာ အမှိုက်ပစ် ခြင်းကို လုံးဝပိတ်ပင်လိုက်ပါတယ်။ နေရာတိုင်း လိုလိုမှာ အမှိုက်တွေကြောင့် ညစ်ပတ်နေပြီး ဒေသခံ တွေရဲ့ ကျန်းမာရေးကိုပါထိခိုက်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပတ်ဝန်းကျင်ကိုပါ သန့်ရှင်းစေဖို့ အတွက် သန့်ရှင်းရေးပရိုဂရမ်ပေါင်းများစွာကို ပြုလုပ် ခဲ့ပေမဲ့ အမှိုက်တွေ ထူထဲများပြားလွန်းတာကြောင့် သတ္တုအမှိုက်တွေလောက်ကိုသာ ဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့ပြီး ကုန်စင်အောင် ဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ လက်လျှော့ခဲ့ရပါတယ်။

ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာကြာပြီးတဲ့နောက်မှာ အဲဒီအမှိုက်ပုံဟာ ရောင်စုံဖန်ကမ်းမြေအဖြစ်ပြောင်း လဲသွားပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းကတော့ လူသားတွေကြောင့်မဟုတ်ဘဲ သဘာဝတရားကြီးရဲ့ အံ့ဩဖွယ်အစွမ်းကြောင့်ပါ။ လှိုင်းတွေဟာ အမှိုက် သရိုက်တွေကို ပင်လယ်ကြမ်းပြင်ထဲသို့ ဆွဲချ လိုက်ပြီး ကမ်းဆီပြန်ခတ်လာတဲ့လှိုင်းတွေက ဖန်ပုလင်းတွေ၊ မြေအိုးစတာတွေကို ဈေး မွတ်စေတဲ့ ဖန်တုံးဖန်ခဲလေးတွေအဖြစ် ပြောင်းလဲစေခဲ့ပါတယ်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်လောက်ကစ၍ နာမည်ကျော်လာခဲ့ပေမဲ့ ဒီကမ်းခြေကို လာရောက်လည်ပတ်သူတွေကို ခြေဖဝါးချည်းသက်သက် နင်းခွင့်မပြုခဲ့ပါဘူး။ လုံးဝမထိခိုက်နိုင်ကြောင်း စမ်းသပ်ပြီးတဲ့နောက် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာတော့ ဗားပင်မြေနင်းခွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဘဂဇကအကျယ်ရှိတဲ့ ဒီကမ်းခြေတစ်လျှောက်လှည့်ပတ်သွားလာကြပေမဲ့ ဖန်ကွဲများထိခိုက်ခြင်း၊ ရှခြင်း၊ စူးခြင်းမျိုး လုံးဝဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိဘူးလို့လည်းသိရပါတယ်။ သဘာဝတရားကြီးက ပြောင်းလဲပေးလိုက်တဲ့ ဒီဖန်ကမ်းခြေဟာ နှစ်စဉ်ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားပေါင်းများစွာကို ဆွဲဆောင်နိုင်တဲ့နေရာတစ်ခုဖြစ်လာပါပြီ။

Ussuri ပင်လယ်အော်ဖန်ကမ်းခြေ ရှေးရူးရူးက Ussuri ပင်လယ်အော်ဟာ ဆိုဗီယက်ခေတ်တုန်းက အရက်ပုလင်းခွံတွေနဲ့ ကြွေပုလင်းခွံတွေကို စွန့်ပစ်ရာနေရာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဒီနေရာဟာ ပုလင်းခွံပေါင်းများစွာနဲ့ စုပုံနေတဲ့နေရာဖြစ်ပါတယ်။ ပုလင်းကွဲတွေနဲ့ထိခိုက်နိုင်တာကြောင့် အဲဒီနေရာကို လူတွေသာမက တိရစ္ဆာန်များကပါ ရှောင်ရှားခဲ့ကြပါတယ်။

နှစ်ပေါင်းများစွာကြာလာခဲ့ပြီး ယခုအချိန်မှာတော့ သဘာဝတရားကြီးက ဒီအရာတွေကိုပြောင်းလဲပေးလိုက်ပါတယ်။ Vladivostok မြို့အနီးမှာရှိတဲ့

ဒီကမ်းခြေဟာ အခုအချိန်မှာတော့ အလှပဆုံးကမ်းခြေတစ်ခုဖြစ်လို့နေပါပြီ။ အကြောင်းကတော့ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာပြီးတဲ့နောက် မြောက်ပစိဖိတ်လှိုင်းတွေနဲ့ တိုက်ခတ်တဲ့လေတွေဟာ ပုလင်းတွေ၊ ကြွေတွေကို အစိတ်စိတ်ခွဲခြေပြီး ရှေးမွတ်စေတဲ့အတွက်ကြောင့်ပါ။ သဘာဝတရားနဲ့ အချိန်ရဲ့ဖန်တီးမှုကတော့ အံ့ဩဖွယ်ရာပါ။

ကန်ချိန်က အန္တရာယ်နေရာတစ်ခုအဖြစ် ပိတ်ပင်ခံထားရတဲ့ ဒီပင်လယ်အော်တစ်ခုကိုဟာ ယခုအချိန်မှာတော့ အလွန်လှပတဲ့ ဒီဖန်ကမ်းခြေကြောင့် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားတွေ မကြာခဏလာလေ့ရှိတဲ့နေရာတစ်ခုဖြစ်လာနေပါပြီ။

Omura မြို့က ဖန်ကမ်းခြေ၊ ဂျပန်

ဒီဖန်ကမ်းခြေရဲ့နေရာဟာ နာဂါစကီနယ်မြေ Omura မြို့မှာ တည်ရှိပါတယ်။ ဒီကမ်းခြေကို အဝေးကကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ရိုးရိုးကမ်းခြေတစ်ခုလို့ပဲ ထင်မှတ်ရမှာဖြစ်ပေမဲ့ အနီးကပ်သွားကြည့်ရင်တော့ ရောင်စုံဖန်တွေရှိတဲ့ ကမ်းခြေဖြစ်နေတာကို တွေ့မြင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းက ဒီနေရာဟာ ကျောက်ဆောင်တွေရှိတဲ့နေရာတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုးတာတစ်ခုကတော့ အဲဒီကျောက်ဆောင်တွေမှာ အနံ့ဆိုးရွားတဲ့ ရေညှိတွေတွယ်ကပ်နေတာကြောင့် ဒီနေရာကို ဘယ်သူမှလာလေ့မရှိသလို ဖြတ်သွားတဲ့သူတိုင်းကလည်း ဆိုးရွားတဲ့အနံ့တွေကိုခံစားခဲ့ရပါတယ်။ ဒေသခံတွေဟာ ဒီနေရာကို ဘယ်လိုပြောင်းလဲရမလဲစဉ်းစားခဲ့ကြပြီး နောက်ဆုံးအဖြေတစ်ခုရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ရှိနေတဲ့ကျောက်ဆောင်တွေကိုဖယ်ထုတ်ပစ်ပြီး ရေညှိများ နောက်ထပ်ပေါက်မလာအောင် စွန့်ပစ်ဖန်ကွဲတွေကို ထုခွဲကြိတ်ထောင်းပြီးတော့ ဒီကမ်းခြေတစ်လျှောက်ကို ဖို့တဲ့အစီအစဉ်ပါ။

ဆိုးရွားတဲ့အနံ့ကြောင့်သာ ဒီနေရာကို ဒီလိုလုပ်ခဲ့ပေမဲ့ လူတွေကို ဆွဲဆောင်နိုင်ဖို့ဖန်ကမ်းခြေတစ်ခု ဖြစ်လာအောင်တော့ လှိုင်းတွေရဲ့တိုက်စားမှုကနေ ပြောင်းလဲပေးလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ ချွန်မြထိရလွယ်တဲ့ဖန်ကွဲပုလင်းတွေကို လုံးဝနုံးတဲ့အနားတွေဖြစ်အောင် သဘာဝတရားကြီးက ပြောင်းလဲပစ်ခဲ့ပါတယ်။ ရောင်စုံဖန်စတော့ပေါ်မှာ မြေဗဟာနဲ့ အေးအေးအေးအေးလမ်းလျှောက်နိုင်တာ သဘာဝကြီးရဲ့ ထူးဆန်းတဲ့ဖန်တီးမှုလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ Omura ပင်လယ်အော်က ဒီကမ်းခြေကို သွားရောက်လည်ပတ်တဲ့သူအချို့ရဲ့ပုံတွေကို အင်စတာဂရမ်မှာ တင်ခဲ့ရာကနေ လူတွေစသိလာခဲ့ပါတယ်။ ရောက်ဖူးသူတွေကတော့ အလွန်လှပတဲ့ဒီကမ်းခြေကို နာဂါစကီနယ်မြေရဲ့ လှည့်ဝှက်ရတနာလို့အမည်ပေးထားပါတယ်။ ။

■ **ရဲမြင့်ဘောင်**

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ တိုက်လေယာဉ်အများဆုံးပိုင်ဆိုင်သူ

တိုက်လေယာဉ်အများဆုံးသုံးစွဲသည့်အဖွဲ့အစည်းမှာ နိုင်ငံတကာရှိ တပ်မတော်များဖြစ်ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံသည် တိုက်လေယာဉ်အများဆုံးပိုင်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ သို့မဟုတ် တပ်မတော်မှမဟုတ်သော်

လည်း ဝါသနာအရ တိုက်လေယာဉ်စုဆောင်းနေသူများလည်းရှိသည်။ ထိုအထဲက တိုက်လေယာဉ်အများဆုံးစုဆောင်းနိုင်သူအဖြစ် ကမ္ဘာ့စံချိန်တင်ထားသူမှာ ပြင်သစ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်သူဌေး မိုက်ကယ်ပွန်ဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်နိုင်ငံအရှေ့အလယ်ပိုင်း Burgundy ဒေသရှိတောင်စောင်းတစ်ခုအနီးတွင် Savigny-les-Beauneဟုခေါ်သည့် ရဲတိုက်ကြီးတစ်ခုရှိသည်။ ထိုရဲတိုက်ကို ၁၃၄၀ ပြည့်နှစ်က Burgundy မြို့စားကြီးအတွက် ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၄၀၀ ပြည့်နှစ်ခန့်တွင် ဖြိုဖျက်ခံလိုက်ရပြီး ၁၇ ရာစုရောက်မှ ပြန်လည်တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ထိုရဲတိုက်သည် မိုက်ကယ်ပွန်၏ တိုက်လေယာဉ်ပြတိုက်တစ်ခုဖြစ်နေပြီဖြစ်သည်။

ထိုရဲတိုက်အနီးတွင် မိုက်ကယ်ပွန်က သူ စုဆောင်းထားသော တိုက်လေယာဉ်အစင်းပေါင်း ၁၁၀ ကို ခင်းကျင်းပြသထားသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ခန့်တွင် ထိုရဲတိုက်ကို မိုက်ကယ်ပွန်က အမွေဆက်ခံ လိုက်ပြီးနောက် သူ၏ ဝါသနာဖြစ်သော လေယာဉ် စုဆောင်းခြင်းကို စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်စုဆောင်းခဲ့ပြီးနောက် လေယာဉ်ပေါင်းအစင်း ၁၁၀ စုဆောင်းနိုင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာပေါ်က ဟိုက်လေယာဉ်အများဆုံးစုဆောင်း နိုင်သူအဖြစ် ဂင်းနစ်စ်မှတ်တမ်းဝင်အသိအမှတ် ပြုလက်မှတ်ကိုရရှိခဲ့သည်။ ပွန်သည် ငယ်စဉ်က ပြင်သစ်ကားပြိုင်ပွဲတွင် ပြိုင်ကားမောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပြီး ၈ နှစ်တာကာလအတွင်း ဆုတံဆိပ်ပေါင်း ၁၆၈ ခုကိုရရှိခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။

မိုက်ကယ်ပွန်သည် တစ်ချိန်က ပြင်သစ် ဟပ်မဖော်၏ လေယာဉ်မှူးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး Dijon မြို့ရှိ လေတပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူဖြစ် သည်။ ထိုအချိန်ကတည်းက လေယာဉ်များကို လိုက်လံစုဆောင်းရန် စိတ်ကူးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူစုဆောင်းသည့်လေယာဉ်များမှာ အသစ်မဟုတ် သော်လည်း အသုံးမပြုတော့သည့် လေယာဉ် အဟောင်းများသာဖြစ်သည်။ အသုံးမပြုတော့သည့် လေယာဉ်များအား ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရုပ်တန်နိုင်ရန် အတွက် ယခုကဲ့သို့ လိုက်လံစုဆောင်းနေခြင်းဖြစ်

သည်ဟု သူကဆိုခဲ့သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် သူ့စုဆောင်းထားသည့် တိုက်လေယာဉ်များအား ရဲတိုက်အတွင်းမှာပင် ပြတိုက် ဖြ ခုခွဲကာ တစ်မျိုးချင်းစီပြသထားသည်။ ထို ပြတိုက်များတွင် လေယာဉ်များသာမက ဆိုဗီယက် ခေတ်ဟယ်လီကော်ပတာတစ်စင်း၊ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် တုန်းကထုတ်လုပ်ခဲ့သည့် ကုန်းရေနှစ်မျိုးစလုံးသွား နိုင်သည့် ယာဉ် Hovercraft၊ ရှေးဟောင်းမီးသတ်ကား များနှင့် ရှေးဟောင်းမော်တော်ဆိုင်ကယ်စီးရေ ၂၀၀ ကျော်အပါအဝင် ငြိုင်ကားပေါင်း ၃၆ စီးကိုလည်း ပြသထားသည်။

ပွန်သည် လေယာဉ်အဟောင်းရှိသည်ဟုကြား သည့်နေရာမှန်သမျှ ကမ္ဘာပတ်၍ စရီးထွက်သည်။ သူနှင့်အတူ စက်သမားအဖွဲ့ကို နေရာအနှံ့ခေါ်သွား သည်။ တွေ့သည့်လေယာဉ်ကို တစ်စစီဖြုတ်ကာ သယ်ဆောင်လာပြီး ရဲတိုက်ဆီရောက်တော့မှ ပြန် လည်တပ်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ၏တိုက်လေယာဉ် အများစုကို ရုရှား၊ ပိုလန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ခရီးစ်၊ ပြင်သစ်နှင့် အာဖရိကတိုက်ရှိ နိုင်ငံများမှရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အသုံးပြုခဲ့သော

တိုက်လေယာဉ်များဖြစ်သည်။

ငွေကြေးကုန်ကျများစွာခံ၍ လေယာဉ် အဟောင်းများကို စုဆောင်းရခြင်းအပေါ် မိုက်ကယ် ပွန်က "တိုက်လေယာဉ်တွေကို ကျွန်တော် အရမ်း သဘောကျပါတယ်။ ဒီလိုတိုက်လေယာဉ်တွေစုခြင်းက ကျွန်တော်ကို ပျော်ရွှင်စေပါတယ်။ ဒီထက်ပိုဝမ်းသာဖို့ ကောင်းတာက တခြားသူတွေ မြင်ဖို့မလွယ်တဲ့အရာကို တစုတစည်းတည်းမြင်အောင် ပြသထားနိုင်တာပါ။ တပ်မတော်တွေမှာ ဒီလိုတိုက်လေယာဉ်တွေကို အများ ပြည်သူကြည့်ဖို့မလွယ်ကူပါဘူး။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒီလို နေရာတစ်နေရာပဲရှိပါတယ်။ ဒီလိုစုဆောင်းရခြင်း အတွက် ကျွန်တော်အချိန်ဖြုန်းတာမဟုတ်ဘူးဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာ နားလည်ထားပါတယ်"ဟု ပြန်ပြောခဲ့ သည်။ သူ့နောက်ဆုံးဝယ်ထားသည့် တိုက်လေယာဉ် မှာ အမေရိကန်ထုတ် လေယာဉ်ဖြစ်ပြီး ဆွီဒင်နိုင်ငံမှ ပြန်လည်ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ကာ ယခုအချိန်တွင် ပုံမှန် တိုက်လေယာဉ်တစ်စင်းကဲ့သို့ တပ်ဆင်မှုမရှိနိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် အသက် ၈၇ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော မိုက်ကယ်ပွန်သည် ၆၆ ဧကကျယ်ဝန်းသော မြေပေါ်တွင် လေယာဉ်အစင်းပေါင်းရာချီကို စုဆောင်း ပြသရင်း နေထိုင်နေသည်။ သူ၏ပြတိုက်ကို နှစ်စဉ် လာရောက်လည်ပတ်သူဦးရေသည် ၃ သောင်း မှ ၄ သောင်းအကြားရှိသည်။ ။

■ ရဲရင်ရန်ငြိမ်း

အိမ်ထောင်စုလုပ်ငန်းများအတွက် ကုန်ပစ္စည်းရောင်းဝယ်ရေးလိမ္မော်

ဆန်နှင့် ဆန်လွက်ပစ္စည်းများ ငြိတ်ခွဲထုတ်လုပ်၍
ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသို့ ဖြန့်ဖြူး တင်ပို့ရောင်းချသည်။
SATAKE CORPORATION ထုတ် ဆန်စက်ပစ္စည်း
များအား တစ်ဦးတည်း ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဖြန့်ဖြူး
ရောင်းချသည်။

✉ adipatilimited@gmail.com

🌐 www.adipatiagri.com

📍 Head Office: 01 292 895, 01 292 803
Showroom: 09 449 957 760, 09 250 253 328

မြဝတီဘဏ်ဖြင့်ချိတ်ဆက်၍
Hire Purchase
ဝန်စံဖြင့် ရောင်းချပေးသည်။

တောင်အာပရိုကဒိုင်ဂျဲ page 38

Tsitsikamma အမျိုးသားဥယျာဉ်

